

*Torbjørn Skarøhamar, Lotte R. Thorsen og
Kristin Henriksen*

**Kriminalitet og straff blant innvandrere og øvrig
befolkning**

Korrigert versjon 12.09.11

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå, juni 2011 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8123-5 (trykt)	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8124-2 (elektronisk)	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 03.05	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten formidler resultatene av en registerbasert analyse av kriminalitet og straff i den norske befolkningen med vekt på forskjeller etter innvandrerbakgrunn. Rapporten er skrevet med støtte fra Justis- og Politidepartementet (JD) og Utlendingsdirektoratet (UDI).

Lotte Thorsen har skrevet kapittel 4, og Kristin Henriksen har skrevet kapittel 2 i samarbeid med Torbjørn Skarðhamar og Lotte Thorsen. Torbjørn Skarðhamar har vært prosjektleder og skrevet øvrige kapitler.

Flere kollegaer har vært til stor nytte underveis i arbeidet. En særlig takk til Lars Østby for løpende diskusjoner og kommentering. Vi har også hatt stor nytte av innspill på hele eller deler av rapporten fra Reid Stene, Taryn Galloway, Silje B. Fekjær, Silje V. Pettersen, Erling Holmøy, Tore Schweder og Kjetil Telle. Takk for ekstra hjelp fra Linda Allertsen (fengselsstatistikk), Maja Kalcic (inntekt og lønnsstatistikk).

Sammendrag

Denne rapporten beskriver registrert kriminalitet og straff blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, sammenlignet med den øvrige befolkningen. Fra tidligere studier vet vi at innvandrere er overrepresentert i kriminalstatistikken. Det er derimot også velkjent at innvandrere har en annen sammensetning særlig når det gjelder alder, og for noen land også kjønn. Siden kriminalitet er sterkt knyttet til alder og kjønn er befolkningsstruktur trolig en viktig forklaring: At grupper med en høy andel unge menn er overrepresentert i kriminalstatistikken sammenlignet med grupper der det er en høy andel eldre kvinner, bør ikke overraske. Innvandrerbefolkningen har imidlertid også et annet bostedsmønster og er i mindre grad inkludert i det ordinære arbeidsmarkedet, hvilket også kan ha betydning for kriminalitetsmønstre. Men det er stor forskjell på innvandrere etter hvilket land de kommer fra både når det gjelder befolkningsstruktur og integrering, og det er også viktige forskjeller med hensyn på representasjon i kriminalstatistikken. I denne rapporten gir vi en bred oversikt over innvandreres representasjon i kriminalstatistikken når det gjelder gjerningspersoner, straffede og fengslede. Tallene gis for et utvalg enkeltland, og resten er gruppert i restgrupper for hver verdensdel. Et hovedformål med rapporten har vært å ta eksplisitt hensyn til forskjeller i befolkningsstruktur med hensyn på kjønns- og aldersfordeling, samt bostedsmønster og sysselsetting.

I kapitlene 3-5 gis en oversikt over registrerte gjerningspersoner, straffede og fengslede. Her viser vi at innvandrere er generelt overrepresentert i forhold til øvrig befolkning, men også at det er vesentlig variasjon etter opprinnelsesland. Innvandrere fra enkelte land (for eksempel Kosovo, Somalia, Irak og Iran) har flere ganger høyere andel gjerningspersoner og/eller straffede, mens andre grupper (f.eks. India, Kina og Filippinene, samt de vestlige landene) er underrepresentert i kriminalstatistikken. Selv om innvandrere generelt er overrepresentert bør det også nevnes at langt de fleste gjerningspersoner, straffede og fengslede er personer uten innvandringsbakgrunn.

Personer med to innvandrerforeldre er også vesentlig overrepresentert i kriminalstatistikken. Dette er imidlertid en nokså liten befolkningsgruppe hvilket gir stor usikkerhet i tallene. Siden om lag 73 prosent er under kriminell lavalder (per 2008), er dette en gruppe som det vil være mer aktuelt å se nærmere på om noen år når flere har passert kriminell lavalder.

I kapittel 6 justeres tallene for befolkningsstruktur (alder og kjønn), bosted og sysselsetting. Overrepresentasjonen reduseres vesentlig når man justerer for befolkningsstrukturen – for enkelte grupper så mye som 45 prosent, men for noen grupper består en stor overrepresentasjon. Effekten av befolkningsstruktur er størst for de gruppene som i utgangspunktet er mest overrepresentert. Bostedsmønster viser seg å ha liten eller ingen betydning for representasjonen i kriminalstatistikken. Sysselsetting har også bare en moderat betydning. Hovedresultatene er i stor grad tilsvarende for de største lovbruddsgruppene (vinning-, vold-, narkotika- og trafikkløvbrytning). Resultatene er langt på vei like for både gjerningspersoner, straffede personer og nyinnsatte i fengsler.

Abstract

Registered crime and punishment among immigrants and Norwegian-born persons with two immigrant parents are described and compared with the remaining Norwegian population. Previous studies have shown that immigrants are overrepresented in the crime statistics. It is also well known that the immigrant population have a different composition related to age, and for some countries also sex. As crime is strongly associated with age and sex, the population structure might be an important explanation for the differences between population groups: It should not be surprising if groups with large proportions of young males have higher crime rates than groups with large proportions elderly women. Moreover, immigrants do also have a different residential pattern than the remaining population, and they participate in the labour market to a less degree, which might have consequences for the crime rates as well. However, there are large differences between immigrant groups along both population structure, social integration, and their representation in the crime statistics. This report gives a broad overview of immigrants' representation in the crime statistics for charged persons, persons receiving a sanction, and imprisoned persons. The figures are given for selected countries of origin, and the remaining countries by world regions. A main purpose of this report is to adjust the crime rates relative to population structure, place of residence, and participation in the labour market.

Chapter 3 to 5 gives an overview of charged persons, persons received a sanction, and imprisoned persons. We show that immigrants are generally overrepresented compared to the remaining population, but also that there are substantial variation by country of origin. Immigrants from some countries (e.g. Kosovo, Somalia, Irak and Iran) have several times as high proportion of charged and/or sanctioned persons, while other groups (e.g. India, China and the Philippines, as well as the western countries) are underrepresented in the crime statistics.

Norwegian born persons with two immigrant parents are also overrepresented in the crime statistics. However, this is a rather small group of persons which give large uncertainties in the estimates. Since about 73 per cent (per 2008) of this group is younger than the minimum age of criminal responsibility (15 years old), this is a group that should be studied closer in a few years when they to a larger extent is above the age of criminal responsibility.

In chapter 6, we adjust the figures for population structure (age and sex), place of residence, and participation in the labour market. The overrepresentation is substantially reduced when adjusting for population structure – for some groups as much as 45 per cent, but there are also some groups where the overrepresentation still is large. The effect of population structure is largest for those groups that initially were the most overrepresented. Even if there are reasons to believe that residential pattern might affect crime rates for some groups, place of residence have little or no effect here. That immigrants tend to live in the larger cities does not explain much of the crime rates. Participation in the labour market does also only have moderate influence on the figures. The main results are largely similar for charged, sanctioned, and imprisoned persons, as well as for major types of crime (property, violence, drugs, and traffic offences).

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Tidligere studier om innvandreres kriminalitet	7
1.2. Begrepsavklaring.....	9
1.3. Datagrunnlag.....	12
1.4. Rapportens struktur.....	13
2. Innvandring og befolkningsutvikling	14
2.1. Befolkningsutvikling	14
2.2. Botid	16
2.3. Innvandringsgrunn.....	16
2.4. Bosted	17
2.5. Alder- og kjønnsfordeling.....	19
2.6. Utdanningsnivå og sysselsetting	20
3. Gjerningspersoner	22
3.1. Utvalg	22
3.2. Variasjon i andel gjerningspersoner per år 2001 – 2004	24
3.3. Personer som begikk minst ett lovbrudd i perioden 2001 – 2004	27
4. Straffede personer	31
4.1. Datagrunnlag og definisjoner.....	31
4.2. Straffede personers innvandrerbakgrunn	32
4.3. Utvikling for straffede i årene 2004 - 2008.....	41
4.4. Personer som ble straffet minst en gang i perioden 2005-2008	45
5. Fengslede personer	49
5.1. Datagrunnlaget.....	49
5.2. Beskrivelse av fangepopulasjonen	49
6. Hvor mye av overrepresentasjonen skyldes forskjeller i befolkningssammensetningen?	52
6.1. Avgrensinger	53
6.2. Resultater	54
7. Avslutning	68
7.1. Gjerningspersoner	68
7.2. Straffede personer.....	69
7.3. Fengslede personer.....	70
7.4. Konkluderende bemerkninger	71
Referanser	72
Vedlegg A: Metode for utregning av justerte andeler	75
Vedlegg B: Vedleggstabeller for statistikk over straffereaksjoner	76
Vedlegg C: Vedleggstabeller. Frekvenser for variable benyttet i regresjonene	82
Vedlegg D: Vedleggstabeller. Grunnlag for figurer i kap. 6	88
Vedlegg E: Vedleggstabeller. Parameterestimer for kap 6	98
Figurregiste	107
Tabellregister	108

1. Innledning

I den offentlige debatten er det med jevne mellomrom debatt om innvandreres kriminalitet, og deres antatte overrepresentasjon i kriminalstatistikken. Noen ganger blir en mer restriktiv innvandringspolitikk, endrede integreringstiltak eller andre innvandringskritiske synspunkter. Temaet kan også ha kriminalpolitiske implikasjoner. Vår kunnskap om innvandrernes faktiske overrepresentasjon i kriminalstatistikken og hva dette eventuelt skyldes er imidlertid mangelfull. I tillegg brukes betegnelsen ”innvandrere” ofte som en stor sekkebetegnelse – dog noen ganger med tillegget ”ikke-vestlige” etc. I denne rapporten ønsker vi å gi en bred fremstilling av innvandreres representasjon i kriminalstatistikken. Formålet med rapporten er først og fremst deskriptivt, og vi vil i svært liten grad tilby forklaringer på forskjeller i kriminalitetsrater.

Vi vet en del om hvilke grupper i samfunnet som er mest overrepresentert i kriminalstatistikken. Generelt sett er særlig unge menn overrepresentert (Hirschi og Gottfredson, 1983; Stene og Thorsen, 2007b; Thorsen, Lid, og Stene, 2009), og kriminalitet har også ofte blitt knyttet til de store byene eller urbaniseringsgrad (Christie, 1982; Thorsen et al., 2009). Registrert kriminalitet er også mest utbredt i grupper av befolkningen med lav utdanning, de som er uten jobb og som har lav inntekt (Christie, 1982; Galloway og Skardhamar, 2010; Nilsson og Estrada, 2009). Vi vil justere tallene for noen slike forskjeller i befolkningssammensetningene.

I denne rapporten beskriver og analyserer vi registrert kriminalitet og straff blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, sammenlignet med resten av befolkningen. Vi ser spesielt på noen av de største innvandrergruppene i Norge. Når vi skal beskrive ulikheter i kriminalitetsmønster, er det også relevant å beskrive hvor ulike disse gruppene er med hensyn til bakgrunnsfaktorer som er relevante når vi skal forstå forskjeller i kriminalitet. En del av det bildet som beskrives i kapittel 2 vil være å betrakte som bakgrunnsinformasjon. Å anslå effekten av disse kjennetegnene eller justere tallene for disse vil i en del tilfeller kreve en annen tilnærming enn i denne rapporten. Vi vil derimot gjøre justeringer for noen demografiske forskjeller og sysselsetting.¹

Vi har noen steder brukt tall og figurer som er noe eldre enn den nyeste tilgjengelige statistikken fordi ikke alle deler av kriminalitetsstatistikken var oppdatert like langt frem i tid på undersøkelsestidspunktet.²

1.1. Tidligere studier om innvandreres kriminalitet

Det har vært noen studier om innvandreres kriminalitet tidligere, og den overordnede konklusjon er at innvandrere generelt er overrepresentert i kriminalstatistikken. En tidligere SSB-rapport ga en oversikt over pågrepne gjerningspersoner og rettskraftige avgjørelser (Gundersen, Haslund, Hustad, og Stene, 2000). Blant hovedkonklusjonene var at 92 prosent av alle lovbruddene var begått av personer uten innvandrerbakgrunn. Likevel var innvandrere overrepresentert i kriminalstatistikken. Blant ikke-vestlige innvandrere³ var det 9 pågrepne per 1000 innbyggere, mot 4 per 1000 blant øvrig befolkning. Overrepresentasjonen var også størst i yngste årsklasser og i Oslo. Når det gjaldt siktede var det 53 per 1000 innbyggere blant ikke-vestlige innvandrere, mot 28 blant øvrig befolkning. Det meste av disse lovbruddene var naskeri og trafikkkforseelser, men innvandrere var også overrepresentert når man så på forbrytelser. Det ble videre vist at når det gjaldt rettslige avgjørelser, så var det en høyere henleggelses- og frifinnelses-

¹ Med ”sysselsetting” menes her å ha inntekter fra yrkesaktivitet som tilsvarer minst like mye som satsen for minstepensjon for enslig. (Se avsnitt 6.1).

² Nyeste tall finner leseren til enhver tid på www.ssb.no/03/05, men da ikke fordelt etter innvandrerbakgrunn.

³ I tidligere publikasjoner fra SSB der kategorien ”ikke-vestlige innvandrere” benyttes mentes det innvandrere fra Afrika, Asia inkl. Tyrkia, Sør- og Mellom Amerika, samt Øst-Europa.

prosent blant innvandrere, og reaksjonstypene var gjennomgående strengere mot personer uten innvandrerbakgrunn (for detaljer, se Gundersen et al., 2000).

En senere studie av straffede personer (Haslund, 2004) viste at blant ikke-vestlige innvandrere var det 23 straffede per 1000 innbyggere, mens tilsvarende tall for befolkning uten innvandrerbakgrunn var 14. Disse forskjellene holdt seg dessuten på tvers av aldersgrupper. Det ble også vist at ikke-innvandrere oftere fikk strengere straffer, og at dette i stor grad skyldtes tidligere dommer som virker straffeskjerpende. Med andre ord: innvandrere hadde oftere ingen tidligere dommer i Norge.

En nordisk studie der en sammenlignet straffede fra Danmark, Finland, Sverige og Norge viste at innvandrere og personer med to innvandrerforeldre utgjorde en større andel av alle straffede i Sverige og Danmark, sammenlignet med Norge. Mens Finland, som har betydelig mindre innvandrerbefolkning enn de andre nordiske landene, har en lavere andel. I denne studien var 13 prosent innvandrere og 1 prosent norskfødte med innvandrerforeldre av alle straffede i Norge 2005 (Kardell og Carlsson, 2009).

Det har også blitt vist at innvandrere også er noe overrepresentert som *ofre* for kriminalitet, og dette gjelder på tvers av aldersgrupper og bosted. Et interessant moment i denne studien er at personer uten innvandrerbakgrunn oftest er offer for en gjerningsperson som heller ikke har innvandrerbakgrunn. Innvandrere var derimot like ofte offer for en gjerningsperson med som uten innvandrerbakgrunn (Gundersen et al., 2000).

Det har i liten grad blitt gjort studier av forskjeller mellom innvandrere fra enkelte land, men Haslund (2004) viser til at landene med høyest andel straffede er et par øst-europeiske land (Serbia-Montenegro og Makedonia) samt noen fra Afrika og Asia (Gambia, Irak, Iran, Somalia, Marokko, Libanon, Eritrea). En nyere studie (Evensen, 2009) viste at det var svært store forskjeller mellom enkeltland når det gjaldt siktede personer i perioden 2001-2005 der innvandrere fra Chile, Iran, Bosnia-Hercegovina, Vietnam og Somalia hadde høyest andel siktede. I samme studie ble det også vist at det var vesentlige forskjeller også blant personer med to innvandrerforeldre med høyest andel med landbakgrunn fra Marokko, Sør- og Mellom-Amerika og Pakistan.

Det er mer begrenset hva vi vet om årsakene til innvandrers overrepresentasjon. En opplagt grunn til forskjellene i andelen registrerte gjerningspersoner og straffede er ulik befolkningsstruktur. Siden kriminalitet oftest begås av unge menn, vil befolkningsgrupper med høy andel unge menn rimeligvis oftest være noe overrepresentert. Det er imidlertid også klart fra ovennevnte studier at befolkningsstruktur ikke kan være hele forklaringen (Evensen, 2009; Gundersen et al., 2000; Haslund, 2004). Et annet viktig moment er forskjeller i sosioøkonomiske forhold knyttet til inntekt og deltakelse i arbeidslivet. Det er velkjent at kriminalitet er nært forbundet med vanskelige sosiale forhold. Både levekårsproblemer og andre problemer har betydning for hvilke grupper av befolkningen som er overrepresentert i kriminalstatistikken (Christie, 1982; Farrington, 2003; Galloway og Skardhamar, 2009). Bindinger til samfunnet gjennom arbeidsliv og annen sosial deltakelse er også en sentral dimensjon (Gottfredson og Hirschi, 1990; Øia, 2005). Vi kan altså forvente at det er noe høyere kriminalitetsrater i de deler av befolkningen der slike velferdsproblemer forekommer hyppigst. Bosted kan også være en del av forklaringen da eksponering for risikofaktorer har vært antatt å være noe større i byer enn ellers i landet (Christie, 1982). At noe av innvandrers overrepresentasjon kan skyldes sosioøkonomiske forskjeller gis noe støtte i en studie av et enkelt ungdomskull født 1977 (Skardhamar, 2006) og også i Evensens studie (Evensen, 2009) selv om årsaksretningen mellom levevilkår og kriminalitet er uklar. Det er også støtte for et slikt syn i en ny dansk studie av straffede danskfødte med innvandrerforeldre som fant at overrepresentasjonen nær ble halvert ved kontroll for egne og foreldres sosioøkonomiske kjennetegn (Andersen og Tranæs, 2011).

Et mulig vesentlig poeng er om innvandreres overrepresentasjon i registrert kriminalitet ikke skyldes at de faktisk begår mer lovbrudd, men at det er en høyere oppdagelsesrisiko fordi de er utsatt for mer kontroll fra politiets side. Med andre ord, så kan det være slik at innvandrere blir diskriminert i rettsystemet (tilsiktet eller utilsiktet). Noen studier antyder at noe slikt kan være tilfellet. Det finnes en del historier om at unge mørkhudete gutter lettere blir stoppet og sjekket tilfeldig av politiet. For eksempel viser Sollund (2006, 2008) hvordan ellers trivielle møter mellom innvandregutter og politiet lettere eskaleres grunnet misforståelser. At innvandrere ser ut til gjennomgående å få mildere straffereaksjoner enn øvrige befolkning (Gundersen et al., 2000) kan også stemme med en slik antagelse – skjønt det kan også skyldes andre ting, som for eksempel bevisførsel etc. Det mangler så vidt vi vet sikre systematiske undersøkelser av hvorvidt måten rettsvesenet møter innvandrerbefolkningen på har konsekvenser for overrepresentasjonen i kriminalstatistikken. Dette spørsmålet må derfor regnes som uavklart i norsk sammenheng.

Når tallene i kriminalstatistikken delvis gjenspeiler kontrollapparatets innsats slik at mørketallene kan variere både over tid og mellom grupper av befolkningen, er det ikke uten videre gitt at kriminalstatistikken kan sies å gjenspeile ”den faktiske” mengde kriminaliteten i samfunnet. Det er mange forhold som gjør at kriminalstatistikken kan gi et skjevt bilde. For eksempel, kan det være forskjeller i anmeldelsestilbøyelighet, forskjeller i politiets prioriteringer, hvor vanskelige visse typer saker er å oppklare osv. (For en grundigere beskrivelse av forholdet mellom kriminalitet, straffeprosess og kriminalstatistikk se Thorsen et al., 2009, kapittel 3).

En alternativ kilde til kunnskap om kriminalitet er derfor spørreskjemaundersøkelser der personene selv oppgir hvilke typer lovbrudd de har begått. Det er ikke mange slike studier i Norge, og særlig ikke når det gjelder analyser etter innvandrerbakgrunn. De eneste er NOVA-studiene *Ung i Norge* (Øia, 2005) og *Ung i Oslo* (Øia, 2007). Disse studiene indikerer at innvandregutter begår noe mer kriminalitet enn andre gutter. I *Ung i Norge* var det 19 prosent av innvandreguttene som rapporterte å ha begått kriminalitet, mens det var 13 prosent av andre gutter. Samtidig var annen uønsket adferd av mindre alvorlig karakter – som for eksempel nasking, snike på buss, trikk eller kino, knuse ruter etc. – mer vanlig blant norske gutter enn gutter med innvandrerbakgrunn (Øia, 2005). Tilsvarende hovedresultater gjelder også for ungdom i Oslo (Øia, 2007). Det kan dermed se ut som om det er betydelig større forskjeller mellom innvandrerungdom og annen ungdom når det gjelder registrert kriminalitet enn når det gjelder selvrapportert kriminalitet. En mulig forklaring på dette kan være at det er systematiske forskjeller i hva innvandrerungdom og annen ungdom er villig til å rapportere i et spørreskjema, men det kan også indikere at det foregår en eller annen form for forskjellsbehandling i rettsvesenet. Det er imidlertid ikke så greit å gjøre direkte sammenligninger mellom selvrapportert og registrert kriminalitet fordi spørreskjemaet ikke fanger opp de samme kategoriene som kriminalstatistikken, og frafallsproblematikk i studien gjelder trolig særlig nettopp de personene som er mest tilbøyelige til å begå lovbrudd.

1.2. Begrepsavklaring

I det følgende vil det bli rapportert tall fordelt etter innvandrerbakgrunn og landbakgrunn. Begrepene benyttes slik de gjøres i SSBs publikasjoner.

Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. *Norskfødte med innvandrerforeldre* er personer som er født i Norge og som har to foreldre som er innvandrere. I denne rapporten omtales resten av befolkningen som *øvrig befolkning*, men inkluderer både personer uten innvandringsbakgrunn så vel som personer med følgende bakgrunn: 1) Utenlandsfødte med en norskfødt forelder, 2) Norskfødte med en utenlandsfødt forelder, 3) Utenlandsfødte med norskfødte foreldre (inkluderer utenlandsadopterte).

For innvandrere er landbakgrunn bestemt ut fra eget fødeland, men for norskfødte med to innvandrerforeldre er landbakgrunn bestemt ut fra foreldrenes fødeland. I de tilfellene mor og far har forskjellig fødeland er det mors som er bestemmende.

Det er gjort visse avgrensninger for hvilke landbakgrunner vi rapporterer tall for. Det er svært mange land som er representert i den norske befolkningen, men mange grupper er svært små. Vi fordeler tallene etter verdensdeler og enkelte landgrupper innenfor disse. I hovedsak rapporterer vi for de største landene innenfor hver verdensdel, og så spesifisert på enkeltland hvis antall innvandrere fra landet var minst 4000 personer per 31. desember 2008, siden 2008 er det siste året vi har data for i denne analysen. Vi er imidlertid ikke helt konsekvente på dette, og grupperer de nordiske landene til én gruppe. Tilsvarende gjør vi for Nord-Amerika da denne gruppen ellers bare inneholder USA og Canada (det var ca 1300 personer fra Canada). For Øst-Europa har vi i tillegg til å rapportere enkeltland med over 4000 innvandrere også gruppert "resten av de baltiske landene" Slovenia, Makedonia, Serbia og Montenegro, som sammen med Kosovo og Bosnia-Hercegovina utgjør det tidligere Jugoslavia.

Tabell 1.1. Landgrupper benyttet i rapporten og befolkningsstørrelse ved utgangen av året 2008. Antall

	I alt	Kvinner	Menn
I alt	4 801 193	2 405 156	2 396 037
Øvrig befolkning	4 292 261	2 157 220	2 135 041
Innvandrere	423 322	206 196	217 126
Norden	55 719	28 812	26 907
Vest-Europa	49 083	21 299	27 784
Storbritannia	11 628	4 468	7 160
Tyskland	19 627	9 112	10 515
Nederland	5 953	2 716	3 237
Øvrige Vest-Europa	11 875	5 003	6 872
Øst-Europa	108 624	48 191	60 433
Bosnia-Hercegovina	13 060	6 606	6 454
Kosovo	9 258	4 324	4 934
Resten av Balkan	9 009	4 115	4 894
Polen	42 534	13 563	28 971
Russland	12 837	8 453	4 384
Øvrige Øst-Europa	21 926	11 130	10 796
Afrika	46 567	21 327	25 240
Marokko	4 768	2 047	2 721
Somalia	17 300	8 049	9 251
Øvrige Afrika	24 499	11 231	13 268
Asia inkl. Tyrkia	138 031	72 534	65 497
Tyrkia	10 048	4 347	5 701
Afghanistan	7 827	3 232	4 595
Sri Lanka	8 458	4 040	4 418
Filippinene	11 037	8 952	2 085
India	6 605	3 029	3 576
Irak	19 243	8 109	11 134
Iran	13 011	5 796	7 215
Kina	5 660	3 251	2 409
Pakistan	16 622	8 053	8 569
Thailand	10 653	9 002	1 651
Vietnam	12 807	6 705	6 102
Øvrige Asia	16 060	8 018	8 042
Sør og Mellom-Amerika	15 094	8 672	6 422
Chile	5 920	2 800	3 120
Øvrige Sør- og Mellom-Amerika	9 174	5 872	3 302
Nord-Amerika	8 638	4 724	3 914
Oseania	1 566	637	929
Norskfødte med to innvandrerforeldre	85 610	41 740	43 870
Norden	3 683	1 794	1 889
Vest-Europa	3 342	1 587	1 755
Øst-Europa	12 758	6 257	6 501
Afrika	14 796	7 224	7 572
Asia inkl. Tyrkia	48 469	23 670	24 799
Sør og Mellom-Amerika	2 205	1 031	1 174
Nord-Amerika	317	158	159
Oseania	40	19	21

Kilde: Befolkningsstatistikk, Uttrekk fra FD-Trygds demografitabell, Statistisk Sentralbyrå

Oseania er eneste gruppering med færre enn 4000 innvandrere totalt. Denne gruppen består hovedsakelig av personer fra Australia og New Zealand og kunne slik sett gjerne vært gruppert sammen med for eksempel Nord-Amerika siden dette er

”vestlige” land, men det er også noen personer fra Oseania fra bl.a. Fiji og Polynesia. Oseania grupperes derfor likevel for seg, men tallene vil ofte være svært små.

For personer med to innvandrerforeldre vil det ikke bli rapportert tall for enkeltland, kun den grovere grupperingen på verdensdel. Dette er fordi det er svært få personer fra de fleste enkeltland, og særlig i de mest aktuelle alderskategorier. Her er det med andre ord lite å hente i den videre analysen når tallene brytes ned på enkeltland. En oversikt over landkategoriene som benyttes samt disses befolkningsstørrelse er gitt i tabell 1.1.

I denne rapporten ser vi på bosatte personer, men det er årlig også en del andre personer som siktes, straffes og fengsles. Populasjonen som inkluderes i analysene er definert som bosatte ved en gitt dato og restgruppen utelates altså fra analysene. Disse har som hovedregel heller ikke gyldig personnummer, og vi vet svært lite om dem da det ikke er mulig å koble til andre opplysninger som brukes i denne rapporten.

Vi angir likevel noe om hvor mange det er snakk om innledningsvis i kapitlene 3, 4 og 5. I tidligere analyser av kriminalitet og innvandrere er de uten fødselsnummer betegnet som *uregistrerte utlendinger* (Haslund 2000, 2004). Vi gjør en liten forenkling og benytter dette begrepet også i denne rapporten selv om enkelte av de som ikke er registrert bosatte på angitt dato kanskje strengt tatt ikke er utlendinger. De fleste av disse som faller utenfor populasjonen er personer med utenlandsk statsborgerskap, som ikke har blitt tildelt et gyldig norsk personnummer. Denne gruppen kan bestå av turister og andre tilreisende (deriblant personer som kommer til Norge med det formål å begå kriminalitet), personer fra EU med lovlig midlertidig opphold og andre med lovlig midlertidig opphold, så vel som personer som avventer oppholdstillatelse (inkl. asylsøkere) og personer med illegalt opphold i Norge.

Det finnes ingen enkel måte å identifisere uregistrerte utlendinger og det faller utenfor denne rapportens rammer å redegjøre for hvem dette er. En arbeidsgruppe nedsatt av Politidirektoratet har imidlertid kartlagt hva man vet om denne gruppen med utgangspunkt i ulike offentlige registre og SSB's statistikk over etterforskede lovbrudd. Her fant man blant annet ut at europeere stod bak nesten ni av ti av alle siktelsene mot utregistrerte utlendinger. 4 prosent av siktelsene mot uregistrerte utlendinger var mot personer med afrikansk statsborgerskap og 7 prosent mot asiatiske statsborgere (Politidirektoratet, 2004). Dette var situasjonen i 2001 og det er rimelig å anta at dette bildet, om noe, er blitt forsterket etter utvidelsen av EU. I 2004 fikk borgere fra 10 nye medlemsland (Polen, Estland, Latvia, Litauen, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia, Ungarn, Kypros og Malta) utvidet adgang til å ta arbeid i Norge. En ytterligere utvidelse skjedde i 2007, da Romania og Bulgaria ble innlemmet i EU.

Rapporten ser på *gjerningspersoner*, *straffede* og *nyinnsatte* personer. Disse sammenfaller med ulike stadier i straffesakskjeden. Forenklet kan man si at politiet setter i gang etterforskning når de oppdager eller har mistanke om straffbare forhold. Det er påtalemyndighetens oppgave å lede etterforskningen og videre avgjøre om det skal reises tiltale eller om de kan avgjøre straffesaken selv. Påtalemyndigheten kan enten avgjøre en sak gjennom en påtaleunntatelse, overføring til konflikt-rådsbehandling, forelegg, henleggelse eller tiltale. Ved tiltale blir saken avgjort av domstolen, og hvis den tiltale finnes skyldig utmåles en straff (Thorsen et al., 2009: kapittel 3).

De vi her omtaler som *gjerningspersoner* er personer som har fått en rettskraftig avgjørelse mot seg. Disse omtales som siktede i kriminalstatistikken, men vi benytter et annet begrep blant annet fordi bruken av dataene avviker vesentlig fra offisiell statistikk. *Straffede personer* er personer som har blitt idømt en straffereaksjon. En straffereaksjon er enten idømt i domstol (ubetinget eller betinget

fengsel, samfunnsstraff, særreaksjon eller bøter) eller ilagt direkte av påtalemyndigheten (forelegg og betingede påtaleunntatelser). *Nyinnsatte* personer er personer som har blitt fengslet enten på dom, varetekt eller sikring/forvaring. Dette er altså personer som blir fengslet i gjeldene periode slik at personer som allerede satt i fengsel før begynnelsen av perioden holdes utenfor, og vi kan også si at dette fanger opp innstrømmingen i fengselsanstaltene. Det bør også bemerkes at det kan gå noe tid fra idømt fengselsstraff til faktisk sonet dom slik *nyinnsatte* her representerer når de faktisk fengsles. Datagrunnlaget og definisjonene er omtalt nærmere i hvert av kapitlene 3, 4 og 5.

I flere av tabellene i rapporten vil det skilles mellom lovbrudd gruppert etter gjeldende standarder for kriminalstatistikken i SSB. Et første skille er mellom forseelser og forbrytelser.

En *forbrytelse* er normalt en straffbar handling av grovere karakter enn en *forseelse*. Forbrytelser og forseelser mot straffeloven er omtalt i henholdsvis 2. og 3. del av loven. Straffbare handlinger beskrevet i andre lover er ifølge straffeloven § 2 forbrytelser dersom de har en strafferamme på mer enn tre måneders fengsel, med mindre noe annet er bestemt. Øvrige straffbare handlinger er forseelser. Enkelte kategorier lovbrudd (for eksempel skadeverk og enkelte spesiallover) kan ut fra loven være både forbrytelse og forseelse. Hvis lovbruddskategori ikke er gitt ut fra den brukte lovbruddskoden, benyttes politiets registrering av lovbruddskategori i statistikken.
(Hentet fra Om statistikken: <http://www.ssb.no/lovbrudda/om.html>)

Vi skiller også mellom typer lovbrudd gruppert slik det gjøres i offisiell statistikk. I denne rapporten ser vi imidlertid kun på de fire største lovbruddsgruppene: vinningslovbrudd, voldslovbrudd, narkotikalovbrudd og trafikkllovbrudd. (For en fortegnelse over hvilke lovbrudd som inngår i hver gruppe se: http://www.ssb.no/emner/03/05/nos_kriminal/vedleggb.pdf). Det er selvsagt flere typer lovbrudd som kunne vært av interesse å se nærmere på i denne sammenheng, men det faller utenfor rammene av denne rapporten.

I tabellene i denne rapporten vil det ofte regnes tall per 1000 innbyggere. Når det oppgis tall for et enkelt år eller en tidsserie av år, så regnes det ut fra antall bosatte personer i Norge per 31. desember det gjeldende året. Dette gjelder primært avsnittene 3.2, 4.2, 4.3 og 5.2.1. I noen tabeller slås flere statistikkårganger sammen og populasjonen defineres som bosatte i begynnelsen av perioden, dvs. 31. desember året før. Dette gjelder avsnittene 3.3, 4.4, 5.2.2 og kapittel 6.

1.3. Datagrunnlag

Det benyttes noe forskjellig datagrunnlag i rapportens deler. Felles er informasjon om demografiske og sosioøkonomiske forhold som hentes fra databasen FD-Trygd og inntektsregisteret. Informasjon om kriminalitet og straff er hentet fra grunnlagsmaterialet for kriminalstatistikken. Kapitlet om gjerningspersoner er basert på statistikk over etterforskede lovbrudd, straffede personer på statistikk over straffereaksjoner og fengslede personer på statistikk over fengslinger. Datagrunnlaget omtales noe nærmere i hvert kapittel hvor de nevnte gruppene beskrives.

Det vil antakeligvis være nærliggende for leseren å gjøre en direkte sammenligning av tallene i denne rapporten for antatte gjerningspersoner, straffede og innsatte. En direkte sammenligning er imidlertid langt fra uproblematisk da det ikke er helt de samme populasjonene som studeres. Det er tatt utgangspunkt i forskjellige årganger for å definere populasjonen i kapittel 3 sammenlignet med kapittel 4 og 5. Det vil også være noe forskjell i tid mellom gjerningstidspunkt (kapittel 3), domsavgivelse (kapittel 4) og faktisk sonet eventuell fengselsdom (kapittel 5). Blant de som sonet i fengsel i perioden 2005-2008 vil det altså også være noen som ble idømt denne straffen før 2005, og gjerningsdatoen kan ha vært en god stund før

dette. Å se disse delene i direkte sammenheng krever et helt annet opplegg for analysen (Stene, 2002).

I denne rapporten beskriver vi innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre hver for seg. Sistnevntes registrerte kriminalitet beskrives langt mindre omfattende enn innvandrerne, fordi det er såpass få som er gamle nok til å bli registrert i kriminalstatistikken til at det muliggjør inngående analyser (se kapittel 2.5).

1.4. Rapportens struktur

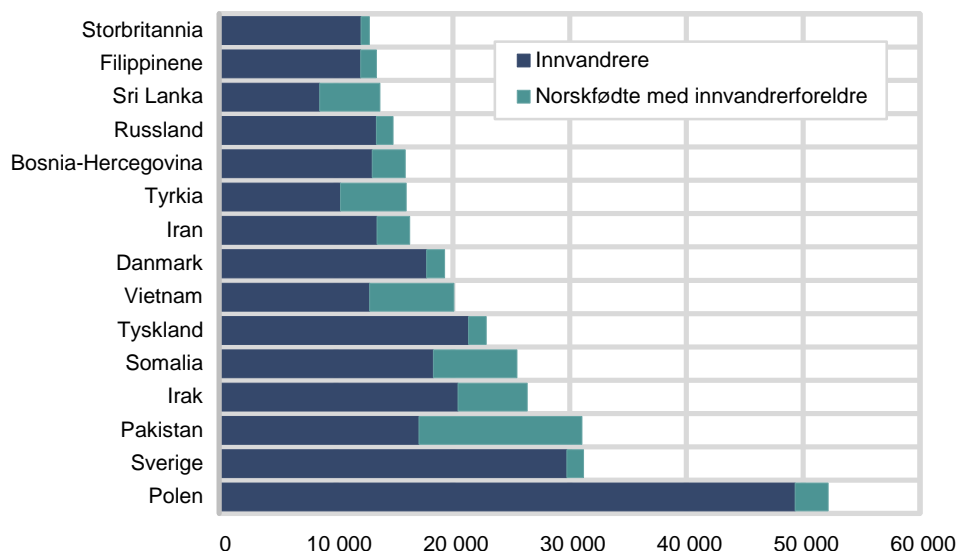
Rapportens struktur er som følger. I kapittel 2 gis det en kort oversikt over noen viktige trekk ved innvandrerbefolkningen. Ved analyser av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er det viktig å ta med seg at de ulike innvandrergruppene er svært ulikt satt sammen og har ulik innvandrerhistorie. Denne informasjonen er ment som et bakteppe for de videre analyser og er basert på tidligere analyser og offisiell statistikk. I kapitlene 3 til 5 gis det en deskriptiv oversikt over registrerte gjerningspersoner, straffede og fengslede personer. I kapittel 6 justeres andelen gjerningspersoner, andel straffede og andel fengslede etter befolkningsstruktur, bosted og sysselsetting. Her ønsker vi å si noe om hvordan forskjellene ville være hvis gruppene ellers var like på relevante variable. Det gjøres ikke noen videre diskusjon av de enkelte kontrollvariablene, men noen fordelinger er oppgitt i vedleggstabeller som også kan sees som supplerende informasjon til kapittel 2. I kapittel 7 summeres det opp noen hovedfunn og konklusjoner.

2. Innvandring og befolkningsutvikling

Det har alltid vært innvandring til Norge, men bare siden slutten av 1960-tallet har flere flyttet inn i Norge enn ut av Norge. Bare fra Irland flyttet det flere mennesker ut i forhold til folketallet enn fra Norge i perioden 1865 - 1930. Frem til rundt 1970 var de fleste innvandrerne i Norge "usynlige" i gatebildet – de var fra Sverige, Danmark, Tyskland eller de var hjemvendte amerikafarere. På slutten av 1960-tallet kom de første arbeidsinnvandrerne fra land utenom Vest-Europa til Norge, fra Pakistan, Tyrkia, Marokko, India og Jugoslavia, hvor de fra Pakistan etter hvert var desidert flest. Den norske regjeringen satte en stopper for denne type arbeidsinnvandring med innvandringsstoppen på midten av 1970-tallet, men mange innvandrere fra disse landene slo seg ned i Norge og flere fikk eventuell familie til Norge etter hvert. Fra 1980-tallet kom de første store gruppene flyktninger til Norge, først fra Vietnam og Chile, etter hvert fra Sri Lanka, Iran, og noen fra Sør-Afrika og Etiopia. De senere år har det kommet flyktninger fra land som Somalia, Irak, Afghanistan, Eritrea og Burma.

Figur 2.1 viser de største innvandrergroppene bosatt i Norge ved inngangen til 2010, fordelt på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. I 2008 utgjorde polakkene for første gang den største gruppa i Norge, og har siden vært desidert størst, deretter følger svenskene og de med bakgrunn fra Pakistan. Sistnevnte gruppe har siden 1995 stort sett utgjort den største gruppa, unntatt i 1999 og 2000, da det var flest med bakgrunn fra Sverige, men har altså blitt "tatt igjen" av polakkene. Det er store forskjeller mellom de ulike gruppene i antall norskfødte med innvandrerforeldre, og flest finner vi blant innvandrergropper som har vært lenge i Norge, slik som de fra Pakistan, Vietnam og Tyrkia. Det er også en del norskfødte i nyere flyktninggrupper, som Somalia og Irak, men disse er i gjennomsnitt mye yngre enn de fra mer etablerte innvandrergropper.

Figur 2.1. De 15 største innvandrergroppene bosatt i Norge. 1. januar 2010. Absolutte tall

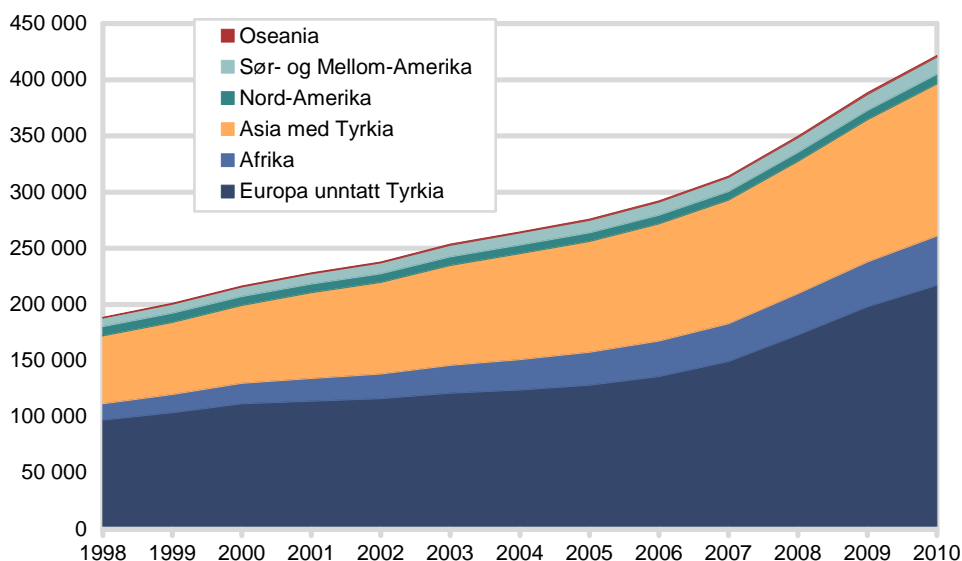
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå. <http://www.ssb.no/emner/02/01/10/innvbef/>

2.1. Befolkningsutvikling

Antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har økt relativt mye i perioden 1998-2010. Figurene nedenfor viser antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter verdensdel for alle 15 år og over, siden dette er den kriminelle lavalder. I denne rapporten er de nyeste tallene fra kriminalstatistikken fra 2008, og dette året var 73 prosent under 15 år. Riktignok inneholder statistikken over gjerningspersoner, som vil bli beskrevet senere i rapporten, også personer ned til 5 år, men i praksis er det svært få gjerningspersoner før litt ut i tenårene.

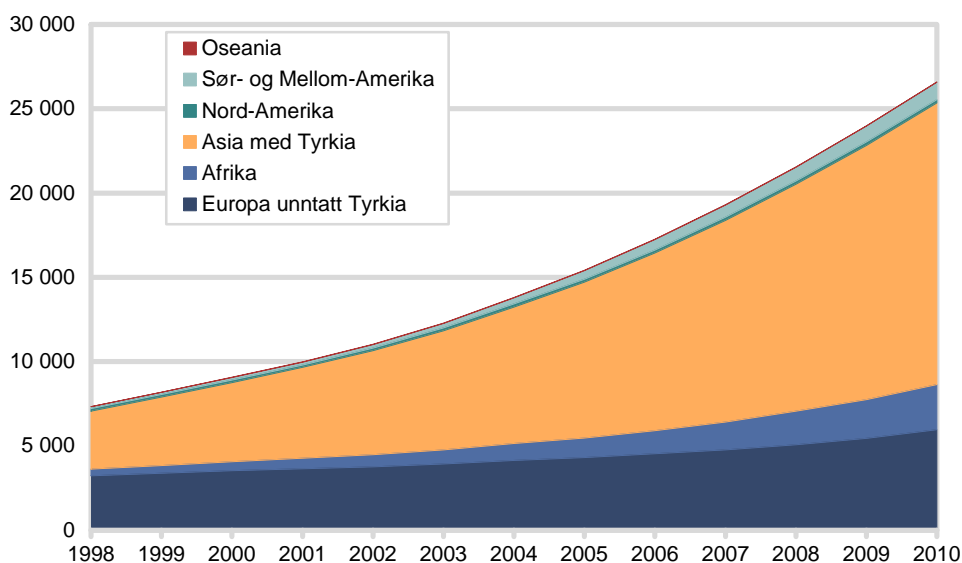
Fra 1998 til 2010 ble andelen innvandrere over 15 år mer enn doblet. Den største økningen de siste årene har vært arbeidsinnvandring fra de nye EU-landene etter utvidelsen i 2004 (Andreassen og Dzamaija, 2010, s. 37). Det har også vært en sterk økning fra Asia og Afrika selv om dette er noe lavere antall personer.

Figur 2.2. Antall innvandrere. 15 år og over, 1998-2010

Kilde: Befolkningsstatistikk, statistikkbanken, Statistisk Sentralbyrå

Figur 2.3. Antall personer med to innvandrerforeldre. 15 år og over, 1998-2010

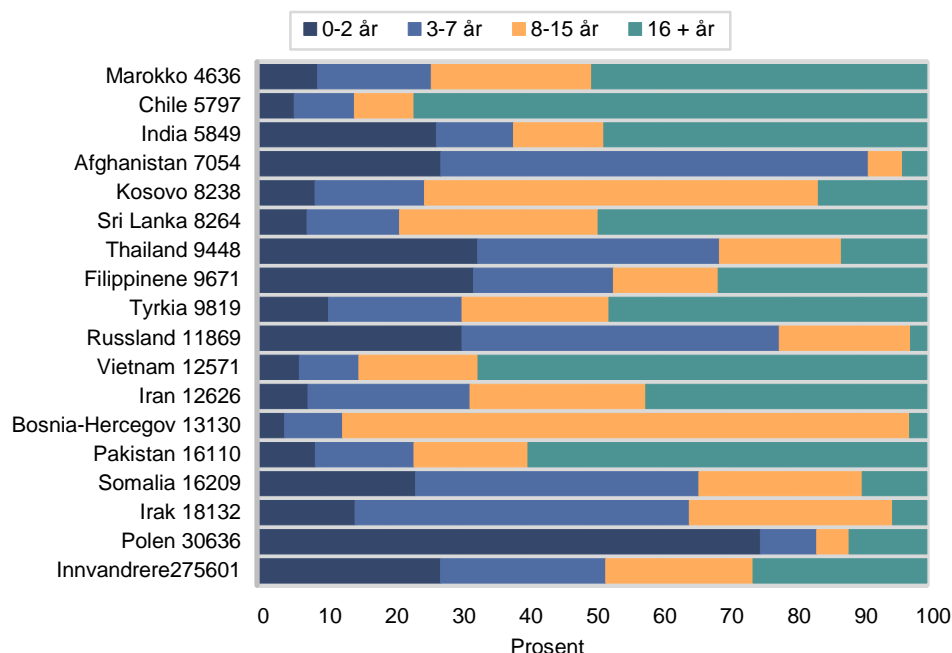
Kilde: Befolkningsstatistikk, statistikkbanken, Statistisk Sentralbyrå

Antallet norskfødte over 15 år med to innvandrerforeldre er nærmere tre ganger så høyt i 2010 sammenlignet med 1998. Den mest markante forskjellen mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er at de som kommer fra Europa utgjør en mye større andel blant innvandrere, mens de som har bakgrunn fra Asia inkludert Tyrkia utgjør mange flere blant norskfødte med innvandrerforeldre. Dette skyldes blant annet at innvandrere fra Europeiske land i større grad har en norsk partner, og deres barn da ikke regnes med i denne gruppen, men også at innvandringen fra nye EU-land i stor grad består av unge menn uten familie i Norge. Norskfødte med innvandrerforeldre er en ung befolkningsgruppe.

2.2. Botid

Det er ingen opplagt grunn til at det skulle være en direkte sammenheng mellom innvandreres botid i Norge og kriminalitet annet enn via integrering i arbeidsmarkedet og samfunnet forøvrig. For personer som ikke kommer som arbeidsinnvandrere tar det gjerne noen år før de er i jobb slik at sysselsettingen øker med økt botid, og dermed inntektsnivået (Enes og Kalcic, 2010; Olsen, 2010). Men det er også en høyere andel innvandrere som faller ut av arbeidsmarkedet etter 10-15 år (Bratsberg m.fl., 2011). Botiden sier også noe om i hvilken grad personene har vært her lenge nok til at de har rukket å få (norskfødte) barn som har blitt gamle nok til å komme over den kriminelle lavalder. Gruppene vi fokuserer på i denne rapporten har vært svært forskjellig tid i Norge, og innad i gruppen er selvsagt også botiden forskjellig. Figur 2.4 viser hvordan 17 av de største innvandrergруппene i Norge fordeler seg på botid i 2008. Størst andel innvandrere med lang botid (minst 16 år) er det blant de som har kommet fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia, Sri Lanka, India, Chile og Marokko. Omtrent halvparten eller flere fra disse landene har vært i Norge i minst 16 år. Eksempler på innvandrere med kort botid i Norge er de fra Polen og Afghanistan.

Figur 2.4. Innvandrere etter botid og landbakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå. Hentet fra Pettersen, 2009.

2.3. Innvandringsgrunn

Innvandringsgrunn kan være relevant for kriminalitet ved at det gir en indikasjon på hvor lett de blir integrert i det norske samfunnet, men også sier noe om hvilken bakgrunn de kommer fra. For eksempel er personer som kommer til Norge fordi de har fått jobb her rimeligvis i en vesentlig annen situasjon enn personer som har flyktet fra krig og forfølgelse. Noen kan også ha traumer etter en dramatisk flukt eller fra den situasjonen de flyktet fra.

Innvandrerne har kommet til Norge av vidt forskjellige grunner. SSBs statistikk over innvandrernes offisielle innvandringsgrunn, det vil si på hvilket grunnlag de har fått oppholdstillatelse fra UDI, går tilbake til 1990, og den gjelder bare statsborgere fra ikke-nordiske land. Det vil si at for eksempel pakistanske arbeidsinnvandrere som kom første halvdel av 1970-tallet havner i gruppa "ukjent" (figur 2.5). Etter 1990 har nær samtlige pakistanske innvandrere kommet gjennom familietillatelser. Flukt er den vanligste årsaken til innvandring blant innvandrere fra Bosnia-Hercegovina, Kosovo, Iran, Irak, Afghanistan, Chile, Somalia, Sri Lanka, Vietnam og til dels Russland. Mange innvandrere fra disse landene kommer

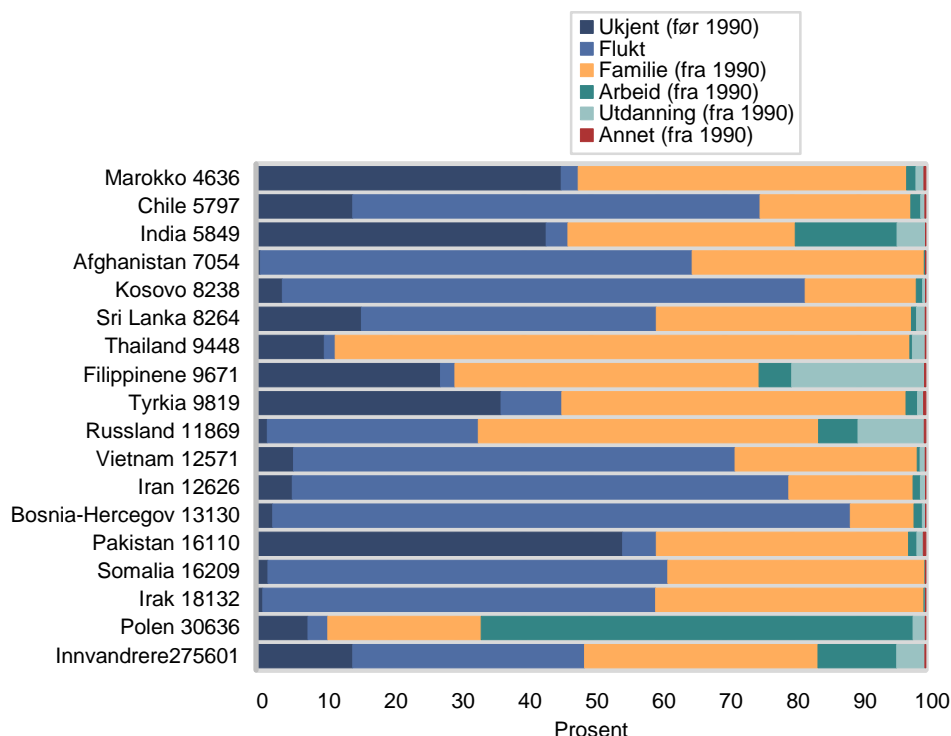
også for å gjenforenes med familie, og ofte er det mannen som kommer først. Familieinnvandring er imidlertid mindre utbredt blant de fra Bosnia-Hercegovina, Kosovo, Iran og Chile. Dette kan tyde på at flyktninger herfra i større grad kom som hele familier, mens det har vært vanligere blant innvandrere fra Irak, Somalia, Afghanistan og Sri Lanka at eventuell familie kommer senere gjennom familiegjenforening.

Polske innvandrere skiller seg fra de andre innvandringsgruppene i figuren under ved at de aller fleste er arbeidsinnvandrere, og de fleste arbeidsinnvandrerne er menn. Innvandrere fra Russland og Filippinene kommer i større grad på grunn av utdanning, sammenlignet med de andre landgruppene. Utdanning som innvandringsårsak når likevel ikke opp til mer enn 20 prosent for noe land. De som kommer som au-pair blir registrert med utdanning som innvandringsgrunn. Særlig fra Filippinene er det mange som kommer som au-pair.

Blant innvandrere fra Thailand, Filippinene og til dels Russland er familie-etablering en viktig årsak til innvandringen. Dette gjelder primært kvinner som gifter seg med menn fra den øvrige befolkningen i Norge (Daugstad, 2008).

Arbeidsinnvandring er en vesentlig grunn til innvandring fra Europa og andre vestlige land. EU ble utvidet mot øst i 2004, og det har kommet mange til Norge med arbeidstillatelse fra disse nye EU-landene. De største innvandregruppene med arbeidstillatelse er Polen, Tyskland, Storbritannia og Litauen (Andreassen og Dzamaija, 2010).

Figur 2.5. Innvandrere etter innvandringsbakgrunn og landbakgrunn. 1.1.2008. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk Sentralbyrå. Hentet fra Pettersen, 2009.

2.4. Bosted

Bosted kan ha betydning for kriminalitet gjennom eksponering for risikofaktorer (tilgang på kriminelle miljøer, illegale rusmidler etc.), eller ved at det er mindre sosial kontroll i bomiljøer der man i mindre grad kjenner naboene sine. Det er derfor en utbredt tanke at særlig store byer øker sannsynligheten for kriminalitet. Dermed er innvandreres bosettingsmønster kan være relevant for kriminalitetsratene.

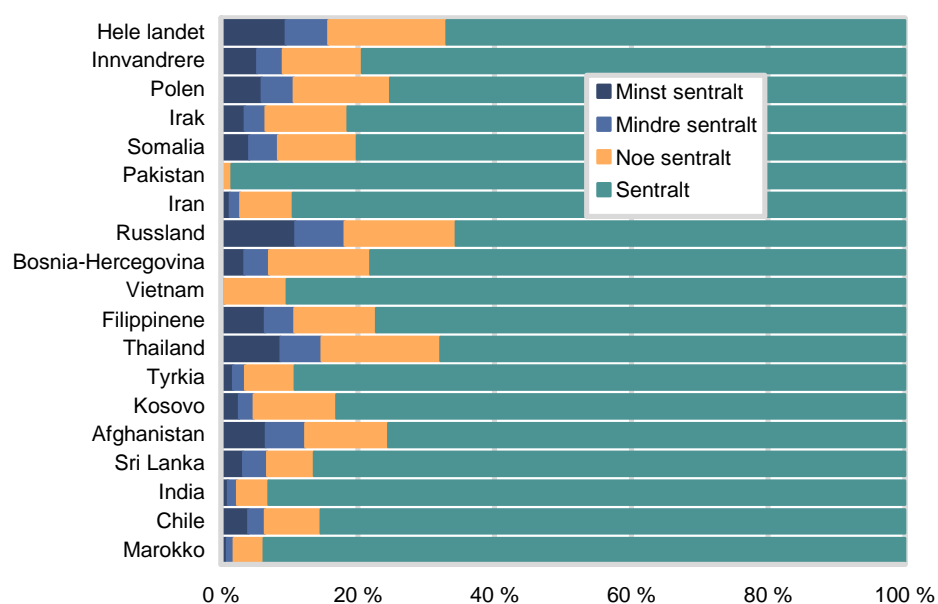
Bosettingsmønstrene varierer nokså mye mellom de ulike innvandrergroppene, men alle de største gruppene er overrepresentert i Oslo i forhold til befolkningen i alt. I snitt bor 12 prosent av Norges befolkning i Oslo (1.1.2010), blant innvandrerne hele 27 prosent.

De første arbeidsinnvandrerne fra land som Pakistan, Tyrkia og Marokko slo seg først og fremst ned i og rundt hovedstaden. Derfor er det fortsatt her vi finner flertallet av innvandrerne fra disse landene. Rundt syv av ti innvandrere fra Marokko og Pakistan bor i dag i Oslo, mens mange tyrkere også bor i Drammen. Mens det var etterspørsel etter arbeidsinnvandrere fra land som Pakistan og Tyrkia først og fremst på Østlandet, opplever nyere arbeidsinnvandrere fra Polen etterspørsel etter deres arbeidskraft fra flere steder i Norge. I norske kommuner er polakkene største innvandrergrope, både i store kommuner som Bergen, Stavanger og Trondheim, og i noe mindre kommuner som for eksempel Haugesund.

Oslo synes også mest attraktivt for andre innvandrergroper. De med flyktningbakgrunn blir bosatt i norske kommuner gjennom avtaler mellom staten og kommunene, slik at nyankomne flyktninger ofte bor spredt rundt i landet. Men innen noen år har mange flyttet videre til Oslo (Høydahl, 2010). Dette henger blant annet sammen med at nyankomne flyktninger ofte er enslige unge menn, og unge uten familie er ofte mer mobile enn familier. Dette bidrar til å forklare at flyktninger fra Balkan bor mer spredt enn mange andre innvandrergroper. Da de kom på 1990-tallet, ble de bosatt rundt i kommuner i Sør-Norge. De kom ofte som hele familier, særlig de fra Bosnia, og de ble ofte boende på det stedet de først bodde. Innvandrere fra Sri Lanka, som stort sett har flyktningbakgrunn, er et eksempel på ei gruppe som tidligere bodde mer spredt. Etter hvert har mange flyttet til Oslo eller omegn. Ved inngangen til 2010 bor halvparten i Oslo.

Figuren under viser 17 av de største innvandrergroper og hvordan de fordeler seg i forhold til sentralitet. I alle grupper bor det store flertallet i ”sentrale kommuner”, slik det også er om vi ser på hele befolkningen. Men som vi har vært inne på bor noen mer spredt enn andre, for eksempel de fra Russland, Bosnia-Hercegovina, Filippinene, Thailand og Afghanistan. De gruppene hvor størst andel bor i sentrale kommuner, er innvandrere fra Pakistan, Marokko, India og Vietnam.

Figur 2.6. Innvandrere etter bosteds sentralitet. 2010. Prosent

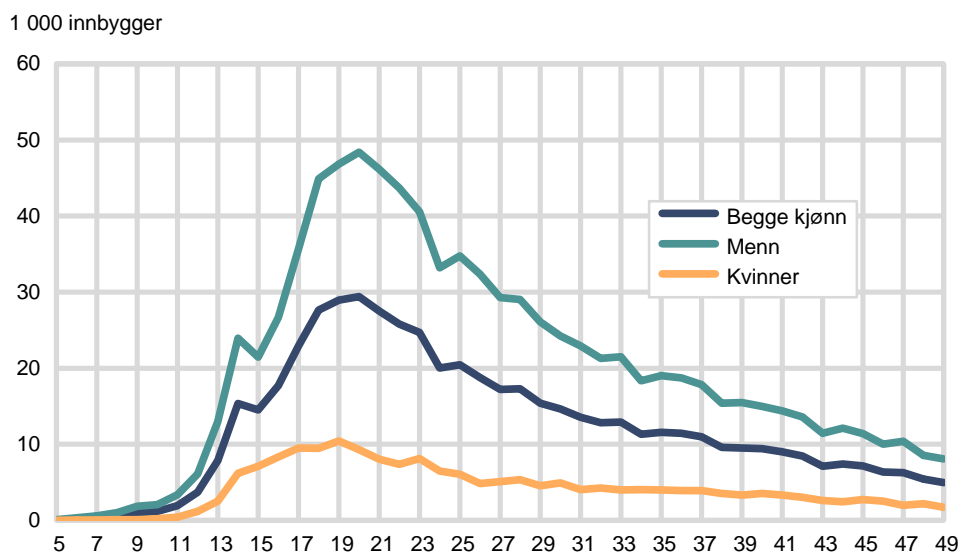

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.5. Alder- og kjønnsfordeling

Kriminalstatistikken domineres av unge og unge voksne personer, men det varierer med både lovbruddstype og hvor langt inn i straffesystemet man beveger seg. Blant alle gjerningspersoner er det en topp ved 20-årsalderen, mens for fengslede er aldersgjennomsnittet rundt 30 år (Friestad og Hansen, 2004). Alderskurven for gjerningspersoner er illustrert i figur 2.7. Enkelte har hevdet at en slik alderskurve for kriminalitet er nær sagt universell på tvers av land og kulturer (Hirschi og Gottfredson, 1983), men selv om det nok likevel er en god del variasjon på tvers av kulturer er det utvilsomt en sterk sammenheng mellom alder og kriminalitet. Det er derfor av betydning å vite noe om forskjeller i aldersstruktur mellom innvandrere og øvrig befolkning. Figur 2.8 viser at om vi ser på alle innvandrere i Norge under ett, er det flere unge voksne, og færre barn og gamle, enn det er i hele befolkningen. Innvandrere er dermed i stor grad overrepresentert i de aldersgruppene som gjør seg mest gjeldende i det registrerte kriminalitetsbildet.

Figur 2.7. Siktete personer etter alder og kjønn. Per 1000 innbyggere. 2006

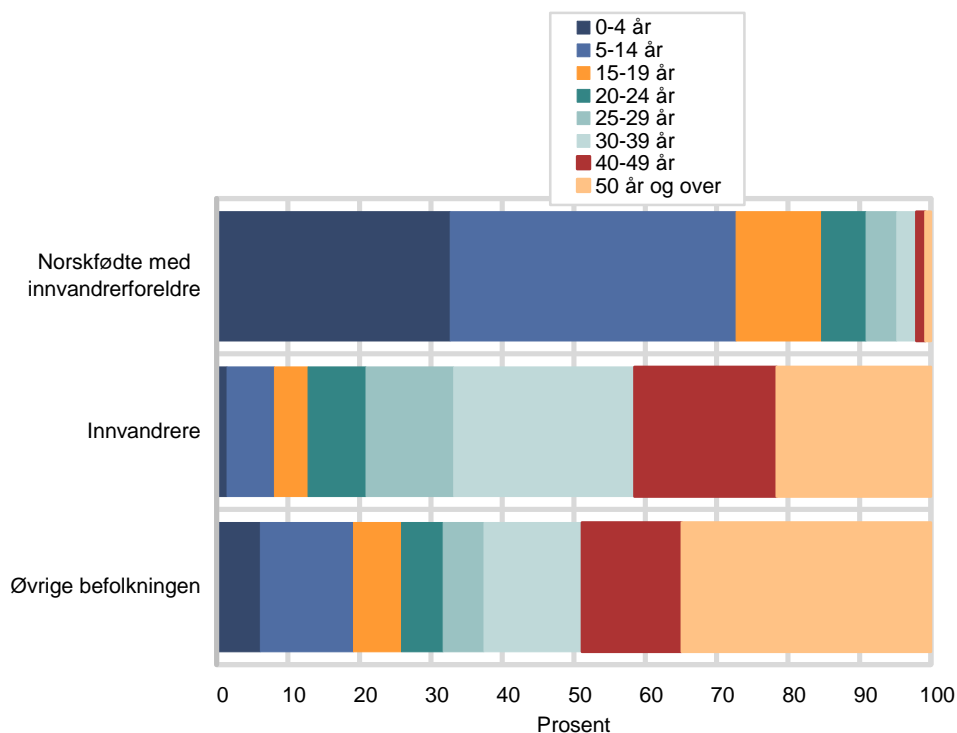

Kilde: Kriminalstatistikk tabell 14, Statistisk Sentralbyrå.

Alderssammensetningen i befolkningsgruppene innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrig befolkningen er svært ulik. I grove trekk er innvandrerbefolkningen unge voksne, norskfødte med innvandrerforeldre barn og unge, mens den øvrig befolkningen har en mer jevnt fordelt sammensatt aldersfordeling. Både blant flyktninger og arbeidsinnvandrere er flertallet unge voksne menn. Menn er reiser oftere i forveien i en fluktsituasjon, eller som arbeidsinnvandrere, mens eventuell familie kommer etter. Derfor er kjønnsbalansen nær utlignet mellom de gruppene som har vært en stund i Norge, som de fra Pakistan og Vietnam, mens det i nyere grupper er et flertall unge menn; som blant polakkene og flyktninger fra Afghanistan. For enkelte land, primært Thailand, Filippinene og Russland, er det derimot et flertall unge kvinner som gifter seg med menn i den øvrige befolkningen.

Hele 73 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre var under 15 år ved inngangen til 2008 og kun 5 prosent var 30 år eller eldre. Nesten halvparten (46 prosent) av alle innvandrere var i alderen 20-39 år og kun 8 prosent av alle innvandrere under 15 år. I den øvrige befolkningen var 25 prosent i alderen 20-39 år og 19 prosent under 15 år (se figur). Denne ulike aldersfordelingen mellom befolkningsgruppene skyldes at de fleste som innvandrer til Norge, er unge voksne. Det er forholdsvis få barn og eldre som kommer til landet, mens mange av de som har innvandret, har fått barn etter at de kom hit.

Figur 2.8. Folkemengde etter alder og innvandrerkategori. 2008. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, statistikkbanken, Statistisk Sentralbyrå

2.6. Utdanningsnivå og sysselsetting

Det er en velkjent samvariasjon mellom kriminalitet og sosioøkonomisk status, og med sosial integrasjon mer generelt. Her er både utdanning og sysselsetting viktige indikatorer, og disse er delvis betinget av hverandre. Sysselsetting har lenge vært et sentralt tema for kriminologisk forskning (Uggen og Wakefield, 2008), og registrerte lovbrøyttere har både lavere utdanning og i mindre grad er sysselsatt enn den øvrige befolkningen (Kyvsgaard, 1989; Nilsson og Estrada, 2009; Skardhamar og Telle, 2009).

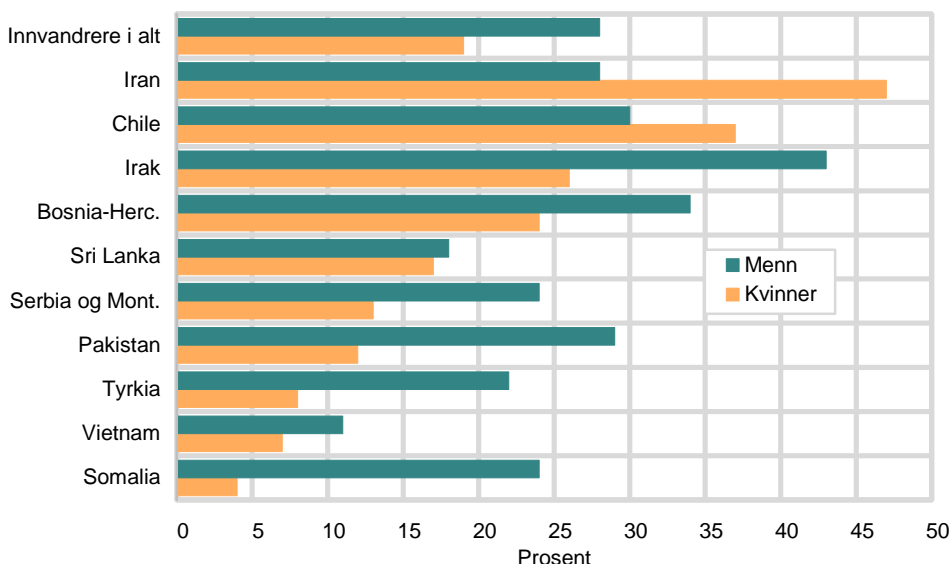
I Norge har vi god kjennskap til befolkningens utdanningsnivå gjennom registerdata. Dessverre har vi nokså liten kunnskap om hvilken utdanning *innvandrerne* har når de kommer til Norge, og vi har ikke noe system for å registrere medbrakt utdanning. Vi er avhengig av å spørre innvandrerne gjennom utvalgsundersøkelser for å tette hullene i våre register over befolkningens høyeste utdanning. Sist SSB gjennomførte en slik undersøkelse var i 1999, og en ny gjennomføres først i 2011. Gjennom Levekårsundersøkelsen blant innvandrere (Henriksen, 2010) ble innvandrere fra ti innvandrergupper i Norge spurt om hvilken utdanning de hadde da de kom til Norge. Alle de ti gruppene er representert blant de gruppene vi beskriver i denne rapporten. Undersøkelsen viste at det gjennomgående er lav utdanning blant disse innvandrerne, men også at det er svært store forskjeller innvandrergruppene i mellom. For de fleste gruppene hadde menn langt høyere utdanning enn kvinner.

Av de ti gruppene er det menn fra Vietnam som hadde lavest utdanning da de kom til Norge. Kun rundt en av ti hadde høyere utdanning, og nær halvparten hadde ikke fullført grunnskolen. Også menn fra Somalia, Tyrkia og Irak var lavt utdannet, mens menn fra Iran, Chile og Irak er av de hvor flest har høyere utdanning.

I de største innvandrergruppene varierer sysselsettingsnivået mye. Menn fra EU-land har svært høy sysselsetting, på nivå med alle menn i Norge, og de kommer gjerne som arbeidsinnvandrere og har dermed arbeidskontrakt i hånden når de kommer. Dette gjelder for eksempel menn fra Polen, Tyskland og flere andre land i Vest-Europa. Dette gjenspeiles i figur 2.10 der innvandrere fra Europa har tilsvarende andel sysselsatte som hele befolkningen. At innvandrere fra Nord-

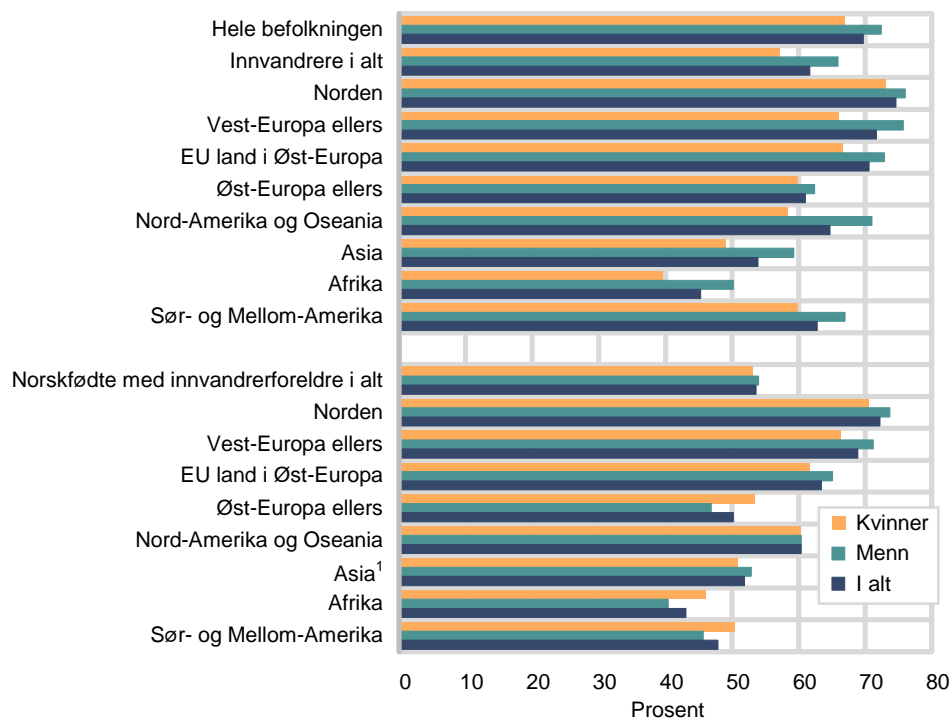
Amerika har noe lavere andel sysselsatte skyldes i stor grad høy gjennomsnittsalder i denne gruppen. Innvandrere fra øvrige Øst-Europa, Sør- og Mellom-Amerika, og særlig Asia og Afrika har gjennomgående lavere andel sysselsatte. Det er ytterligere variasjon mellom enkeltland, og av gruppene fra utenfor Europa, er det menn fra Sri-Lanka, Chile, India og Vietnam som har høyest sysselsetting. Flyktninger med kort botid har lavest sysselsetting, som menn fra Somalia, Afghanistan og Irak (Olsen, 2010).

Figur 2.9. Andel med høyere utdanning blant innvandrere som kom til Norge etter fylte 18 år, etter landbakgrunn og kjønn

Kilde: Levekår blant innvandrere 2005/2008, Statistisk Sentralbyrå

Figur 2.10. Sysselsatte¹ etter innvandrerkategori, landbakgrunn og kjønn. Prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2009

¹ Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller sivilteneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen, Statistisk Sentralbyrå <http://www.ssb.no/emner/06/01/innvregsys/tab-2010-06-22-01.html>

3. Gjerningspersoner

I dette kapittelet ser vi på personer registrert som gjerningsperson i politiets registre som har begått et eller flere lovbrudd. Vi bruker begrepet *gjerningspersoner* gjennomgående i det følgende. Videre har vi fokus på gjerningstidspunktet. (I offisiell statistikk brukes tidspunkt for registrert rettskraftig avgjørelse og de omtales som siktede). Disse gjerningspersonene har fått en rettskraftig avgjørelse mot seg når etterforskningen avsluttes og saken regnes som oppklart.

3.1. Utvalg

Analysene tar utgangspunkt i alle bosatte personer i Norge. Av grunner som blir forklart nedenfor ser vi på perioden 2001 – 2004. Innledningsvis ser vi på en tidsserie for denne perioden, og populasjonen er da alle bosatte ved utgangen av det aktuelle året. Deretter ser vi på andel gjerningspersoner samlet over hele tidsrommet 2001 – 2004, og her er populasjonen alle bosatte ved begynnelsen av året 2001. Som vist i det innledende kapittelet har det skjedd mye med innvandrerbefolkningens omfang og sammensetning siden den gang. Dette er det imidlertid lite å gjøre med (annet enn eventuelt å gjenta analysen når nyere tall blir tilgjengelig). Vi må forvente at situasjonen vil kunne endre seg hvis sammensetningen av befolkningen i enkeltgruppene endres.

Datagrunnlaget

Dataene om gjerningspersoner er hentet fra grunnlagsdataene for statistikk over ferdig etterforskede lovbrudd som i skrivende stund kun finnes frem til og med 2006. Disse dataene hentes inn fra politiets registre (BL/STRASAK/PAL) som sendes til SSB når saken er ferdig etterforsket. Gjerningspersonene blir i kriminalstatistikken altså omtalt som ”siktete” og det er bare personer som har en rettskraftig avgjørelse mot seg som inkluderes i materialet. Personer som har hatt status som siktet på et tidligere tidspunkt, men hvor siktelsen er frafalt er altså ikke med i materialet. Siden gjerningspersoner registreres uavhengig av eventuell straffereaksjon inneholder statistikken også personer under kriminell lavalder. (For detaljer se, Thorsen et al., 2009, kapittel 3).

Det er en del personer som blir siktet, men som ikke har gyldig fødselsnummer. Dette vil være personer som ikke er bosatt i Norge. Disse betegnes som uregistrerte utlendinger og inkluderer turister og andre tilreisende (deriblant personer som kommer til Norge med det formål å begå kriminalitet), personer fra EU med lovlig midlertidig opphold og andre med lovlig midlertidig opphold, så vel som personer som avventer oppholdstillatelse (inkl. asylsøkere) og personer med illegalt opphold i Norge. Som tidligere nevnt (se avsnitt 1.2) ser vi derimot kun på bosatte personer i denne rapporten – som altså har gyldig fødselsnummer. Analyse av uregistrerte utlendinger krever en noe annen tilnærming (se, Stene, 2004). I en tidligere studie ble det vist at uregistrerte utlendinger stod for 3,5 prosent av alle siktelsene i 2001 (Politidirektoratet, 2004), og disse er altså utelatt fra analysen i det følgende.

I denne analysen er vi interessert i *gjerningstidspunktet* for handlingen fordi vi også skal si noe om gjerningspersonenes sosiale bakgrunn sammenlignet med øvrige populasjon på et felles tidspunkt. Det mest rimelig å benytte gjerningsåret siden deres situasjon kan ha endret seg vesentlig innen avgjørelsen er rettskraftig.

At vi her benytter *gjerningsåret* innebærer at tallene i dette kapittelet ikke vil være sammenlignbare med offisiell statistikk for siktede siden offisiell statistikk benytter år for registrert rettskraftig *avgjørelse*. Av praktiske grunner må vi derfor gå noen år tilbake i tid for å få med flest mulig av lovbruddene begått i det enkelte år (husk at siktelsene blir rapportert til SSB først ved avgjørelsen). Det må derfor gjøres en avveining mellom mest mulig komplett oversikt over lovbrudd begått i det enkelte år (som siden har blitt oppklart) og *aktualitet*. For å unngå å miste for mye informasjon kunne man kanskje si at det ville være best å analysere lovbrudd begått tidlig på 90-tallet, men det har skjedd mye med innvandrerbefolkningens

størrelse og sammensetning siden den tid, og informasjonen vil oppfattes som lite aktuell og usikkert hvor relevant det er for dagens situasjon.

I skrivende stund er tallene over siktede (rettskraftige avgjørelser) tilgjengelig kun til og med årgangen 2006. Av praktiske grunner har vi her derfor gjort et valg om å se på lovbrudd begått fra inngangen til 2001 til utgangen av 2004, men som altså er avgjort innen 2006.

Avgrensning for tidsseriene

De to første tabellene (tabell 3.2 og tabell 3.3) som presenteres i avsnitt 3.2 er tidsserier for andel gjerningspersoner hvert år i perioden 2001 og 2004. Det er satt et ytterligere krav om at rettskraftig avgjørelse må ha blitt gjort innen to kalenderår etter gjerningsåret slik at tallene skal være sammenlignbare for hvert år. Uten et slikt krav ville vi fått en kunstig stor nedgang i tallene grunnet tiden det tar fra gjerningstidspunkt til rettskraftig avgjørelse. Dette betyr i praksis at vi mister om lag 7 prosent av de begåtte lovbruddene i akkurat disse to tabellene. Vi ser imidlertid ingen grunn til at dette skulle ha konsekvenser for hovedresultatene presentert her.⁴

Siden tiden mellom gjerningstidspunkt og rettskraftig avgjørelse også vil variere med type lovbrudd vil noen typer lovbrudd være bedre representert i datamaterialet enn andre. Om lag 93 prosent av lovbruddene ble rettskraftig avgjort innen to år etter gjerningstidspunktet og er således med i utvalget. De resterende vil i stor grad være lovbrudd som enten blir anmeldt først etter lang tid (f.eks. overgrep i barndommen som blir anmeldt i voksen alder) eller tar lang tid å etterforske og straffe- forfølge (grove eller kompliserte lovbrudd) – eller en kombinasjon av disse. Avgrensningen om å bare ta med lovbrudd som ble ferdig etterforsket innen to år etter gjerningstidspunkt slår noe forskjellig ut for innvandrere og øvrig befolkning. Det er noen flere lovbrudd som tar lengre enn to år å bli ferdig etterforsket blant innvandrere enn øvrig befolkning, og dette gjelder særlig økonomisk kriminalitet, annen vinningskriminalitet, og voldskriminalitet. Men kortere tid blant innvandrere for seksualkriminalitet og narkotikakriminalitet.

Tabell 3.1. Oppklarte lovbrudd med siktet person ferdig etterforsket i 2006. Antall lovbrudd og prosent av disse med maksimalt 2 årganger mellom gjerningstidspunkt og avgjørelsestidspunkt

		I alt	Øvrig befolkning	Innvandrere
I alt	Antall lovbrudd	190 870	168 918	19 336
	Andel i utvalget	93,2	93,4	91,4
Økonomisk kriminalitet	Antall lovbrudd	5 387	4 840	525
	Andel i utvalget	44,8	44,5	45,9
Annen vinningskriminalitet	Antall lovbrudd	43 267	37 896	4 613
	Andel i utvalget	92,3	92,8	88,7
Voldskriminalitet	Antall lovbrudd	14 435	11 718	2 376
	Andel i utvalget	93,8	94,2	91,6
Seksualkriminalitet	Antall lovbrudd	1 804	1 638	155
	Andel i utvalget	58,2	56,3	74,8
Narkotikakriminalitet	Antall lovbrudd	37 046	33 602	3 055
	Andel i utvalget	95,3	95,5	93
Skadeverk	Antall lovbrudd	5 441	4 986	377
	Andel i utvalget	96,5	96,5	96,3
Miljøkriminalitet	Antall lovbrudd	1 163	1 144	19
	Andel i utvalget	90,3	90,2	94,7
Arbeidsmiljøkriminalitet	Antall lovbrudd	63	62	1
	Andel i utvalget	68,3	67,7	100
Trafikkriminalitet	Antall lovbrudd	51 308	45 748	4 911
	Andel i utvalget	98	98	98
Annen kriminalitet	Antall lovbrudd	30 956	27 284	3 304
	Andel i utvalget	93,8	94,1	91,3

Det tar en viss tid fra lovbruddet finner sted til saken blir ferdig etterforsket. Statistikkåret representerer dermed ikke *gjerningstidspunktet*, og det kan gå

⁴ Hvis det skulle ha noen konsekvenser måtte det være systematiske forskjeller i *tiden* mellom gjerningsår og avgjørelsesår etter landbakgrunn på tvers av år. Saksbehandlingstiden vil imidlertid kunne variere med type lovbrudd.

betydelig tid fra gjerning til saken er avgjort. I noen tilfeller tar dette flere år, men de aller fleste er avsluttet innen 1-2 år (Stene, 2002). Dette medfører at statistikken over siktede personer i et enkelt år inneholder lovbrudd begått over mange foregående år. For dette datamaterialet kan vi illustrere med å se på lovbruddene til alle siktede i 2006. Tabell 3.1 gir en oversikt over hvor stor andel som ble avgjort innen to år etter gjerningsåret. Med den avgrensning som er gjort i denne analysen vil det altså bety at særlig for økonomisk kriminalitet,⁵ seksualkriminalitet og til dels arbeidsmiljøkriminalitet vil vi miste mange saker. For de lovbruddsgruppene som dominerer det tradisjonelle kriminalitetsbildet (vinning, vold, narkotika) samt trafikklovbrudd vil vi ha med 90 prosent eller mer av de siktede med gjerningsår i den aktuelle perioden.

Avgrensning for minst et lovbrudd over en lengre periode

I avsnitt 3.3 ser vi på samtlige gjerningspersoner i perioden 2001 til 2004 uten noen videre avgrensning med hensyn på tid mellom gjerningstidspunkt og avgjørelsestidspunkt. Dette gjøres for å ikke i utgangspunktet kutte ut de mest alvorlige lovbruddene. Det er gjort noen enkle kontroller for å sjekke hvilke konsekvenser det har for resultatene i kapittel 6 om det gjøres en avgrensning som over eller ikke, og det ser ikke ut til å substansiell betydning for konklusjonene fra analysene. Her er altså alle siktede til og med 2006 inkludert i materialet med unntak av de som hadde gjerningstidspunkt før 2001.

3.2. Variasjon i andel gjerningspersoner per år 2001 – 2004

Selv om hver enkelt befolkningsgruppe er rimelig stor totalt sett (se avsnitt 1.2 om utvalg) vil det være et relativt lite antall gjerningspersoner fra de enkelte landene og landgruppene. Dette kan medføre vesentlig tilfeldig variasjon fra år til år slik at det kan ha betydning hvilket år man ser på. I det følgende vil vi derfor først se på gjerningspersoner hvert år fra 2001 til 2004. Dette vil gi en indikasjon på hvor stabile tallene er fra et år til et annet, og om det er endringer i perioden.

Tabell 3.2 gir en oversikt over gjerningspersoner for alle lovbrudd fordelt etter landbakgrunn og innvandrerkategori for perioden 2001-2004, mens tabell 3.3 gir tilsvarende kun for forbrytelser – altså de mer alvorlige lovbruddene (jf. avsnitt 1.2).

En første observasjon i denne sammenhengen er at kriminalitetsbildet i all hovedsak preget av gjerningsmenn uten innvandrerbakgrunn. Når tett oppunder 90 prosent av gjerningspersonene er uten innvandrerbakgrunn er det altså slik at for et tilfeldig valgt lovbrudd er gjerningspersonen mest sannsynlig uten innvandrerbakgrunn.

En annen observasjon er at selv om flere innvandrergrupper er overrepresentert er antall gjerningspersoner svært lavt for en del landgrupper, og dette gjelder særlig for personer med to innvandrerforeldre. Dette gjør at det skal relativt lite til for at andelen gjerningspersoner per 1000 innbyggere skal endre seg betraktelig, og da særlig hvis befolkningen er liten. Likevel ser vi betydelig stabilitet i tallene for de fire årene som rapporteres her.

Hovedinntrykket fra tabell 3.2 er at det er lite endring i lovbrøyerbildet i disse fire årene med kun små endringer fra år til år.⁶ De tegn til endringer som kan sees er forholdsvis små og bør tillegges liten vekt. For befolkningen uten innvandringsbakgrunn er det liten eller ingen reell endring over disse fire årene med om lag 1,7 prosent gjerningspersoner både i 2001 og 2004, men litt lavere i de to årene imellom. For personer med innvandrerbakgrunn er det tilsvarende lite endringer i perioden med rundt 2,9 prosent gjerningspersoner. Andelen er svakt økende for innvandrere fra Norden fra 1,5 til 1,8 prosent, mens øvrige innvandrere fra Europa

⁵ Bl.a. trygdesvindler og skattesaker kategoriseres under økonomisk kriminalitet.

⁶ Det bemerkes at disse tallene ikke er sammenlignbare med offisiell statistikk (se omtale av data over), men også offisiell statistikk viser et noe høyere tall i 2001 og 2004 enn de to mellomliggende årene.

har rundt 1 prosent gjerningspersoner årlig, og fra Nord Amerika fra 0,7 til 0,9 prosent. For innvandrere fra Øst-Europa er det noe lavere andel gjerningspersoner i 2002 og 2003 enn i det foregående og etterfølgende året, men andelen gjerningspersoner er omlag 2,9 prosent. For Afrika er det en nedgang fra 5,5 prosent til 4,8 prosent, for Asia er det en nedgang fra 3,8 til 3,5 prosent, og for Sør- og Mellom Amerika er det en nedgang fra 4,1 til 3,8 prosent.

For enkelte land er det en viss nedgang i andel gjerningspersoner i perioden. For eksempel viser innvandrere fra Somalia en nedgang fra 7 til 5,6 prosent, og Vietnam er nedgangen fra 1,9 prosent til 1,5 prosent. For mange av landgruppene er imidlertid antallet gjerningspersoner såpass lavt og endringene så små at det er liten grunn til å kommentere slike endringer ytterligere.

En betydelig andel av innvandrerne i Norge kommer fra Vest-Europa og andre industrialiserte land. Disse er i all hovedsak arbeidsinnvandrere og vi forventer derfor at disse er rimelig godt integrert både sosialt og i arbeidslivet. Innvandrere fra Norden, øvrige Vest-Europa, USA og Oseania har gjennomgående merkbart lavere andel gjerningspersoner enn resten av befolkningen.

Tabell 3.2. Gjerningspersoner, alle lovbrudd, per år etter gjerningsår 2001 – 2004 og ferdig etterforsket innen to år. Per 1000 innbyggere 5 år og over.

	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
	Antall				Per 1000			
I alt	70 891	68 795	70 050	73 597	16,8	16,1	16,3	17,0
Øvrig befolkning	62 567	60 273	61 147	64 037	15,9	15,3	15,4	16,1
Innvandrere	7 501	7 692	8 047	8 552	29,3	28,2	28,3	28,8
Norden	774	821	812	882	15,4	16,3	16,2	17,8
Vest-Europa	325	313	363	322	10,4	9,7	11,1	9,5
Storbritannia	89	117	116	90	8,8	11,4	11,4	8,7
Tyskland	85	81	105	97	9,2	8,2	10,2	8,8
Nederland	28	17	21	27	8,1	4,8	5,8	7,1
Øvrige Vest-Europa	123	98	121	108	14,8	11,5	14,0	12,4
Øst-Europa	1 262	1 229	1 357	1 518	29,5	26,8	28,1	28,9
Bosnia-Hercegovina	300	272	288	341	24,3	21,7	22,9	27,0
Kosovo	452	420	457	445	58,9	54,7	60,0	56,2
Resten av Balkan	197	191	189	227	36,1	33,0	31,9	36,9
Polen	138	122	132	171	22,9	18,7	19,5	21,2
Russland	73	101	144	194	16,4	18,4	21,1	24,0
Øvrige Øst Europa	102	123	147	140	15,0	15,7	17,2	14,5
Afrika	1 344	1 376	1 501	1 593	54,8	49,3	48,8	48,0
Marokko	238	228	259	231	59,7	54,9	61,1	53,9
Somalia	585	583	660	702	70,1	56,9	56,4	56,3
Øvrige Afrika	521	565	582	660	42,8	41,8	39,2	40,2
Asia inkl. Tyrkia	3 319	3 483	3 562	3 723	37,6	36,0	34,8	34,7
Tyrkia	352	333	321	321	45,4	40,3	37,2	35,8
Afghanistan	54	94	122	139	28,6	32,0	28,7	28,3
Sri Lanka	166	185	195	202	22,1	23,9	24,7	25,2
Filippinene	70	56	53	61	12,9	9,5	8,3	8,9
India	94	85	65	79	22,1	19,0	14,4	17,3
Irak	710	862	884	884	60,4	61,0	60,9	58,9
Iran	564	601	600	641	55,3	55,2	52,3	54,2
Kina	46	37	54	61	14,3	10,5	13,8	14,9
Pakistan	527	513	528	525	38,0	35,6	35,8	34,9
Thailand	79	78	70	95	19,5	15,9	12,4	14,6
Vietnam	453	405	394	427	39,7	34,7	33,3	35,5
Øvrige Asia	204	234	276	288	29,2	29,9	32,3	30,3
Sør og Mellom-Amerika	417	412	384	440	41,0	38,3	34,0	37,5
Chile	265	258	238	254	49,3	47,0	42,7	45,4
Øvrige S- og M-Amerika	152	154	146	186	31,8	29,2	25,5	30,3
Nord-Amerika	51	46	60	66	6,5	5,8	7,8	8,6
Oseania	9	12	8	8	10,3	12,8	8,1	7,6
Norskfødte med to innvandrerforeldre	823	830	856	1 008	25,0	23,2	22,1	24,1
Norden	43	50	41	47	20,4	22,9	18,3	20,1
Vest-Europa	40	32	38	41	25,8	19,9	23,1	23,9
Øst-Europa	59	62	63	80	16,3	15,7	14,6	16,8
Afrika	85	95	101	131	22,7	22,4	21,3	24,8
Asia inkl. Tyrkia	558	542	561	649	27,4	24,4	23,3	24,8
Sør og Mellom-Amerika	34	44	50	57	27,8	34,0	36,5	39,9
Nord-Amerika	4	5	:	:	17,6	21,6	:	:
Oseania								

Det motsatte gjelder for mange andre innvandrergupper. Landene med høyest andel gjerningspersoner i 2004 er Kosovo (5,6 prosent) Marokko (5,4 prosent), Somalia (5,6 prosent), Irak (5,9 prosent), og Iran (5,4 prosent). De andre landene i regionene Afrika, Asia samt Sør- og Mellom Amerika er også tydelig overrepresentert blant gjerningspersonene, skjønt det er også store variasjoner mellom disse landene. De landene fra disse regionene som er underrepresentert i forhold til resten av befolkningen er Filippinene (0,9 prosent), Kina (1,5 prosent) og Thailand (1,5 prosent).

Når det gjelder norskfødte personer med to innvandrede foreldre, så er andelen gjerningspersoner høyere enn resten av befolkningen, men lavere enn for alle innvandrere. Noe av dette henger nok sammen med at dette er en yngre gruppe mennesker. For denne gruppen er det bare kategorisert etter verdensregioner og ikke enkeltland, og det er i liten grad vesentlige forskjeller mellom disse verdensregionene. Den eneste gruppen av en viss størrelse er personer med bakgrunn fra Asia der andelen gjerningspersoner er omtrent 2,4 prosent, men med noe svingninger fra år til år.

Tabell 3.3. Gjerningspersoner, forbrytelser, per år etter gjerningsår 2001 – 2004 og ferdig etterforsket innen to år. Per 1000 innbyggere 5 år og over.

	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
	Antall				Per 1000			
I alt	32 008	31 286	30 584	31 406	7,6	7,3	7,1	7,3
Øvrig befolkning	28 326	27 410	26 660	27 221	7,2	6,9	6,7	6,8
Innvandrere	3 226	3 376	3 409	3 608	12,6	12,4	12,0	12,2
Norden	275	300	325	310	5,5	5,9	6,5	6,3
Vest-Europa	112	112	114	100	3,6	3,5	3,5	3,0
Storbritannia	35	44	36	29	3,5	4,3	3,5	2,8
Tyskland	30	25	25	28	3,3	2,5	2,4	2,6
Nederland	7	8	:	10	2,0	2,3	:	2,6
Øvrige Vest-Europa	40	35	50	33	4,8	4,1	5,8	3,8
Øst-Europa	485	522	526	610	11,4	11,4	10,9	11,6
Bosnia-Hercegovina	114	119	123	144	9,2	9,5	9,8	11,4
Kosovo	173	175	182	208	22,5	22,8	23,9	26,3
Resten av Balkan	75	83	82	96	13,7	14,4	13,8	15,6
Polen	59	53	52	69	9,8	8,1	7,7	8,6
Russland	29	43	44	59	6,5	7,8	6,4	7,3
Øvrige Øst Europa	35	49	43	34	5,1	6,3	5,0	3,5
Afrika	807	804	814	899	32,9	28,8	26,4	27,1
Marokko	130	134	138	126	32,6	32,3	32,5	29,4
Somalia	407	367	378	442	48,8	35,8	32,3	35,4
Øvrige Afrika	270	303	298	331	22,2	22,4	20,1	20,2
Asia inkl. Tyrkia	1 336	1 418	1 436	1 485	15,1	14,7	14,0	13,8
Tyrkia	152	137	135	141	19,6	16,6	15,6	15,7
Afghanistan	22	33	39	44	11,7	11,2	9,2	9,0
Sri Lanka	50	65	70	62	6,7	8,4	8,9	7,7
Filippinene	30	26	23	27	5,5	4,4	3,6	3,9
India	20	30	22	29	4,7	6,7	4,9	6,3
Irak	258	334	342	339	21,9	23,6	23,6	22,6
Iran	260	278	272	282	25,5	25,5	23,7	23,8
Kina	11	5	13	14	3,4	1,4	3,3	3,4
Pakistan	207	207	206	218	14,9	14,3	14,0	14,5
Thailand	37	47	36	41	9,1	9,6	6,4	6,3
Vietnam	196	164	167	163	17,2	14,0	14,1	13,6
Øvrige Asia	93	92	111	125	13,3	11,7	13,0	13,1
Sør og Mellom-Amerika	197	199	169	187	19,4	18,5	15,0	15,9
Chile	135	133	108	108	25,1	24,2	19,4	19,3
Øvrige S- og M-Amerika	62	66	61	79	13,0	12,5	10,7	12,9
Nord-Amerika	12	17	23	15	1,5	2,1	3,0	1,9
Oseania	:	4	:	:	:	:	:	:
Norskfødte med to innvandrede foreldre	456	500	515	577	13,9	14,0	13,3	13,8
Norden	21	20	18	18	10,0	9,2	8,0	7,7
Vest-Europa	19	18	19	22	12,2	11,2	11,5	12,8
Øst-Europa	33	36	44	48	9,1	9,1	10,2	10,1
Afrika	57	73	66	84	15,2	17,2	13,9	15,9
Asia inkl. Tyrkia	305	320	332	361	15,0	14,4	13,8	13,8
Sør og Mellom-Amerika	21	31	35	42	17,2	23,9	25,6	29,4
Nord-Amerika	:	2	1	2	-	8,6	4,3	8,5
Oseania	:	:	:	:	:	:	:	:

I tabell 3.2 er alle lovbrudd talt med, inkludert en stor mengde *forseelser*. I tabell 3.3 er bare de mer alvorlige lovbruddene tatt med, som her omtales som *forbrytelser*.⁷ Det er rimeligvis færre personer som begår alvorligere lovbrudd slik at andelen gjerningspersoner er nå vesentlig lavere for alle landgrupper. Siden antall gjerningspersoner er lavere innebærer det at tallene kan svinge mer fra år til år grunnet naturlig variasjon. For hele befolkningen er andelen gjerningspersoner i overkant av 0,7 prosent, mens andelen for innvandrere er rundt 1,2 prosent, hvert år for perioden 2001 til 2004. Det er med andre ord et rimelig stabilt nivå, og det er nesten dobbelt så høy andel gjerningspersoner blant innvandrere som blant øvrig befolkning. Som vi skal se i kapittel 6 henger dette blant annet sammen med forskjellig aldersstruktur.

Tilsvarende som for alle lovbrudd har innvandrere fra Norden, øvrige Vest-Europa, Nord-Amerika, og Oseania en lavere andel gjerningspersoner i år 2004 enn resten av befolkningen. I tillegg har innvandrere fra en del østeuropeiske land også en lavere andel gjerningspersoner. Dette gjelder Polen, Russland og øvrige Øst Europa, med unntak av de balkanske landene som er overrepresentert. I tillegg har India og Kina en noe lavere andel gjerningspersoner enn resten av befolkningen. De landgruppene med høyest andel gjerningspersoner for forbrytelser i 2004 er Marokko (3 prosent) og Somalia (3,5 prosent), men begge land viser antydning til en nedgang fra 2001.

Når det gjelder personer med to innvandrerforeldre, så er tallene små og derfor er det noe større variasjon fra år til år. Et viktig poeng her er at disse er gjennomgående yngre enn øvrig befolkning slik at andelen gjerningspersoner også er gjennomgående høyere enn øvrig befolkning. Den eneste gruppen av en viss størrelse er personer med bakgrunn fra Asia der andelen gjerningspersoner er rimelig stabil på omtrent 1,4 prosent.

3.3. Personer som begikk minst ett lovbrudd i perioden 2001 – 2004

I det foregående fremgikk det at for en del landgrupper er det forholdsvis få personer som har blitt siktet i det enkelte år. Når man fordeler disse tallene etter type lovbrudd blir antallet gjerningspersoner lett så lite at det er vanskelig å konkludere. En løsning på dette er å utvide observasjonstiden ved å slå sammen flere årganger. I det følgende vil vi derfor se på personer som har blitt siktet for minst ett lovbrudd begått i løpet av hele fireårsperioden 2001 – 2004 (men altså siktet frem til 2006 tilsvarende som ovenfor). Med dette oppnår vi for det første at variasjoner fra år til år ikke får så stor innvirkning, og for det andre vil det øke antall gjerningspersoner slik at det blir mer meningsfylt å dele opp materialet ytterligere. Siden vi her ikke ser på endringer fra år til år tar vi også med de lovbruddene der det tar mer enn to år fra gjerningstidspunkt til rettskraftig avgjørelse (se avsnitt om avgrensninger kapittel 3.1.1). Det er dermed med noe flere lovbrudd i denne delen av analysen enn i det foregående. Derimot gjør vi en innskrenking av populasjonen ved å sette som krav at personen er bosatt ved utgangen av 2000 slik at personer som flytter inn i landet i observasjonsperioden ikke telles med. Dette gjøres for at alle personene skal ha lik ”eksponeringstid”. Dermed unngår vi for eksempel at tall for noen grupper blir kunstig lave på grunn av stor innvandring mot slutten av perioden. Skillet mellom de to er klart definert av strafferammen.

Tabell 3.4 viser andel gjerningspersoner som har begått minst ett lovbrudd i løpet av perioden 2001 – 2004 fordelt etter utvalgte lovbruddsgrupper. Andelen

⁷ En forbrytelse er en straffbar handling som ut fra loven regnes å være av en grovere karakter enn en forseelse, se avsnitt 1.2.

gjerningspersoner er nå vesentlig høyere enn i det foregående i vesentlig grad fordi de fleste lovbrutere bare begår ett eller svært få lovbrudd slik at når vi slår sammen flere årganger får vi med langt flere enkeltpersoner. Hovedbildet er likevel rimelig likt, der hvilke land som er over- og underrepresentert er tilsvarende som tidligere.

Vel så interessant er at hovedbildet ikke endrer seg veldig mye avhengig av hvilken lovbruddsgruppe vi ser på. Det er i stor grad de samme landene som har høyest andel gjerningspersoner innen hver lovbruddsgruppe, og det samme gjelder den andre enden av skalaen.

For alle lovbrudd er andelen gjerningspersoner 6,1 prosent blant befolkning uten innvandringsbakgrunn, og andelene er noe lavere for innvandrere fra Norden, øvrige Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania. For innvandrere fra Øst-Europa er andelen gjerningspersoner 10,4 prosent, Afrika 17,8 prosent, Asia 13,6 prosent, og for Sør- og Mellom Amerika 13,8 prosent. Det er dermed vesentlig overrepresentasjon for alle landgrupper utenfor Europa, Nord-Amerika og Oseania sammenlignet med øvrig befolkning.

Tabell 3.4. Gjerningspersoner som har begått minst ett lovbrudd i løpet av perioden 2001 – 2004 innen lovbruddsgrupper. Per 1000 innbyggere 5 år eller eldre

	Minst ett lovbrudd	Minst en forbrytelse	Minst ett vinningslovbrudd	Minst ett voldslovbrudd	Minst ett narkotika-lovbrudd	Minst ett trafikk-lovbrudd
I alt	63,6	25,8	15,5	8,3	11,1	32,2
Øvrig befolkning	60,9	24,4	14,0	7,5	10,8	31,3
Innvandrere	101,2	44,2	34,7	18,5	15,2	44,6
Norden	50,3	17,0	11,0	5,2	6,8	27,0
Vest-Europa	38,7	11,5	7,7	4,7	3,9	21,0
Storbritannia	35,4	10,8	6,1	5,5	4,3	19,3
Tyskland	37,1	9,1	8,5	2,5	2,9	20,3
Nederland	31,4	8,5	4,2	4,2	3,0	20,2
Øvrige Vest-Europa	47,4	16,1	10,1	6,4	4,7	24,0
Øst-Europa	104,2	43,3	40,4	19,5	11,9	45,9
Bosnia-Hercegovina	93,1	39,1	34,3	18,6	9,9	39,6
Kosovo	163,4	70,7	67,3	35,5	15,5	72,8
Resten av Balkan	127,2	55,5	46,1	27,3	14,5	60,1
Polen	78,7	32,6	29,9	9,4	15,2	34,9
Russland	79,2	32,4	36,7	9,1	12,6	29,4
Øvrige Øst Europa	61,8	18,9	21,7	8,0	4,8	28,7
Afrika	177,9	104,6	68,2	40,1	52,7	55,9
Marokko	181,3	103,7	83,6	31,8	47,4	57,3
Somalia	217,8	146,5	82,3	55,8	85,1	64,7
Øvrige Afrika	150,0	76,9	53,4	32,4	32,8	49,5
Asia inkl. Tyrkia	136,3	57,8	48,8	25,9	16,0	62,6
Tyrkia	145,0	64,7	37,7	34,3	18,8	74,2
Afghanistan	172,5	68,8	62,4	35,8	14,7	83,5
SriLanka	97,2	33,7	33,0	14,9	5,0	46,5
Filippinene	47,2	19,8	18,0	7,7	6,7	14,6
India	78,8	27,6	25,4	9,8	5,4	38,1
Irak	235,5	103,5	81,1	51,5	17,7	112,7
Iran	193,8	90,7	66,8	43,0	35,8	87,5
Kina	59,5	12,8	20,3	3,9	2,0	22,9
Pakistan	131,2	54,8	44,5	21,1	17,1	68,4
Thailand	75,8	37,3	27,7	14,1	18,4	22,9
Vietnam	131,8	53,0	65,5	19,8	14,8	50,2
Øvrige Asia	108,8	47,1	40,9	20,8	13,2	47,7
Sør og Mellom-Amerika	138,1	68,0	47,5	26,4	25,4	51,1
Chile	158,7	80,0	55,2	29,0	31,3	60,5
Øvrige S- og M-Amerika	113,7	53,7	38,4	23,4	18,4	40,0
Nord-Amerika	24,6	7,2	4,7	2,2	3,0	14,4
Oseania	42,3	11,8	7,1	4,7	3,5	27,0
Norskfødte med to innvandreforeldre .	105,8	60,6	45,7	25,7	21,3	37,9
Norden	93,8	42,2	23,1	11,3	19,6	39,3
Vest-Europa	83,9	40,9	18,1	15,4	19,5	36,9
Øst-Europa	87,6	49,1	39,4	19,6	16,8	25,8
Afrika	111,5	73,0	57,1	32,4	26,3	27,2
Asia inkl. Tyrkia	110,3	62,9	48,2	27,2	21,1	43,1
Sør og Mellom-Amerika	132,6	87,5	73,4	40,7	32,7	24,8
Nord-Amerika	45,0	13,5	22,5	9,0	0,0	4,5
Oseania	:	:	:	:	:	:

Det er derimot også vesentlig variasjon mellom enkeltland. Landene med høyest andel gjerningspersoner er Irak (23,6 prosent), Somalia (21,8 prosent), Iran (19,4 prosent) og Marokko (18,1 prosent). I motsatt ende er det en del land som er underrepresentert, hvor vi i tillegg til de vestlige landene finner Kina (5,9 prosent) og Filippinene (4,7 prosent). En del land har en andel gjerningspersoner som er lik eller bare marginalt høyere enn øvrig befolkning. Her finner vi blant annet Polen (7,8 prosent), Russland (7,9 prosent), India (7,9 prosent) og Thailand (7,6 prosent).

For personer med to innvandrerforeldre er andelene gjerningspersoner, som tidligere nevnt, høyere enn øvrig befolkning delvis på grunn av denne gruppens alder (jf. avsnitt 2.5). Her er det noe variasjon mellom verdensdelene, med høyest andel gjerningspersoner fra Sør- og Mellom Amerika (8,8 prosent) fulgt av Afrika, Asia, Norden, Øst-Europa, Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania. Et tilsvarende bilde gjør seg, som tidligere nevnt, gjeldene enten vi ser bare på de mer alvorlige lovbruddene (forbrytelser) eller på de mer bestemte lovbruddsgruppene vinningslovbrudd, voldslovbrudd, narkotikaforbrytelser eller trafikklovbrudd (se avsnitt 1.2). De landene med størst overrepresentasjon er gjennomgående Kosovo, Marokko, Somalia, Irak og Iran. I andre enden av skalaen har de vestlige landene jevnt over lavere andeler gjerningspersoner enn øvrig befolkning. Noen innvandrergrupper fra andre land har også jevnt over forholdsvis lav andel gjerningspersoner med tilsvarende eller bare noe høyere andeler enn øvrig befolkning. Dette gjelder særlig Polen og restgruppen av østeuropeiske land, Filippinene, India, Kina og Thailand.

Antall lovbrudd

En god del lovbrøyttere begår bare ett eller et fåtall lovbrudd mens andre begår mange lovbrudd også over et lengre tidsrom. De fleste lovbrøyttere har dermed ikke hva vi ville kalle en kriminell livsstil, men lovbruddet er unntaket. I denne studien følger vi personene over fire år slik at det er ikke et mål å si noe om personenes lovbruddskarriere, men det er likevel lang nok periode til å fange opp en vesentlig del av lovbruddene per person. Dette er også viktig fordi vi vet at de personene som begår forholdsvis mange lovbrudd er ansvarlige for forholdsvis stor andel av de totale lovbruddene (Skardhamar, 2004). Det er likevel engangsløvbryterne som dominerer statistikken, og disse hendelsene er trolig mer situasjonsbestemt enn for personer som har en livsstil sterkere knyttet til kriminalitet.

Tabell 3.5 viser hvor mange forbrytelser gjerningspersonene har blitt siktet for totalt i perioden. Her telles hvert enkelt lovbrudd selv om det kanskje har blitt begått flere lovbrudd ved samme anledning. Vi avgrenser til forbrytelser for å holde blant annet gjentatte trafikklovbrudd utenfor. Det er her altså snakk om de mer alvorlige lovbruddene. For personer uten innvandrerbakgrunn har 65 prosent begått en eller to forbrytelser, mens resterende har begått flere forbrytelser. En liten gruppe på 6 prosent av gjerningspersonene har blitt siktet for 16 eller flere forbrytelser. Et hovedtrekk i tabellen er at for de aller fleste landene er andelen gjerningspersoner som har begått ett eller to forbrytelser høyere enn i befolkningen for øvrig. Unntakene er Nederland, Iran, Kina, Pakistan, Thailand, Vietnam og restgruppen av Asiatiske land som har tilsvarende andel fågangsløvbrytere som øvrig befolkning. Når det gjelder andel av gjerningspersonene som har begått mer enn 16 forbrytelser er det bare innvandrere fra Nederland, Russland og Iran som har høyere andel enn øvrig befolkning. Det er likevel noen land som har en høyere andel enn øvrig befolkning når det gjelder personer som har begått 10-15 forbrytelser. Samlet sett gir dette inntrykk av at innvandrerne i noe større grad begår ett eller et fåtall forbrytelser enn øvrig befolkning.

Tabell 3.5. Gjerningspersoner 5 år og over, etter landbakgrunn og antall forbrytelser. I løpet av perioden 2001 – 2004. Prosent

	Antall personer	Andel med antall forbrytelser				
		1-2	3-5	6-9	10-15	16+
I alt	108 450	65,3	17,3	7,4	4,4	5,6
Øvrig befolkning	95 748	64,9	17,3	7,5	4,4	5,9
Innvandrere	10 887	68,3	17,4	6,4	3,9	3,9
Norden	854	71,5	16,6	4,4	3,5	3,9
Vest-Europa	1 800	68,3	17,6	6,6	3,7	3,8
Storbritannia	114	76,3	14,9	2,6	3,5	2,6
Tyskland	291	68,4	14,8	8,2	4,1	4,5
Nederland	187	61,5	19,3	9,6	3,2	6,4
Øvrig Vest-Europa	121	70,2	14,9	7,4	2,5	5,0
Øst-Europa	477	68,6	19,7	6,5	2,9	2,3
Bosnia-Hercegovina	610	68,4	17,9	5,4	4,6	3,8
Kosovo	352	75,3	13,6	4,8	3,4	2,8
Resten av Balkan	133	75,2	16,5	4,5	3,0	0,8
Polen	28	78,6	:	:	:	:
Russland	111	75,7	9,0	5,4	3,6	6,3
Øvrig Øst Europa	80	73,8	16,3	3,8	5,0	1,3
Afrika	4 783	69,3	16,9	6,3	3,7	3,8
Marokko	303	67,7	16,8	6,9	4,3	4,3
Somalia	481	69,9	18,3	5,0	4,6	2,3
Øvrige Afrika	75	74,7	10,7	13,3	1,3	:
Asia inkl. Tyrkia	244	76,2	12,7	4,1	2,5	4,5
Tyrkia	100	69,0	22,0	6,0	1,0	2,0
Afghanistan	113	77,9	18,6	1,8	0,9	0,9
Sri Lanka	1 109	73,0	17,0	4,5	2,9	2,6
Filippinene	858	63,3	17,8	8,9	4,7	5,4
India	39	92,3	5,1	2,6	:	:
Irak	735	69,9	15,4	5,7	4,4	4,6
Iran	132	62,1	20,5	7,6	3,8	6,1
Kina	594	65,5	17,7	8,1	4,4	4,4
Pakistan	2 369	63,7	18,7	7,7	5,1	4,7
Thailand	866	65,1	17,6	9,1	3,9	4,3
Vietnam	398	62,8	17,6	6,8	9,0	3,8
Øvrig Asia	1 105	62,8	20,1	7,0	4,7	5,4
Sør og Mellom-Amerika	661	69,1	18,8	6,5	2,7	2,9
Chile	239	70,3	19,7	7,1	0,8	2,1
Øvrig Sør og Mellom-Amerika	422	68,5	18,2	6,2	3,8	3,3
Nord-Amerika	58	74,1	20,7	1,7	:	3,4
Oseania	10	70,0	:	:	:	:
Norskfødte med to innvandrerforeldre	1 815	66,0	18,6	8,4	3,4	3,7
Norden	86	73,3	17,4	2,3	4,7	2,3
Vest-Europa	158	69,0	13,3	10,1	2,5	5,1
Øst-Europa	61	72,1	11,5	11,5	:	4,9
Afrika	1 169	65,6	19,2	8,0	3,8	3,3
Asia inkl. Tyrkia	239	64,4	20,1	8,8	3,3	3,3
Sør og Mellom-Amerika	99	59,6	20,2	11,1	2,0	7,1
Nord-Amerika	:	:	:	:	:	:
Oseania	:	:	:	:	:	:

Merknad: For noen grupper er antallet gjerningspersoner for lavt i enkelte tabellceller til å bli publisert. Siden det i enkelte tilfeller vil være mulig å regne ut et utelatt tall på bakgrunn av de andre tallene er det i noen tilfeller utelatt flere tall som ellers ville vært publiserbare (jf. Oseania og Polen).

4. Straffede personer

Tidligere i denne rapporten har vi sett på gjerningspersoner, altså de politiet anser som skyldige. I denne delen av rapporten skal vi se på dem som finnes skyldige i lovbrudd og dermed får en påfølgende straffereaksjon. Når man blir ilagt en straffereaksjon kan den gis på bakgrunn av en eller flere lovovertridelser og blant alle som straffes er det lovbrudd av større eller mindre alvorlighetsgrad som ligger til grunn for den enkelte straffereaksjon. Når politiet og påtalemyndigheten har avgjort en straffesak, kan den enten ende med en henleggelse, tiltalebeslutning, påtaleunntatelse eller et forelegg. Ved påtaleunntatelse, forelegg eller henleggelse ansees saken som avsluttet, mens ved en tiltalebeslutning vil saken bli behandlet i domstolen. Hvis en person finnes skyldig, vil vedkommende få en straff. I statistikken over straffereaksjoner og straffede er altså både påtaleunntatelser, forelegg og straffereaksjoner avgitt i domstolen inkludert.

4.1. Datagrunnlag og definisjoner

Datagrunnlaget i denne delen av rapporten som omhandler straffede, er hentet fra statistikk over straffereaksjoner. Grunnlagsdataene til statistikk over straffereaksjoner hentes fra Det sentrale straffe og politiopplysningsregister (SSP) og Det sentrale bøtere register (BOT) og fra et register for innkreving av bl.a. straffekrav (SIRI) under Statens innkrevingsentral.⁸ Hele datagrunnlaget for statistikk over straffereaksjoner er ikke med i utvalget som benyttes her. Årlig er rundt tre av fire straffereaksjoner som blir avsagt i Norge forenklede forelegg for mindre alvorlige trafikk- og tollforseelser, og disse straffereaksjonene er utelatt av datamaterialet som brukes i denne rapporten. Dermed er det kun grunnlagsdata fra SSP og BOT som inngår i analysen.

I denne rapporten inngår alle straffede med gyldig norsk personnummer som har blitt ilagt en eller flere straffereaksjoner i løpet av året, enten av påtalemyndigheten direkte eller i domstolen. Det vil si at alle personer som har blitt ilagt en straff som ubetinget fengsel, betinget fengsel, samfunnsstraff, forvaring, tvungent psykisk helsevern, tvungen omsorg, bot ved dom, forelegg og påtaleunntatelser inngår i materialet⁹. Det er straffereaksjoner uten ankemulighet som telles, det vil si at hvis en sak ankes vil den komme med i statistikken når den er endelig avgjort i retts-systemet. Til forskjell fra statistikken over straffereaksjoner er altså forenklede forelegg utelatt. Heller ikke de uten gyldig fødselsnummer eller organisasjoner/firma som er blitt ilagt en straffereaksjon med i analysen.

Det er årlig en del personer som straffes som ikke har gyldig personnummer. De personene som ikke har personnummer vet vi svært lite om og det er ikke mulig å koble til andre opplysninger som brukers i denne rapporten. Tabell 4.1 viser hvor mange som er straffet uten personnummer, såkalte uregistrerte utlendinger, som altså er utelatt fra analysene i denne rapporten¹⁰.

I denne rapporten er datoen for når straffereaksjonen ble rettskraftig brukt som årsangivelse. Dette er forskjellig fra den offisielle statistikken, hvor man bruker året straffereaksjonen ble registrert i opphavsregisteret (SSP og BOT) som statistikkår. En straffereaksjon blir ikke nødvendigvis registrert inn i SSP eller BOT samme år som den blir idømt (avsagt). Dette gjelder spesielt reaksjoner som blir idømt sent på året. På denne måten vil ikke de tallene som gjengis her i analysen være direkte sammenlignbare med den offisielle statistikken. Tallene i denne rapporten gjenspeiler dermed tidspunktet for faktisk idømt straffereaksjon. For å øke brukervennligheten til andre formål er det vedlagt tabeller som har samme utvalget som den offisielle statistikken over straffereaksjoner (vedlegg B).

⁸ For en mer detaljert beskrivelse av Statistikk over straffereaksjoner se Om statistikken (<http://www.ssb.no/straff/om.html>).

⁹ For en beskrivelse av de ulike straffalternativene se teksts side 37.

¹⁰ Se kapittel 1.2 for en mer inngående beskrivelse av denne gruppen.

Tabell 4.1. Straffereaksjoner, etter domsår. 2004-2008

Avsagt år (domsår)	I alt	Alle med gyldig personnummer	Uregistrerte utlendinger
2004	78 402	73 646	4 756
2005	80 831	75 836	4 995
2006	83 417	78 213	5 204
2007	84 411	78 448	5 963
2008	79 540	73 589	5 951

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Analyseperioden i dette kapittelet er 2004-2008. På tidspunktet når denne rapporten skrives er imidlertid også statistikken over straffereaksjoner 2009 publisert. Siden utvalget for den offisielle statistikken over straffereaksjoner er året reaksjonen er registrert inn i systemet, vil ikke alle reaksjoner gitt i 2009 være en del av materialet, men først bli registret inn i løpet av 2010 og påfølgende år. For å få med så mange reaksjoner som mulig har vi derfor valgt å utelukke de som ble straffet i 2009. I vedleggstabellene som tar utgangspunkt i registreringsår, vil 2009 være inkludert.

Både straffereaksjoner og straffede personer blir brukt som telleenhet. I oversikter over straffede vil en person som er blitt ilagt flere straffereaksjoner i løpet av analyseperioden, bare telles en gang.

4.2. Straffede personers innvandrerbakgrunn

Statistikk over straffereaksjoner gir en oversikt over alle som årlig straffes for lovbrudd. Tabell 4.2 viser alle som ble idømt en straffereaksjon i løpet av 2008 fordelt etter lovbruddskategori, innvandringsbakgrunn og landbakgrunn. I 2008 ble 63 900 personer straffet minst en gang, av disse var 8 600 innvandrere og 850 norskfødte med innvandrerforeldre. Det vil si at 13 prosent av dem som ble straffet dette året hadde innvandret selv og 1 prosent av de straffede var barn av innvandrere.

Innvandrere utgjorde 10 prosent av hele Norges befolkning 15 år og over og norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde 1 prosent av befolkningen 15 år og over ved inngangen til 2009. Sett i forhold til størrelsen på befolkningsgruppene ble 2,2 prosent av alle innvandrere, 3,5 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre og 1,6 prosent av den øvrige befolkningen 15 år og over straffet i 2008 (tabell 4.2).

En grov inndeling i alvorlighetsgrad for lovbruddet en straffes for, er skillett mellom forbrytelser og forseelser¹¹. Tabell 4.2 viser at innvandrerne (37 prosent) i noe mindre grad blir straffet for forbrytelser sammenlignet med øvrig befolkning (39 prosent). Innvandrere fra Europa skiller seg ut ved at de har en mye høyere andel som er straffet for kun forseelser, og dette gjelder både innvandrere fra Øst- og Vest-Europa hvor henholdsvis 70 prosent og 71 prosent av de straffede i 2008 kun ble straffet for forseelser. Det motsatte er tilfelle for straffede innvandrere som har bakgrunn fra Afrika, her var halvparten straffet for forbrytelser, mens de straffede fra Asia ble straffet like ofte for forbrytelser som den øvrige befolkningen.

Blant alle straffede innvandrere i 2008 var det flest straffede i antall fra Asia inkludert Tyrkia, og disse utgjorde 37 prosent av alle straffede innvandrere dette året. Dernest var 27 prosent av de straffede innvandrerne fra Øst-Europa og 17 prosent fra Afrika (tabell 4.2).

Tar man høyde for befolknings sammensetningen var det derimot flest straffede fra Afrika, hvor knapt 4 prosent var ilagt en eller flere straffereaksjoner i 2008. 2 prosent av de som har innvandret fra Øst-Europa og 3 prosent av innvandrerne fra Asia inkludert Tyrkia ble straffet i 2008. Vi ser av samme tabell at innvandrere fra Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania alle har en lavere andel straffede enn resten av befolkningen, mens innvandrere fra Norden er på samme nivå som den øvrige befolkningen.

¹¹ Se definisjon av forbrytelser og forseelser i kapittel 1.2.

Tabell 4.2. Straffede, etter lovbruddskategori, innvandringskategori, verdensdel og landbakgrunn. 2008

	Absolutte tall			Per 1 000 innbyggere 15 år og over		
	I alt	Forseelser	Forbrytelser	I alt	Forseelser	Forbrytelser
I alt	63 866	39 077	24 789	16,4	10,1	6,4
Øvrig befolkning	54 401	33 258	21 143	15,7	9,6	6,1
Innvandrere	8 616	5 405	3 211	22,2	13,9	8,3
Norden	864	601	263	16,1	11,2	4,9
Vest-Europa	393	292	101	8,7	6,5	2,2
Storbritannia	82	58	24	7,4	5,2	2,2
Tyskland	159	126	33	9,0	7,1	1,9
Nederland	46	33	13	9,0	6,5	2,6
Øvrige Vest-Europa	106	75	31	9,4	6,7	2,8
Øst-Europa	2 289	1 609	680	23,1	16,2	6,9
Bosnia-Hercegovina	250	158	92	19,6	12,4	7,2
Kosovo	422	248	174	50,9	29,9	21,0
Resten av Balkan	161	97	64	11,5	6,9	4,6
Polen	735	595	140	19,0	15,4	3,6
Russland	329	203	126	30,4	18,8	11,7
Øvrige Øst Europa	392	308	84	8,6	6,8	1,8
Afrika	1 476	737	739	37,1	18,5	18,6
Marokko	159	77	82	34,6	16,8	17,8
Somalia	663	283	380	47,8	20,4	27,4
Øvrig Afrika	654	377	277	30,7	17,7	13,0
Asia inkl. Tyrkia	3 173	1 911	1 262	25,1	15,1	10,0
Tyrkia	258	158	100	26,7	16,3	10,3
Afghanistan	225	147	78	36,3	23,7	12,6
Sri Lanka	179	110	69	21,8	13,4	8,4
Filippinene	42	26	16	4,0	2,5	1,5
India	72	45	27	11,5	7,2	4,3
Irak	775	478	297	47,0	29,0	18,0
Iran	505	297	208	41,0	24,1	16,9
Kina	52	43	9	9,6	7,9	1,7
Pakistan	429	229	200	27,0	14,4	12,6
Thailand	83	37	46	8,9	4,0	4,9
Vietnam	273	164	109	21,7	13,1	8,7
Øvrig Asia	280	177	103	20,1	12,7	7,4
Sør og Mellom-Amerika	342	203	139	23,9	14,2	9,7
Chile	174	105	69	30,1	18,2	11,9
Øvrig S- og M-Amerika	168	98	70	19,7	11,5	8,2
Nord-Amerika	62	42	20	7,6	5,1	2,4
Oseania	17	10	7	11,4	6,7	4,7
Norskfødte med to						
innvandrerforeldre	849	414	435	35,4	17,3	18,1
Norden	42	23	19	23,3	12,8	10,5
Vest-Europa og Nord-Amerika	31	16	15	20,7	10,7	10,0
Øst-Europa	79	36	43	33,7	15,4	18,4
Afrika	94	28	66	40,7	12,1	28,6
Asia inkl. Tyrkia	546	290	256	36,2	19,2	17,0
Sør og Mellom-Amerika	57	21	36	60,4	22,3	38,2

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Det er blant innvandrere fra Kosovo, Somalia, Irak, Iran, Afghanistan, Marokko, Russland, Pakistan, Tyrkia og Polen hvor det er størst andel straffede, og samlet utgjorde disse halvparten av alle innvandrere som ble straffet i 2008. Innvandrere fra India, Tyskland, Kina, Thailand, Nederland, Storbritannia og Filippinene har alle mindre andel straffende sammenlignet med befolkningen for øvrig, og innvandrere fra disse landene utgjorde kun 6 prosent av det samlede antallet straffede innvandrere i 2008.

Norskfødte med innvandrerforeldre er en relativt liten og ung befolkningsgruppe i Norge (se kapittel 2), og det er også få som straffes. Av de 850 som ble straffet i 2008 var hele 63 prosent barn av innvandrere fra Asia inkludert Tyrkia. Tilsvarende hadde 63 prosent av alle norskfødte 15 år og over foreldre fra Asia inkl Tyrkia. Straffede med foreldre fra Afrika utgjorde 11 prosent og 9 prosent av alle straffede norskfødte med innvandrerforeldre hadde foreldre fra Øst-Europa. Sett i forhold til befolkningsstørrelsen har barn av innvandrere en større andel straffede enn både innvandrere og den øvrige befolkningen, og dette er gjeldene i større og mindre grad for alle verdensdeler.

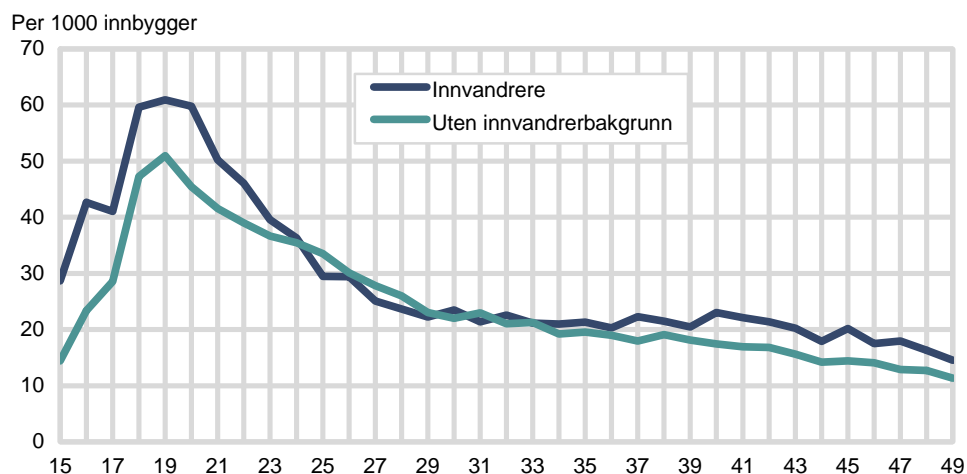
Det at norskfødte med innvandrerforeldre får en såpass høy andel straffede, må imidlertid sees i sammenheng med at dette er en veldig ung befolkningsgruppe. Som det fremgår av kapittel 2 var hele 91 prosent av alle norskfødte med innvandrerforeldre under 25 år, mens den tilsvarende andelen i resten av befolkningen var 32 prosent. Når man så beregner per 1 000 innbyggere uten å ta hensyn til alder vil da den store gruppen eldre i gruppen uten innvandringsbakgrunn bidra til å justere ned andelen. Når vi nedenfor og lenger ut i dette kapittelet ser på alderfordelingen, vil man se at forskjellene mellom de nevnte gruppene blir mindre og i noen aldergrupper forsvinner helt.

Unge i flertall

Unge er overrepresentert i kriminalstatistikkene, og har vært det over en lang tidsperiode (Haslund, 2003; Stene, 2003; Stene og Thorsen, 2007a). Blant alle dem som ble straffet i 2008 var 49 prosent under 30 år. Straffede innvandrere var noe eldre og i denne gruppen var 44 prosent under 30 år. Det var svært få norskfødte med innvandrerforeldre over 30 år som ble straffet, og hele ni av ti straffede var under 30 år i denne befolkningsgruppen. Som vi har beskrevet i kapittelet om hele innvandrerbefolkningen, er aldersammensetningen blant innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre og resten av befolkningen svært ulikt satt sammen. Norskfødte med innvandrerforeldre er en svært ung befolkningsgruppe, hvor hele 73 prosent var under den kriminelle lavalder (15 år) i 2008 (se kapittel 2.5).

Figur 4.1 viser straffede per 1 000 innbyggere fordelt på ettårige aldersgrupper, men personer med to innvandrerforeldre er utelatt fordi antall personer i denne gruppen er for lavt til å kunne vises i en så findelt aldersfordeling. Blant alle som ble straffet i 2008, uavhengig av innvandringsbakgrunn, er det gjennomgående vanligst å bli straffet mens man er i alderen 17-25 år. Det er også i denne alderen at overrepresentasjonen til innvandrere er størst.

Figur 4.1. Straffede, etter innvandringskategori og alder. 2008. Per 1 000 innbyggere

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.3 viser aldersfordelingen blant de straffede i 2008, fordelt etter verdensdel. Siden antallet straffede for noen grupper blir svært liten når man fordeler på aldersgrupper, er tabellen kun fordelt etter verdensdeler og ytterligere gruppert for personer med to innvandrerforeldre. Oversikten viser at unge i alderen 18-20 år er mest overrepresentert blant de straffede, både i innvandrerbefolkningen og i den øvrige befolkningen. I 2008 ble 6 prosent av alle innvandrere i denne aldersgruppen straffet en eller flere ganger, her har imidlertid innvandrere fra de vestlige landene en lavere andel. I overkant av 4 prosent ble straffet blant norskfødte med innvandrerforeldre, mens den tilsvarende strafferaten blant unge i alderen 18-20 år i den øvrige befolkningen var 5 prosent. Blant norskfødte med innvandrerforeldre var det imidlertid unge i alderen 21-24 år som hadde den største andelen straffede og her var 5 prosent straffet i 2008.

Tabell 4.3. Straffede, etter innvandringsbakgrunn, verdensdel og alder. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere. 2008

	Absolutte tall							Per 1 000 innbyggere						
	I alt	15-17 år	18-20 år	21-24 år	25-29 år	30-39 år	40- år	I alt	15-17 år	18-20 år	21-24 år	25-29 år	30-39 år	40- år
I alt	63 866	4 450	9 230	9 064	8 412	13 741	18 969	16,4	23,3	48,6	38,9	27,8	20,2	8,3
Øvrig befolkning	54 401	3 852	8 205	7 655	6 865	11 340	16 484	15,7	22,2	47,9	38,2	28,1	19,9	7,8
Innvandrere	8 616	408	799	1 215	1 402	2 340	2 452	22,2	37,7	60,1	42,3	25,8	21,6	14,2
Norden	864	17	38	55	102	220	432	16,1	27,2	28,1	18,4	19,1	18,8	13,6
Vest-Europa	393	5	11	28	43	110	196	8,7	7,3	16,2	15,7	10,4	9,7	7,4
Øst-Europa	2 289	131	240	367	438	614	499	23,1	43,7	67,9	43,0	25,2	20,4	13,7
Afrika	1 476	88	132	226	255	441	334	37,1	50,5	63,6	60,7	41,7	34,9	24,8
Asia inkl. Tyrkia	3 173	154	352	502	493	833	839	25,1	35,3	69,1	49,0	26,7	22,7	16,2
Sør og Mellom-Amerika	342	12	24	36	65	94	111	23,9	38,2	64,2	35,2	30,5	23,6	17,1
Nord-Amerika	62	:	:	:	:	20	35	7,6	:	:	:	:	12,7	6,4
Oseania	17	:	:	:	:	8	6	11,4	:	:	:	:	15,8	10,6
Norskfødte med innvandrerforeldre	849	190	226	194	145	61	33	35,4	28,3	43,4	47,5	39,4	23,4	19,4
Vest-Europa og Nord-Amerika	73	:	12	14	12	8	24	22,1	:	32,9	42,3	32,9	11,9	19,5
Øst-Europa, Afrika, Asia inkl Tyrkia og Sør og Mellom-Amerika	776	187	214	180	133	53	9	37,5	29,4	44,3	48,1	40,1	27,4	19,1

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Overrepresentasjonen i straffede er først å fremst knyttet til de yngste aldersgruppene blant de fleste grupper av innvandrere. Eksempelvis er det like stor andel straffede innvandrere fra Øst-Europa i alderen 25-29 år som det er i tilsvarende aldersgruppe i resten av befolkningen. Dette gjelder i mer eller mindre grad også for innvandrere fra Asia inkl Tyrkia, hvor overrepresentasjonen i straffede først og fremst er konsentrert til unge i alderen 15-24 år. Blant innvandrere fra Afrika er derimot andelen straffede høyere i alle aldersgrupper. Blant innvandrere fra Vest-Europa og Nord-Amerika er det en mindre andel straffede i samtlige aldersgrupper.

Norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-20 år har en mindre andel straffede enn både innvandrere og den øvrige befolkningen i samme alder. Blant de yngste i alderen 15-17 år har norskfødte med innvandrerforeldre en større andel straffede, men overrepresentasjonen er ikke like stor som den er blant innvandrere i samme alder. Blant norskfødte med innvandrerforeldre er overrepresentasjonen størst blant straffede i siste halvdel av 20 årene og blant de aller eldste, noe som ikke er tilfellet for innvandrere.

Få kvinner som straffes

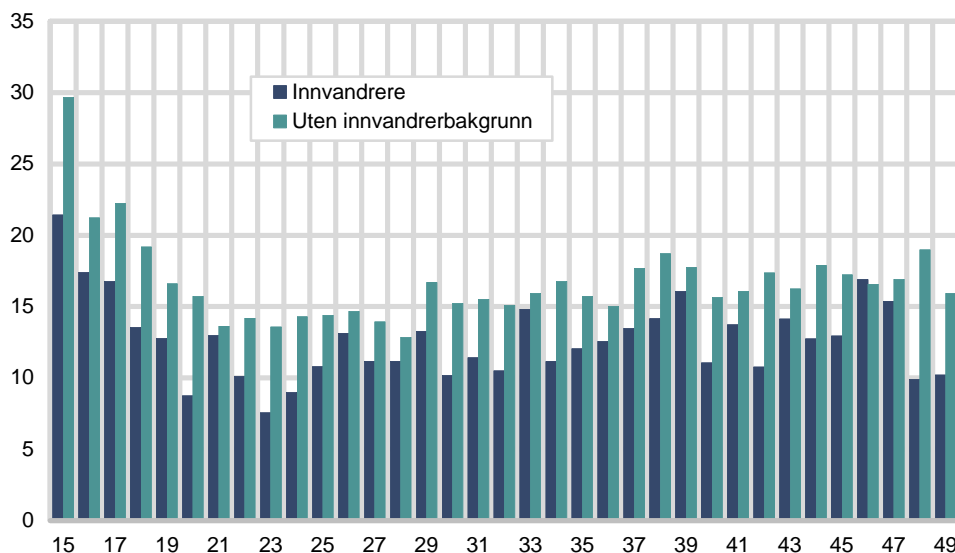
Kriminalstatistikkene har alltid vært dominert av menn, og kun 16 prosent av alle som ble straffet i 2008 var kvinner. Kvinner utgjør en mindre andel både blant innvandrere og blant norskfødte med innvandrerbakgrunn, sammenlignet med den øvrige straffede befolkningen. 13 prosent av straffede innvandrere og 14 prosent av straffede norskfødte med innvandrerforeldre var kvinner. Den tilsvarende kvinneandelen i den øvrige befolkningen var 17 prosent.

Sett i forhold til befolkningssammensetningen ble 5,8 per 1 000 innvandrerkvinner straffet i 2008. Tilsvarende ble 9,9 per 1 000 norskfødt kvinne med innvandrerforeldre og 5,2 per 1 000 kvinne i den øvrige befolkningen straffet samme år. Blant innvandrerkvinnene er andelen straffede størst blant innvandrere fra Afrika og Sør- og Mellom-Amerika. Lavest andel straffede har innvandrerkvinner fra Vest-Europa, Nord-Amerika og Norden, der alle har en lavere andel sammenlignet med den øvrige befolkningen. Kun 115 norskfødte kvinner med innvandrerforeldre ble straffet i 2008, men relativt til befolkningsmengden ble en større andel kvinner straffet sammenlignet med den øvrige befolkningen (tabell 4.4).

Tabell 4.4. Straffede, etter innvandringskategori, verdensdel og kjønn. 2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere

	Absolutte tall			Per 1 000 innbyggere 15 år og over		
	I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Totalt	63 866	10 289	53 577	16.4	5.3	27.8
Øvrig befolkning	54 401	9 072	45 329	15.7	5.2	26.4
Innvandrere	8 616	1 102	7 514	22.2	5.8	37.7
Norden	864	112	752	16.1	4.0	29.0
Vest-Europa	393	41	352	8.7	2.1	13.7
Øst-Europa	2 289	298	1 991	23.1	6.8	35.8
Afrika	1 476	170	1 306	37.1	9.4	60.0
Asia inkl. Tyrkia	3 173	389	2 784	25.1	5.8	46.6
Sør og Mellom-Amerika	342	75	267	23.9	9.1	44.3
Nord-Amerika	62	15	47	7.6	3.3	12.7
Oseania	17	:	:	11.4	:	:
Norskfødte med innvandrerforeldre	849	115	734	35.4	9.9	59.6
Asia inkl. Tyrkia	546	58	488	36.2	7.9	62.9
Andre	303	57	246	34.0	13.1	54.0

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Figur 4.2. Andel kvinner av alle straffede, etter innvandringskategori og alder. 2008. Prosent

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Figur 4.2 viser hvor stor andel kvinner utgjør av alle straffede på hvert alderstrinn fra 15-49 år for innvandrere og den øvrige befolkningen i 2008. Det er for få straffede norskfødte kvinner med innvandrerforeldre til å fordele etter ettårig alder. Vi ser av denne figuren at kvinneandelen er lavere blant innvandrere enn i den øvrige befolkningen i samtlige alderstrinn.

Kriminalitet er knyttet til ungdomstiden og slik er det også blant kvinner som straffes. Kvinneandelen er markant høyere blant de aller yngste (15-18 år), og blant straffede 15 åringer var hele 30 prosent i gruppen uten innvandringsbakgrunn og 21 prosent av innvandrere kvinner. Det at kvinneandelen er høyere i de yngste aldergruppene er ikke spesielt for denne analysen. I tidligere analyser av både siktede og straffede er det vist at kvinneandelen er høy spesielt blant de under og rundt myndighetsalder (Haslund, 2003; Stene, 2003).

De fleste straffes en gang

Det er mulig å bli straffet flere ganger i løpet av et år. Tabell 4.5 gir en oversikt over hvor mange som er blitt straffet flere ganger i løpet av 2008.

Tabell 4.5. Straffede, etter antall ilagte reaksjoner i løpet av året, innvandringskategori og verdensdel. 2008. Absolutte tall og prosent.

	Samlet antall personer	Antall reaksjoner i løpet av året				Samlet antall straffe-reaksjoner
		1	2	3	4 eller flere	
I alt	63 866	88,0	9,5	2,0	0,5	73 589
Øvrig befolkning	54 401	87,9	9,6	2,0	0,5	62 752
Innvandrere	8 616	88,9	9,0	1,6	0,5	9 810
Norden	864	92,3	5,9	1,2	0,7	955
Øst-Europa	2 289	88,9	9,0	1,7	0,5	2 607
Vest-Europa	393	96,2	3,8	0,0	0,0	408
Asia inkl. Tyrkia	3 173	88,7	9,7	1,3	0,4	3 603
Afrika	1 476	85,2	11,3	2,7	0,8	1 770
Sør og Mellom-Amerika	342	90,6	7,3	1,8	0,3	382
Nord-Amerika og Oseania ..	79	92,4	7,6	0,0	0,0	85
Norskfødte med						
innvandrerforeldre	849	83,4	13,1	3,1	0,5	1 027
Øst-Europa	79	83,5	8,9	7,6	0,0	98
Vest-Europa og Nord-						
Amerika	73	89,0	9,6	1,4	0,0	82
Asia inkl. Tyrkia	546	83,5	13,0	2,7	0,7	662
Afrika	94	80,9	18,1	1,1	0,0	113
Sør og Mellom-Amerika	57	78,9	15,8	5,3	0,0	72

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Flertallet har kun blitt straffet en gang i løpet av 2008, og blant alle som ble straffet dette året hadde 88 prosent kun blitt ilagt en straffereaksjon. Vi ser av samme oversikten at flere norskfødte med innvandrerforeldre blir straffet mer enn en gang i løpet av året, sammenlignet med innvandrere og den øvrige befolkningen. Innvandrere har den laveste andelen som er straffet mer enn en gang, og 11 prosent fikk mer enn en straffereaksjon i løpet av året. Blant straffede i den øvrige befolkningen ble en prosent flere (12 prosent) straffet mer enn en gang, mens altså 17 prosent av straffede med innvandrerforeldre ble straffet mer enn en gang i 2008.

Det var kun innvandrere fra Afrika som hadde en større andel som hadde blitt straffet flere ganger, sammenlignet med den øvrige befolkningen. Mer enn hver sjettede straffede fra denne verdensdelen ble straffet mer enn en gang i 2008. Blant straffede innvandrere var det dem som hadde innvandret fra Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania som hadde den laveste andelen med flere straffereaksjoner i løpet av året. Også barn med foreldre som har innvandret fra Afrika hadde en høy andel som ble straffet flere ganger.

Hvordan straffes man?

Hvordan man reagerer ovenfor lovbrudd henger blant annet sammen med hva man straffes for, om man er tidligere straffedømt og hvor gammel man er (Andenæs 2004). Siden man kan ilegges flere straffereaksjoner av ulik karakter i løpet av et år er tabell 4.6 en oversikt over alle ilagte *straffereaksjoner* og ikke kun over antallet straffede *personer*. Se tekstboks for en beskrivelse av de ulike straffealternativene.

Når man ser på hvordan straffereaksjonene er fordelt blant innvandrere, norskfødte barn av innvandrere og den øvrige befolkningen, er det tydeligste bildet at det ikke er store forskjeller. Forelegg og bøter er den klart vanligste straffereaksjonen uavhengig av innvandringsbakgrunn. Nærmere tre av fire reaksjoner er et forelegg eller en bot avgitt i domstolen. Å bli ilagt en ubetinget fengselsdom er den nest vanligste reaksjonen etter forelegg og bøter, men kun i overkant av hver tiende reaksjon fører til at man må sone i fengsel. Andelen av straffereaksjonene som var ubetingede fengselsdommer varierer lite etter innvandrerbakgrunn. For innvandrere var 13 prosent av reaksjonene ubetingede dommer, mens tilsvarende var 11 prosent for barn av innvandrere og 12 prosent for den øvrige befolkningen. Blant alle som ble dømt til å sone en ubetinget fengselsdom i 2008 var 85 prosent uten innvandringsbakgrunn, 14 prosent var innvandrere og kun 1 prosent var ilagt barn av innvandrere. Sett i forhold til andre typer reaksjoner, utgjør innvandringsbefolkningen rundt en prosent mer blant dem som dømmes til fengsel.

Tabell 4.6. Straffereaksjoner, etter innvandrerkategori, alder og type reaksjon. 2008. Antall og prosent

	I alt 15-17 år 18-20 år 21-24 år 25-29 år 30- år					I alt 15-17 år 18-20 år 21-24 år 25-29 år 30- år					
	Absolutte tall					Prosent					
	I alt										
Totalt	73 589	5 271	11 043	10 733	9 861	36 681	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	53 040	3 375	8 163	7 671	7 008	26 823	72	64	74	71	71
Ubetingsfengsel (inkl særreaksjon)	9 136	116	1 202	1 503	1 485	4 830	12	2	11	14	15
Betinget fengsel	6 904	541	1 044	1 009	880	3 430	9	10	9	9	9
Påtaleunntatelse	1 669	812	158	94	99	506	2	15	1	1	1
Samfunnsstraff	2 840	427	476	456	389	1 092	4	8	4	4	3
	Øvrig befolkning										
Totalt	62 752	4 520	9 770	9 065	8 095	31 302	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	45 306	2 982	7 232	6 481	5 729	22 882	72	66	74	71	71
Ubetingsfengsel (inkl særreaksjon)	7 718	92	1 048	1 271	1 230	4 077	12	2	11	14	15
Betinget fengsel	5 940	461	946	845	729	2 959	9	10	10	9	9
Påtaleunntatelse	1 348	657	134	75	73	409	2	15	1	1	1
Samfunnsstraff	2 440	328	410	393	334	975	4	7	4	4	3
	Innvandrere										
Totalt	9 810	512	999	1 441	1 586	5 272	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	7 049	275	716	1 027	1 161	3 870	72	54	72	71	73
Ubetingsfengsel (inkl særreaksjon)	1 307	21	127	206	219	734	13	4	13	14	14
Betinget fengsel	883	59	84	140	136	464	9	12	8	10	9
Påtaleunntatelse	248	96	19	15	24	94	3	19	2	1	2
Samfunnsstraff	323	61	53	53	46	110	3	12	5	4	2
	Norskfødte med innvandrerforeldre										
Totalt	1 027	239	274	227	180	107	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	685	118	215	163	118	71	67	49	78	72	66
Ubetingsfengsel (inkl særreaksjon)	111	3	27	26	36	19	11	1	10	11	20
Betinget fengsel	81	21	14	24	15	7	8	9	5	11	8
Påtaleunntatelse	73	59	5	4	:	:	7	25	2	2	:
Samfunnsstraff	77	38	13	10	9	7	7	16	5	4	5

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Antallet betingede fengselsdommer er noe lavere enn ubetinget fengsel. Denne reaksjonstypen utgjorde 9 prosent av straffereaksjonene idømt både innvandrere og dem uten innvandringsbakgrunn, mens 8 prosent av straffereaksjonene ilagt barn av innvandrere var en betinget fengselsdom. Andelen av reaksjonene der samfunnsstraff og påtaleunntatelse blir valgt er noe annerledes fordelt mellom de ulike befolkningsgruppene. Kun i 6 prosent av sakene idømt innvandrere og den øvrige befolkningen er en slik reaksjon blitt valgt, mens det i 14 prosent av sakene mot barn av innvandrere enten er valgt å reagere med en samfunnsstraff eller en påtaleunntatelse i 2008.

Som vi ser av tabell 4.6 må en del av forskjellene mellom de ulike befolkningsgruppene sees i sammenheng med at andelen unge er større i gruppen norskfødte med innvandrerforeldre, og reaksjoner som betinget fengsel, samfunnsstraff og påtaleunntatelser i større grad velges når man skal fastsette straffen til yngre.

Det går et skille ved myndighetsalder når det reageres ovenfor lovbrudd, selv om valg av reaksjonstype også henger sterkt sammen med alvorlighetsgraden på lovbruddet. En av de mest markante forskjellene når det gjelder hvilken type straff det reageres med, er hvilken aldergruppe som blir sanksjonert med en påtaleunntatelse. Både blant straffede innvandrere, barn av innvandrere og den resterende befolkningen er påtaleunntatelse konsentrert til unge under myndighetsalder. Hver fjerde straffereaksjon som ble ilagt norskfødte med innvandrerforeldre under 18 år i 2008 var en påtaleunntatelse, blant innvandrere i samme alder var det knapt hver femte reaksjon og blant unge uten innvandringsbakgrunn var 15 prosent av straffereaksjonene en påtaleunntatelse. Det er langt sjeldnere at en reagerer med påtaleunntatelse mot personer over 18 år og dette gjelder uavhengig av innvandringsbakgrunn.

Det er også vanligere å legge en samfunnsstraff til unge under 18 år. Blant innvandrere under 18 år som straffes for lovbrudd ble samfunnsstraff valgt i 12 prosent av sakene og 16 prosent av straffereaksjonene ilagt barn under 18 år med innvandrerforeldre var en samfunnsstraff i 2008. Tilsvarende andel blant unge uten innvandringsbakgrunn var 7 prosent.

Ubetinget fengsel er den mest omgripende straffereaksjonen vi har, og det er et uttalt mål å begrense bruken av fengselsstraff til unge under 18 år (jf St.meld.nr 20 (2005-2006)). Tabell 4.6 viser også at det ikke er like vanlig å idømme unge under 18 år en ubetinget fengselsdom. Oversikten viser imidlertid at unge innvandrere under myndighetsalder har en større andel som dømmes til å sone straffen i fengsel (4 prosent), sammenlignet med den øvrige befolkningen. Tilsvarende var 1 prosent av straffereaksjonene ilagt norskfødte med innvandrerforeldre og 2 prosent av straffereaksjonene mot 15-17 åringer uten innvandringsbakgrunn en ubetinget fengselsdom i 2008.

Viktigste straffealternativ:

Ubetinget fengsel

Ubetinget fengsel innebærer at utmålt straff skal sones i fengsel. Varigheten på oppholdet bestemmes i dommen, og skal være minimum 14 dager og maksimum 21 år. En innsatt kan løslates på prøve når to tredeler av straffetiden er sonet, uansett må to måneder være sonet (fengselsloven § 35).

Betinget fengsel/straffutmåling utsatt

Betinget fengsel innebærer at den dømte slipper å sone i fengsel, dersom de betingelser domstolen fastsetter blir overholdt. Oftest er betingelsen at det ikke skal forekomme nye lovbrudd i en nærmere fastsatt prøvetid. Lengden på prøvetiden fastsettes av domstolen og er vanligvis to år. Blir den straffede funnet skyldig i et nytt lovbrudd før prøvetidens utløp, skal den utmålte betingede fengselsstraff sones. Straffemåling utsatt innebærer at ikke bare fullbyrding av straffen utsettes i en prøvetid, slik som ved betinget fengsel, men også at fastsettelsen av straffens lengde utsettes.

Betinget påtaleunntatelse

Påtaleunntatelse vil si at påtalemyndigheten ikke tiltaler en person, fordi omkostningene ved å tiltale ikke står i et rimelig forhold til hva det vil koste lovbrøtteren og samfunnet. Straffeprosessloven § 69 sier at selv om straffeskyld anses som bevist, kan påtalemyndigheten, dersom det finnes tungtveiende grunner for det, la være å tiltale en lovbrøttere. Påtaleunntatelse kan gis både betinget og ubetinget. Det er bare betinget påtaleunntatelse, omtalt i straffeprosessloven § 69, 2. og 3. ledd, som registreres i SSP og BOT og er med i statistikken.

Samfunnsstraff

1. mars 2002 erstattet samfunnsstraff samfunnstjeneste og betinget dom med tilsyn. Samfunnsstraff kan idømmes for handlinger som har en strafferamme på fengsel i inntil seks år. Samfunnsstraffen kan bestå av samfunnsnyttig tjeneste på mellom 30 og 420 timer, program, individuelle samtaler, behandling, meglings i konfliktråd og andre tiltak som er relevante i forhold til den enkeltes kriminalitet. I spesielle tilfeller kan friomsorgen sette vilkår utover de som retten har satt, for eksempel rusforbud.

Bot

Bot blir enten gitt ved dom eller forelegg, og skal tilfalle statskassen. Bot kan idømmes av domstol eller gis som forelegg av påtalemyndigheten. Forenklet forelegg som brukes bare for brudd på veitrafikkloven og tolloven, utstedes av henholdsvis politi og tollvesen.

Hva straffes man for?

Det finnes mange ulike typer lovbrudd man kan straffes for, både av mindre og mer alvorlig karakter. Tabell 4.7 gir en oversikt over av hva man straffes for etter lovbruddsgrupper. Man kan som beskrevet over straffes flere ganger i løpet av et år, og da også for forskjellige typer lovbrudd. Tabell 4.7 er, i likhet med tabell 4.6, en oversikt over alle ilagte *straffereaksjoner* og ikke kun antallet straffede *personer*. For at tallene ikke skal bli for små og for å veie opp for tilfeldige svingninger fra år til år har vi her slått sammen årene 2004-2008. Vi får da et mer robust bilde av hva man kan kalle de mer typiske lovbruddsgruppene fordelt på landbakgrunn. Dette innebærer rimeligvis også at antall straffereaksjoner blir betydelig høyere enn i enkeltår.

Tabell 4.7. Straffereaksjoner, etter lovbruddsgruppe, innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Samlet for årene 2004-2008. Absolutte tall og prosent

	I alt	Økonomisk kriminalitet	Annen vinningskriminalitet	Voldskriminalitet	Sedelighetskriminalitet	Narkotikakriminalitet	Skadeverk	Trafikkriminalitet	Annen kriminalitet	
Totalt	379 732	100	2,3	16,0	6,9	0,9	15,8	1,4	38,2	18,5
Øvrig befolkning	329 228	100	2,3	15,3	6,6	0,9	16,1	1,5	38,5	18,8
Innvandrere	45 760	100	2,4	20,7	9,0	0,8	13,4	0,9	36,2	16,6
Norden	4 612	100	4,2	15,1	5,7	0,8	11,7	1,1	44,7	16,8
Øst-Europa	9 485	100	1,2	23,7	8,9	0,4	9,7	0,8	40,0	15,4
Bosnia-Hercegovina	1 543	100	1,5	25,4	11,0	0,4	10,8	1,0	35,1	14,9
Kosovo	2 302	100	1,6	26,2	12,3	0,7	9,8	0,7	35,1	13,6
Resten av Balkan	1 035	100	1,3	22,6	11,9	0,1	12,6	0,7	36,7	14,2
Polen	1 931	100	1,2	17,6	5,0	0,4	8,2	0,4	50,7	16,6
Russland	1 486	100	0,9	26,7	6,6	0,3	11,0	1,1	36,7	16,7
Øvrig Øst-Europa	1 188	100	0,4	23,5	6,0	0,3	6,5	1,3	45,4	16,7
Vest-Europa	1 830	100	2,6	13,3	6,8	0,9	10,8	0,9	48,7	16,0
Nederland	167	100	3,6	10,8	8,4	0,6	11,4	0,6	53,9	10,8
Storbritannia	484	100	2,1	10,1	11,0	0,4	8,7	2,1	47,1	18,6
Tyskland	623	100	1,9	16,1	3,2	1,0	9,3	0,5	51,4	16,7
Øvrig Vest-Europa	556	100	3,6	13,7	6,7	1,3	14,2	0,4	45,7	14,6
Asia inkl. Tyrkia	18 660	100	3,1	21,6	9,6	1,0	10,8	0,8	37,8	15,4
Tyrkia	1 645	100	3,4	14,0	11,6	1,2	11,3	0,5	43,1	14,9
Afghanistan	960	100	0,8	14,8	10,9	2,0	7,6	0,6	45,5	17,7
Sri Lanka	1 017	100	5,0	18,4	8,9	1,0	6,5	0,9	42,6	16,7
Filippinene	267	100	0,4	24,0	9,0	1,1	10,9	0,0	37,8	16,9
India	383	100	7,3	20,6	5,7	0,8	7,3	0,8	42,6	14,9
Irak	4 559	100	2,3	21,0	11,3	1,4	7,5	1,0	37,7	17,8
Iran	3 084	100	1,6	20,0	10,1	0,7	16,6	1,2	35,5	14,3
Kina	253	100	5,1	22,5	4,7	0,8	2,8	0,0	47,4	16,6
Pakistan	2 663	100	6,6	18,6	7,5	0,7	11,8	0,5	41,6	12,9
Thailand	442	100	1,1	23,8	10,0	1,6	18,8	1,8	22,6	20,4
Vietnam	1 910	100	2,4	41,2	7,3	0,3	10,4	0,4	26,1	12,1
Øvrig Asia	1 477	100	2,2	20,4	9,7	0,8	12,5	0,9	38,3	15,2
Afrika	8 668	100	1,4	20,4	9,5	0,9	24,2	1,1	21,9	20,5
Marokko	1 061	100	2,1	27,7	7,9	0,3	24,0	1,1	19,6	17,2
Somalia	4 021	100	0,8	18,1	10,1	0,9	30,0	1,4	17,3	21,5
Øvrig Afrika	3 586	100	1,8	20,9	9,3	1,1	17,8	0,8	27,8	20,5
Sør og Mellom-										
Amerika	2 127	100	1,5	21,2	11,3	1,5	14,3	1,4	31,5	17,3
Chile	1 221	100	2,0	21,7	10,5	1,6	14,3	1,6	31,9	16,5
Øvrig S- og M-										
Amerika	906	100	0,8	20,5	12,5	1,3	14,5	1,0	31,1	18,3
Nord-Amerika	316	100	2,8	13,0	8,2	0,9	10,1	0,3	50,9	13,6
Oseania	62	100	0,0	4,8	8,1	0,0	14,5	1,6	56,5	14,5
Norskfødte med										
innvandrereforeldre	4 744	100	1,4	19,4	10,5	0,4	19,3	1,4	31,5	16,1
Vest-Europa og Nord-										
Amerika	429	100	1,4	19,4	10,5	0,4	19,3	1,4	31,5	16,1
Øst-Europa	367	100	2,1	16,6	7,9	0,5	16,6	3,0	34,0	19,3
Asia inkl. Tyrkia	3 115	100	0,8	28,1	11,7	0,3	15,5	0,8	24,0	18,8
Afrika	550	100	1,5	17,5	10,4	0,4	18,5	1,1	35,8	14,8
Sør og Mellom-										
Amerika	283	100	0,5	23,8	11,5	0,4	24,7	1,1	18,5	19,5

¹ Inkludert miljø- og arbeidsmiljøkriminalitet.

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Det vanligste lovbruddet å bli straffet for er trafikkriminalitet og i løpet av hele tidsperioden 2004-2008 var 39 prosent av straffereaksjonene ilagt den øvrige befolkningen gitt for en eller flere trafikkforseelser. I denne analysen er forenklede forelegg for ulovlig hastighet utelatt, så her er det de mer alvorlige trafikkforseelsene som er med i utvalget. Dette er primært kjøring i påvirket tilstand, og mer alvorlige fartsoverskridelser. Etter trafikkriminalitet er det samlegruppen annen kriminalitet (19 prosent), narkotikakriminalitet (16 prosent), annen vinningskriminalitet (15 prosent) og voldskriminalitet (7 prosent) som gir flest straffereaksjoner. For straffereaksjonene ilagt innvandrere utgjør vinningskriminalitet (21 prosent) og voldskriminalitet (9 prosent) en større andel og narkotikakriminalitet (13 prosent) og trafikkriminalitet (36 prosent) en mindre andel.

Lovbruddsbildet varierer noe når man ser på hvor man er innvandret fra. Tabell 4.7 viser at bortimot halyparten av straffereaksjonene ilagt personer innvandret fra Vest-Europa og Norden er gitt reaksjonen på bakgrunn i en trafikkforseelse.

Blant personer innvandret fra Øst-Europa er man oftere straffet for vinningskriminalitet og trafikforseelser, sammenlignet med den øvrige befolkningen. 40 prosent av straffereaksjonene ilagt innvandrere fra Øst-Europa var for trafikforseelser og 24 prosent var for tyveri og annen vinningskriminalitet. Spesielt blant innvandrere fra Russland, Kosovo og Bosnia-Hercegovina utgjorde vinningskriminalitet en stor andel, mens halvparten av straffereaksjonene gikk til innvandrere fra Polen var for trafikforseelser. Narkotikaforbrytelser utgjør en betydelig mindre andel av reaksjonene ilagt innvandrere fra Øst-Europa, sammenlignet med den øvrige befolkningen.

Innvandrere fra Asia inkl. Tyrkia har en større andel av straffereaksjonene gitt for voldslovbrudd og denne lovbruddsgruppen var hovedlovbrudd i 10 prosent av alle reaksjonene ilagt denne befolkningsgruppen. Det er spesielt innvandrere fra Tyrkia (12 prosent), Afghanistan (11 prosent) og Irak (11 prosent) som har en større andel av straffereaksjonene gitt for et eller flere voldslovbrudd. Innvandrere fra Kina, Filippinene, Thailand og Vietnam er alle landgrupper som i større grad er straffet for vinningskriminalitet.

Lovbruddsbildet til innvandrere fra Afrika skiller seg en del fra lovbruddsfordelingen for den øvrige befolkningen og innvandrere fra Europa og Asia. En større andel av straffereaksjonene er for narkotikakriminalitet (24 prosent), mens kun en femdel av reaksjonene var ilagt for en trafikforseelse. Innvandrere fra Afrika har dermed den største andelen straffereaksjoner gitt for narkotikaforbrytelser og den minste andelen for trafikforseelser. Eksempelvis var kun 17 prosent av straffereaksjonene gitt til Somaliere i løpet av denne femårsperioden for en trafikforseelse, mens 30 prosent var for en narkotikaforbrytelse.

Blant straffereaksjoner ilagt norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde lovbruddsgruppene vinnings-, volds- og narkotikakriminalitet større andeler, og trafikkriminalitet mindre andel, sammenlignet med innvandrere og den øvrige befolkningen. 19 prosent av straffereaksjonene ilagt norskfødte med innvandrerforeldre var for narkotikakriminalitet, 19 prosent for vinningskriminalitet og 11 prosent var for volds-kriminalitet. I denne gruppen utgjorde trafikkriminalitet en lavere andel med 31 prosent av de ilagte straffereaksjonene. Dette er som nevnt en ung befolkningsgruppe der kun 17 prosent var over 18 år ved utgangen av 2004, og trafikforbrytelser er dermed ikke like aktuell for denne gruppen.

Norskfødte med innvandrerforeldre fra Asia inkludert Tyrkia og Sør og Mellom-Amerika skiller seg noe fra resten av barn av innvandrerforeldre. Disse befolkningsgruppene har de lavest andel av straffereaksjonene gitt for trafikforseelser, mens en større andel av straffereaksjonene er for vinningskriminalitet, henholdsvis 28 prosent og 24 prosent. Andelen straffereaksjoner for voldslovbrudd er også større, og 12 prosent av straffereaksjonene ilagt både norskfødte med foreldre fra Asia inkludert Tyrkia og Sør og Mellom-Amerika var for vold og trusler. Norskfødte med foreldre som er innvandret fra Sør- og Mellom-Amerika er også den gruppen som har den største andelen av straffereaksjonene gitt for et narkotikalovbrudd og hver fjerde straffereaksjon hadde narkotikaforbrytelse som hovedlovbrudd.

4.3. Utvikling for straffede i årene 2004 - 2008

Hovedbildet for straffede personer er, i likhet med det som er beskrevet i kapittelet om gjerningspersoner, at det er små endringer fra år til år. En tidligere studie av straffede i tidsrommet 1998-2002, viste at innvandrerbefolkningen (her både innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre) fra Asia inkludert Tyrkia, Afrika, Øst-Europa og Latin-Amerika hadde en større økning i straffede enn den øvrige befolkningen (Haslund, 2004). Nedenfor vil vi se at denne utviklingen har snudd for flere grupper av innvandrere¹².

¹² Utvalget i rapporten til Haslund er også alle straffede, unntatt de som er straffet med forenklet forelegg. Ulikheten mellom denne analysen og analysen til Haslund er valg av årsangivelse. Her der det her er brukt året reaksjonen ble avsagt, mens rapporten til Haslund anvendte registreringsår, jf kapittel 4.1.

Tabell 4.8. Straffede, etter innvandringsbakgrunn, verdensdel og landbakgrunn. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over

	Absolutte tall					Per 1 000 innbyggere 15 år og over				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
I alt	62 801	64 448	66 392	67 057	63 866	17,0	17,3	17,6	17,5	16,4
Uten innvandringsbakgrunn	54 962	56 200	57 788	58 047	54 401	16,1	16,4	16,8	16,8	15,7
Innvandrere	7 168	7 541	7 795	8 178	8 616	26,0	25,8	24,8	23,4	22,2
Norden	771	826	836	795	864	16,1	17,1	17,0	15,6	16,1
Vest-Europa	275	304	338	393	393	8,5	9,0	9,3	9,8	8,7
Storbritannia	83	92	90	105	82	8,3	9,2	8,8	9,9	7,4
Tyskland	76	92	113	136	159	7,3	8,2	9,0	9,1	9,0
Nederland	22	27	34	36	46	6,2	7,1	8,1	7,7	9,0
Øvrig Vest-Europa	94	93	101	116	106	11,1	10,7	11,0	11,5	9,4
Øst-Europa	1 225	1 335	1 523	1 852	2 289	25,7	25,0	24,0	22,8	23,1
Bosnia-Hercegovina	299	273	260	272	250	25,7	22,9	21,3	21,8	19,6
Kosovo	329	372	393	413	422	50,1	53,5	53,3	52,5	50,9
Resten av Balkan	184	183	188	164	161	32,8	31,2	30,8	25,6	23,8
Polen	128	176	254	482	735	16,6	17,0	15,3	17,0	19,0
Russland	146	196	254	277	329	21,2	24,9	29,3	28,2	30,4
Øvrig Øst-Europa	139	135	174	244	392	15,2	12,9	13,8	14,8	17,9
Afrika	1 311	1 420	1 389	1 399	1 476	44,7	45,0	41,2	38,0	37,1
Marokko	181	211	186	143	159	43,6	49,8	42,8	32,0	34,6
Somalia	591	599	584	644	663	57,4	54,7	49,9	49,7	47,8
Øvrig Afrika	539	610	619	612	654	36,3	37,2	35,1	31,6	30,7
Asia inkl. Tyrkia	3 160	3 200	3 254	3 288	3 173	32,0	30,6	29,6	27,9	25,1
Tyrkia	308	278	298	288	258	35,7	31,2	32,5	30,6	26,7
Afghanistan	113	158	184	171	225	30,1	36,7	38,6	31,8	36,3
Sri Lanka	164	182	186	193	179	21,0	23,1	23,5	24,0	21,8
Filippinene	45	50	45	67	42	6,9	7,0	5,7	7,4	4,0
India	64	68	72	67	72	14,3	14,8	14,6	12,0	11,5
Irak	743	766	779	807	775	61,7	57,8	55,0	53,1	47,0
Iran	508	529	529	509	505	46,7	47,2	46,1	42,9	41,0
Kina	43	42	44	51	52	11,0	10,0	9,7	10,4	9,6
Pakistan	476	473	446	486	429	33,2	32,2	29,7	31,6	27,0
Thailand	73	68	78	78	83	12,5	10,2	10,5	9,4	8,9
Vietnam	397	349	350	290	273	33,8	29,2	28,8	23,5	21,7
Øvrig Asia	226	237	243	281	280	25,9	24,7	22,8	23,1	20,1
Sør og Mellom-Amerika	363	399	376	373	342	32,3	33,9	30,3	28,1	23,9
Chile	220	234	214	208	174	40,1	42,1	38,1	36,8	30,1
Øvrig Sør og Mellom-Amerika	143	165	162	165	168	24,9	26,5	23,8	21,7	19,7
Nord-Amerika	54	47	68	64	62	7,2	6,3	8,9	8,1	7,6
Oseania	9	10	11	14	17	8,8	9,5	9,3	10,2	11,4
Norskfødte med to innvandrerforeldre	671	707	809	832	849	43,6	41,0	42,0	38,6	35,4
Vest-Europa og Nord-Amerika	36	23	44	37	31	12,5	7,7	14,2	11,6	9,4
Norden	40	33	56	41	42	25,4	20,3	33,3	23,4	23,3
Øst-Europa	43	57	72	52	79	27,8	33,5	38,9	25,3	33,7
Afrika	86	76	82	95	94	71,9	54,1	49,6	48,0	40,7
Asia inkl. Tyrkia	445	478	510	556	546	48,2	45,5	42,7	41,3	36,2
Sør og Mellom-Amerika	21	40	45	51	57	41,1	64,6	61,6	61,7	60,4

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

I 2004 ble 7 200 innvandrere, eller 26 per 1 000 innbygger straffet for lovbrudd. I 2008 var de tilsvarende tallene 8 600 straffede innvandrere og 22 per 1 000 innbygger. Det er altså en mindre andel av innvandrere som ble straffet i 2008 sammenlignet med 4 år tidligere. Blant barn av innvandrere er denne utviklingen enda mer markant. I 2008 var det 850 straffede, eller 36 straffede per 1 000 norskfødte 15 år og over med innvandrerforeldre. I 2004 var det tilsvarende 670 straffede og 44 per 1 000 innbyggere. Det er særlig tegn til nedgang for innvandrere fra Afrika, Asia og Sør- og Mellom-Amerika. Andelen straffede uten innvandringsbakgrunn har imidlertid vært mer eller mindre stabil i denne 5 års perioden (tabell 4.8).

Ser man på ulike grupper av innvandrere er det likevel forskjeller, både når det gjelder enkeltland og verdensdel. Spesielt straffede innvandrere fra Øst-Europa har økt kraftig i antall på de fem årene som vi ser på her, en økning på 87 prosent. Men som vi har vært inne på tidligere er dette en gruppe som også har hatt en betydelig befolkningsøkning, og det var nesten dobbelt så mange innvandrere 15 år og over fra Øst-Europa bosatt i Norge ved utgangen av 2008 sammenlignet med utgangen av 2004. Antallet straffede har dermed fulgt økningen i befolkningsgruppen for øvrig, slik at andelen straffede innvandrere fra Øst-Europa var tilnærmet like stor i 2008 som i 2004. Blant straffede innvandrere fra Øst-Europa er det likevel noen forskjeller på enkeltland. Spesielt innvandrere fra Polen og Russland har hatt en

økning straffede i denne perioden. Også sett i forhold til befolkningsøkningen var andelen straffede polakker og russere høyere i 2008 sammenlignet med 2004, henholdsvis 32 og 43 prosent. Andelen straffede innvandrere fra Bosnia-Hercegovina og fra resten av Balkan (Kroatia, Slovenia, Makedonia, Serbia og Montenegro), har derimot hatt en nedgang i andel straffede i perioden.

Det er ikke like mange straffede innvandrere fra Vest-Europa, men etter innvandrere fra Øst-Europa er det denne gruppen innvandrere som har den største økningen i antall straffede. Straffede innvandrere fra Vest-Europa er likevel underrepresentert og kun 9 per 1 000 bosatte i denne befolkningsgruppen var straffet i 2008, sammenlignet med 16 per 1 000 i den øvrige befolkningen.

I den samme perioden økte antallet straffede innvandrere fra Afrika med 13 prosent. Det var imidlertid 35 prosent flere bosatte innvandrere fra Afrika ved utgangen av 2008 sammenlignet med samme tidspunkt i 2004. Det var dermed en reel nedgang i andel straffede fra Afrika fra 47 straffede per 1 000 innbyggere i 2004 mot 40 per 1 000 innbyggere i 2008. Innvandrere fra Afrika er likevel fremdeles betydelig overrepresentert sammenlignet med øvrig befolkning.

Det var bortimot like mange innvandrere i antall fra Asia inkludert Tyrkia som ble straffet i 2008 sammenlignet med 2004, men dette betyr at det er en nedgang i perioden fra 32 til 25 straffede per 1000 innbyggere, en reduksjon på 21 prosent. Land som Kina, Thailand, Filippinene, India har alle en lavere andel straffede enn det er blant dem uten innvandringsbakgrunn, mens det er en høyere andel straffede blant innvandrere fra Afghanistan, Tyrkia, Sri Lanka, Irak, Iran, Pakistan og Vietnam.

Stabilt av straffede for vold-, narkotika- og vinningskriminalitet

Nedenfor er det oversikter over hvor mange enkeltpersoner som årlig er straffet for minst et voldslovbrudd, et narkotikalovbrudd eller et vinningslovbrudd for årene 2004-2008. Er en person straffet for samme typen lovbrudd flere ganger i løpet av året telles en bare en gang.

Det er ikke flere personer som er straffet for voldslovbrudd i femårsperioden og bildet over tid fremstår som ganske stabilt med noen svingninger innenfor aldersgruppene. Innvandrere i alderen 15- 17 år og 18-20 år har den største overrepresentasjonen og rundt 1 prosent av alle innvandrere i disse to aldersgruppene ble årlig straffet for minst et voldslovbrudd. Sammenlignet med den øvrige befolkningen er det de aller yngste som skiller seg mest ut med en nokså høy andel straffet for vold. Også i den øvrige befolkningen er det de i alderen 18-20 som har størst andel som ble straffet for vold minst en gang i løpet av året, og jevnt over ble 0,5 prosent av alle i den øvrige befolkningen i alderen 18- 20 år årlig straffet for vold. I den øvrige befolkningen er det 21-24 åringene som hadde den nest høyeste andelen straffede med 0,4 prosent, mens andelen blant 15-17 åringene var 0,3 prosent. I befolkningen over 25 år er det ikke nevneverdig forskjell mellom innvandrere og dem uten innvandringsbakgrunn når man ser på andelen som ble straffet minst en gang for vold.

I femårsperioden 2004-2008 er omfanget av personer som straffes for narkotikalovbrudd veldig stabilt. Mellom 2,6 og 2,8 per 1 000 bosatte i den øvrige befolkningen ble årlig straffet minst en gang for en narkotikaforbrytelse i perioden. Innvandrere er også her noe overrepresentert, men ikke like mye som for personer straffet for voldsforbrytelser. Mellom 3,6 og 3,0 per 1 000 innvandrere ble årlig straffet for minst et narkotikalovbrudd. Også for narkotikaforbrytelser er overrepresentasjonen konsentrert til de yngre aldersgruppene, hvor det også er flest straffede uavhengig av om en er innvanderer eller ikke. Innvandrere i alderen 15-17 år og 18-20 år har en noe større andel som årlig straffes for narkotika, sammenlignet med den øvrige befolkningen. Derimot er andelen som straffes for narkotika lik, eller noe lavere for innvandrere i alle aldersgrupper over 20 år, med unntak av dem over 40 år hvor innvandrere har en noe større andel.

Tabell 4.9. Straffet for minst et voldslovbrudd, etter alder og innvandringskategori. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere

	Absolutte tall					Per 1 000 innbygger 15 år og over				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
I alt	4 828	5 304	5 124	5 214	4 967	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3
15-17 år	502	627	609	673	651	2,8	3,4	3,2	3,5	3,4
18-20 "	874	932	951	972	914	5,3	5,5	5,4	5,3	4,8
21-24 "	854	935	891	871	821	3,9	4,2	4,0	3,8	3,5
25-29 "	672	683	649	680	633	2,3	2,4	2,2	2,3	2,1
30-39 "	1 027	1 107	999	1 051	955	1,5	1,6	1,5	1,5	1,4
40- "	899	1 020	1 025	967	993	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4
Øvrig befolkning	3 982	4 389	4 214	4 339	4 044	1,2	1,3	1,2	1,3	1,2
15-17 år	393	509	495	548	495	2,4	3,0	2,8	3,1	2,8
18-20 "	721	779	797	817	776	4,8	5,1	5,0	5,0	4,5
21-24 "	722	786	747	743	689	3,7	4,0	3,8	3,8	3,4
25-29 "	536	567	516	554	513	2,1	2,3	2,1	2,2	2,1
30-39 "	846	879	815	843	758	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
40- "	764	869	844	834	813	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Innvandrere	751	834	815	779	818	2,7	2,9	2,6	2,2	2,1
15-17 år	85	84	84	89	112	9,4	9,2	8,9	8,7	10,3
18-20 "	124	130	126	127	118	10,6	10,9	10,5	10,1	8,9
21-24 "	108	134	125	118	112	5,3	6,3	5,4	4,5	3,9
25-29 "	122	110	119	111	109	3,6	3,0	3,0	2,4	2,0
30-39 "	178	227	181	202	190	2,4	2,9	2,1	2,1	1,8
40- "	134	149	180	132	177	1,1	1,1	1,2	0,8	1,0
Norskfødte med innvandrerforeldre	95	81	95	96	105	6,2	4,7	4,9	4,5	4,4
15-17 år	24	34	30	36	44	5,4	6,6	5,3	5,8	6,6
18-20 "	29	23	28	28	20	10,1	7,3	7,4	6,3	3,8
21-24 "	24	15	19	10	20	7,8	4,6	5,5	2,7	4,9
25- "	18	9	18	22	21	3,6	1,6	2,8	3,1	2,6

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.10. Straffet for minst et narkotikalovbrudd, etter alder og innvandringskategori. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over

	Absolutte tall					Per 1 000 innbygger 15 år og over				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
I alt	10 214	10 181	10 899	10 938	10 666	2,8	2,7	2,9	2,9	2,7
15-17 år	736	740	730	670	674	4,1	4,0	3,8	3,5	3,5
18-20 "	1 982	1 795	1 866	1 915	1 880	12,1	10,7	10,7	10,5	9,9
21-24 "	2 220	2 236	2 250	2 155	2 170	10,1	10,2	10,1	9,5	9,3
25-29 "	1 652	1 701	1 936	1 982	1 892	5,7	5,9	6,7	6,7	6,3
30-39 "	2 339	2 277	2 397	2 521	2 278	3,4	3,3	3,5	3,7	3,3
40- "	1 285	1 432	1 720	1 695	1 772	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8
Øvrig befolkning	9 081	8 971	9 645	9 678	9 324	2,7	2,6	2,8	2,8	2,7
15-17 år	651	643	636	585	586	3,9	3,7	3,6	3,3	3,4
18-20 "	1 749	1 560	1 622	1 690	1 673	11,7	10,2	10,2	10,2	9,8
21-24 "	1 988	1 976	1 968	1 873	1 845	10,1	10,1	10,1	9,5	9,2
25-29 "	1 474	1 493	1 716	1 750	1 614	5,8	6,0	7,0	7,1	6,6
30-39 "	2 079	2 026	2 153	2 256	2 026	3,3	3,3	3,6	3,9	3,5
40- "	1 140	1 273	1 550	1 524	1 580	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Innvandrere	994	1 054	1 093	1 091	1 152	3,6	3,6	3,5	3,1	3,0
15-17 år	65	69	64	55	49	7,2	7,6	6,7	5,4	4,5
18-20 "	168	179	198	171	157	14,3	15,0	16,5	13,6	11,8
21-24 "	197	215	234	238	274	9,7	10,1	10,1	9,1	9,5
25-29 "	164	189	194	206	238	4,9	5,2	4,9	4,4	4,4
30-39 "	257	244	234	253	243	3,5	3,1	2,8	2,6	2,2
40- "	143	158	169	168	191	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1
Norskfødte med innvandrerforeldre	139	156	161	169	190	9,0	9,0	8,4	7,8	7,9
15-17 år	20	28	30	30	39	4,5	5,5	5,3	4,9	5,8
18-20 "	65	56	46	54	50	22,6	17,7	12,2	12,1	9,6
21-24 "	35	45	48	44	51	11,3	13,7	13,9	11,9	12,5
25- "	19	27	37	41	50	3,8	4,8	5,8	5,7	6,3

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.11. Straffet for minst et vinningslovbrudd, etter alder og innvandringskategori. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over

	Absolutte tall					Per 1 000 innbygger 15 år og over				
	2004	2005	2006	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2008
I alt	11 277	11 498	11 338	10 357	9 715	3,0	3,1	3,0	2,7	2,5
15-17 år	1 029	1 001	1 092	1 107	1 096	5,8	5,4	5,7	5,8	5,7
18-20 "	1 392	1 359	1 331	1 203	1 122	8,5	8,1	7,6	6,6	5,9
21-24 "	1 595	1 515	1 450	1 378	1 133	7,3	6,9	6,5	6,1	4,9
25-29 "	1 546	1 597	1 530	1 399	1 279	5,3	5,5	5,3	4,7	4,2
30-39 "	2 878	3 018	2 930	2 542	2 329	4,1	4,4	4,3	3,7	3,4
40- "	2 837	3 008	3 005	2 728	2 756	1,3	1,4	1,4	1,2	1,2
Øvrig befolkning	9 355	9 527	9 351	8 550	7 867	2,7	2,8	2,7	2,5	2,3
15-17 år	821	837	891	876	889	5,0	4,9	5,1	5,0	5,1
18-20 "	1 137	1 104	1 072	1 012	922	7,6	7,2	6,7	6,1	5,4
21-24 "	1 331	1 250	1 183	1 120	909	6,8	6,4	6,0	5,7	4,5
25-29 "	1 275	1 326	1 262	1 146	1 034	5,0	5,3	5,1	4,7	4,2
30-39 "	2 406	2 531	2 426	2 091	1 887	3,9	4,1	4,0	3,6	3,3
40- "	2 385	2 479	2 517	2 305	2 226	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1
Innvandrere	1 759	1 819	1 805	1 633	1 676	6,4	6,2	5,8	4,7	4,3
15-17 år	151	123	145	152	146	16,7	13,5	15,3	14,9	13,5
18-20 "	219	209	211	157	159	18,6	17,5	17,5	12,5	12,0
21-24 "	229	229	226	228	200	11,3	10,8	9,8	8,8	7,0
25-29 "	245	250	245	230	222	7,3	6,9	6,2	4,9	4,1
30-39 "	466	482	495	446	430	6,3	6,1	5,8	4,6	4,0
40- "	449	526	483	420	519	3,5	3,9	3,3	2,7	3,0
Norskfødte med innvandrerforeldre	163	152	182	174	172	10,6	8,8	9,4	8,1	7,2
15-17 år	57	41	56	79	61	12,9	8,0	9,9	12,8	9,1
18-20 "	36	46	48	34	41	12,5	14,5	12,8	7,6	7,9
21-24 "	35	36	41	30	24	11,3	11,0	11,9	8,1	5,9
25- "	35	29	37	31	46	7,0	5,1	5,8	4,3	5,8

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Det er bortimot like mange som årlig straffes for tyveri og annen vinningskriminalitet som straffes for narkotikakriminalitet. Andelen som årlig straffes for vinningskriminalitet har også vært ganske stabil i perioden vi ser på her, men med en nedgang de seneste årene. Det er også unge innvandrere i alderen 15-17 år og 18-20 år som har stor overrepresentasjon og andelen som straffes er knapt halvparten i aldergruppen 21-24 år. I den øvrige befolkningen er det ikke like store forskjeller mellom de ulike aldergruppene, der mellom 5,4 og 4,2 1 000 innbyggere i alderen 15-29 år ble straffet i 2008. Tilsvarende var 13,5 per 1 000 innvandrere i alderen 15-17 år straffet for et eller flere vinningslovbrudd i 2008 og 4,1 per 1 000 innvandrere i alderen 25-29 år.

Grovt oppsummert kan man si at overrepresentasjonen til innvandrere når det gjelder volds-, narkotika og vinningskriminalitet er konsentrert til de yngre aldersgruppene og at strafferatene ikke skiller seg særlig fra hverandre når man kommer litt opp i alder. Overrepresentasjonen er størst når det gjelder vinningslovbrudd, hvor andelen straffede innvandrere er 1,9 ganger høyere sammenlignet med den øvrige befolkningen. Overrepresentasjonen er nesten like stor for voldslovbrudd, der innvandrere har 1,8 ganger så stor andel straffede. Mens forskjellene er minst når det gjelder narkotikalovbrudd, hvor innvandrere har 1,1 ganger så stor andel straffede i 2008 sammenlignet med den øvrige befolkningen.

4.4. Personer som ble straffet minst en gang i perioden 2005-2008

I det følgende har vi på samme måte som for gjerningspersoner, sett på hvor mange enkeltpersoner som er straffet i løpet av en fireårsperiode¹³. Tabell 4.12 viser hvor mange enkeltpersoner som er straffet minst en gang i løpet av perioden 2005 til 2008 fordelt på type lovbrudd per 1 000 innbyggere 15 år og over. Oversikten viser at samlet er mer enn 5 prosent av alle bosatte i Norge straffet minst en gang i løpet av den fireårsperioden vi ser på her. Det er altså mer enn tre ganger så mange som personer som er straffet når man ser på hele perioden 2005-2008, sammenlignet med kun et år (16,4 straffede per 1 000 innbyggere i 2008).

¹³ Dvs. personer bosatt per 31.12.2004 som er straffet en eller flere ganger i løpet av hele fireårsperioden 2005-2008 er telt en gang.

Tabell 4.12. Straffede som er straffet minst en gang i perioden 2005-2008, etter lovbruddsgrupper. Per 1 000 innbyggere 15 år og over 31.12.2004¹

	Minst ett lovbrudd	Minst en forbrytelse	Minst ett vinningslovbrudd	Minst ett voldslovbrudd	Minst ett narkotikalovbrudd	Minst ett trafikklovbrudd
I alt	52,7	20,6	9,2	4,9	8,7	26,2
Øvrig befolkning	50,4	19,3	8,3	4,5	8,4	25,4
Innvandrere	75,8	32,6	18,7	9,5	11,0	34,2
Norden	44,1	15,2	7,4	3,2	5,4	23,2
Vest-Europa	29,3	8,9	4,0	2,5	3,0	16,1
Storbritannia	27,6	9,4	2,4	4,1	2,5	14,6
Tyskland	28,3	7,2	5,0	0,9	2,5	15,8
Nederland	27,2	7,9	3,4	2,3	2,8	14,7
Øvrig Vest-Europa	33,5	10,8	4,8	2,6	4,1	18,9
Øst-Europa	79,9	32,4	23,4	10,7	8,9	38,0
Bosnia-Hercegovina	68,8	28,1	21,3	9,6	7,3	30,0
Kosovo	161,9	71,7	52,6	28,0	16,6	78,5
Resten av Balkan	90,6	38,6	24,0	13,9	11,4	45,4
Polen	56,4	19,9	13,1	3,8	7,1	28,0
Russland	86,8	35,7	26,5	9,9	11,0	40,9
Øvrig Øst Europa	43,3	14,1	10,8	3,9	3,7	20,7
Afrika	123,4	68,9	32,7	17,5	33,6	39,0
Marokko	116,7	68,2	37,6	14,0	32,3	33,3
Somalia	148,3	92,3	38,3	23,1	53,0	41,1
Øvrig Afrika	107,9	52,9	27,4	14,5	20,4	39,2
Asia inkl. Tyrkia	92,9	39,1	23,4	12,2	11,0	43,6
Tyrkia	94,6	40,2	16,9	15,0	12,3	48,4
Afghanistan	142,2	48,7	24,8	21,0	12,8	75,9
Sri Lanka	72,7	28,1	16,0	9,1	3,8	38,1
Filippinene	26,1	10,2	6,4	3,4	2,6	10,5
India	48,5	17,9	9,8	3,1	3,6	24,6
Irak	166,0	70,6	45,1	26,2	14,2	77,2
Iran	135,2	62,9	34,8	19,5	25,2	64,3
Kina	38,0	9,4	9,7	1,5	1,0	18,1
Pakistan	93,2	41,0	19,4	9,6	11,4	49,2
Thailand	38,3	19,5	9,4	5,6	8,4	10,4
Vietnam	83,0	32,9	33,2	7,8	9,7	29,3
Øvrig Asia	81,1	35,2	20,3	10,4	10,5	36,6
Sør og Mellom-Amerika	92,3	44,0	23,1	14,0	15,3	35,3
Chile	106,5	51,2	27,3	14,7	17,8	43,5
Øvrig S- og M-Amerika	78,7	37,1	19,2	13,2	12,9	27,3
Nord-Amerika	23,9	7,2	3,8	2,0	2,9	13,9
Oseania	32,3	6,8	2,9	2,0	2,9	21,5
Norskfødte med to innvandrerforeldre	144,2	79,6	36,5	22,0	35,1	63,3
Norden	81,9	36,8	14,0	7,6	14,6	39,4
Vest-Europa	78,8	36,8	17,5	4,4	15,8	35,0
Øst-Europa	117,7	70,5	40,1	19,4	23,9	38,8
Afrika	193,1	137,1	63,5	38,5	71,1	51,8
Asia inkl. Tyrkia	157,9	83,2	36,4	23,4	36,2	78,2
Sør og Mellom-Amerika	236,8	154,6	86,1	54,8	80,2	52,8
Nord-Amerika	41,4	23,7	11,8	5,9	11,8	5,9
Oseania	:	:	:	:	:	:

¹ For tallgrunnlag se vedlegg.

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Innvandrere fra Norden har en litt mindre andel som er straffet i perioden, sammenlignet med den øvrige befolkningen. Innvandrere fra Vest-Europa, Filippinene, Kina, Thailand, Nord-Amerika og Oseania har alle en betydelig lavere andel som er straffet, sammenlignet med den øvrige befolkningen. Motsatt har innvandrere fra Øst-Europa (spesielt fra Russland og Balkan-landene), Tyrkia, Afghanistan, Irak, Iran og Pakistan, Sør- og Mellom-Amerika og Afrika alle en større andel som er blitt straffet i løpet av 2005-2008.

Den lovbruddstypen hvor det er størst forskjell mellom innvandrere og den øvrige befolkningen er vinningslovbrudd, hvor andelen straffede innvandrere er 2,3 ganger så stor (18,7 mot 8,4 per 1 000 innbyggere). Sett i forhold til befolkningsstørrelsen er det kun innvandrere fra Filippinene, Vest-Europa (inkl de nordiske landene), Nord-Amerika og Oseania som har en mindre andel som er straffet minst en gang for et vinningslovbrudd i årene 2005-2008. Mens innvandrere fra Kosovo, Irak, Somalia, Marokko og Iran har de største andelene som er straffet for tyverier og andre vinningslovbrudd i perioden.

Voldslovbrudd er den lovbruddsgruppen hvor det er nest størst forskjell mellom innvandrere og den øvrige befolkningen, der innvandrere hadde 2,1 ganger større andel som var voldsdømt (9,5 mot 4,5 per 1 000 innbyggere). Det er innvandrere fra Kosovo, Irak, Somalia, Afghanistan og Iran som har størst andel voldsdømte. Mens eksempelvis andre landgrupper som har lik eller høyere andel straffede enn den øvrige befolkningen, har en lavere andel som er straffet for vold. Dette gjelder innvandrere fra Polen (3,8 per 1 000 innbyggere) og India (3,1 per 1 000 innbyggere). Mens innvandrere fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Oseania og Kina alle har få som straffes generelt og også små andeler voldsdømte.

Både når det gjelder narkotikalovbrudd og trafikklovbrudd er innvandreres andel som straffes 1,3 ganger den øvrige befolkningen. Innvandrere fra Afrika har en spesielt høy andel som er straffet for narkotikaforbrytelser i perioden, 33 per 1 000 innbyggere mot 8,4 per 1 000 innbyggere i befolkningen uten innvandringsbakgrunn. Innvandrere fra Nord-Amerika, Vest-Europa i tillegg til Filippinene og Kina har alle en lav andel som er narkotikadømte. Flest straffes likevel for trafikklovbrudd, og det er også her det er minst forskjell mellom innvandrere og den øvrige befolkningen. I løpet av fireårsperioden ble 2,5 prosent av alle uten innvandringsbakgrunn og 3,4 prosent av alle innvandrere straffet for et trafikklovbrudd. Innvandrere fra Kosovo, Irak, Afghanistan, Iran og Pakistan hadde de største andelene trafikkstraffede. Motsatt hadde ganske mange grupper av innvandrere en lavere andel trafikklovbrytere, enn befolkningen uten innvandringsbakgrunn. De fem landene med minst andel straffede var Tyskland, Storbritannia, Nederland, Filippinene og Thailand.

Hver fjerde ble straffet mer enn en gang

Over har vi sett på hvor mange enkeltpersoner som samlet sett ble straffet i årene 2005-2008, og for mange er det å bli straffet en enkelthendelse. Det at man er straffet en gang er ikke det samme som at man kun er straffet for ett lovbrudd. For mange vil det være flere lovovertridelser som ligger til grunn for den ilagte straffereaksjonen og vi har ikke kjennskap til antallet tiltalepunkter som ligger til grunn for den enkelte straffereaksjon. På denne måten ser vi at antallet reaksjoner er mye lavere enn tilsvarende oversikt som er laget for gjerningspersoner (se kapittel 3.3). Her er alle straffede behandlet likt og det er ikke tatt hensyn til ulike lovbruddshindringer. Det vil eksempelvis være ulike muligheter for å bli ilagt flere straffereaksjoner om man eksempelvis er dømt til å sone en dom i fengsel, har blitt utvist som følge av lovbrudd eller ikke har vært bosatt i landet i hele perioden av andre grunner eller har vært under den kriminelle lavalder i løpet av perioden m.m. Denne oversikten kan dermed ikke leses som en tradisjonell tilbakefallsoversikt (for mer informasjon om tilbakefall, ulike metodiske problemstillinger og tidligere kartlegginger se kapittel 10 i Thorsen, Lid og Stene 2009).

Tabell 4.13 gir en oversikt over hvor stor andel som er engangsstraffede og hvor mange gjengangere det er i løpet av denne fireårsperioden. De fleste straffes kun en gang, og samlet ble 73 prosent av de 195 000 straffede straffet en gang mellom 2005 og 2008. Både innvandrere og norskfødte med innvandrere hadde lavere andeler som kun var straffet en gang i perioden. Andelen engangsstraffede innvandrere var likevel kun en prosent lavere (72 prosent), mens 62 prosent av straffede med to innvandrerforeldre kun ble straffet en gang i perioden.

Blant innvandrere som ble straffet i denne fireårsperioden, var det større andel som ble straffet flere ganger blant personer som var innvandret fra Afrika hvor 35 prosent ble straffet mer enn en gang i løpet av denne fireårsperioden. Også innvandrere fra enkeltland som Kosovo, Russland, Irak, Iran, Chile, Tyrkia og Pakistan har en større andel enn 30 prosent som er straffet mer enn en gang i årene 2005-2008. Innvandrere fra India, Nord-Amerika, Filippinene Vest-Europa og Kina hadde lavest andel som ble straffet flere ganger i løpet av disse 4 årene.

Norskfødte med innvandrerforeldre har en større andel flergangsstraffede, sammenlignet med innvandrere og resten av befolkningen, og 39 prosent ble ilagt mer enn en straffereaksjon i løpet av denne perioden. Blant straffede med innvandrerforeldre fra Afrika ble knapt halvparten straffet mer enn en gang i løpet av de 4 årene vi ser på her. Også for straffede med innvandrerforeldre fra Asia inkludert Tyrkia, Sør- og Mellom-Amerika hadde en relativt høy andel som ble ilagt mer enn en straffereaksjon, henholdsvis 38 prosent og 46 prosent.

Tabell 4.13. Straffede som er straffet minst en gang i perioden 2005-2008, etter antall straffereaksjoner, innvandrekategori og landbakgrunn. Absolutte tall og prosent

	I alt	Antall reaksjoner (i prosent) i løpet av 2005-2008				
		1	2	3	4	5+
Totalt	194 971	72,6	15,2	5,9	2,9	3,4
Øvrig befolkning	171 856	72,8	15,0	5,8	2,9	3,4
Innvandrere	20 897	71,8	16,3	5,7	3,0	3,1
Norden	2 111	76,5	14,9	4,7	1,8	2,1
Vest-Europa	952	86,6	8,5	2,5	1,6	0,8
Nederland	96	88,5	9,4	2,1	0,0	0,0
Storbritannia	277	87,0	8,3	2,9	1,4	0,4
Tyskland	295	88,5	6,8	1,7	2,4	0,7
Øvrig Vest-Europa	284	83,5	10,2	3,2	1,4	1,8
Øst-Europa	3 805	71,8	15,6	6,1	2,9	3,5
Polen	436	77,5	13,8	5,5	1,4	1,8
Russland	599	66,9	17,2	6,3	4,3	5,2
Bosnia-Hercegovina	801	74,4	14,9	5,7	2,0	3,0
Kosovo	1 064	66,9	17,5	7,5	3,4	4,7
Resten av Balkan	509	73,5	14,1	5,3	3,9	3,1
Øvrig Øst-Europa	396	78,8	13,1	4,5	2,0	1,5
Afrika	3 614	65,1	18,5	7,1	4,2	5,1
Marokko	484	66,5	18,4	7,2	4,3	3,5
Somalia	1 528	60,2	19,7	8,0	5,2	6,9
Øvrig Afrika	1 602	69,2	17,4	6,2	3,3	3,9
Asia inkl. Tyrkia	9 167	71,7	16,9	5,6	3,0	2,7
Tyrkia	816	70,3	18,8	6,1	2,2	2,6
Afghanistan	534	74,2	18,0	3,9	2,6	1,3
Sri Lanka	567	77,8	12,2	5,5	3,2	1,4
Filippinene	171	86,0	11,1	2,3	0,0	0,6
India	217	78,3	14,7	3,2	1,8	1,8
Irak	1 998	67,5	19,2	6,7	3,2	3,4
Iran	1 471	68,3	16,9	6,7	4,0	4,1
Kina	149	89,3	6,7	2,0	1,3	0,7
Pakistan	1 338	71,4	16,7	6,1	2,8	3,1
Thailand	224	74,1	15,2	3,1	5,4	2,2
Vietnam	975	74,8	15,8	4,5	3,3	1,6
Øvrig Asia	707	72,0	17,5	5,1	2,5	2,8
Sør og Mellom-Amerika	1 037	71,0	17,1	6,2	3,1	2,7
Chile	585	68,5	17,4	7,9	3,8	2,4
Øvrig Sør- og Mellom-Amerika	452	74,1	16,6	4,0	2,2	3,1
Nord-Amerika	178	83,1	11,2	2,8	2,2	0,6
Oseania	33	97,0	0,0	3,0	0,0	0,0
Norskfødte med innvandrerforeldre	2 218	61,5	20,6	9,1	3,9	4,9
Øst-Europa	182	63,7	18,1	8,2	4,9	4,9
Vest-Europa og Nord-Amerika	226	69,0	21,2	6,2	2,2	1,3
Asia inkl. Tyrkia	1 458	62,1	20,4	8,8	3,9	4,7
Afrika	231	53,2	23,8	12,6	3,9	6,5
Sør og Mellom-Amerika	121	53,7	19,0	12,4	5,0	9,9

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

5. Fengslede personer

Gitt resultatene i de foregående kapitlene som viste at enkelte befolkningsgrupper er overrepresentert blant gjerningspersoner og straffede er det rimelig å forvente et tilsvarende mønster når vi ser på fangebefolkningen. I hvilken grad innvandrere er representert i fangepopulasjonen har ikke vært studert i Norge tidligere, men vi vet at andelen personer med utenlandsk statsborgerskap i Norske fengsler er betydelig.¹⁴ Her er det imidlertid viktig å ikke blande kortene: utenlandske fanger er ikke innvandrere. Mange av de utenlandske fangene har ikke oppholdstillatelse i Norge og uregistrerte utlendinger lovbrøtere faller, som tidligere nevnt, utenfor vår studie. I denne delen av rapporten benytter vi samme definisjon på nyinnsatte som i offisiell statistikk, men vi benytter kun data om bosatte personer. Tabell 5.1 viser antall nyinnsettelse etter om de er bosatte i Norge eller ikke for årene 2005-2008. De ikke-registrerte utlendingene utgjør en betydelig andel av nyinnsettelsene og utgjør nesten like mange av innsettelsene som innvandrere totalt, men denne gruppen er altså utelatt fra resten av analysene i denne rapporten.

Tabell 5.1. Nyinnsettelse etter innvandringsbakgrunn i norske fengsler. 2005 – 2008. Rettet 12.09.11

	2005	2006	2007	2008
I alt ¹	10 711	11 076	11 644	10 886
Uten innvandringsbakgrunn	8 541	8 807	9 092	8 179
Med innvandringsbakgrunn	1 402	1 448	1 524	1 613
Uregistrerte utlendinger	768	821	1 028	1 094

¹ Tallene er lavere enn offisiell statistikk fordi bøtesonere ikke er inkludert her.

5.1. Datagrunnlaget

Datagrunnlaget er hentet fra kriminalstatistikkens fengslingsstatistikk. Vi vil her se på *nyinnsatte personer* i fengslene i perioden. Til forskjell fra offisiell kriminalstatistikk over fengslede er hver person kun telt én gang slik at det blir noe lavere antall *nyinnsatte personer* enn antallet *nyinnsettelse* som rapporteres i offisiell statistikk. Vi vil altså beskrive antall personer som har hatt minst ett opphold (på varetekt og/eller dom) i norske fengsler i perioden 2005 – 2008.

Fangebefolkningen kan defineres på mange måter og hvordan det gjøres kan ha betydning for resultatene. Hvis man for eksempel beskriver innsatte på en gitt dato i løpet av et år, vil man få et utvalg på omtrent 3.500 personer. Hvis man derimot beskriver alle som blir satt inn i fengsel på et eller annet tidspunkt i løpet av året vil man få et utvalg på om lag 12.000 nyinnsettelse. Her har vi valgt den sistnevnte måten. I den første fremgangsmåten vil det være relativt flere med lange dommer, mens i den andre fremgangsmåten vil det være relativt flere med svært korte dommer. Ved å se på nyinnsettelse får vi altså et utvalg som er mer representativt for gjennomstrømmningen av personer i norske fengsler, men ikke nødvendigvis for fangebefolkningen på et gitt tidspunkt. I denne rapporten telles hver person kun én gang selv om man i prinsippet kan fengsles flere ganger i løpet av året.

5.2. Beskrivelse av fangepopulasjonen

Variasjon i fengslede per år 2005 – 2008

Tabell 5.2 gir et overblikk over nyinnsatte personer i anstaltene hvert år i perioden 2005 – 2008. Den store majoritet av de innsatte har ikke innvandrerbakgrunn, og dernest er innvandrere fra Asia og Afrika de største gruppene, etterfulgt av andre europeisk innvandrere. Antallet fengslede personer blir fort såpass små at det er begrenset i hvilken grad det er meningsfylt å diskutere forskjeller mellom enkeltland da små endringer kan gjøre relativt stort utslag. Dette er tydelig for eksempel for India og Thailand som har en stor økning fra 2005 til 2006 grunnet at henholdsvis tre og fem flere personer ble fengslet i 2006. Ustabilitet ved små tall gjelder i enda større grad personer som har to innvandrerforeldre da antall fengslede er særlig lavt i disse gruppene. Likevel ser det ut som om det er en viss stabilitet i tallene fra år til år i denne korte perioden, slik at det er rimelig å kommentere i hvert fall hovedtrekkene i tabellen.

¹⁴ Her finnes det ingen tidligere sikre tall som er publisert heller ikke fra Kriminalomsorgens egne statistikker

Tabell 5.2. Nyinnsatte personer per år. 2005-2008. Antall og per 1000 innbyggere

	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
	Antall				Per 1000			
I alt	9 377	9 725	10 135	9 350	2,54	2,60	2,68	2,44
Øvrig befolkning	8 065	8 345	8 668	7 802	2,37	2,44	2,52	2,26
Innvandrere	1 175	1 259	1 321	1 405	4,26	4,31	4,21	4,02
Norden	109	128	123	127	2,28	2,65	2,50	2,49
Vest-Europa	42	40	48	44	1,29	1,18	1,33	1,09
Storbritannia	14	14	14	11	1,40	1,40	1,37	1,04
Tyskland	14	11	16	20	1,35	0,98	1,27	1,34
Nederland	4	:	6	4	1,13	:	1,43	0,86
Øvrig Vest-Europa	10	14	12	9	1,18	1,61	1,30	0,89
Øst-Europa	213	210	272	374	4,47	3,93	4,28	4,59
Bosnia-Hercegovina	37	41	33	37	3,18	3,44	2,71	2,97
Kosovo	81	62	78	60	12,33	8,91	10,58	7,63
Resten av Balkan	32	30	24	24	5,70	5,11	3,94	3,75
Polen	24	28	64	114	3,11	2,70	3,86	4,02
Russland	19	19	39	75	2,75	2,41	4,50	7,64
Øvrig Øst Europa	20	30	34	64	2,19	2,87	2,70	3,87
Afrika	243	260	235	260	8,29	8,24	6,97	7,07
Marokko	34	44	29	31	8,19	10,38	6,67	6,94
Somalia	104	111	102	120	10,10	10,14	8,71	9,27
Øvrig Afrika	105	105	104	109	7,07	6,41	5,89	5,63
Asia inkl. Tyrkia	505	548	575	528	5,12	5,25	5,22	4,49
Tyrkia	54	49	53	44	6,26	5,50	5,78	4,67
Afghanistan	16	21	17	25	4,26	4,88	3,56	4,64
Sri Lanka	33	33	40	29	4,23	4,19	5,05	3,60
Filippinene	7	4	6	5	1,07	0,56	0,76	0,55
India	8	11	8	9	1,79	2,39	1,63	1,61
Irak	130	130	131	128	10,80	9,80	9,24	8,42
Iran	85	99	99	76	7,81	8,83	8,62	6,41
Kina	:	5	4	5	:	1,19	0,89	1,02
Pakistan	76	79	94	87	5,30	5,37	6,26	5,66
Thailand	9	14	9	11	1,54	2,11	1,22	1,33
Vietnam	53	54	63	72	4,51	4,51	5,18	5,84
Øvrig Asia	32	49	51	37	3,67	5,11	4,79	3,05
Sør og Mellom-Amerika	59	70	59	56	5,25	5,94	4,75	4,22
Chile	35	43	36	30	6,37	7,73	6,41	5,30
Øvrige S- og M-Amerika	24	27	23	26	4,18	4,34	3,38	3,42
Nord-Amerika	:	:	9	16	:	:	1,18	2,03
Oseania	:	:	:	:	:	:	:	:
Norskfødte med to innvandrerforeldre	137	121	146	143	8,91	7,02	7,57	6,64
Norden	6	4	6	7	3,81	2,46	3,57	3,99
Vest-Europa	:	:	:	7	:	:	:	5,55
Øst-Europa	4	8	11	10	2,59	4,71	5,94	4,86
Afrika	15	15	17	24	12,54	10,68	10,28	12,13
Asia inkl. Tyrkia	:	5	9	7	:	0,48	0,75	0,52
Sør og Mellom-Amerika	5	10	10	6	9,78	16,16	13,70	7,26

I hele befolkningen er det om lag 2,5 innsettelse per 1000 innbyggere, mens tilsvarende for innvandrere er i overkant av 4. Innvandrere fra Norden har omtrent lik andel innsatte som øvrig befolkning, mens innvandrere fra øvrige Europa, Nord-Amerika og Oseania har noe lavere andel. Innvandrere fra Filippinene, Kina og Thailand har også lavere andel nyinnsatte enn øvrig befolkning.

De landene med høyest andel nyinnsatte personer i 2008 er Kosovo, Somalia, Marokko, Irak, og Iran. Russland har også en høy andel nyinnsatte, men det er spesielt for 2008.

Vi ser av tabell 5.2 at tallene per 1000 innbyggere kan svinge en del fra år til år. Andel nyinnsatte er i hovedsak rimelig stabilt i disse fire årene, men det er antydning til nedgang for øvrig befolkning. Det er også en antydning til nedgang for de landene som i utgangspunktet har høyest andeler innsatte, nemlig Kosovo, Marokko, Somalia, Irak og Iran. Antall innsatte personer er som nevnt relativt lavt slik at det er vanskelig å vurdere om endringer representerer en trend eller tilfeldig variasjon i disse årene.

Fengslet minst en gang i perioden 2005 – 2008

Av samme grunn er det problematisk å fordele tallene for nyinnsattelse på dom og varetekt i hvert enkelt år. I det følgende slår vi derfor sammen fire årganger for å få noe høyere antall slik at det vi kan fordele landbakgrunn noe mer på enkeltland. Tabell 5.3 gir tall for personer fengslet minst en gang i løpet av perioden 2005-

2008, minst en nyinnsettelse på dom og minst en nyinnsettelse på varetekt. Hver person telles kun én gang i hver kolonne, men kan telles både for varetekt og dom.

Som i de tidligere kapitlene setter vi nå populasjonen til bosatte ved begynnelsen av året 2005. Personer innvandret etter 2005 er altså ikke med i tallene lengre. Det er imidlertid mange av disse landene der antallet fremdeles er såpass lave at de ikke kan publiseres. Hovedbildet er imidlertid i stor grad som i tidligere kapitler: De vestlige landene er gjennomgående underrepresentert i fangebefolkningen, og dette gjelder også for Filippinene, Kina, og Thailand. De landene som er mest overrepresentert er, som tidligere, Kosovo, de Afrikanske landene, Irak og Iran. Dette mønsteret gjelder både for nyinnsettelser på dom og varetekt.

Om lag 11 prosent av de innsatte på dom er innvandrere, men for varetektsfanger er andelen 22 prosent. Det er altså slik at innvandrere er overrepresenterte blant innsatte, men betydelig mer overrepresentert blant varetektsfanger. Mens innvandrere er 1,5 ganger oftere fengslet på dom som øvrig befolkning relativt til befolkningsstørrelsen (altså 11,01/7,35), så er de 3 ganger oftere fengslet på varetekt (3,94/1,27). Forskjellene mellom dom og varetekt holder seg gjennomgående for alle land uten om de vestlige landene, India og Kina, dog i forskjellig grad. Det er altså slik at innvandrere fra disse landene i større grad blir varetektsfengslet enn fengslet på dom.

Tabell 5.3. Personer nyinnsatt minst en gang i løpet av perioden 2005-2008. Antall og per 1000 innbyggere over 15 år bosatte per 1. januar 2005

	Antall			Per 1000		
	Nyinnsatte	Dom	Varetekt	Nyinnsatte	Dom	Varetekt
I alt	31 768	28 412	5 577	8,59	7,68	1,51
Øvrig befolkning	27 553	25 044	4 337	8,09	7,35	1,27
Innvandrere	3 790	3 036	1 086	13,75	11,01	3,94
Norden	350	321	44	7,31	6,70	0,92
Vest-Europa	132	111	25	4,07	3,42	0,77
Storbritannia	42	38	7	4,19	3,79	0,70
Tyskland	43	36	7	4,13	3,46	0,67
Nederland	13	7	6	3,68	1,98	1,70
Øvrig Vest-Europa	34	30	5	4,01	3,54	0,59
Øst-Europa	656	519	191	13,78	10,90	4,01
Bosnia-Hercegovina	120	97	34	10,30	8,33	2,92
Kosovo	201	152	74	30,58	23,13	11,26
Resten av Balkan	92	77	23	16,38	13,71	4,09
Polen	80	65	20	10,35	8,41	2,59
Russland	98	75	25	14,20	10,87	3,62
Øvrig Øst Europa	65	53	15	7,11	5,80	1,64
Afrika	761	598	231	25,98	20,41	7,88
Marokko	109	91	29	26,27	21,93	6,99
Somalia	323	263	94	31,36	25,53	9,13
Øvrig Afrika	329	244	108	22,16	16,43	7,27
Asia inkl. Tyrkia	1 677	1 298	553	16,99	13,15	5,60
Tyrkia	166	132	46	19,25	15,31	5,34
Afghanistan	67	45	27	17,84	11,98	7,19
Sri Lanka	108	87	32	13,85	11,16	4,10
Filippinene	21	18	4	3,21	2,75	0,61
India	28	26	:	6,26	5,81	:
Irak	349	261	133	28,99	21,68	11,05
Iran	286	241	77	26,28	22,14	7,07
Kina	14	12	:	3,57	3,06	:
Pakistan	267	211	89	18,60	14,70	6,20
Thailand	35	23	13	5,98	3,93	2,22
Vietnam	201	137	85	17,10	11,66	7,23
Øvrig Asia	135	105	42	15,48	12,04	4,82
Sør og Mellom-Amerika	192	168	40	17,09	14,95	3,56
Chile	116	100	23	21,12	18,21	4,19
Øvrig S- og M-Amerika	76	68	17	13,24	11,84	2,96
Nord-Amerika	21	20	:	2,81	2,68	:
Oseania	:	:	:	:	:	:
Norskfødte med to innvandrerforeldre	425	332	154	27,63	21,58	10,01
Norden	20	18	5	12,70	11,43	3,17
Vest-Europa	10	8	:	8,76	7,01	:
Øst-Europa	:	:	:	:	:	:
Afrika	59	42	25	49,33	35,12	20,90
Asia inkl. Tyrkia	207	159	78	42,93	32,97	16,18
Sør og Mellom-Amerika	20	18	9	39,14	35,23	17,61
Nord-Amerika	:	:	:	:	:	:
Oseania	:	:	:	:	:	:

6. Hvor mye av overrepresentasjonen skyldes forskjeller i befolknings sammensetningen?

En opplagt grunn til forskjeller i andeler gjerningspersoner, straffede og fengslede på tvers av landbakgrunn er at befolkningsgruppene er forskjellig sammensatt både med hensyn til alder og kjønn, og sosioøkonomiske kjennetegn. For eksempel er lovbrudd mest vanlig blant unge menn, så det vil være rimelig om befolkningsgrupper med stor andel unge menn er overrepresentert i kriminalstatistikken. Tilsvarende kan gjelde også for bostedsmønster, sysselsetting osv. Noen slike forskjeller mellom innvandrergrupper ble skissert i kapittel 2. Å sammenligne kriminalitetsrater uten å ta hensyn til noen slike forskjeller kan lett virke noe urimelig. Vi ønsker derfor å si noe om forskjeller i andel gjerningspersoner, straffede og fengslede der vi nettopp tar hensyn til enkelte kjennetegn ved befolknings sammensetningen.

Sysselssatt defineres her som å ha en inntekt fra yrkesaktivitet som tilsvarer minst satsen for minstepensjon for enslige. Vi kan si at dette målet fanger opp i hvilken grad personen har en yrkesinntekt (sum av lønns- og næringsinntekt) man kan leve av. I analysene av gjerningspersoner (avsnitt 6.2.1) måles dette for inntektsåret 2000 og da var dette beløpet kr. 86 756. For straffede (avsnitt 6.2.2) og nyinnsatte (avsnitt 6.2.3) benyttes inntektsåret 2004 da beløpet var kr. 104 260.

Å justere for alder og kjønn kan i utgangspunktet sees på som uproblematisk siden personene ikke påvirker disse variablene selv. Det kan likevel være en viss seleksjon i den forstand at det ikke er tilfeldig hvilke personer som søker opphold i Norge, og disse bakenforliggende grunnene kan henge sammen med både alder og kjønn. Det er nok mer opplagt at korrelasjonen mellom kriminalitet og sosioøkonomiske kjennetegn kan skyldes andre uobserverbare personkjennetegn som også er korrelert med kriminalitet. I så fall kan en slik justering være misvisende da de underliggende egenskapene som fører til kriminalitet også påvirker sosioøkonomiske kjennetegn. I tillegg til alder og kjønn justerer vi kun for bosted og sysselsetting. Siden noe av betydningen av disse variablene skyldes seleksjonseffekter – altså at de i hvert fall delvis har felles bakenforliggende årsaker – kan resultatene her betraktes som en *øvre grense* for hvor stor betydning disse egenskapene har for innvandreres representasjon i kriminalstatistikken. Hvis det for eksempel er slik at innvandrere fra gitte land systematisk har svakere sysselsetting, vil en korreksjon for dette gi en for svak sammenheng mellom innvandreres landbakgrunn og kriminalitet gitt at yrkesaktivitet er negativt korrelert med kriminalitet, og begge påvirkes av en felles bakenforliggende faktor.

En relatert innvending er at det er en mengde opplysninger om gjerningspersonene som er minst like relevante å kontrollere for som man i prinsippet har tilgjengelig. Dette kan gjelde blant annet utdanning og mottak av sosialhjelp. Det gjøres altså ikke noen justering for disse variablene. Når det gjelder utdanning, så har vi i liten grad opplysninger om utdanning som er tatt i utlandet slik at datagrunnlaget er for dårlig for innvandrerne (se avsnitt 2.6). Et annet moment er at *betydningen* av disse variablene også kan variere mellom befolkningsgruppene. Kanskje mest tydelig er dette for sosialhjelp: sosialhjelp kan sees på som et mål på fattigdom, og er mer utbredt i innvandrerbefolkningen enn befolkningen for øvrig. Andelen som mottar sosialhjelp varierer sterkt med hvor lenge de har bodd i Norge. Dette har sammenheng med at før 2004 fantes ikke ordningen med introduksjonsstønad slik at mange mottok sosialhjelp de første årene i landet. Fra og med 1. september 2004 har alle kommuner tilbudt et introduksjonsprogram med tilhørende stønad, slik at andel sosialhjelpsmottakere blant innvandrere er redusert etter dette (Hirsch, 2010). Dette gjør at innvandrere og andre mottok sosialhjelp av nokså ulike grunner i den perioden vi ser på her. Det vil derfor ikke være så lett å tolke sammenhengen mellom sosialhjelp og kriminalitet i denne analysen. Det kan være grunn til å tro at sosialhjelpsmottakere *uten* innvandrerbakgrunn er en mer selektert gruppe enn de *med* innvandrerbakgrunn i hvert fall når det gjelder de nyankomne.

Analysene gjøres separat for innvandrere og personer med to innvandrerforeldre grunnet at den sistnevnte er en særlig ung gruppe. For personer med to innvandrede foreldre avgrensner vi oss til aldersgruppen under 25 år der sysselsetting avhenger sterkt av bl.a. utdanningsløp. Vi justerer derfor ikke for personens egen sysselsetting, men benytter informasjon om fars sysselsetting.

Deskriptiv statistikk for de enkelte variablene som benyttes i disse regresjonsanalysene finnes i vedlegg C.

6.1. Avgrensinger

Gjerningspersoner

Vi gjennomfører denne delen av analysen ved å se på alle som har begått minst ett lovbrudd i perioden 2001 – 2004 og blitt siktet innen 2006. Grunnen til at vi slår sammen flere årganger er at vi da får flere siktelsler og slik muliggjør mer detaljerte analyser.¹⁵ Da kan vi altså se på spesifikke lovbruddsgrupper og fremdeles ha med informasjon om enkeltland. Siden vi nå ser på flere årganger er det rimelig å gjøre en ytterligere avgrensning av populasjonen slik at vi kun ser på personer som var bosatt i Norge per 31. desember 2000. Informasjon om alder og bosted er også fra denne dato. En ytterligere avgrensning er at vi ikke tar med de aller yngste personene. Det blir registrert gjerningsperson helt ned til 5 år – selv om de altså ikke blir straffeforfulgt før de er over kriminell lavalder (15 år). Det er imidlertid svært få personer som blir siktet før 15 år, og det kan være særlige forhold ved registrering av slike gjerningspersoner.¹⁶ Vi avgrensner derfor til personer over 15 år.

Straffede og fengslede

Når det gjelder straffede og nyinnsatte ser vi på alle som ble straffet og fengslet i perioden 2005 – 2008.¹⁷ Populasjonen er bestemt på samme måte som i kapittel 4.4 og 5.2.2, dvs. bosatte personer i Norge per 31. desember 2004 over 15 år. Informasjon om bosted er også fra denne dato. Analysene gjøres ellers på samme måte som for gjerningspersonene.

Personer med to innvandrerforeldre

Da personer med to innvandrede foreldre i hovedsak er ganske unge, gjentar vi analysene for norskfødte personer. Blant personer med to innvandrerforeldre er det en stor andel svært unge personer, og dette gjelder særlig fra Afrika og en del land i Asia. For gjerningspersoner og straffede personer avgrensner vi til personer mellom 15 og 25 år. Dette innebærer også at vi ser på den aldersgruppen der lovbrudd ellers er hyppigst forekommende.

Når det gjelder fengslinger, er det et uttalt ønske å begrense bruk av fengsel mot personer under 18 år (St. meld nr 20, 2005-2006), og andre reaksjonsformer vil ofte bli benyttet. I 2008 var det totalt 74 nyinnsettelsler av personer under 18 år, derav de fleste på varetekt.¹⁸ For fengslede med to innvandrerforeldre avgrensner vi derfor til aldersgruppen 18-25 år.

Det er imidlertid ikke alle variablene som er like relevante for en så ung gruppe. Mange går på skole eller studerer og vil derfor ikke være i arbeid, og noen vil

¹⁵ Størrelsen på standardfeilene avhenger delvis av totale utvalgsstørrelse, men også av antall gjerningspersoner. Hvis det er et veldig lite antall gjerningspersoner (selv om andelen kanskje er høy) vil vi med andre ord få store feilmarginer.

¹⁶ En mulighet er at sakene oftere blir henlagt uten rettskraftig reaksjon, men at saken sluses videre til for eksempel barnevernet.

¹⁷ I skrivende stund er for så vidt også 2009-årgangen tilgjengelig, men det er noe forsinkelse fra straffereaksjonen idømmes til tallene blir registrert slik at det blir noe lavere tall i siste årgang. Her har vi benyttet domsdato som kriterium også for 2009-årgangen, hvilket sikrer nærmest komplett sett av idømte straffereaksjoner for valgte årganger.

¹⁸ SSB Kriminalstatistikk, http://www.ssb.no/a_krim_tab/tab/tab-2010-11-04-55.html

fremdeles bo hjemme hos foreldrene. Vi begrenser derfor denne analysen til justering for alder, kjønn, bosted, og *fars* sysselsetting året før. En fordel med denne tilnærmingen er at de variablene det justeres for er egenskaper ved foreldrene og ikke gjerningspersonen selv. For personer født i Norge har vi informasjon om hvem foreldrene er for så godt som samtlige personer, men dette gjelder i langt mindre grad for innvandrere. Det er derfor av praktiske årsaker rimelig å begrense denne delen av analysen til norskfødte personer.

6.2. Resultater

Metoden bak resultatene er regresjonsanalyser og forklart i vedlegg A. Regresjonsparametrene ligger i vedlegg E. Regresjonsanalysene gjøres trinnvis der vi gradvis legger til flere variable: Først alder og kjønn, som i mindre grad kan skyldes seleksjon, og deretter bosted og sysselsetting som trolig i større grad også skyldes systematisk seleksjon. Figurene nedenfor viser justerte andeler gjerningspersoner, og tallene presenteres i fire steg som er identisk for hver figur. Første steg gir andeler uten å kontrollere for noen andre variable, og er tilsvarende som tall gitt i avsnitt 4.4 for straffede og avsnitt 5.1.2 for nyinnsatte. For gjerningspersoner er det gjort en ytterligere avgrensning ved at det her er gjort en ytterligere avgrensning på alder (over 15 år) som gjør at disse tallene avviker noe fra tallene oppgitt i avsnitt 3.3. I andre steg kontrollerer vi også for alder og kjønn. I tredje steg kontrolleres det i tillegg for bosted (de fem største byene samt landsdel for øvrige). I fjerde steg kontrolleres det for sysselsetting, men for norskfødte personer kontrollerer vi for *fars* sysselsetting i dette steget.

Ved å omregne til ”justerte andeler” gjerningspersoner er tolkningen hva som ville vært den forventede andel gjerningspersoner hvis befolkningsgruppene hadde hatt lik fordeling på de aktuelle variablene. Resultatene vises i plot av de justerte andelene for hver landgruppe. For hver stolpe i diagrammet er det også markert 95-prosents konfidensintervall.

Det gjøres separate analyser for utvalgte lovbruddsgrupper, men fremgangsmåten er den samme. Resultatene gir i vesentlig grad det samme hovedbildet på tvers av lovbruddsgruppe, selv om det er visse forskjeller etter hvilken lovbruddsgruppe det er snakk om. Vi kommenterer derfor først resultatene for alle typer lovbrudd i noe detalj, og ikke like inngående for de etterfølgende figurene.

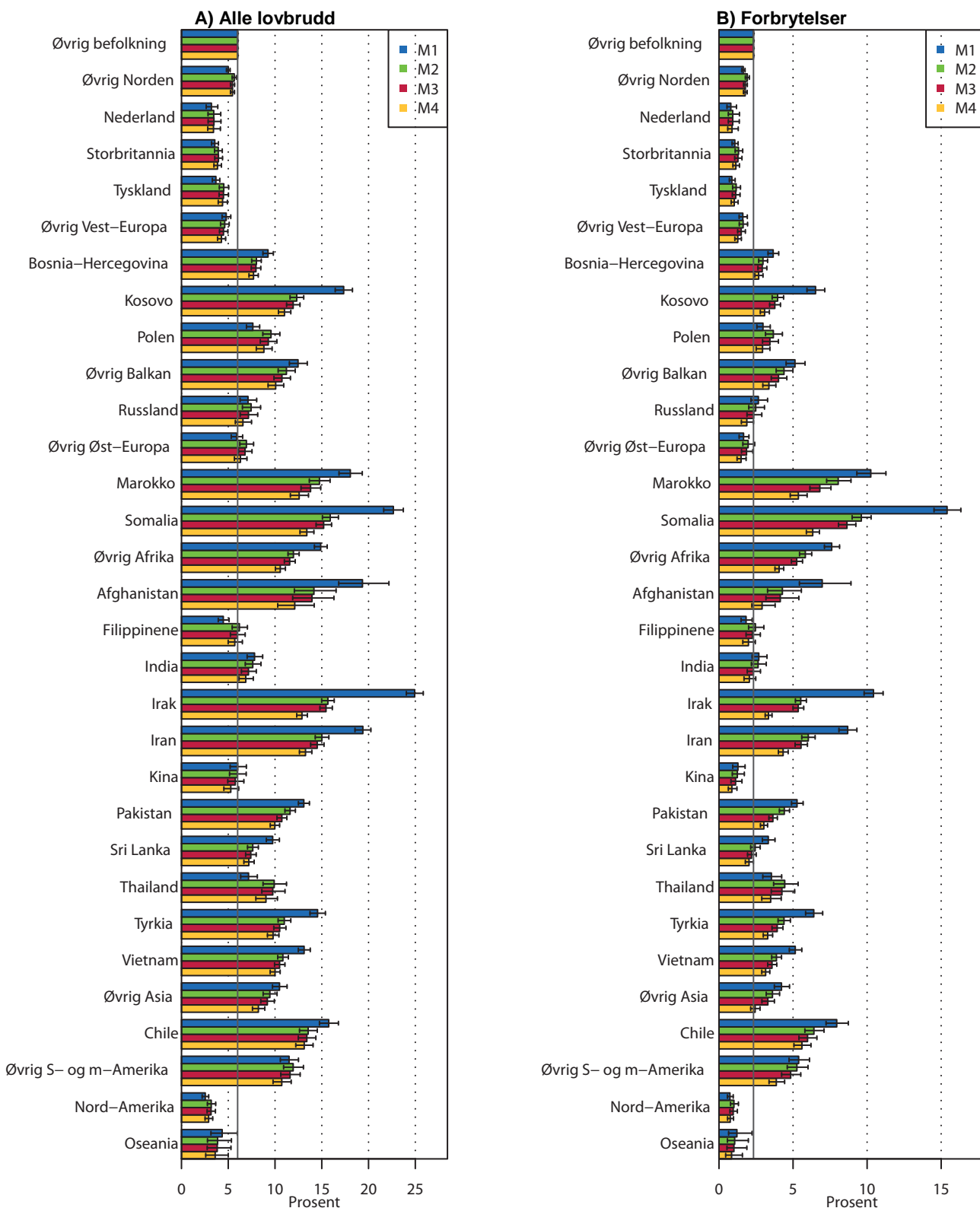
Gjerningspersoner

Figur 6.1A viser plott av justerte andeler gjerningspersoner for alle typer lovbrudd kontrollert for observerte kjennetegn. De blå søylene (M1) reproducerer det empiriske bildet tilsvarende som allerede er diskutert i kapittel 3. De grønne søylene (M2) justerer tallene for befolkningssammensetningen når det gjelder alder og kjønn. De røde søylene (M3) justeres det også for bosted, og til sist viser de gule søylene (M4) justert for sysselsetting.

Ved å kun kontrollere for alder og kjønn (M2) skjer det vesentlige justeringer i andel gjerningspersoner, og da særlig for de landgruppene med høyest andel gjerningspersoner. For eksempel synker andelen gjerningspersoner fra Somalia fra 23 prosent til 16 prosent (reduksjon på 30 prosent), og for Irak synker andelen fra 25 til 16 prosent (reduksjon på 37 prosent). Dette innebærer at for disse landene henger overrepresentasjonen i vesentlig grad sammen med forskjeller i kjønns- og aldersstrukturen i gruppene. Det er også en vesentlig reduksjon for Kosovo, Marokko, Afghanistan, Iran, og Tyrkia. For øvrige land skjer det også en viss reduksjon, selv om den ikke er like stor. For Pakistan reduseres for eksempel andelen bare fra 13 til 12 prosent (reduksjon på 11 prosent).

Det er verd å merke seg at andelen gjerningspersoner fra Norden, Vest-Europa for øvrig, USA og Oseania i utgangspunktet er lavere enn andelen personer med landbakgrunn fra Norge. Når vi kontrollerer for befolkningssammensetning på alder og kjønn skjer det lite eller ingen endring for disse landene.

Figur 6.1. Justerte andeler gjerningspersoner 15 år og eldre, 2001 – 2004. Alle lovbrudd og forbrytelser. Prosent, med 95 prosentens konfidensintervall

Merknad: M1 er uten kontrollere. M2 kontrollerer for alder og kjønn. M3 kontrollerer i tillegg for bosted. M4 kontrollerer i tillegg for sysselsetting.

Å justere for bosted (M3) gir liten eller ingen endring for samtlige land. Det er en antydning til at å justere for bosted reduserer andelen gjerningspersoner noe, men endringen er svært liten for alle land. Overrepresentasjonen kan dermed ikke forklares med at flere innvandrere bor i storbyer.

Når vi kontrollerer for sysselsetting (M4) reduseres andelen gjerningspersoner ytterligere for de fleste landgrupper som har høy andel gjerningspersoner. Endringen er derimot ikke alltid statistisk signifikant sammenlignet med M3 slik at vi ikke kan være sikker på at denne reduksjonen er reell. Bare for Irak er det en tydelig signifikant reduksjon. På den annen side er det oftest slik at konfidensintervallene er bare så vidt overlappende eller tilstøtende, og dette gjelder for eksempel Kosovo, Somalia og Øvrige Afrika, Iran og Pakistan. Det er derfor rimelig å likevel si at det er noe reduksjon selv om endringen oftest ikke er veldig markant. Det er altså slik at heller ikke sysselsetting gir noen vesentlig forklaringskraft i forhold til overrepresentasjon i kriminalstatistikken selv om det ikke er helt uten betydning.

Vi har til nå sett på alle lovbrudd under ett. Her er det et stort innslag av mindre alvorlige lovbrudd (f.eks. nasking og brudd på politivedtektene), og alvorlige trafikklovbrudd (promillekjøring og uaktsom kjøring som ikke straffes med forenklet forelegg). De mer alvorlige lovbruddene betegnes som forbrytelser (se nærmere forklaring i fotnote 7). Når det gjelder disse mer alvorlige lovbruddene er imidlertid hovedbildet temmelig likt som når vi ser på alle lovbrudd under ett. Forbrytelser er vist i figur 6.1B. Foruten at andelen er noe lavere for alle grupper (merk annen skala på den horisontale akse) er kanskje den viktigste forskjellen at konfidensintervallene er noe større siden det er snakk om færre lovbrøyttere med i analysen. Endringen mellom M3 til M4 antyder at for forbrytelser har sysselsetting noe mer å si for flere land. Dette gjelder blant annet for de afrikanske landene, Irak og Iran.

Når vi avgrensner til å se på noen mer spesifikke lovbruddsgrupper ser vi også i vesentlig grad det samme bildet. Figur 6.2A viser andelen gjerningspersoner for vinningslovbrudd, vold i figur 6.2B, narkotikalovbrudd i figur 6.3A og trafikklovbrudd i figur 6.3B. For vinning og voldslovbrudd er det betydningen av alder og kjønn som slår klart sterkest ut, men også sysselsetting er av noe betydning. Det kan også se ut som om bosted har litt å si for noen land når det gjelder vinningskriminalitet, men har lite å si for vold, narkotika og trafikklovbrudd.

Når det gjelder narkotikalovbrudd er det verd å merke seg at det er flere innvandrergupper som etter justering for kjennetegn ikke skiller seg fra befolkningen for øvrig, og flere har lavere andeler gjerningspersoner enn øvrig befolkning. Her er det bare de afrikanske landene, Iran og Chile som er overrepresentert etter justering for observerte kjennetegn.

Narkotikalovbrudd består i vesentlig grad av bruk og besittelse av illegale stoffer.¹⁹ Vi vet ikke hvilke stoffer det er snakk om, og det er mulig dette er et vesentlig poeng da det er viktige forskjeller mellom svake og sterke stoffer. Heroin og andre tyngre stoffer representerer langt alvorligere forhold enn for eksempel kaft eller cannabis, og er representert ved vesentlig andre grupper brukere og selgere. Slike forskjeller kan vi imidlertid ikke gå inn i her siden vi ikke har den nødvendige informasjon om type stoff.

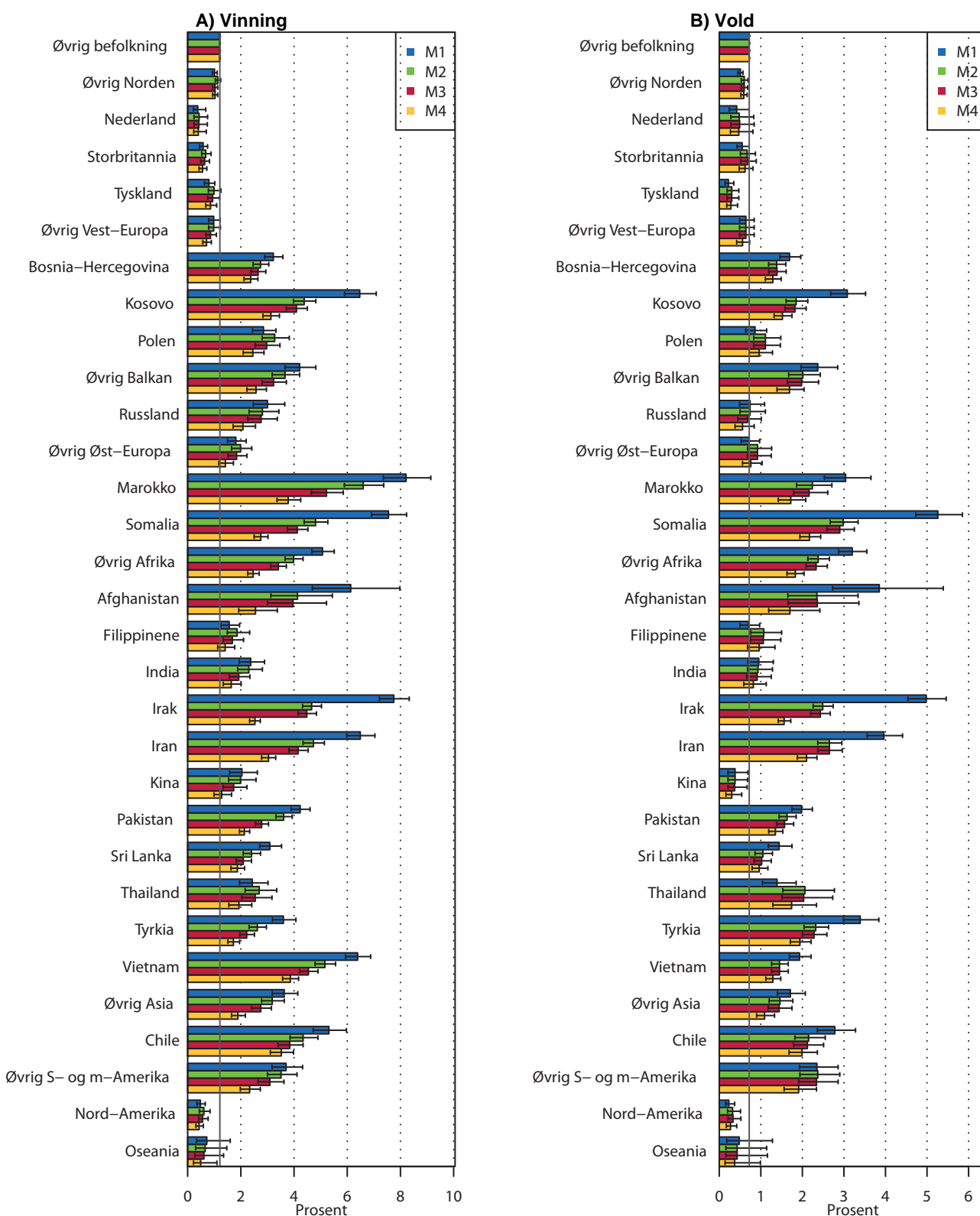
Trafikklovbrudd skiller seg fra de andre lovbruddsgruppene ved at det bare er alder og kjønn (M2) som har betydning for andel gjerningspersoner. Det er viktig å merke seg at trafikklovbrudd her ikke er fartsbøter og lignende som kan få ilagt forenklet forelegg for. Dette er saker av mer alvorlig karakter i den forstand at det kan sette eget og andres liv og helse i fare, og straffes relativt ofte med fengselsdom. Det er altså snakk om grove fartsøvertredelser, men særlig promillesaker.

---

¹⁹ En grundigere analyse med bryte ned på enkeltkoder faller utenfor rammene av denne rapporten.

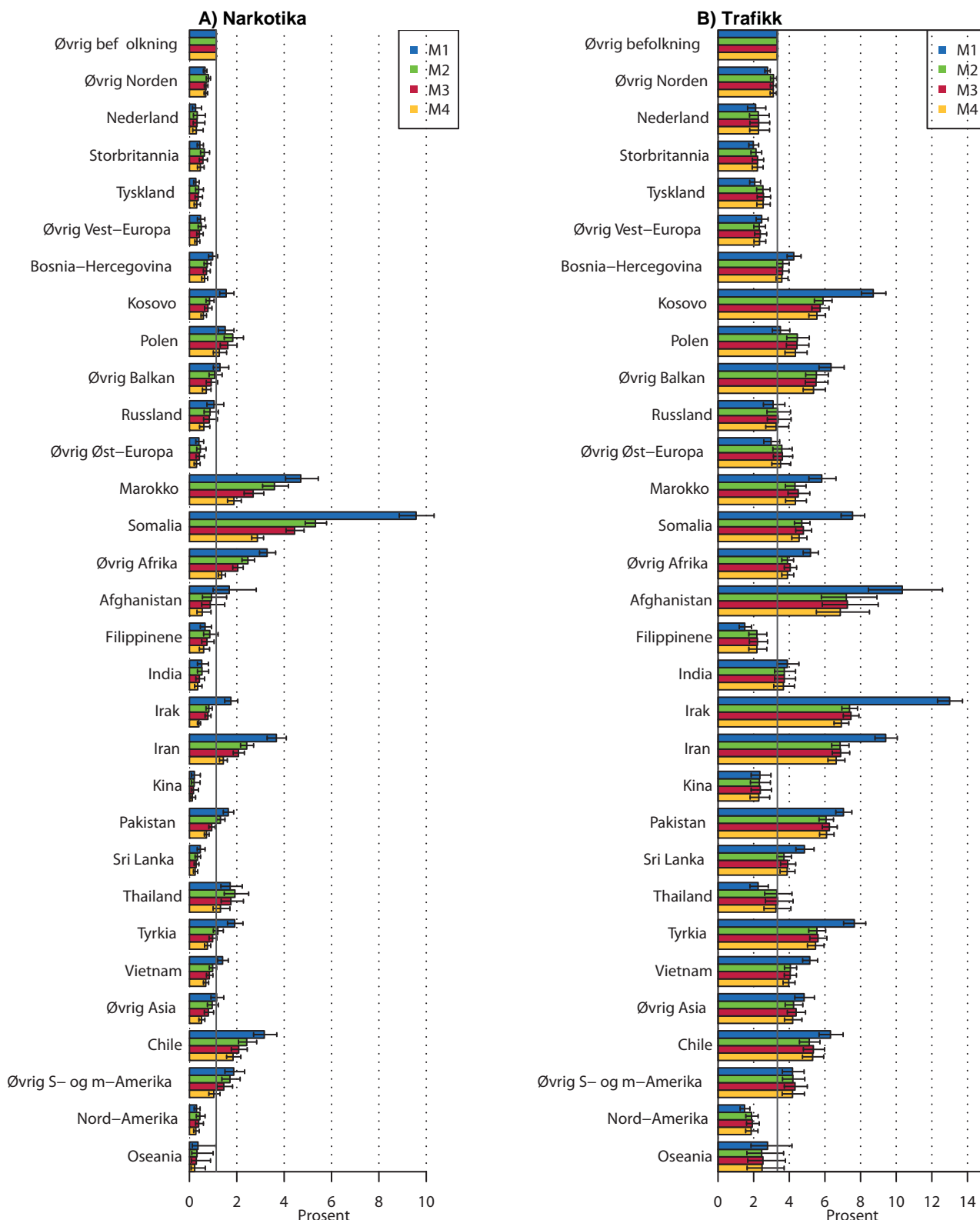

Figur 6.2. Justerte andeler gjerningspersoner 15 år og eldre, 2001 – 2004. Alle vinnings- og voldslovbrudd. Prosent, med 95 prosentets konfidensintervall

Merknad: M1 er uten kontroller. M2 kontrollerer for alder og kjønn. M3 kontrollerer i tillegg for bosted. M4 kontrollerer i tillegg for sysselsetting.

Figur 6.3. Justerte andeler gjerningspersoner 15 år og eldre, 2001 – 2004. Alle narkotika og trafikklovbrudd. Prosent, med 95 prosentens konfidensintervall

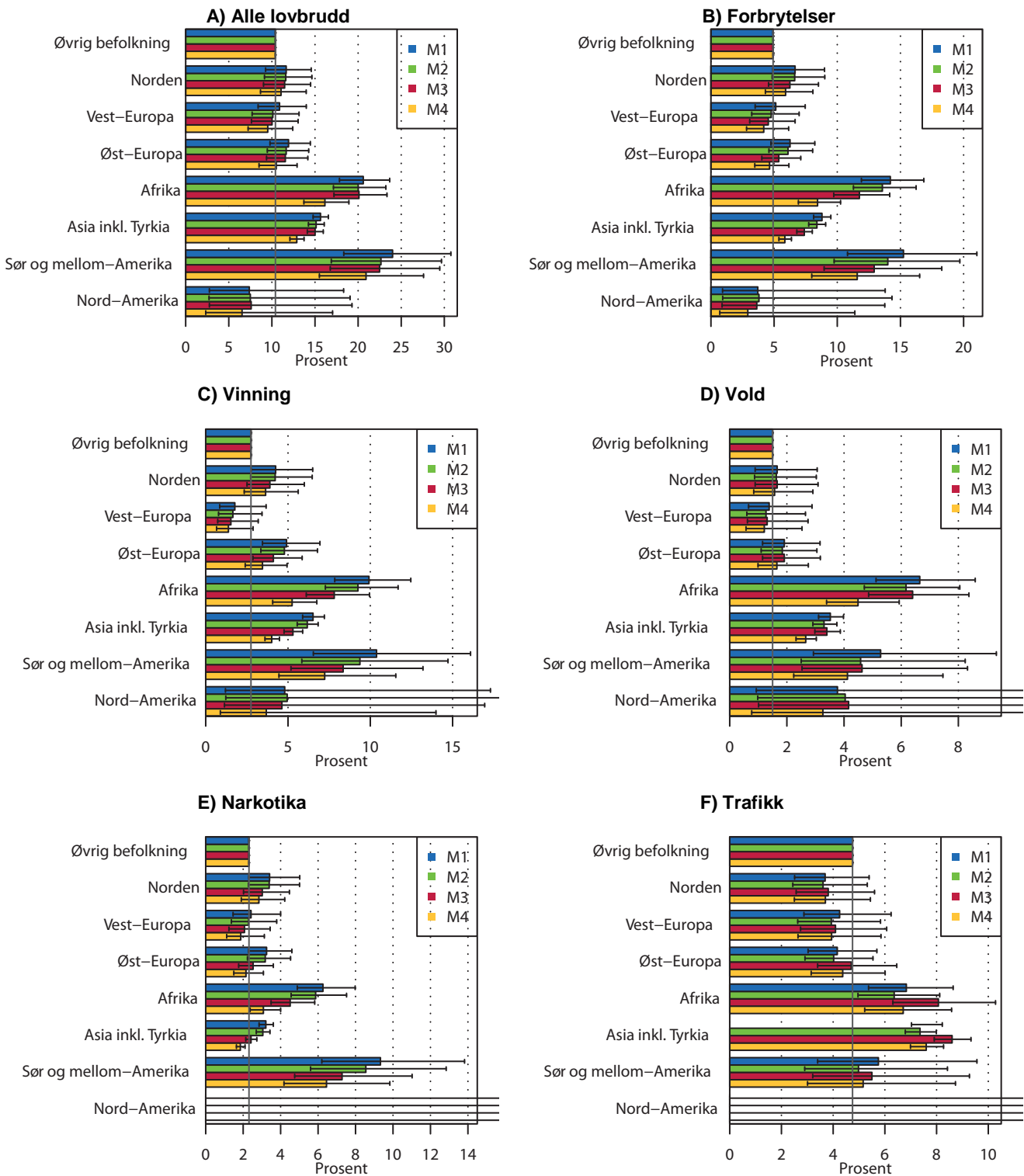

Merknad: M1 er uten kontrollere. M2 kontrollerer for alder og kjønn. M3 kontrollerer i tillegg for bosted. M4 kontrollerer i tillegg for sysselsetting.

Til sist gjør vi en tilsvarende analyse for personer i alderen 15-25 år der vi sammenligner norskfødte med og uten to innvandrerforeldre. Det er verd å merke seg at den blå søylen her bare delvis reproduserer tallene diskutert i tidligere kapittel da vi her har avgrensen til en viss aldersgruppe. Øvrig befolkning uten innvandrerbakgrunn er dermed også mer sammenlignbare med hverandre. Det er

relativt få personer i aktuell alder blant norskfødte med innvandrerbakgrunn, og dette gjenspeiler seg i de vide konfidensintervallene. Det er Asia inkl. Tyrkia som er den største gruppen personer grunnet at innvandrere fra disse landene i stor grad har vært i Norge lenge og rukket å få barn som har komme i aktuell alder. Konfidensintervallene for Asia er dermed gjennomgående smalest, mens det er betydelig større usikkerhet knyttet til de øvrige landgruppene.

Figur 6.4 Justerte andeler gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning i alderen 15-25 år, i perioden 2001 – 2004. Alle lovbrudd, forbrytelser, og utvalgte lovbruddsgrupper. Prosent, med 95 prosent konfidensintervall

Merknad: M1 er uten kontroller. M2 kontrollerer for alder og kjønn. M3 kontrollerer i tillegg for bosted. M4 kontrollerer i tillegg for fars sysselsetting.

Resultater for alle lovbrudd er vist i figur 6.4A. Personer med foreldre fra Sør- og Mellom Amerika er i utgangspunktet mest overrepresentert blant gjerningspersonene, etterfulgt av Afrika og Asia. Resten av landgruppene har tilsvarende andeler gjerningspersoner som øvrig befolkning. I disse analysene er gruppene i utgangspunktet mer like med hensyn på alder og kjønn slik at det skjer lite eller ingenting når vi justerer for dette (M2). Det skjer noe reduksjon når vi justerer for bosted (M3), men endringen er ikke veldig stor. Fars sysselsetting er derimot av større betydning (M4), men det er stor usikkerhet ved estimatene.

Figur 6.4B–F viser tilsvarende for kun forbrytelser, vinningslovbrudd, vold, narkotikalovbrudd og trafikklovbrudd. Hovedinntrykket er vesentlig likt som i figur 6.4A med unntak av at Afrika har høyest andeler gjerningspersoner for vold, men ikke når det justeres for observerte kjennetegn. Forøvrig er konfidensintervallene for de fleste verdensdelene overlappende. Når det gjelder narkotikalovbrudd er det bare Sør- og Mellom Amerika som er noe overrepresentert etter justeringer. For trafikklovbrudd er det bare Asia som er overrepresentert.

Samlet sett kan vi si at det er vanskelig å trekke særlig klare konklusjoner når det gjelder personer med to innvandrerforeldre. Personer med bakgrunn fra Afrika, Asia og Sør- og Mellom Amerika er tydelig noe overrepresentert blant gjerningspersonene, men estimatene er i hovedsak svært usikre. Usikkerheten er minst for Asia, og for denne gruppen kan vi si at bosted ser ut til å ha en viss betydning, mens fars sysselsetting har mer å si. Dette gjelder imidlertid ikke for trafikklovbrudd der disse variablene har liten eller ingen forklaringskraft.

Straffede

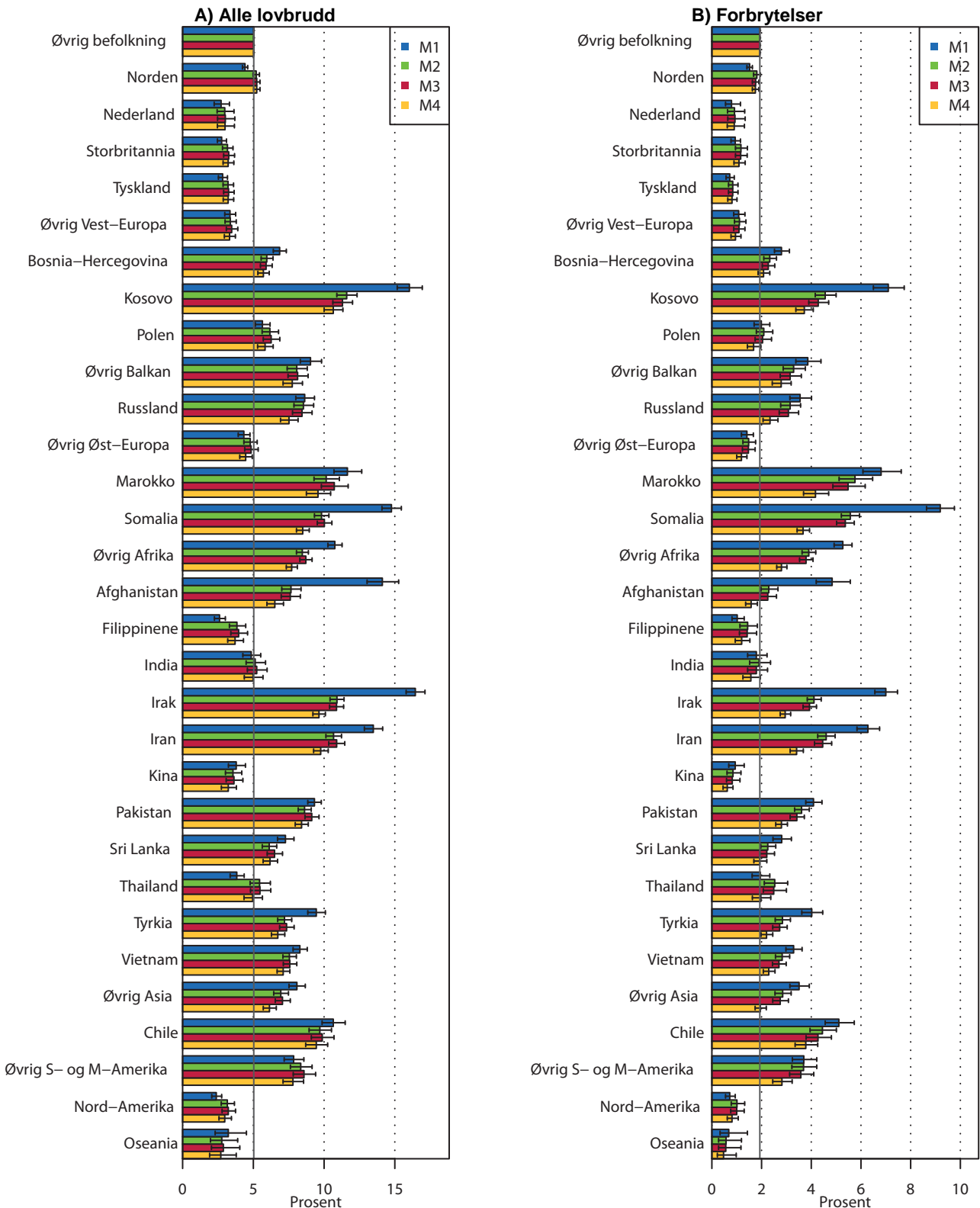
Vi gjør så en tilsvarende analyse for straffede personer, og igjen ser vi på de største hovedgruppene lovbrudd som har vært diskutert i tidligere kapitler. På tilsvarende måte som i forrige kapittel viser vi her plot av justerte andeler straffede kontrollert for observerte kjennetegn i figur 6.5 til figur 6.7. Vi ser først på resultatene for alle lovbrudd og kun forbrytelser, og deretter på utvalgte lovbruddsgrupper. Resultatene er i hovedsak tilsvarende som for analysene av gjerningspersoner når det gjelder både hvilke land som er særlig overrepresentert og hvor mye overrepresentasjonen som skyldes befolkningsstrukturen i hver gruppe. Som i det foregående skjer det liten eller ingen endringer ved noen av justeringene for de landene som har samme eller lavere andel straffede som øvrig befolkning.

Figur 6.5A viser andel straffede når vi inkluderer alle typer lovbrudd. Det er noen landgrupper som peker seg ut med høy andel straffede sammenlignet med øvrig befolkning, som for eksempel Kosovo, Somalia, Afghanistan, Irak og Iran. Det er særlig for disse landene det skjer vesentlige endringer når vi justerer for alder og kjønn. For disse landene kan vi si at befolkningsstrukturen kan forklare om lag 20–45 prosent av overrepresentasjonen.²⁰ Blant de resterende landene er det bare restgruppen av afrikanske land og Tyrkia som får en statistisk signifikant reduksjon, men det er også en tydelig reduksjon for Bosnia-Herzegovina, Marokko, Pakistan, Sri-Lanka, Vietnam og restgruppen av asiatiske land. For de øvrige landene skjer det ingen vesentlig endring ved justering for alder og kjønn. Dette gjelder alle de vestlige landene, de fleste øst-europeiske landene, flere asiatiske land, samt Sør- og Mellom-Amerika.

Det skjer liten eller ingen endring når vi kontrollerer for bosted (M3). sysselsetting (M4) har derimot noe mer betydning i den forstand at det reduserer andelen gjerningspersoner noe for enkelte land, primært Somalia og Irak, men det er ellers ikke signifikante endringer i forhold den justeringen som allerede er gjort for alder og kjønn.

²⁰ For eksempel: Afghanistan hadde 2,8 høyere andel straffede enn øvrige befolkning, men justert for alder og kjønn reduseres denne overhyppigheten til 1,5. Dette er 45 prosents reduksjon i overhyppighet.

Figur 6.5. Justerte andeler straffede 15 år og eldre, 2005 – 2008. Alle lovbrudd og forbrytelser. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall

Merknad: M1 er uten kontrollere. M2 kontrollerer for alder og kjønn. M3 kontrollerer i tillegg for bosted. M4 kontrollerer i tillegg for sysselsetting.

Når det gjelder de mer alvorlige lovbruddene (forbrytelser), er hovedbildet temmelig likt som når vi ser på alle lovbrudd under ett. Resultatene når vi avgrenser til kun forbrytelser er vist i figur 6.5.B, og gir i vesentlig grad det samme bildet som for alle lovbrudd. Foruten at andelen er noe lavere for alle grupper (merk annen skala på den horisontale akse), er konfidensintervallene noe videre siden det er snakk om noe færre personer. Igjen ser vi at justering for alder og kjønn har størst

betydning for de landene som er mest overrepresentert. For Bosnia-Herzegovina, Afghanistan og Sri-Lanka innebærer justering for alder og kjønn at de bare har helt marginalt forskjellig andel straffede i forhold til befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Å justere for bosted (M3) har lite eller ingenting å si. Justering for sysselsetting (M4) har mer å si for forbrytelser enn for lovbrudd generelt. For noen land er det nå ingen overrepresentasjon i forhold til øvrig befolkning. Dette gjelder foruten de vestlige landene, Bosnia-Hercegovina, Polen, Russland og restgruppen av østeuropeiske land, Afghanistan, Filippinene, India, Kina, Sri Lanka, Thailand, Tyrkia og restgruppen av asiatiske land, samt at det bare er en liten overrepresentasjon for Vietnam.

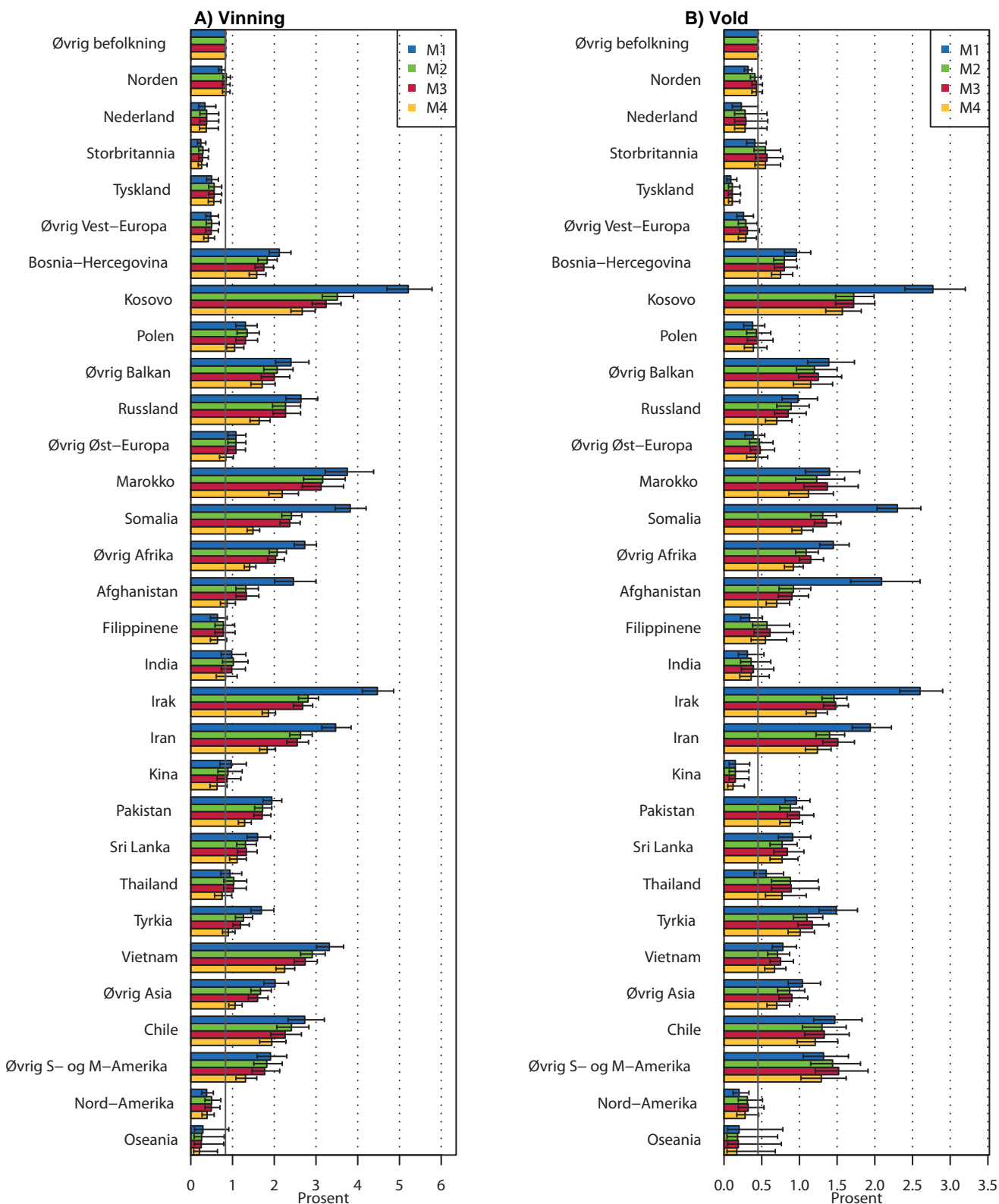
Når vi avgrensner til å se på noen mer spesifikke lovbruddsgrupper ser vi også i vesentlig grad det samme bildet som over. Figur 6.6A viser resultatene for vinningslovbrudd, figur 6.6.B for voldslovbrudd, figur 6.7.A for narkotikalovbrudd, og figur 6.7.B for trafikklovbrudd. Det er gjennomgående slik at befolkningssammensetningen når det gjelder alder og kjønn har stor betydning for andelen straffede, og det gjelder særlig for de landene som er svært overrepresenterte. For noen av landene skjer det imidlertid lite, trolig fordi befolkningen fra disse landene i utgangspunktet ikke er like dominert av unge menn (jf. Pakistan og Chile), men også for disse landene har befolkningsstrukturen noe å si.

Som tidligere har bosted liten eller ingen betydning for noe land eller noen av disse lovbruddsgruppene. Sysselsetting har derimot en viss betydning for vinningslovbrudd og narkotikalovbrudd, men lite å si for vold og trafikklovbrudd.

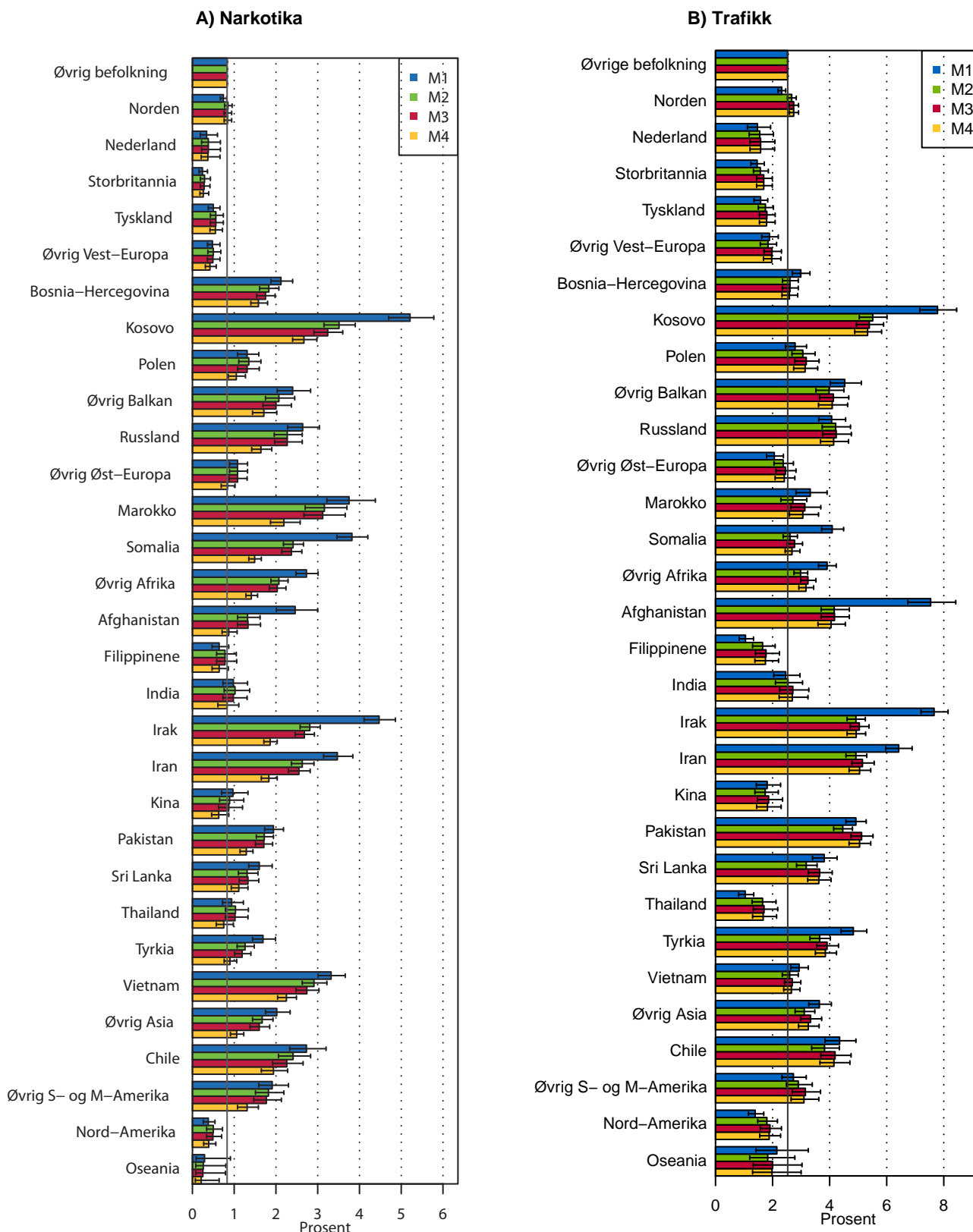
For personer med to innvandrede foreldre skjer det generelt sett ikke så mye endringer etter justering for observerte kjennetegn. Det er verd å merke seg at konfidensintervallene er gjennomgående ganske vide slik at det i utgangspunktet er usikre estimer. Dette skyldes først og fremst at antall personer i gruppen og antall straffede er relativt lavt. For alle lovbruddskategoriene vist i figur 6.8 skjer det liten eller ingen endring ved å kontrollere for alder og kjønn. Dette er rimelig da dette i utgangspunktet er grupper med lik kjønnsfordeling og det er allerede i utgangspunktet avgrenset til aldersgruppen 15-25 år. Tilsvarende gjelder i hovedsak når vi kontrollerer for bosted. I de foregående analysene har bosted hatt liten eller ingen betydning, så det er heller ikke så overraskende at dette heller ikke gjelder for personer med to innvandrerforeldre. Det skjer riktignok noen endringer, men i så godt som alle tilfellene er overlappende konfidensintervaller mellom M1, M2 og M3. Det er også i hovedsak overlappende konfidensintervaller for M4, slik at foreldres sysselsetting heller ikke har stor forklaringskraft. Forskjellene uten kontroll holder seg altså i vesentlig grad. Den viktigste forskjellen sammenlignet med det som allerede har blitt presentert og diskutert i kapittel 4.4, er at her er alle befolkningsgruppene begrenset til samme aldersspenn slik at sammenligning med øvrig befolkning er mer rimelig.

Når det gjelder alle typer lovbrudd, er personer med to foreldre fra Øst-Europa, Afrika, Asia og Nord- og Sør Amerika overrepresentert blant straffede, men det skyldes altså ikke forskjeller i aldersstruktur eller bosted. Det samme gjelder for voldslovbrudd (figur D) der det ikke skjer noen vesentlige endringer etter justering. For forbrytelser (figur B) og vinningslovbrudd (figur C) ser det derimot ut til at fars sysselsetting har større betydning. Når det gjelder narkotikalovbrudd, så er ikke Øst-Europa og Asia lengre overrepresentert blant straffede etter justeringer. For trafikklovbrudd er det kun personer med bakgrunn fra Asia som er noe overrepresentert. Personer med bakgrunn fra de vestlige landene har gjennomgående tilsvarende eller lavere andel straffede sammenlignet med øvrig befolkning.

Figur 6.6. Justerte andeler straffede 15 år og eldre, 2005 – 2008. Vinnings- og voldslovbrudd. Prosent, med 95 prosenters konfidensintervall

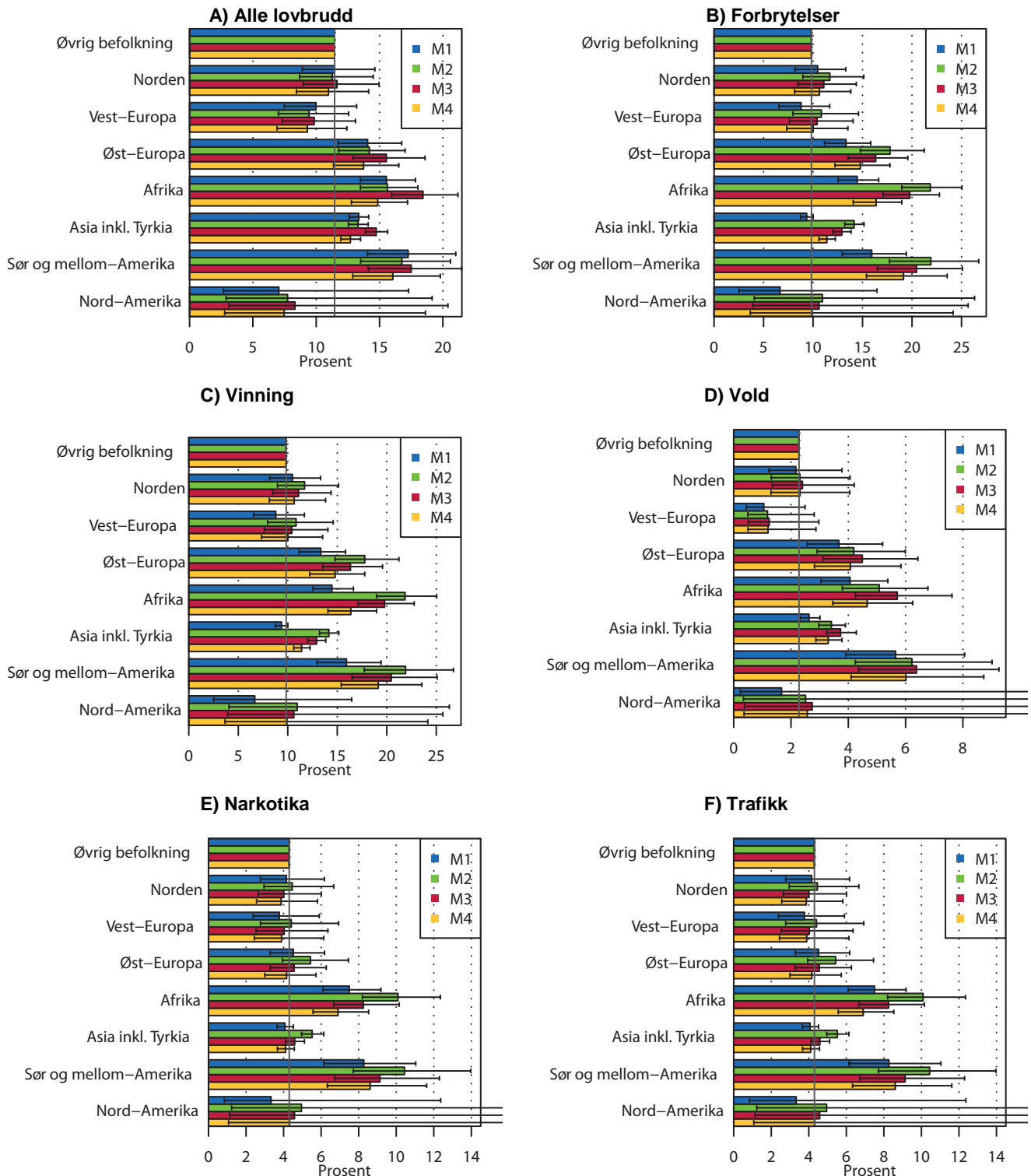

Figur 6.7 Justerte andeler straffede 15 år og eldre, 2005 – 2008. Narkotika og trafikkløvbrydd. Prosent, med 95 prosenters konfidensintervall

Figur 6.8. Justerte andeler straffede 15-25 år, 2005 – 2008. Alle lovbrudd, forbrytelser, og utvalgte lovbruddsgrupper. Prosent, med 95 percents konfidensintervall

Merknad: M1 er uten kontrollere. M2 kontrollerer for alder og kjønn. M3 kontrollerer i tillegg for bosted. M4 kontrollerer i tillegg for fars sysselsetting.

Nyinnnsatte

Som i de foregående kapitlene vil vi her justere tallene i forhold til befolknings-sammensetningen, men vi nøyer oss med å justere for alder og kjønn. Vi justerer ikke for bosted fordi det er grunn til å tro at registrert bosted i vesentlig grad er usikkert for fangebefolkningen. I to levekårsundersøkelser blant fanger²¹ oppga

²¹ Det kan her bemerkes at tverrsnittsbefolkningen i disse undersøkelsene har relativt færre korttidsdommer enn en populasjon av nyinnnsatte som vi ser på her. Det er dermed ikke sikkert at fullt så mange har ustabil bosituasjon i dette utvalget.

henholdsvis 40 prosent og 30 prosent ustabile eller midlertidig bosted (Friestad og Hansen, 2004; Skardhamar, 2002), og også blant de med egen bolig hadde mange kort botid på dette stedet (Friestad og Hansen, 2004).²² Fengsling skyldes i vesentlig grad relativt alvorlige lovbrudd og vi må forvente at dette i seg selv kan ha innvirkning på sysselsetting allerede *før* fengsling (Tranæs og Geerdsen, 2008) særlig når man tar i betraktning tiden som kan gå fra gjerningstidspunkt til etterforskning, retts sak og soning (inkludert evt. tid i soningskø). Dette gjør at det er ytterligere usikkert hvor rimelig det er å justere for disse variablene, og vi justerer kun for alder og kjønn her.

I figur 6.9A vises de justerte andelene nyinnsatte personer for perioden 2003-2006 og deretter de justerte andelene nyinnsatte justert for befolkningsgruppens sammensetning på alder og kjønn. Som i analysene for gjerningspersoner og straffede personer skjer det liten eller ingen endring etter justering for alder og kjønn for de vestlige landene og andre land som har en lav andel fengslede. Det skjer størst endring i de gruppene der andelen fengslede er høyest. Kosovo, Somalia og Irak har alle i utgangspunktet om lag 3 prosent fengslede, men etter justering er denne andelen redusert til i underkant av 2 prosent. Befolkningsstrukturen forklarer en vesentlig del av overrepresentasjonen av nyinnsatte for flere land, og dette er særlig tydelig bl.a. for Afghanistan som ikke lengre er overrepresentert blant nyinnsatte etter justering.

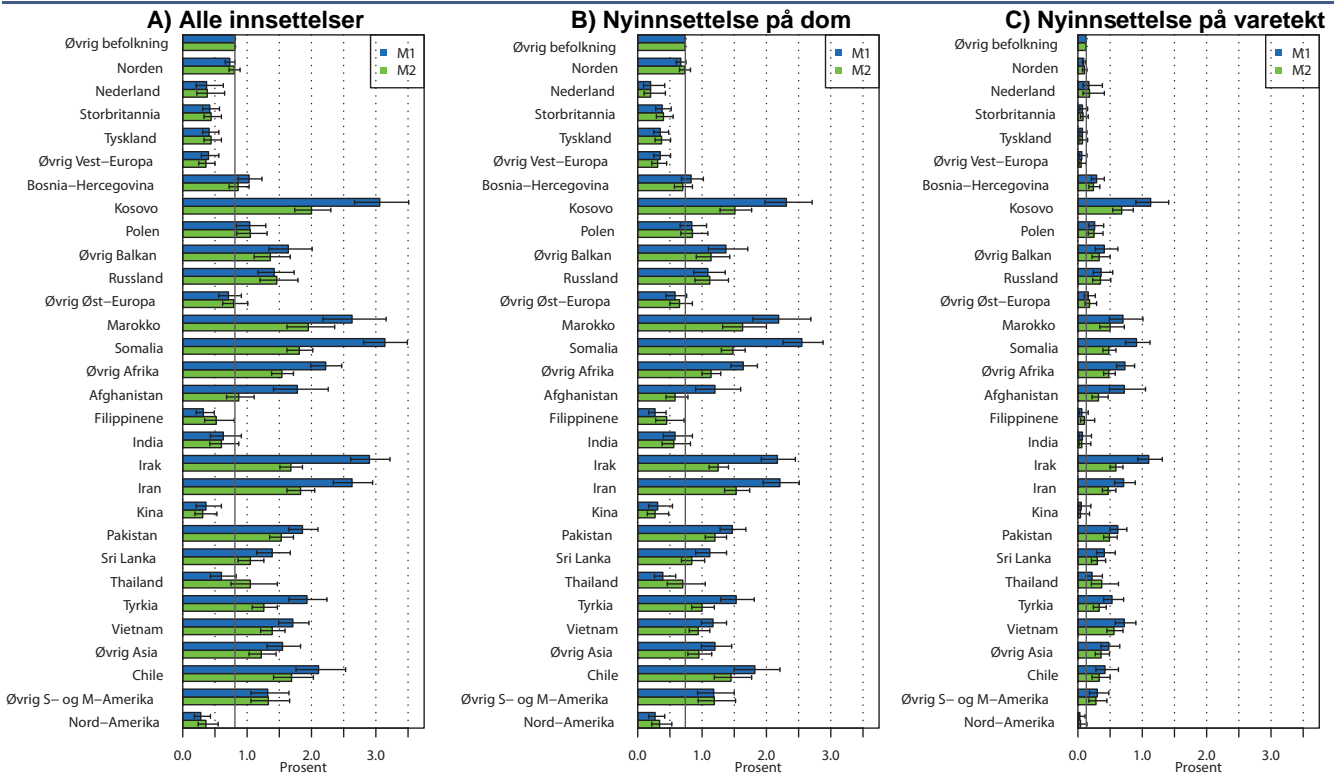
I figur 6.9B og figur 6.9C vises tilsvarende for nyinnsettelse på henholdsvis dom og varetekt, men bildet er vesentlig likt: befolkningsstrukturen har stor forklaringskraft når det gjelder over- og underrepresentasjon for nyinnsettelse for både dom og varetekt, men denne effekten er størst for de gruppene som var mest overrepresentert i utgangspunktet.

Antallet fengslede personer med to innvandrerforeldre er som tidligere nevnt svært lavt. Dette skyldes primært at de i vesentlig grad er såpass unge at andre straffereaksjoner er mer aktuelt for denne gruppen. Grunnet det lave antallet slår vi her sammen personer med landbakgrunn fra Afrika, Asia og Sør- og Mellom-Amerika til én gruppe, og sammenligner denne gruppen med personer uten innvandrerbakgrunn. I praksis er det svært få personer under 18 år som blir fengslet, og vi avgrenser derfor til aldersgruppen 15-25 år. Personer med to innvandrerforeldre fra vestlige land er så få at vi holder disse helt utenfor. Som i det foregående kontrollerer vi her for alder og kjønn, men ikke for bosted, men som i tidligere analyser av gjerningspersoner og straffede ungdommer justerer vi i tillegg for fars sysselsetting. Grunnet de svært lave antallet personer på varetekt i denne gruppen er analysene kun gjort for alle nyinnsettelse samlet for denne gruppen. Resultatene vises i figur 6.10.

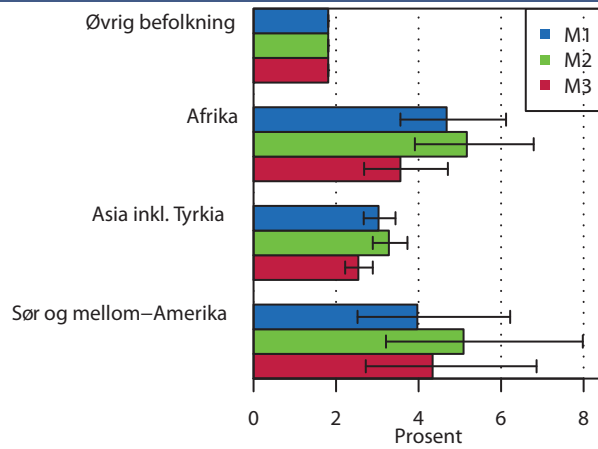
Det er noen endringer i tallene etter justering, men konfidensintervallene er svært vide slik at det ikke er noen signifikante endringer. Å justere for alder og kjønn har derfor liten betydning for andel nyinnsatte blant personer med to innvandrerforeldre. En vesentlig grunn til dette er opplagt at gruppene allerede er nokså like på fordelingene av disse variablene når vi begrenser oss til alderen 15-25 år. Å justere for fars sysselsetting slår derimot noe mer ut. Riktignok er det også her store konfidensintervaller og usikre tall, men overrepresentasjon sammenlignet med øvrig befolkning er noe lavere særlig med personer med landbakgrunn fra Afrika.

²² Dette vil riktignok gjelde for deler av gjerningspersonene og straffede personer også, men for fangebefolkningen er denne usikkerheten trolig vesentlig større siden dette er en ytterligere selektert gruppe.

Figur 6.9. Justerte andeler nyinnsatte personer i fengsel etter landbakgrunn, 2005-2008. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall

Figur 6.10. Justerte andeler nyinnsatte personer i fengsel, 2005-2008. Personer med to innvandreforeldre og øvrig befolkning alder 15-25 år. Etter landbakgrunn. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall

7. Avslutning

Vi vet fra tidligere studier at innvandrerbefolkningen er overrepresentert i kriminalstatistikken. Det er også velkjent at innvandrerbefolkningen har en annen sammensetning særlig når det gjelder alder, og for noen land også kjønn. Siden kriminalitet er sterkt knyttet til alder og kjønn er befolkningsstruktur trolig en viktig forklaring: At grupper med en høy andel unge menn er overrepresentert i kriminalstatistikken sammenlignet med grupper der det er en høy andel eldre kvinner bør ikke overraske. Innvandrerbefolkningen har imidlertid også et annet bosettingsmønster og er i mindre grad inkludert i det ordinære arbeidsmarkedet, hvilket også kan ha betydning for kriminalitetsmønstre. Men det er stor forskjell på innvandrere etter hvilket land de kommer fra både når det gjelder befolkningsstruktur og integrering, og det er også viktige forskjeller med hensyn på representasjon i kriminalstatistikken. I denne rapporten gir vi en bred oversikt over innvandreres representasjon i kriminalstatistikken når det gjelder gjerningspersoner, straffede og fengslede. Tallene gis for et utvalg bakgrunnsland, og resten er gruppert i en restgruppe for hver verdensdel. Et hovedformål har vært å ta eksplisitt hensyn til forskjeller i befolkningsstruktur med hensyn på kjønns- og aldersfordeling, samt bosettingsmønster og sysselsetting.

I kapitlene 3-5 gis en oversikt over registrerte gjerningspersoner, straffede og fengslede. Langt de fleste gjerningspersoner, straffede og fengslede er personer uten innvandringsbakgrunn, så det er ikke-innvandrere som dominerer kriminalstatistikken. Innvandrere er likevel overrepresenterte i forhold til øvrig befolkning, men det er også vesentlig variasjon etter bakgrunnsland.

Personer med to innvandrerforeldre er forholdsvis få personer, og de aller fleste er svært unge. Ved inngangen til 2008 var 73 prosent under 15 år og kun 5 prosent var over 30 år (se avsnitt 2.5). Dette er dermed en befolkningsgruppe som i vesentlig grad er i nettopp den aldersgruppen som hyppigst er representert i kriminalstatistikken. Det er imidlertid en viss overrepresentasjon også når vi avgrensner til aldersgruppen 15-25 år.

Som nevnt er det mulig at overrepresentasjon i kriminalstatistikken skyldes forskjeller i befolknings sammensetningene. Relativt nye innvandrergrupper vil i stor grad bestå av nettopp unge personer, og i noen tilfeller vil det også være ulik andeler menn og kvinner. For eksempel har innvandrere fra Somalia og Irak en overvekt av unge menn, mens innvandrere fra Thailand og Filippinene har en stor overvekt av kvinner. Noen grupper bor i stor grad i de store byene, og noen grupper er i større grad integrert i arbeidslivet enn andre. Vi har derfor gjort en justering av andelen registrerte gjerningspersoner, straffede og fengslede etter befolkningsstruktur, bosted og sysselsetting. Vi gir dermed et anslag på i hvilken grad innvandrergruppene ville være representert i kriminalstatistikken hvis de hadde vært tilnærmet like den øvrige befolkningen når det gjelder disse variablene. En slik justering er usikker grunnet mulig systematisk seleksjon, men det er rimelig å betrakte de justerte andelen som en *øvre grense* for de aktuelle variablenes betydning.

7.1. Gjerningspersoner

Grunnet begrensninger ved tilgjengelige data dekker tallene lovbrudd som ble begått i perioden 2001 – 2004. I denne perioden er det i hovedsak små endringer fra år til år når det gjelder andel gjerningspersoner i hver landgruppe, og grunnet små tall er det stor usikkerhet knyttet til endringene fra år til år. For noen land er det derimot en større nedgang i andelen gjerningspersoner, og da særlig for land der det i utgangspunktet er høyest overrepresentasjon, slik som for eksempel Somalia.

Vi har sett på andelen personer som har begått minst ett lovbrudd som de har blitt siktet for i løpet av hele perioden 2001 – 2004. Av disse gjerningspersonene var 90 prosent uten innvandringsbakgrunn slik at vi kan si at det er ikke-innvandrere som dominerer statistikken over registrerte gjerningspersoner.

Likevel er innvandrere overrepresentert sammenlignet med øvrig befolkning, men det er store forskjeller mellom innvandrergrupper. Innvandrere fra noen land har en særlig høy andel som har begått minst ett lovbrudd i løpet av 4-årsperioden, mens andre land er underrepresentert. For alle lovbrudd er andelen gjerningspersoner 6,1 prosent blant befolkningen uten innvandringsbakgrunn, og andelene er noe lavere for innvandrere fra Norden, øvrige Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania. For innvandrere fra Øst-Europa er andelen gjerningspersoner 10,4 prosent, Afrika 17,8 prosent, Asia 13,6 prosent, og for Sør- og Mellom Amerika 13,8 prosent. Det er dermed vesentlig overrepresentasjon for alle verdensregioner utenfor Europa, Nord-Amerika og Oseania sammenlignet med øvrig befolkning. Det er også vesentlig variasjon mellom enkeltland. Landene med høyest andel gjerningspersoner er Irak (23,6 prosent), Somalia (21,8 prosent), Iran (19,4 prosent) og Marokko (18,1 prosent). I motsatt ende er det en del land som er underrepresentert, hvor vi i tillegg til de vestlige landene finner Kina (5,9 prosent) og Filippinene (4,7 prosent). En del land har en andel gjerningspersoner som er lik eller bare marginalt høyere enn øvrig befolkning. Her finner vi blant annet Polen (7,8 prosent), Russland (7,9 prosent), India (7,9 prosent) og Thailand (7,6 prosent). Vi finner i stor grad et tilsvarende bilde når vi ser på utvalgte lovbruddsgrupper.

Å justere for gruppens sammensetning med henblikk på alder og kjønn viser seg generelt å være av vesentlig betydning, og særlig for de landene som i utgangspunktet var mest overrepresentert. For eksempel reduseres overrepresentasjonen av gjerningspersoner fra land som Kosovo, Somalia, Afghanistan og Irak med mellom 20 og 40 prosent.²³ Selv om betydningen av disse variablene kan sees som en øvre grense, er denne reduksjonen betydelig.

Det er verd å merke seg at bosted ser ut til å ha svært liten eller ingen forklaringskraft. Noe mer overraskende er det at sysselsetting gir nokså moderate utslag. Sysselsetting ser ut til å ha mer å si for vinningskriminalitet og narkotikakriminalitet enn for lovbrudd generelt. Så må man tilføye at sysselsetting er et nokså grovkornet mål på sysselsetting, og fanger i hovedsak opp hvorvidt personen er i jobb eller ikke.

For personer med to innvandrede foreldre kan det synes som om det er noe mindre forskjeller mellom landene og øvrig befolkning hvis vi ser på samme aldersspenn (15-25 år). Men det er her likevel vesentlig overrepresentasjon av personer med innvandrerforeldre sammenlignet med øvrig befolkning for flere lovbruddsgrupper. Å kontrollere for alder og kjønn for denne gruppen gir forholdsvis liten forklaringskraft da det i utgangspunktet er små forskjeller gitt avgrensningen 15-25 år. Bosted ser derimot ut til å ha en moderat betydning for denne gruppen, mens fars sysselsetting slår sterkere ut.

7.2. Straffede personer

Vi har sett på personer som ble idømt en straffereaksjon i årene 2004-2008. I denne perioden har antall straffede per 1000 innbyggere gått ned fra 17 til 16. For innvandrere er det en nedgang i andel straffede fra 26 til 22 per 1000 innbyggere. Blant barn av innvandrere er denne utviklingen mer markant fra 44 til 36 straffede per 1 000 norskfødte 15 år og over. Det er særlig tegn til nedgang for innvandrere fra Afrika, Asia og Sør- og Mellom-Amerika. Andelen straffede uten innvandringsbakgrunn har imidlertid vært mer eller mindre stabil i denne 5 års perioden.

Vi har dernest sett på andelen personer som har fått minst en straffereaksjon i løpet av hele fireårsperioden 2005 – 2008. Av disse var 85 prosent uten innvandringsbakgrunn. Innvandrere er overrepresentert blant straffede personer i perioden med 7,6 prosent sammenlignet med 5,3 prosent for øvrig befolkning. Innvandrere fra

²³ For eksempel: Somalia hadde 3,78 ganger høyere andel gjerningspersoner for alle typer lovbrudd relativt til befolkningsstørrelsen, men justert for alder og kjønn ble dette tallet redusert til 2,61. Dette er en nedgang i overrepresentasjon på 30 prosent.

Norden har en litt mindre andel som er straffet, sammenlignet med dem uten innvandringsbakgrunn. Innvandrere fra Vest-Europa, Filippinene, Kina, Thailand, Nord-Amerika og Oseania har alle en betydelig lavere andel som er straffet, sammenlignet med den øvrige befolkningen. Motsatt har innvandrere fra Øst-Europa (spesielt fra Russland og Balkan-landene), Tyrkia, Afghanistan, Irak, Iran og Pakistan, Sør- og Mellom-Amerika og Afrika alle en større andel som er blitt straffet i løpet av 2005-2008. Det er noen landgrupper som peker seg ut med svært høy andel straffede, som for eksempel Kosovo (16 prosent), Somalia (15 prosent), Afghanistan (14 prosent), Irak (17 prosent) og Iran (14 prosent).

På tilsvarende måte som for registrerte gjerningspersoner er det vesentlig å justere tallene for gruppenes sammensetning med henblikk på alder og kjønn. Dette har særlig stor effekt for de landene med høyest overrepresentasjon der vi kan si at befolkningsstrukturen kan forklare om lag 25-45 prosent av overrepresentasjonen.²⁴ Blant de resterende landene er det bare restgruppen av afrikanske land og Tyrkia som får en statistisk signifikant reduksjon, men det er også en tydelig reduksjon for Bosnia-Herzegovina, Marokko, Pakistan, Sri-Lanka, Vietnam og restgruppen av asiatiske land. For de øvrige landene skjer det ingen vesentlig endring ved justering for alder og kjønn. Dette gjelder alle de vestlige landene, de fleste øst-europeiske landene, flere asiatiske land, samt Sør- og Mellom-Amerika.

Å justere for bosted gir liten eller ingen endring, men å justere for sysselsetting har noe mer betydning i den forstand at det reduserer andelen gjerningspersoner noe for enkelte land, primært Somalia og Irak, men det er ellers ikke signifikante endringer i forhold den justeringen som allerede er gjort for alder og kjønn. Bosted og sysselsetting har dermed beskjedne forklaringskraft for innvandreres overrepresentasjon blant straffede.

Når vi ser på noen utvalgte lovbruddsgrupper får vi stor grad det samme bildet. Det er klare fellestrekk i hvilke land som har høye og lave andeler straffede innenfor hver lovbruddsgruppe, og en vesentlig del av denne overrepresentasjonen skyldes befolkningsstrukturen. Justering for bosted har liten eller ingen betydning, men å justere for sysselsetting har en viss betydning for vinningslovbrudd og narkotika-lovbrudd, men lite å si for vold og trafikklovbrudd.

7.3. Fengslede personer

Vi har sett på personer som ble satt i fengsel på varetekt og/eller dom i årene 2004-2008. Det er en svært liten andel av hver befolkningsgruppe som blir fengslet i et enkelt år, og dette gir små tall og høy usikkerhet. Det er derfor noe usikkert om det er noen vesentlige endringer i denne perioden.

Vi sett på andelen personer som har blitt fengslet minst en gang i løpet av hele fireårsperioden 2005 – 2008. Av disse var 83 prosent uten innvandringsbakgrunn. I tillegg kommer uregistrerte utlendinger som utgjør et større antall innsatte enn antall innvandrere i norske fengsler.

Innvandrere er overrepresentert blant fengslede med 14 per 1000 innbyggere, mot 8 for øvrig befolkning. Innvandrere fra vestlige land er gjennomgående underrepresentert i fangebefolkningen, og dette gjelder også for Filippinene, Kina, og Thailand. De landene som er mest overrepresentert er, som tidligere, Kosovo, de afrikanske landene, Irak og Iran. Dette mønsteret gjelder både for nyinnsettelse på dom og varetekt. Om lag 11 prosent av de innsatte på dom er innvandrere, men for varetektsfanger er andelen 22 prosent. Det er altså slik at innvandrere er overrepresentert blant innsatte, men betydelig mer overrepresentert blant varetektsfanger enn blant de som soner en dom.

²⁴ For eksempel: Afghanistan hadde 2,8 høyere andel straffede enn øvrige befolkning, men justert for alder og kjønn reduseres denne overhyppigheten til 1,5. Dette er 45 prosents reduksjon i overhyppighet.

Tallene over fengslede personer ble justert for befolkningsstruktur. På tilsvarende måte som for gjerningspersoner og straffede personer medførte dette en betydelig reduksjon i overrepresentasjonen særlig for de landgruppene som i utgangspunktet var mest overrepresentert. Dette gjaldt både for dom og varetekt.

7.4. Konkluderende bemerkninger

Det er gjennomgående slik at innvandrere i stor grad er overrepresentert i kriminalstatistikken, selv om det er vesentlig variasjon mellom innvandrergruppene. Vesentlige deler av denne overrepresentasjonen henger sammen med forskjeller i gruppenes befolkningssammensetning. Likevel gjenstår det en stor overrepresentasjon for enkelte grupper etter justering for alder og kjønn.

Det er en rekke problemer knyttet til å bruke kriminalstatistikken som mål på den virkelige kriminaliteten (Thorsen, m.fl. 2009), og dette medfører usikkerhet ved konklusjonene. Grunnet mulige feilkilder er det en fare for at tallene overvurderer forskjellene i "den faktiske kriminaliteten" mellom befolkningsgruppene. På den annen side kan man også stå i fare for å ta så mange forbehold at man undervurderer eller helt overser forskjeller mellom gruppene. Vitenskaplig sett er begge typer feil i utgangspunktet like alvorlige. Ulike forbehold er derfor på sin plass samtidig som vi må ta forskjellene på alvor. Selv om det muligens er vesentlige forskjeller mellom befolkningsgrupper for eksempel når det gjelder sannsynligheten for å bli registrert av politiet, og deretter få en straffereaksjon, foreligger det ikke studier som gir holdepunkt for at slike mulige effekter er så store at dette alene kan forklare de forskjellene vi har sett mellom gruppene i denne rapporten.

Det er en tendens til at de innvandrergruppene som er mest overrepresentert har relativt kort botid. For eksempel kom flertallet av somalierne og irakerne til Norge etter år 2000 (Henriksen, 2010). Man kan for eksempel tenke seg at integrering (i vid forstand) tar noe tid, og at kriminalitetsratene for disse landene derfor vil endre seg i tiden fremover, selv om det rimeligvis er usikkert hvordan videre utvikling blir. Det er likevel en indikasjon på at botid er verd å se nærmere på i forbindelse med kriminalitet. Et relatert poeng er i hvilken grad overrepresentasjonen skyldes situasjonen her i Norge eller personenes bakgrunn fra før de ankom Norge. Noen mekanismer er trolig innvandrerspesifikke og knyttet til nettopp situasjonen som innvandrere og grunnen til at de kom til Norge. Dette bør undersøkes nærmere i fremtidige studier.

Økt kunnskap om ulike typer mekanismer som øker sannsynligheten for lovbrudd vil være viktig for eventuelle effektive kriminalitetsforebyggende tiltak rettet mot både innvandrere og andre. Vi understreker at denne rapporten kun *beskriver* ulike befolkningsgruppers representasjon i kriminalstatistikken, dog med justeringer for visse kjennetegn. Å gi gode forklaringer på disse mønstrene, og påvise årsakssammenhenger ville kreve vesentlig mer både når det gjelder det teoretiske og empiriske rammeverket.

Referanser

- Andenæs, Johs mfl. (2004): *Alminnelig strafferett*, 5. utg, Universitetsforlaget, Oslo.
- Andersen, L. H., og Tranæs, T. (2011). *Etniske minoriteters overrepresentasjon i strafferetlige domme*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Andreassen, K. K., og Dzamaija, M. T. (2010). Befolkning. In K. Henriksen, L. Østby og D. Ellingsen (Eds.), *Innvandring og innvandrere 2010, SA 119*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå.
- Bratsberg, B., Røed, K., og Raaum, O. (2011). *Yrkesdeltaking på lang sikt blant ulike innvandrergupper i Norge*. Oslo: Frischsenteret.
- Christie, N. (1982). *Hvor tett et samfunn?* Oslo: Universitetsforlaget.
- Daugstad, G. (2008). *Ekteskap over landegrensene. Ekteskapsmønster og transnasjonale familieetableringer i perioden 1990-2007*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå.
- Enes, A. W., og Kalcic, M. (2010). Inntekt. In K. Henriksen, L. Østby og D. Ellingsen (Eds.), *Innvandring og innvandrere 2010, SA 119*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå.
- Evensen, Ø. (2009). Ikke-vestlige minoritetsungdom og kriminalitet. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 9(2), 63-89.
- Farrington, D. P. (2003). Developmental and life-course criminology: Key theoretical and empirical issues - the 2002 Sutherland award address. *Criminology*, 41(2), 221-256.
- Friestad, C., og Hansen, I. L. S. (2004). *Levekår blant innsatte*. Oslo: FAFO.
- Galloway, T. A., og Skardhamar, T. (2009). Does parental income matter for onset of offending?, *Discussion papers*. Oslo: Statistics Norway.
- Gottfredson, M. R., og Hirschi, T. (1990). *A general theory of crime*. Stanford, Calif.: Stanford University Press.
- Gundersen, F., Haslund, U., Hustad, A. E., og Stene, R. J. (2000). *Innvandrere og nordmenn som offer og gjerningsmenn* (No. 18/2000). Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Haslund, U (2000): Pågripelser I: *Innvandrere og nordmenn som offer og gjerningsmenn*. Rapporter 2000/18. Statstisk sentralbyrå.
- Haslund, U. (2003). *Straffereaksjoner mot unge : kriminalitet blant barn og unge, del 2*. Oslo: Statistisk sentralbyrå, Avdeling for personstatistikk/Seksjon for leveårsstatistikk.
- Haslund, U. (2004). Kriminalitet - Straffede innvandrere. In L. Østby (Ed.), *Innvandrere i Norge - Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del II Levekår*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Henriksen, K. (2010). *Levekår og kjønnsforskjeller blant innvandrere fra ti land*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå.
- Hirsch, A. A. (2010). *Sosialhjelpsmottakere blant innvandrere 1999-2002, 2005-2008*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.

- Hirschi, T., og Gottfredson, M. (1983). Age and the Explanation of Crime *The American Journal of Sociology*, 89(3), 552-584.
- Høydahl, E. (2010). *Monitor for sekundærflytting. Sekundærflytting blant flyktninger bosatt i Norge i 1999-2008* Oslo: Statistisk Sentralbyrå.
- Kardell, J., og Carlsson, K.-M. (2009). Lagföringar av invandrare och invandrararnas barn i de nordiska länderna. *Nordisk tidsskrift för kriminalvetenskap*, 96(3), 237-261.
- Kyvsgaard, B. (1989). - og fængslet ta'r de sidste : om kriminalitet, straf og levevilkår. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Nilsson, A., og Estrada, F. (2009). *Criminality and life-chances. A longitudinal study of crime, childhood circumstances and living conditions up to age 48* Stockholm: Stockholm University, Department of Criminology
- Olsen, B. (2010). Arbeid. In K. Henriksen, L. Østby og D. Ellingsen (Eds.), *Innvandring og innvandrere 2010, SA 119*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Pettersen, S. V. (2009). *Innvandrere i norske kommuner. Demografi, levekår og deltakelse i arbeidsstyrken*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå.
- Politidirektoratet. (2004). *Utlendinger, asylsøkere og kriminalitet - Hvem er hvem og hva vet vi?* . Oslo: Politidirektoratet, Publikasjon 10/2004.
- Skardhamar, T. (2002). *Levekår og livssituasjon blant innsatte i norske fengsler*. Oslo: Institutt for kriminologi og rettssosiologi, Avdeling for kriminologi, Universitetet i Oslo.
- Skardhamar, T. (2004). Noen få veier tungt i kriminalitetsbildet. *Samfunnsspeilet*(3), 25-31.
- Skardhamar, T. (2006). *Kriminalitet gjennom ungdomstiden blant nordmenn og ikke-vestlige innvandrere. En analyse av fødselskullet 1977*. Oslo-Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- Skardhamar, T., og Telle, K. (2009). After prison: The relationship between employment and reincarceration, *Discussion papers*. Oslo: Statistics Norway.
- Sollund, R. (2006). Racialisation in police stop and search practice - The Norwegian case. *Critical criminology*, 14(3), 265-292.
- Sollund, R. (2008). Politiets blikk: Et optisk bedrag? In M. Egge (Ed.), *PHS Forskning*. Oslo: Politihøgskolen.
- St. meld. 20 (2005-2006). . (2008). *Alternative straffereaksjonar overfor unge lovbrutarar*. Oslo: Justis- og politidepartement.
- Stene, R. J. (2002). Politiet er mest avgjørende i rettssystemet. *Samfunnsspeilet*, 16(3), 2-18.
- Stene, R. J. (2003). *Barn og unge inn i rettssystemet : kriminalitet blant barn og unge, del 1*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Stene, R. J. (2004). Svært få lovbrudd er begått av asylsøkere. *SSBmagasinet*, http://www.ssb.no/vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2004-2012-2010-2001.html.

Stene, R. J., og Thorsen, L. R. (2007a). Ungdomskriminalitet og straff i endring. In T. M. Normann (Ed.), *Ungdoms levekår, Statistiske analyser 93*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå.

Stene, R. J., og Thorsen, L. R. (2007b). Ungdomskriminalitet og straff i endring, SA 93. In T. M. Normann (Ed.), *Ungdoms levekår*. Oslo: Statistisk Sentralbyrå.

Thorsen, L. R., Lid, S., og Stene, R. J. (2009). *Kriminalitet og rettsvesen*. Oslo - Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.

Tranæs, T., og Geerdsen, L. P. (2008). *Forbryderen og samfundet. Livsvilkår og uformel straf*. København: Gyldendal.

Uggen, C., og Wakefield, S. (2008). What have we learned from longitudinal studies of work and crime? In A. M. Liberman (Ed.), *The long view of crime* (pp. 191-219). New York: Springer.

Øia, T. (2005). *Innvandrerungdom - integrasjon og marginalisering*. Oslo: NOVA.

Øia, T. (2007). *Ung i Oslo. Levekår og sosiale forskjeller*. Oslo: NOVA.

Vedlegg A: Metode for utregning av justerte andeler

Vi er interessert i er å anslå forskjeller mellom ulike grupper av innvandrere og den øvrige befolkningen etter at vi har kontrollert for en rekke kjennetegn. Tilhørighet til en av K innvandrergруппene definert i analysen fanges opp av et sett indikatorvariabler I_k , $k=1, \dots, K$, der variabel er lik 1 hvis personen tilhører gruppe k og null ellers. Indikatorvariabelen for øvrig befolkning uten innvandrerbakgrunn utelates i estimeringen og parameterne β_k fanger da opp forskjellen mellom de enkelte innvandrergруппene og den øvrige befolkningen, kontrollert for andre kjennetegn x .

I logistisk regresjon er den lineære prediktoren tolkbar som en odds. En odds er uttrykt ved en sannsynlig p som: $odds = \frac{p}{1-p}$. Sannsynligheten p_k for en gitt

innvandrergруппe K kan uttrykkes ved hjelp av odds O_k som $p_k = \frac{O_k}{1+O_k}$.

Vi lar O_N være oddsen for øvrig befolkning uten innvandrerbakgrunn og oddsen for hvert land K kontrollert for andre kjennetegn X , kan da uttrykkes som $O_k = e^{\beta_k} O_N$.

Den justerte sannsynligheten for innvandrergруппe blir da $p_k = \frac{e^{\beta_k} O_N}{1 + (e^{\beta_k} O_N)}$.

I denne rapporten regnes O_N ut fra den empiriske sannsynligheten *uten* kontroller for andre kjennetegn. Når det estimeres flere modeller for hvert utfall blir alle sannsynligheter omregnet i forhold til dette tallet slik at den justerte andelen for øvrig befolkning er lik i disse modellene.

Konfidensintervallene for p_k regnes ut på tilsvarende måte ut fra de estimerte konfidensintervallene for β_k , siden det grunnsette stor utvalgsstørrelse er usikkerheten for p_N neglisjerbar.

Justeringene gjøres i fire steg der det inkluderes flere variable gradvis (omtales som M1 – M4). I M2 justeres det for alder og kjønn. Alder er her operasjonalisert som en serie dummyvariable for aldersintervallene 15-17, 18-20, 21-24, 25-29, 30-39, 40-49 og 50 år eller eldre. Det er mer findelte kategorier i de yngre aldersgrupper fordi det er i disse aldrene det skjer mest endring i kriminalitetsratene (se f.eks. Kriminalstatistikken, tabell 14 som viser siktede etter ett-årig alder). I M3 justeres det i tillegg for bostedskommune som er operasjonalisert som en serie dummier for seks store byer (Oslo, Bergen, Trondheim, Tromsø, Kristiansand, og Stavanger) og øvrige kommuner fordelt etter region (Nord-Norge, Trøndelag, Vestlandet, Agder og Rogaland, Sør-Østlandet, Hedemark og Oppland). I M4 justeres det i tillegg for sysselsetting som er definert som å ha yrkesinntekt minst lik minstepensjon for enslige i det aktuelle året (se avsnitt 6.2).

Vedlegg B: Vedleggstabeller for statistikk over straffereaksjoner

I denne rapporten har vi brukt året reaksjonen er idømt som årsangivelse. I den offisielle statistikken over straffereaksjoner er det året straffereaksjonen er registrert inn i opphavsregisteret som er statistikkåret. For å øke brukervennligheten til andre formål er det dermed vedlagt en del tabeller som har samme årsangivelse som den offisielle statistikken, registreringsår. Tabell 1 viser forskjellen mellom avsagt år (domsår) og registreringsår (statistikkår).

Tabell B1. Straffereaksjoner, etter avsagtår og registreringsår. 2004-2008. Antall

	Avsagt år (domsår)	Registreringsår (statistikkår)
2004	73 784	73 535
2005	75 979	79 398
2006	78 354	79 681
2007	78 605	83 121
2008	73 740	77 686

Kilde: Straffereaksjoner. Statistisk sentralbyrå

Tabell B2. Straffede, etter innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Statistikkår 2004-2009. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere

	Absolutte tall						Per 1 000 innbyggere 15 år og over					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	60 879	65 614	65 870	69 043	65 301	61 952	16,5	17,6	17,4	18,0	16,8	15,7
Øvrig befolkning	53 132	57 184	57 281	59 864	55 920	51 768	15,6	16,7	16,6	17,3	16,1	14,8
Innvandrere	7 092	7 709	7 795	8 345	8 537	9 260	25,7	26,4	24,8	23,9	22,0	22,0
Norden	763	862	862	878	883	886	15,9	17,8	17,5	17,2	16,4	15,6
Vest-Europa	290	312	319	416	386	423	8,9	9,2	8,8	10,3	8,6	8,8
Storbritannia	88	95	91	112	86	81	8,8	9,5	8,9	10,5	7,7	7,0
Tyskland	81	92	104	140	160	167	7,8	8,2	8,3	9,4	9,0	8,7
Nederland	23	28	32	38	44	47	6,5	7,3	7,6	8,2	8,7	8,7
Øvrig Vest-Europa	98	97	92	126	96	128	11,5	11,2	10,0	12,5	8,5	10,5
Øst-Europa	1 206	1 360	1 480	1 814	2 238	2 594	25,3	25,5	23,3	22,3	22,6	23,3
Bosnia-Hercegovina	290	294	296	271	264	264	24,9	24,7	24,3	21,7	20,7	20,6
Resten av Balkan	522	567	545	581	596	584	41,3	42,4	38,2	37,5	35,7	33,2
Polen	122	174	219	437	698	819	15,8	16,8	13,2	15,4	18,0	18,6
Russland	136	196	254	290	312	387	19,7	24,9	29,3	29,6	28,9	33,6
Øvrig Øst-Europa	136	129	166	235	368	540	15,7	13,0	14,1	15,3	18,2	21,4
Afrika	1 313	1 440	1 407	1 459	1 427	1 509	44,8	45,6	41,7	39,7	35,9	34,6
Marokko	189	206	199	153	171	147	45,6	48,6	45,8	34,2	37,2	31,3
Somalia	592	624	593	667	643	630	57,5	57,0	50,6	51,5	46,4	42,2
Øvrig Afrika	532	610	615	639	613	732	35,8	37,2	34,9	33,0	28,7	30,5
Asia inkl. Tyrkia	3 123	3 277	3 271	3 318	3 178	3 416	31,6	31,4	29,7	28,2	25,1	25,3
Tyrkia	288	305	295	305	265	295	33,4	34,3	32,2	32,4	27,4	29,5
Afghanistan	107	144	183	184	210	235	28,5	33,5	38,4	34,2	33,9	31,7
Sri Lanka	165	172	194	196	181	190	21,2	21,8	24,5	24,3	22,0	22,7
Filippinene	41	57	46	63	45	51	6,3	8,0	5,8	6,9	4,3	4,5
India	73	66	70	72	72	72	16,3	14,3	14,2	12,9	11,5	11,1
Irak	741	775	793	806	793	837	61,5	58,4	55,9	53,0	48,1	47,2
Iran	501	558	518	508	513	492	46,0	49,8	45,1	42,9	41,7	38,4
Kina	47	48	41	53	47	53	12,0	11,4	9,1	10,8	8,7	9,0
Pakistan	490	479	454	467	424	494	34,1	32,6	30,2	30,4	26,7	30,2
Thailand	61	77	76	78	76	86	10,4	11,6	10,3	9,4	8,1	8,3
Vietnam	393	352	368	300	266	283	33,4	29,4	30,3	24,3	21,2	22,3
Øvrige Asia	216	244	233	286	286	328	24,8	25,5	21,9	23,6	20,6	20,8
Sør og Mellom-Amerika ...	337	395	382	373	343	368	30,0	33,5	30,7	28,1	24,0	24,3
Chile	201	229	222	215	180	187	36,6	41,2	39,6	38,0	31,1	31,7
Øvrig S- og M-Amerika ..	136	166	160	158	163	181	23,7	26,7	23,5	20,8	19,1	19,5
Nord-Amerika	47	56	60	75	64	51	6,3	7,5	7,9	9,5	7,8	6,0
Oseania	13	7	14	12	18	13	12,7	6,6	11,8	8,8	12,0	8,1
Norskfødte med innvandrerforeldre	655	721	794	834	844	924	42,6	41,8	41,2	38,7	35,2	34,8
Norden	43	31	48	45	41	34	27,3	19,0	28,5	25,7	22,7	18,3
Vest-Europa og Nord-Amerika	41	32	40	35	36	31	31,3	23,4	28,4	24,2	24,0	19,9
Øst-Europa	42	55	68	50	77	70	27,2	32,4	36,7	24,3	32,9	25,5
Afrika	80	82	83	96	93	124	66,9	58,4	50,2	48,5	40,3	46,3
Asia inkl. Tyrkia	426	484	516	560	535	620	46,1	46,1	43,2	41,6	35,5	37,1
Sør og Mellom-Amerika ...	23	37	39	48	62	45	45,0	59,8	53,4	58,1	65,7	43,7

Tabell B3. Straffede for forbrytelser, etter innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Statistikkår 2004-2009. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere

	Absolutte tall						Per 1 000 innbyggere 15 år og over					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt	23 551	26 505	26 123	27 473	24 699	22 973	6,4	7,1	6,9	7,2	6,4	5,8
Øvrig befolkning	20 444	22 927	22 426	23 732	21 232	19 237	6,0	6,7	6,5	6,9	6,1	5,5
Innvandrere	2 746	3 187	3 282	3 313	3 060	3 284	10,0	10,9	10,5	9,5	7,9	7,8
Norden	231	288	288	295	264	280	4,8	6,0	5,9	5,8	4,9	4,9
Vest-Europa	79	93	93	135	100	110	2,4	2,8	2,6	3,4	2,2	2,3
Storbritannia	22	29	30	45	26	20	2,2	2,9	2,9	4,2	2,3	1,7
Tyskland	22	20	23	34	36	33	2,1	1,8	1,8	2,3	2,0	1,7
Nederland	6	11	8	12	11	15	1,7	2,9	1,9	2,6	2,2	2,8
Øvrig Vest-Europa	29	33	32	44	27	42	3,4	3,8	3,5	4,4	2,4	3,4
Øst-Europa	439	479	564	618	654	738	9,2	9,0	8,9	7,6	6,6	6,6
Bosnia-Hercegovina	115	111	115	107	100	100	9,9	9,3	9,4	8,6	7,9	7,8
Resten av Balkan	197	230	245	248	232	219	15,6	17,2	17,2	16,0	13,9	12,4
Polen	44	50	70	99	129	163	5,7	4,8	4,2	3,5	3,3	3,7
Russland	43	52	90	111	116	129	6,2	6,6	10,4	11,3	10,7	11,2
Øvrig Øst-Europa	40	36	44	53	77	127	4,6	3,6	3,7	3,5	3,8	5,0
Afrika	706	809	780	774	691	730	24,1	25,6	23,1	21,0	17,4	16,7
Marokko	104	114	116	84	87	65	25,1	26,9	26,7	18,8	18,9	13,9
Somalia	343	401	374	396	353	363	33,3	36,6	31,9	30,6	25,5	24,3
Øvrig Afrika	259	294	290	294	251	302	17,4	17,9	16,4	15,2	11,8	12,6
Asia inkl. Tyrkia	1 138	1 314	1 340	1 299	1 187	1 256	11,5	12,6	12,2	11,0	9,4	9,3
Tyrkia	104	123	120	119	95	98	12,1	13,8	13,1	12,6	9,8	9,8
Afghanistan	26	37	55	52	68	68	6,9	8,6	11,5	9,7	11,0	9,2
Sri Lanka	51	62	68	74	64	75	6,5	7,9	8,6	9,2	7,8	9,0
Filippinene	14	25	22	22	15	26	2,1	3,5	2,8	2,4	1,4	2,3
India	28	31	20	18	29	29	6,3	6,7	4,1	3,2	4,6	4,5
Irak	240	290	334	320	279	289	19,9	21,9	23,6	21,0	16,9	16,3
Iran	214	262	244	206	201	178	19,7	23,4	21,3	17,4	16,3	13,9
Kina	6	9	10	16	12	10	1,5	2,1	2,2	3,3	2,2	1,7
Pakistan	197	183	188	184	176	235	13,7	12,4	12,5	12,0	11,1	14,4
Thailand	20	35	43	40	40	42	3,4	5,3	5,8	4,8	4,3	4,0
Vietnam	158	146	143	124	102	98	13,4	12,2	11,8	10,1	8,1	7,7
Øvrige Asia	80	111	93	124	106	108	9,2	11,6	8,7	10,2	7,6	6,9
Sør og Mellom-Amerika	140	184	192	170	137	152	12,5	15,6	15,5	12,8	9,6	10,0
Chile	87	113	111	93	63	78	15,8	20,3	19,8	16,4	10,9	13,2
Øvrig S- og M-Amerika	53	71	81	77	74	74	9,2	11,4	11,9	10,1	8,7	8,0
Nord-Amerika	11	17	21	20	20	15	1,5	2,3	2,8	2,5	2,4	1,8
Oseania	:	:	4	:	7	:	:	:	3,4	:	4,7	:
Norskfødte med innvandrereforeldre	361	391	415	428	407	452	23,5	22,7	21,5	19,9	17,0	17,0
Norden	18	10	19	16	18	13	11,4	6,1	11,3	9,1	10,0	7,0
Vest-Europa og Nord-Amerika	23	19	13	15	15	13	20,1	16,0	10,6	11,9	11,5	9,6
Øst-Europa	23	28	41	26	42	34	14,9	16,5	22,1	12,6	17,9	12,4
Afrika	52	50	56	61	60	75	43,5	35,6	33,9	30,8	26,0	28,0
Asia inkl. Tyrkia	226	260	260	276	234	285	24,5	24,7	21,8	20,5	15,5	17,1
Sør og Mellom-Amerika	17	23	26	33	37	30	33,3	37,2	35,6	40,0	39,2	29,1
Nord-Amerika	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Tabell B4. Straffede, etter alder, innvandringskategori, og verdensdel. Statistikkår 2009. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere

	I alt	15-17 år	18-20 år	21-24 år	25-29 år	30-39 år	40- år
I alt	61 952	4 109	9 114	8 733	8 281	13 070	18 645
Øvrig befolkning	51 768	3 468	8 043	7 295	6 559	10 458	15 945
Innvandrere	9 260	449	797	1 234	1 574	2 527	2 679
Norden	886	23	48	60	101	221	433
Øst-Europa	2 594	140	245	380	523	711	595
Vest-Europa	423	8	18	27	49	111	210
Asia inkl. Tyrkia	3 416	185	331	501	550	912	937
Afrika	1 509	84	140	226	273	439	347
Sør og Mellom-Amerika	368	9	12	38	73	113	123
Nord-Amerika	51	:	:	:	4	15	28
Oseania	13	:	:	:	:	5	6
Norskfødte med innvandrerforeldre	924	192	274	204	148	85	21
Norden	34	:	6	4	4	7	10
Øst-Europa	70	21	22	9	4	10	4
Vest-Europa og Nord-Amerika	31	:	5	5	6	6	7
Asia inkl. Tyrkia	620	121	183	147	114	55	:
Afrika	124	37	32	29	20	6	:
Sør og Mellom-Amerika	45	8	26	10	:	1	:
				Per 1 000 innbyggere			
I alt	15,7	21,5	46,9	36,2	27,0	19,3	8,0
Øvrig befolkning	14,8	20,1	46,1	35,3	27,0	18,8	7,4
Innvandrere	22,0	37,8	56,6	40,9	26,5	21,2	14,4
Norden	15,6	39,0	33,6	16,6	17,2	17,8	13,2
Øst-Europa	23,3	46,8	66,3	42,4	26,7	20,2	14,6
Vest-Europa	8,8	9,7	23,0	14,3	11,1	9,1	7,4
Asia inkl. Tyrkia	25,3	37,1	61,2	47,7	28,1	23,5	16,8
Afrika	34,6	40,9	63,3	59,0	39,8	31,8	23,3
Sør og Mellom-Amerika	24,3	27,8	34,3	39,1	33,1	25,5	17,8
Nord-Amerika	6,0	:	:	:	6,3	9,0	5,0
Oseania	8,1	:	:	:	:	9,2	9,8
Norskfødte med innvandrerforeldre	34,8	26,6	47,8	43,0	37,6	27,1	11,7
Norden	18,3	,	35,1	22,2	20,0	19,1	13,0
Øst-Europa	25,5	23,6	51,4	30,3	14,4	24,8	9,0
Vest-Europa og Nord-Amerika	19,9	,	27,8	26,2	31,7	20,0	13,3
Asia inkl. Tyrkia	37,1	25,8	46,3	43,4	40,8	29,9	:
Afrika	46,3	36,5	50,7	61,3	52,1	35,5	:
Sør og Mellom-Amerika	43,7	27,8	70,1	47,4	:	16,7	:

Tabell B5. Straffede, etter lovbruddsgruppe, innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Statistikkår 2009

	I alt	Økonomisk kriminalitet	Annen vinnings- kriminalitet	Volds- kriminalitet	Sedelig- hets- kriminalitet	Narkotika- kriminalitet	Skade- verk	Trafikk- kriminalitet	Annen kriminalitet
Totalt	61 952	1 433	9 068	4 365	664	9 166	700	26 605	9 951
Øvrig befolkning	51 768	1 156	7 153	3 441	560	7 963	628	22 265	8 602
Innvandrere	9 260	267	1 734	806	101	1 040	67	4 014	1 231
Norden	886	36	120	53	6	103	14	435	119
Vest-Europa	423	8	45	30	7	44	:	244	44
Storbritannia	81	4	5	7	:	7	:	53	5
Tyskland	167	4	21	8	:	13	:	98	23
Nederland	47	:	5	:	4	4	:	27	4
Øvrig Vest-Europa	128	:	14	12	:	20	:	66	12
Øst-Europa	2 594	39	546	185	17	215	23	1 246	323
Bosnia-Hercegovina	264	:	64	26	:	27	5	93	45
Kosova	420	8	90	44	7	40	:	185	45
Resten av Balkan	164	7	47	15	:	14	:	63	18
Polen	819	8	119	41	:	64	5	485	96
Russland	387	7	93	35	4	39	5	157	47
Øvrig Øst-Europa	540	6	133	24	4	31	7	263	72
Afrika	1 509	17	306	178	22	297	11	457	221
Marokko	147	:	45	10	:	24	:	45	18
Somalia	630	:	110	80	12	175	4	146	101
Øvrig Afrika	732	13	151	88	9	98	5	266	102
Asia inkl. Tyrkia	3 416	163	637	315	42	325	14	1 456	464
Tyrkia	295	14	35	27	5	26	:	133	55
Afghanistan	235	:	34	24	6	19	:	107	42
Sri Lanka	190	8	28	23	:	13	:	84	32
Filippinene	51	:	11	7	:	6	:	15	10
India	72	10	12	:	:	4	:	33	9
Irak	837	18	164	83	11	70	8	360	123
Iran	492	11	86	35	:	74	:	231	51
Kina	53	:	20	:	:	:	:	21	9
Pakistan	494	85	83	42	5	34	:	196	49
Thailand	86	:	12	13	5	16	:	28	12
Vietnam	283	8	84	29	4	26	:	104	27
Øvrige Asia	328	4	68	29	:	35	:	144	45
Sør og Mellom-Amerika	368	4	72	41	7	50	4	142	48
Chile	187	:	35	16	:	32	:	77	21
Øvrig S- og M-Amerika	181	:	37	25	4	18	:	65	27
Nord-Amerika	51	:	6	4	:	6	:	28	7
Oseania	13	:	:	:	:	:	:	6	5
Norskfødte med innvandrerforeldre	924	10	181	118	:	163	5	326	118
Norden	34	:	8	:	:	4	:	15	:
Vest-Europa	29	:	:	:	:	6	:	10	6
Øst-Europa	70	:	14	10	:	12	:	21	12
Afrika	124	:	32	16	:	28	:	21	22
Asia inkl. Tyrkia	620	6	109	84	:	99	:	251	68
Sør og Mellom-Amerika	45	:	14	:	:	13	:	8	7
Nord-Amerika	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Tabell B6. Straffede, etter lovbruddsgruppe og innvandrerkategori. Statistikkår 2004-2009

	2004				2005				2006			
	I alt	Øvrige befolkningen	Innvandrere	Norsk-fødte med innvandrere foreldre	I alt	Øvrige befolkningen	Innvandrere	Norsk-fødte med innvandrere foreldre	I alt	Øvrige befolkningen	Innvandrere	Norsk-fødte med innvandrere foreldre
I alt	60 879	53 132	7 092	655	65 614	57 184	7 709	721	65 870	57 281	7 795	794
Økonomisk kriminalitet ...	1 732	1 545	171	16	1 989	1 771	205	13	1 787	1 534	239	14
Annen vinningskriminalitet ...	10 306	8 473	1 677	156	11 013	9 131	1 730	152	10 674	8 746	1 753	175
Volds-kriminalitet ...	4 196	3 447	685	64	4 930	4 074	767	89	4 635	3 810	752	73
Sedelighetskriminalitet	541	473	64	4	682	601	79	:	670	586	81	:
Narkotika-kriminalitet ...	8 561	7 616	822	123	9 067	8 012	927	128	9 446	8 342	969	135
Skadeverk ...	832	755	67	10	867	773	85	9	852	766	75	11
Miljø-kriminalitet ...	644	631	12	:	630	615	14	:	682	670	12	:
Trafikk-kriminalitet ...	24 417	21 731	2 476	210	25 644	22 701	2 738	205	25 690	22 646	2 782	262
Annen kriminalitet ...	9 650	8 461	1 118	71	10 792	9 506	1 164	122	11 434	10 181	1 132	121
	2007				2008				2009			
	I alt	Øvrige befolkningen	Innvandrere	Norsk-fødte med innvandrere foreldre	I alt	Øvrige befolkningen	Innvandrere	Norsk-fødte med innvandrere foreldre	I alt	Øvrige befolkningen	Innvandrere	Norsk-fødte med innvandrere foreldre
I alt	69 043	59 864	8 345	834	65 301	55 920	8 537	844	61 952	51 768	9 260	924
Økonomisk kriminalitet ...	1 602	1 406	187	9	1 526	1 271	241	14	1 433	1 156	267	10
Annen vinningskriminalitet ...	10 215	8 390	1 659	166	9 166	7 421	1 589	156	9 068	7 153	1 734	181
Volds-kriminalitet ...	5 055	4 194	766	95	4 627	3 837	703	87	4 365	3 441	806	118
Sedelighetskriminalitet	718	646	66	6	629	540	81	8	664	560	101	:
Narkotika-kriminalitet ...	10 276	9 081	1 048	147	9 684	8 527	1 007	150	9 166	7 963	1 040	163
Skadeverk ...	962	876	77	9	851	785	48	18	700	628	67	5
Miljø-kriminalitet ...	587	568	19	:	543	535	8	:	597	577	18	:
Trafikk-kriminalitet ...	27 447	24 008	3 159	280	27 607	23 684	3 626	297	26 605	22 265	4 014	326
Annen kriminalitet ...	12 181	10 695	1 364	122	10 668	9 320	1 234	114	9 354	8 025	1 213	116

Tabell B7. Straffereaksjoner, etter innvandringskategori og type reaksjon. Statistikkår 2004-2009. Absolutte tall og prosent

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
I alt												
Totalt	71 525	77 390	77 667	81 106	75 502	71 408	100	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	53 003	54 092	56 481	60 129	55 103	52 510	74,1	69,9	72,7	74,1	73,0	73,5
Ubetinget fengsel (inkl særreaksjon)	9 274	10 688	10 104	9 646	9 299	8 137	13,0	13,8	13,0	11,9	12,3	11,4
Betinget fengsel	6 523	9 072	7 539	7 215	6 602	6 286	9,1	11,7	9,7	8,9	8,7	8,8
Påtaleunntatelse	536	921	749	1 397	1 625	1 878	0,7	1,2	1,0	1,7	2,2	2,6
Samfunnsstraff	2 189	2 617	2 794	2 719	2 873	2 597	3,1	3,4	3,6	3,4	3,8	3,6
Øvrig befolkning												
Totalt	62 385	67 380	67 407	70 393	64 835	59 810	100	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	46 088	46 984	49 011	52 218	47 312	44 222	73,9	69,7	72,7	74,2	73,0	73,9
Ubetinget fengsel (inkl særreaksjon)	8 079	9 253	8 697	8 253	7 927	6 615	13,0	13,7	12,9	11,7	12,2	11,1
Betinget fengsel	5 805	8 030	6 624	6 325	5 795	5 234	9,3	11,9	9,8	9,0	8,9	8,8
Påtaleunntatelse	467	801	632	1 175	1 315	1 501	0,7	1,2	0,9	1,7	2,0	2,5
Samfunnsstraff	1 946	2 312	2 443	2 422	2 486	2 238	3,1	3,4	3,6	3,4	3,8	3,7
Innvandrere												
Totalt	8 320	9 115	9 277	9 673	9 658	10 484	100	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	6 320	6 507	6 794	7 179	7 105	7 570	76,0	71,4	73,2	74,2	73,6	72,2
Ubetinget fengsel (inkl særreaksjon)	1 099	1 324	1 276	1 264	1 263	1 384	13,2	14,5	13,8	13,1	13,1	13,2
Betinget fengsel	633	941	818	816	728	945	7,6	10,3	8,8	8,4	7,5	9,0
Påtaleunntatelse	67	102	92	166	244	295	0,8	1,1	1,0	1,7	2,5	2,8
Samfunnsstraff	201	241	297	248	318	290	2,4	2,6	3,2	2,6	3,3	2,8
Norskfødte med innvandrerforeldre												
Totalt	820	895	983	1 040	1 009	1 114	100	100	100	100	100	100
Forelegg og bot	595	601	676	732	686	718	72,6	67,2	68,8	70,4	68,0	64,5
Ubetinget fengsel (inkl særreaksjon)	96	111	131	129	109	138	11,7	12,4	13,3	12,4	10,8	12,4
Betinget fengsel	85	101	97	74	79	107	10,4	11,3	9,9	7,1	7,8	9,6
Påtaleunntatelse	2	18	25	56	66	82	0,2	2,0	2,5	5,4	6,5	7,4
Samfunnsstraff	42	64	54	49	69	69	5,1	7,2	5,5	4,7	6,8	6,2

Vedlegg C: Vedleggstabeller. Frekvenser for variable benyttet i regresjonene

De følgende tabellene gir en oversikt over variable benyttet i regresjonsanalysene i kapittel 6. I tillegg gis det noe tilleggsinformasjon om botid som ikke benyttes videre. Når det gjelder bosted er det benyttet ytterligere variable for landsdel for kategorien annet sted i landet som er utelatt her av plasshensyn.

Som redegjort for tidligere i rapporten er populasjonen for gjerningspersoner definert ved bosatte over 15 år ved begynnelsen av året 2001, mens det for straffede og nyinnsatte er populasjonen definert som bosatte ved begynnelsen av 2005.

Tabell C1. Kjønneteget ved befolkning bosatt ved inngangen av 2001. Hele befolkningen og innvandrere 15 år eller eldre, og personer med to innvandrereforeldre alderen 15-25 år. og gjerningspersoner alle lovbrudd 2001-2004.

	Hele befolkningen				Gjerningspersoner			
	I alt	Median alder	Menn	Median botid	I alt	Median alder	Menn	Median botid
I alt	4 203 152	39	49,4		267 212	26	80,3	
Øvrig befolkning	3 926 843	39	49,4		239 121	26	80,2	
Innvandrere	246 340	36	49,9	10	24 919	30	81,3	9
Norden	50 121	41	45,4	13	2 519	37	82,4	9
Vest-Europa	30 656	45	53,4	16	1 186	40	81,8	14
Storbritannia	10 247	47	58,0	18	363	39	85,4	14
Tyskland	8 819	46	45,2	16	327	41	75,5	15
Nederland	3 313	43	52,3	15	104	39	79,8	14
Øvrig Vest-Europa	8 277	41	57,1	14	392	40	84,2	14
Øst-Europa	41 564	34	45,7	7	4 332	27	77,1	8
Bosnia-Hercegovina	12 193	35	49,9	7	1 135	25	81,6	7
Kosovo	8 631	27	55,2	3	1 410	25	82,8	8
Resten av Balkan	5 244	35	53,2	9	667	30	82,9	9
Polen	5 728	41	33,6	13	451	34	62,3	13
Russland	3 737	30	27,7	3	296	22	54,7	4
Øvrig Øst-Europa	6 031	37	39,9	8	373	33	66,8	9
Afrika	22 650	32	58,1	8	4 029	29	83,9	9
Marokko	3 838	35	62,2	12	696	31	82,8	12
Somalia	7 545	27	55,2	4	1 643	25	85,0	6
Øvrige Afrika	11 267	34	58,7	10	1 690	32	83,2	10
Asia inkl. Tyrkia	82 765	33	51,9	11	11 277	29	82,7	10
Tyrkia	7 435	31	56,7	12	1 078	29	90,3	12
Afghanistan	1 090	26	54,2	2	188	26	82,4	2
Sri Lanka	7 251	34	54,0	11	705	32	87,2	11
Filippinene	5 063	36	22,2	12	239	31	62,8	13
India	4 099	39	52,3	16	323	35	79,3	17
Irak	10 719	28	70,0	2	2 524	27	92,2	2
Iran	9 464	34	57,9	11	1 834	31	81,0	11
Kina	3 058	37	46,1	11	182	37	68,1	12
Pakistan	13 408	35	53,5	16	1 759	29	84,4	15
Thailand	3 537	32	14,5	7	268	24	43,7	8
Vietnam	11 205	33	51,3	13	1 477	30	72,6	12
Øvrige Asia	6 436	36	49,1	10	700	31	81,0	10
Sør og Mellom-Amerika	9 725	36	47,1	13	1 343	31	73,4	13
Chile	5 274	37	53,7	13	837	31	77,9	13
Øvrig S- og M-Amerika ...	4 451	34	39,3	8	506	31	66,0	9
Nord-Amerika	8 008	47	43,8	18	197	40	74,1	13
Oseania	851	38	51,6	7	36	38	86,1	16
Norskfødte alderen								
15-25 år	561 799	20	51,2		80 742	19	82,5	
Øvrig befolkning	554 434	20	51,2		79 218	19	82,5	
Norden	440	20	50,7		70	19	81,4	
Vest-Europa	369	19	53,9		55	19	81,8	
Øst-Europa	572	20	50,9		93	18	74,2	
Afrika	616	18	52,4		167	18	88,0	
Asia inkl. Tyrkia	5 175	19	52,1		1 087	19	86,0	
Sør og Mellom-Amerika	154	19	57,8		48	19	79,2	
Nord-Amerika	39	20	46,2		4	19	100,0	

Tabell C2. Bosted for hele befolkningen 15 år eller eldre, og gjerningspersoner 2001-2004. Prosent. Befolkning bosatt ved inngangen av 2001

	Hele befolkningen						Gjerningspersoner							
	Oslo	Kristian-sand	Sta-vanger	Bergen	Trond-heim	Tromsø	Annet sted	Oslo	Kristian-sand	Sta-vanger	Bergen	Trond-heim	Tromsø	Annet sted
I alt	11,8	1,6	2,4	5,1	3,3	1,3	74,5	13,7	1,8	2,1	4,7	3,1	1,5	73,1
Øvrig befolkning	10,3	1,6	2,3	5,1	3,4	1,3	76,0	10,8	1,7	2,0	4,7	3,2	1,5	76,1
Innvandrere	31,6	2,1	3,6	5,2	3,0	1,2	53,3	36,8	2,4	2,9	4,4	2,8	0,9	49,8
Norden	24,8	1,5	2,4	3,2	2,3	1,9	63,9	25,1	1,4	2,5	2,3	2,1	1,2	65,4
Vest-Europa	22,2	1,7	6,6	6,7	3,1	1,3	58,2	24,5	1,3	4,3	4,9	2,8	1,3	61,0
Storbritannia	18,7	2,2	10,8	7,7	2,2	0,8	57,7	19,2	1,1	6,5	5,6	1,4	1,1	65,0
Tyskland	19,0	1,6	3,4	6,1	3,6	2,0	64,3	19,6	1,0	2,6	5,4	2,6	1,9	67,0
Nederland	12,7	1,7	5,2	6,3	2,6	1,4	70,1	16,0	:	4,0	4,0	2,0	1,0	73,0
Øvrig Vest-Europa ...	33,6	1,4	5,4	6,4	4,1	1,3	47,9	35,5	2,1	3,6	3,9	4,4	1,0	49,5
Øst-Europa	20,6	2,7	2,8	4,1	3,2	1,0	65,6	21,7	3,2	2,2	3,1	2,6	0,8	66,4
Bosnia-Hercegovina	12,3	3,1	3,1	4,8	4,1	0,3	72,2	14,9	3,2	1,6	4,7	3,5	0,2	71,9
Kosovo	14,4	4,4	2,3	2,5	2,0	0,4	74,1	15,1	4,8	2,6	3,2	1,9	0,4	72,0
Resten av Balkan ...	38,4	2,8	1,4	2,6	1,9	0,5	52,4	36,7	1,7	1,6	1,7	1,6	0,2	56,6
Polen	25,0	1,9	3,9	4,4	2,9	1,3	60,5	28,5	3,3	2,9	2,6	3,6	0,7	58,4
Russland	16,4	1,3	2,6	4,7	3,4	5,0	66,7	17,2	1,7	2,2	3,0	1,7	5,6	68,5
Øvrig Øst-Europa ...	26,7	1,6	2,8	5,4	3,7	1,0	58,7	32,5	1,2	3,0	1,5	3,0	1,5	57,4
Afrika	50,3	1,5	3,8	5,5	3,3	1,9	33,7	53,8	1,7	3,0	4,5	3,0	2,0	32,0
Marokko	74,1	0,8	1,6	2,6	1,4	1,3	18,2	70,3	1,5	1,2	3,9	2,4	2,3	18,4
Somalia	46,6	1,4	3,1	2,2	2,8	1,7	42,1	51,0	1,8	2,0	1,4	2,7	1,6	39,6
Øvrig Afrika	44,1	1,8	5,0	8,4	4,3	2,3	34,1	49,3	1,7	4,6	7,6	3,5	2,2	31,1
Asia inkl. Tyrkia	41,2	2,0	3,2	5,1	3,1	0,5	44,8	40,7	2,2	2,9	4,4	2,9	0,5	46,4
Tyrkia	41,4	1,4	7,0	3,5	5,7	0,4	40,6	39,6	2,2	6,7	4,7	6,2	0,6	40,0
Afghanistan	25,4	0,4	1,9	2,2	5,4	0,6	64,2	25,5	0,6	3,7	3,1	1,9	:	65,2
Sri Lanka	50,9	0,2	2,2	7,7	2,5	0,9	35,5	55,9	0,1	1,6	5,5	2,4	:	34,4
Filippinene	32,6	1,2	2,1	4,2	2,1	0,3	57,5	32,6	1,8	3,2	5,0	0,9	:	56,4
India	46,8	1,3	1,4	5,4	2,3	0,4	42,4	47,9	1,0	1,0	4,2	0,6	:	45,4
Irak	22,8	1,6	1,4	6,5	3,9	0,4	63,4	22,4	1,7	1,2	6,0	3,5	0,5	64,8
Iran	35,0	2,1	3,6	4,2	3,9	0,8	50,5	36,7	1,9	3,5	3,7	4,1	1,2	48,9
Kina	40,6	1,7	4,9	4,9	4,5	1,6	41,6	43,7	2,3	5,7	4,0	1,1	1,1	42,0
Pakistan	75,2	0,9	1,8	1,6	0,1	0,0	20,2	75,7	0,6	0,8	1,3	0,1	:	21,5
Thailand	20,0	1,8	4,4	5,3	2,9	1,3	64,4	20,2	3,0	7,3	3,4	1,7	1,7	62,7
Vietnam	27,5	5,0	4,0	7,5	4,5	0,0	51,4	32,8	4,9	3,8	5,1	3,8	:	49,5
Øvrige Asia	36,0	3,5	4,6	7,6	3,2	1,1	44,0	36,9	5,6	3,9	6,3	1,9	1,1	44,3
Sør og mellom-														
Amerika	28,8	5,8	3,7	13,3	3,9	0,9	43,6	35,4	6,4	4,0	11,5	3,7	1,3	37,7
Chile	25,9	8,7	3,4	17,4	3,3	0,5	40,7	30,9	9,4	4,2	13,7	4,1	1,1	36,5
Øvrig S- og M-														
Amerika	32,3	2,4	4,2	8,3	4,5	1,2	47,0	42,8	1,5	3,5	7,9	3,1	1,5	39,7
Nord-Amerika	21,5	2,7	6,0	7,0	2,8	1,3	58,7	22,4	1,5	4,6	6,1	2,0	0,5	62,8
Oseania	23,8	1,6	8,7	6,4	3,1	1,4	55,0	27,8	:	:	11,1	8,3	:	52,8
Norskfødte alderen														
15-25 år	8,8	1,7	2,4	5,0	3,3	1,3	77,5	8,4	1,7	2,2	4,8	2,9	1,3	78,7
Øvrig befolkning	8,2	1,7	2,4	5,0	3,4	1,3	78,0	7,4	1,7	2,2	4,8	3,0	1,3	79,6
Norden	22,3	3,6	4,1	4,8	2,3	:	63,0	30,0	1,4	2,9	:	1,4	:	64,3
Vest-Europa	21,4	:	1,6	2,7	3,8	1,1	69,4	25,5	:	:	1,8	1,8	:	70,9
Øst-Europa	60,0	0,5	1,4	2,1	0,7	:	35,3	61,3	:	1,1	2,2	:	:	35,5
Afrika	78,6	0,6	1,8	2,6	0,2	:	16,2	83,8	:	1,2	1,8	0,6	:	12,6
Asia inkl. Tyrkia	55,8	1,6	3,1	3,4	1,0	0,1	35,1	61,8	1,4	2,4	2,9	0,2	:	31,4
Sør og Mellom-														
Amerika	28,6	5,8	1,3	14,9	6,5	0,6	42,2	31,3	6,3	:	16,7	10,4	2,1	33,3
Nord-Amerika	28,2	:	12,8	10,3	:	:	48,7	50,0	:	:	25,0	:	:	25,0

Tabell C3. Gjerningspersonenes og fars sysselsetting foregående år. Innvandrere og øvrig befolkning 15 år eller eldre. Prosent

	Hele befolkningen		Gjerningspersoner	
	Sysselsatt	Far sysselsatt	Sysselsatt	Far sysselsatt
I alt	70,8		61,1	70,8
Øvrig befolkning	72,0		62,5	72,0
Innvandrere	55,4		49,8	55,4
Norden	73,7		71,1	73,7
Vest-Europa	66,6		70,5	66,6
Storbritannia	68,0		74,3	68,0
Tyskland	66,5		69,3	66,5
Nederland	72,7		75,3	72,7
Øvrig Vest-Europa	62,7		66,5	62,7
Øst-Europa	50,2		50,1	50,2
Bosnia-Hercegovina	56,2		55,2	56,2
Kosovo	40,1		45,7	40,1
Resten av Balkan	51,2		51,4	51,2
Polen	58,0		50,8	58,0
Russland	39,9		42,2	39,9
Øvrig Øst-Europa	49,2		52,1	49,2
Afrika	41,9		41,9	41,9
Marokko	43,8		45,3	43,8
Somalia	25,5		31,4	25,5
Øvrige Afrika	50,4		49,1	50,4
Asia inkl. Tyrkia	46,3		44,4	46,3
Tyrkia	45,2		54,5	45,2
Afghanistan	21,0		28,1	21,0
Sri Lanka	65,2		72,9	65,2
Filippinene	58,0		59,0	58,0
India	61,1		66,4	61,1
Irak	17,5		17,1	17,5
Iran	46,0		40,7	46,0
Kina	51,6		56,3	51,6
Pakistan	41,9		55,7	41,9
Thailand	45,3		47,2	45,3
Vietnam	55,6		49,4	55,6
Øvrige Asia	43,5		43,9	43,5
Sør og Mellom-Amerika	56,6		52,4	56,6
Chile	64,8		57,0	64,8
Øvrig S- og M-Amerika	47,0		45,5	47,0
Nord-Amerika	56,0		60,4	56,0
Oseania	60,1		69,4	60,1
Norskfødte alderen 15-25 år		82,8		76,8
Norden		83,2		77,5
Vest-Europa		73,9		67,1
Øst-Europa		71,5		52,7
Afrika		59,1		64,5
Asia inkl. Tyrkia		30,7		24,0
Sør og Mellom-Amerika		48,5		39,9
Nord-Amerika		63,0		62,5
Norden		66,7		25,0

Tabell C4. Median alder og botid per 2005, og andel menn. Hele befolkningen 15 år eller eldre, og straffede alle lovbrudd 2005-2008. Befolkning bosatt ved inngangen av 2005

	Befolkning				Straffede				Nyinnsatte			
	I alt	Median alder	Menn	Median botid	I alt	Median alder	Menn	Median botid	I alt	Median alder	Menn	Median botid
I alt	3 697 664	44	49,2	41	186 253	30	82,9	29	31 768	30	91,1	29
Øvrig befolkning	3 406 622	45	49,2	45	164 056	30	82,7	31	27 553	30	90,6	31
Innvandrere	275 660	38	48,6	12	20 327	32	84,5	10	3 790	30	94,2	12
Norden	47 880	44	46,4	16	2 084	39	84,6	9	350	39	92,9	9
Vest-Europa	32 444	46	54,4	16	944	40	85,9	11	132	38	96,2	12
Storbritannia	10 019	50	59,4	21	274	40	88,3	15	42	38	90,5	14
Tyskland	10 407	44	47,4	11	291	40	80,8	9	43	38	100,0	8
Nederland	3 532	45	54,0	16	95	40	85,3	10	13	35	92,3	16
Øvrig Vest-Europa	8 486	43	57,2	15	284	40	89,1	11	34	37	100,0	14
Øst-Europa	47 600	36	43,1	10	3 635	29	79,6	10	656	26	93,8	11
Bosnia-Hercegovina	11 645	40	49,4	11	767	28	83,3	11	120	25	95,8	11
Kosovo	6 572	33	54,2	10	1 000	28	85,5	11	201	24	97,0	13
Resten av Balkan	5 617	39	52,4	12	497	32	84,5	12	92	29	97,8	13
Polen	7 726	40	40,0	13	429	34	68,8	12	80	34	87,5	10
Russland	6 900	33	27,7	4	562	27	71,9	3	98	24	88,8	2
Øvrig Øst-Europa	9 140	34	35,4	5	380	31	73,9	5	65	31	89,2	5
Afrika	29 297	34	56,6	7	3 511	30	87,7	7	761	29	94,6	11
Marokko	4 149	37	59,6	15	477	34	86,4	14	109	33	91,7	17
Somalia	10 301	30	55,8	6	1 476	27	89,8	6	323	25	95,4	8
Øvrig Afrika	14 847	35	56,4	7	1 558	32	86,1	8	329	31	94,8	11
Asia inkl. Tyrkia	98 721	36	48,9	13	8 928	31	86,0	11	1 677	29	94,7	14
Tyrkia	8 622	34	57,0	15	806	30	94,2	14	166	31	98,2	15
Afghanistan	3 755	28	64,0	3	507	25	92,9	3	67	26	100,0	4
Sri Lanka	7 797	37	52,1	14	563	34	90,1	15	108	31	99,1	15
Filippinene	6 550	37	19,1	12	165	32	60,6	16	21	25	76,2	16
India	4 473	41	50,6	18	215	38	86,5	20	28	37	96,4	18
Irak	12 039	32	60,7	5	1 892	28	91,8	5	349	25	98,6	6
Iran	10 884	37	56,6	13	1 443	32	83,6	13	286	26	95,1	14
Kina	3 924	37	43,9	11	145	40	76,6	14	14	35	78,6	12
Pakistan	14 353	37	52,3	19	1 328	31	91,5	19	267	29	97,8	20
Thailand	5 850	33	10,3	5	219	28	41,1	10	35	28	48,6	12
Vietnam	11 753	36	49,1	16	969	33	74,4	16	201	31	88,1	16
Øvrig Asia	8 721	36	49,2	8	676	32	84,9	8	135	30	93,3	14
Sør og Mellom-Amerika	11 234	37	44,6	16	1 016	32	78,6	16	192	30	92,7	17
Chile	5 492	40	53,4	17	582	33	83,8	17	116	30	92,2	17
Øvrig S- og M-Amerika	5 742	35	36,1	8	434	32	71,7	8	76	29	93,4	9
Nord-Amerika	7 462	49	43,8	19	176	40	78,4	13	21	40	85,7	16
Oseania	1 022	37	55,9	7	33	38	75,8	7	1	59	100,0	32
Norskfødte alderen												
15-25 år	582 875	20	48,7		65 552	20	17,7		10 467	21	92,9	
Øvrig befolkning	570 606	20	48,7		63 995	20	17,8		10 138	21	92,8	
Norden	508	19	47,4		57	19	21,1		6	23	100,0	
Vest-Europa	460	19	45,0		47	20	12,8		4	23	100,0	
Øst-Europa	845	18	50,7		114	18	24,6		15	19	93,3	
Afrika	1 214	18	49,3		174	19	10,3		50	21	98,0	
Asia inkl. Tyrkia	8 628	18	48,8		1 071	20	11,0		236	20	97,0	
Sør og Mellom-Amerika	550	17	48,4		89	17	20,2		18	20	100,0	
Nord-Amerika	64	18	56,3		5	21	20,0		:	:		

Tabell C5. Bosted hele befolkningen og straffede ved begynnelsen av året 2005. Prosent. Befolkning bosatt ved inngangen av 2005

	Hele befolkningen							Straffede						
	Oslo	Kristian- sand	Sta- vanger	Bergen	Trond- heim	Tromsø	Annet sted	Oslo	Kristian- sand	Sta- vanger	Bergen	Trond- heim	Tromsø	Annet sted
I alt	11,9	1,6	2,5	5,2	3,4	1,3	74,1	12,1	1,9	2,1	5,3	3,2	1,5	73,9
Øvrig befolkning .	10,2	1,6	2,4	5,2	3,4	1,4	75,8	9,1	1,8	2,0	5,4	3,3	1,6	76,8
Innvandrere	30,8	2,1	3,4	5,2	3,1	1,1	54,3	32,1	2,8	2,9	4,7	2,9	1,1	53,5
Norden	23,8	1,6	2,5	3,4	2,4	1,8	64,7	22,6	1,8	2,9	2,3	2,3	1,9	66,4
Vest-Europa	21,0	1,7	5,8	6,5	3,5	1,6	59,9	21,5	2,0	4,9	5,5	2,3	1,3	62,5
Storbritannia ...	17,6	2,0	9,8	7,9	2,4	0,9	59,5	16,4	1,1	8,8	7,3	2,2	0,7	63,5
Tyskland	17,4	1,8	3,2	5,6	4,0	2,5	65,5	17,2	2,7	3,1	4,5	2,7	2,1	67,7
Nederland	11,4	1,6	4,4	5,6	2,8	1,5	72,7	9,5	1,1	3,2	5,3	1,1	1,1	78,9
Øvrig Vest- Europa	33,2	1,4	4,9	6,3	4,5	1,6	48,1	34,9	2,5	3,5	4,9	2,5	1,1	50,7
Øst-Europa	21,1	2,7	2,8	4,3	3,1	1,1	64,8	17,4	3,5	2,5	3,1	2,9	0,9	69,6
Bosnia- Hercegovina ...	14,3	3,2	3,2	5,3	3,6	0,2	70,2	10,8	3,7	1,8	6,3	3,1	:	74,3
Kosovo	16,3	5,0	3,0	2,3	1,8	0,4	71,1	13,9	4,1	3,7	1,9	1,5	0,6	74,3
Resten av														
Balkan	37,3	2,9	1,3	2,7	2,1	0,5	53,3	33,0	3,4	1,8	0,8	2,4	:	58,6
Polen	26,4	1,5	3,3	4,7	3,7	1,0	59,4	27,3	3,3	2,8	3,3	5,6	0,2	57,6
Russland	13,6	2,1	2,5	4,2	3,5	3,9	70,3	8,2	3,0	2,7	2,5	2,8	3,4	77,4
Øvrig Øst- Europa	24,4	1,6	3,0	5,3	3,5	1,3	61,0	22,4	3,2	1,3	3,7	4,2	1,3	63,9
Afrika	45,4	1,5	3,3	5,4	3,2	1,5	39,7	45,4	1,8	2,6	5,3	3,0	1,9	40,0
Marokko	72,3	0,8	1,7	2,8	1,3	1,2	19,9	67,5	0,6	2,7	4,8	2,1	2,3	19,9
Somalia	43,2	1,2	2,9	3,3	2,3	0,9	46,2	44,0	2,0	2,0	2,8	2,8	1,1	45,3
Øvrig Afrika	39,4	1,9	4,1	7,7	4,3	2,0	40,7	39,9	1,9	3,2	7,8	3,5	2,5	41,2
Asia inkl. Tyrkia .	38,6	2,0	3,1	5,1	3,1	0,6	47,5	36,3	2,8	2,8	4,6	3,0	0,6	49,9
Tyrkia	39,0	1,3	7,1	4,0	6,4	0,3	41,8	34,6	1,6	7,7	4,7	7,1	0,5	43,8
Afghanistan	18,1	1,6	1,3	2,2	4,1	1,0	71,6	19,5	2,4	1,6	3,4	3,4	0,8	69,0
Sri Lanka	56,7	0,2	1,9	8,1	2,0	0,7	30,5	57,2	0,5	0,9	4,6	2,3	0,4	34,1
Filippinene	30,5	1,1	2,1	4,5	1,9	0,5	59,4	29,1	1,8	2,4	6,7	1,2	0,6	58,2
India	44,0	1,3	1,5	5,4	2,7	0,3	44,7	41,4	1,4	1,9	5,1	0,9	:	49,3
Irak	26,7	2,4	1,5	7,0	3,1	0,4	58,9	23,9	3,3	1,3	6,4	3,2	0,8	61,0
Iran	33,6	2,0	3,4	4,4	4,5	0,6	51,4	29,7	3,0	3,4	4,2	4,1	1,0	54,5
Kina	36,0	1,4	4,9	5,0	4,3	1,3	47,0	29,7	1,4	4,8	4,8	0,7	2,1	56,6
Pakistan	72,4	0,9	1,9	1,4	0,2	0,0	23,2	71,8	0,6	1,3	1,2	0,7	:	24,5
Thailand	16,5	1,5	3,9	5,1	2,6	1,7	68,7	18,3	0,5	8,2	5,0	1,8	1,8	64,4
Vietnam	28,1	4,6	3,1	6,7	4,3	0,1	53,1	31,7	4,2	2,5	5,5	3,4	:	52,7
Øvrig Asia	30,8	3,9	5,3	6,9	3,1	1,3	48,7	27,2	8,9	3,7	5,5	1,3	1,2	52,2
Sør og mellom- Amerika	29,4	5,5	4,1	12,2	3,7	1,0	44,0	32,5	6,8	3,8	13,8	2,7	1,8	38,7
Chile	26,2	8,8	3,8	16,7	3,0	0,5	41,1	28,0	9,8	3,1	17,7	3,4	1,5	36,4
Øvrig S- og M- Amerika	32,5	2,4	4,5	8,0	4,4	1,4	46,8	38,5	2,8	4,8	8,5	1,6	2,1	41,7
Nord-Amerika	21,4	2,8	5,7	6,8	2,7	1,2	59,6	22,2	2,8	2,3	5,1	4,5	0,6	62,5
Oseania	29,3	1,4	7,0	7,1	3,3	1,3	50,6	39,4	3,0	6,1	9,1	3,0	:	39,4
Norskfødte														
alderen 15-25 år ..	8,5	1,7	2,5	5,2	3,4	1,4	77,3	6,9	1,8	2,0	5,5	2,9	1,4	79,4
Øvrig befolkning	7,6	1,7	2,5	5,3	3,4	1,4	78,1	5,8	1,8	2,0	5,6	2,9	1,4	80,5
Norden	22,0	3,0	4,9	4,7	2,6	1,0	61,8	21,1	:	1,8	7,0	3,5	1,8	64,9
Vest-Europa	20,9	0,9	5,2	1,7	3,3	2,2	65,9	19,1	:	4,3	2,1	2,1	2,1	70,2
Øst-Europa	49,8	1,7	3,3	2,6	1,4	0,1	41,1	47,4	1,8	0,9	2,6	:	:	47,4
Afrika	77,7	0,4	2,5	2,0	0,6	0,1	16,8	77,0	0,6	2,3	0,6	1,7	:	17,8
Asia inkl. Tyrkia .	51,8	1,6	3,2	3,7	1,7	0,2	37,8	56,9	2,3	2,4	2,5	0,5	0,4	35,0
Sør og Mellom- Amerika	25,5	7,5	3,3	18,5	4,4	:	40,9	20,2	12,4	4,5	21,3	3,4	:	38,2
Nord-Amerika	21,9	:	6,3	6,3	3,1	3,1	59,4	20,0	:	:	:	:	:	80,0

Tabell C6. Straffedes og fars sysselsetting foregående år. Innvandrere og øvrig befolkning 15 år eller eldre. Prosent

	Hele befolkningen		Straffede	
	Sysselsatt	Far sysselsatt	Sysselsatt	Far sysselsatt
I alt	54,6		47,7	
Øvrig befolkning	55,3		48,5	
Innvandrere	47,3		42,3	
Innvandrere	62,5		62,0	
Norden	59,8		63,7	
Vest-Europa	60,1		66,8	
Storbritannia	60,1		63,6	
Tyskland	64,4		64,2	
Nederland	57,1		60,6	
Øvrig Vest-Europa	45,8		40,6	
Øst-Europa	50,3		43,2	
Bosnia-Hercegovina	42,1		40,2	
Kosovo	49,7		47,3	
Resten av Balkan	52,7		47,1	
Polen	33,8		23,1	
Russland	43,5		46,1	
Øvrig Øst-Europa	33,0		30,4	
Afrika	39,6		37,5	
Marokko	19,5		21,7	
Somalia	40,5		36,5	
Øvrig Afrika	40,8		39,7	
Asia inkl. Tyrkia	41,1		47,1	
Tyrkia	15,7		18,3	
Afghanistan	54,6		56,0	
Sri Lanka	53,3		47,9	
Filippinene	55,0		64,2	
India	27,6		30,3	
Irak	38,9		32,2	
Iran	41,8		44,1	
Kina	37,2		52,0	
Pakistan	39,9		33,8	
Thailand	50,6		47,3	
Vietnam	35,7		31,8	
Øvrig Asia	48,9		48,8	
Sør og Mellom-Amerika	55,2		49,3	
Chile	42,9		48,2	
Øvrig S- og M-Amerika	42,0		58,0	
Nord-Amerika	56,3		54,5	
Norskfødte alderen 15-25 år ..		81,5		73,8
Øvrig befolkning		82,2		74,5
Norden		70,1		71,9
Vest-Europa		70,2		51,1
Øst-Europa		55,4		47,4
Afrika		32,5		23,0
Asia inkl. Tyrkia		50,8		42,2
Sør og Mellom-Amerika		64,9		57,3
Nord-Amerika		67,2		40,0

Vedlegg D: Vedleggstabeller. Grunnlag for figurer i kap. 6

Tabell D1. Justerte sannsynligheter alle lovbrudd

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,044	0,032	0,060	0,039	0,028	0,053	0,038	0,028	0,053	0,036	0,026	0,050
Øvrig Nord-Amerika	0,025	0,022	0,029	0,032	0,028	0,037	0,032	0,027	0,036	0,029	0,025	0,033
Øvrig S- og m-												
Amerika	0,115	0,106	0,125	0,119	0,109	0,130	0,116	0,106	0,127	0,107	0,098	0,117
Chile	0,157	0,148	0,168	0,135	0,126	0,145	0,134	0,125	0,144	0,131	0,122	0,141
Øvrig Asia	0,105	0,097	0,113	0,095	0,087	0,102	0,092	0,085	0,099	0,082	0,076	0,089
Vietnam	0,131	0,125	0,138	0,108	0,103	0,114	0,105	0,100	0,111	0,100	0,095	0,106
Tyrkia	0,146	0,137	0,154	0,110	0,103	0,117	0,105	0,099	0,112	0,098	0,092	0,104
Thailand	0,072	0,063	0,081	0,099	0,087	0,112	0,098	0,086	0,111	0,090	0,080	0,103
Sri Lanka	0,098	0,091	0,105	0,076	0,071	0,082	0,074	0,069	0,080	0,072	0,067	0,078
Pakistan	0,131	0,125	0,137	0,116	0,111	0,122	0,107	0,102	0,113	0,100	0,095	0,105
Kina	0,060	0,052	0,069	0,060	0,051	0,069	0,058	0,050	0,067	0,053	0,045	0,061
Iran	0,194	0,186	0,203	0,150	0,143	0,158	0,145	0,138	0,152	0,133	0,126	0,139
Irak	0,249	0,240	0,259	0,157	0,150	0,163	0,155	0,148	0,161	0,129	0,123	0,135
India	0,078	0,070	0,087	0,076	0,068	0,085	0,072	0,064	0,080	0,069	0,062	0,077
Filippinene	0,045	0,039	0,051	0,062	0,054	0,071	0,060	0,052	0,068	0,057	0,050	0,065
Afghanistan	0,194	0,168	0,222	0,142	0,121	0,165	0,140	0,119	0,163	0,121	0,103	0,142
Øvrig Afrika	0,149	0,142	0,156	0,120	0,114	0,126	0,116	0,110	0,122	0,106	0,100	0,111
Somalia	0,227	0,216	0,237	0,159	0,151	0,168	0,152	0,144	0,161	0,134	0,127	0,146
Marokko	0,181	0,168	0,193	0,148	0,137	0,159	0,138	0,128	0,149	0,126	0,116	0,132
Øvrig Øst-Europa	0,059	0,053	0,065	0,069	0,062	0,077	0,068	0,061	0,075	0,063	0,057	0,070
Russland	0,071	0,063	0,080	0,074	0,065	0,085	0,072	0,063	0,082	0,066	0,058	0,075
Øvrig Balkan	0,125	0,115	0,135	0,112	0,103	0,122	0,107	0,099	0,117	0,101	0,093	0,109
Polen	0,076	0,070	0,084	0,096	0,087	0,105	0,093	0,084	0,102	0,088	0,080	0,097
Kosovo	0,173	0,164	0,183	0,123	0,116	0,131	0,119	0,112	0,127	0,110	0,104	0,117
Bosnia-Hercegovina	0,093	0,087	0,098	0,080	0,075	0,085	0,080	0,075	0,085	0,077	0,072	0,082
Øvrig Vest-Europa ..	0,048	0,043	0,053	0,046	0,042	0,051	0,045	0,041	0,050	0,043	0,039	0,047
Tyskland	0,037	0,033	0,041	0,045	0,041	0,051	0,045	0,040	0,050	0,044	0,039	0,049
Storbritannia	0,036	0,032	0,040	0,039	0,035	0,044	0,040	0,036	0,044	0,039	0,035	0,043
Nederland	0,032	0,026	0,039	0,035	0,028	0,042	0,035	0,029	0,042	0,034	0,028	0,042
Øvrig Norden	0,050	0,048	0,052	0,056	0,054	0,059	0,055	0,052	0,057	0,055	0,052	0,057
Øvrig befolkning	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060	0,060

Tabell D2. Justerte sannsynligheter forbrytelser

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,012	0,007	0,022	0,011	0,006	0,020	0,010	0,005	0,019	0,009	0,005	0,016
Øvrig Nord-Amerika	0,007	0,006	0,010	0,010	0,008	0,013	0,010	0,007	0,012	0,008	0,006	0,010
Øvrig S- og m-												
Amerika	0,054	0,047	0,061	0,053	0,046	0,060	0,048	0,042	0,055	0,039	0,034	0,044
Chile	0,080	0,072	0,087	0,064	0,058	0,071	0,060	0,054	0,066	0,056	0,051	0,062
Øvrig Asia	0,042	0,037	0,048	0,036	0,032	0,041	0,033	0,029	0,037	0,024	0,021	0,028
Vietnam	0,052	0,048	0,056	0,039	0,036	0,042	0,036	0,033	0,039	0,032	0,029	0,034
Tyrkia	0,064	0,059	0,070	0,044	0,040	0,048	0,039	0,036	0,043	0,033	0,030	0,036
Thailand	0,035	0,030	0,042	0,044	0,037	0,053	0,043	0,035	0,051	0,035	0,029	0,042
Sri Lanka	0,033	0,029	0,038	0,024	0,021	0,028	0,022	0,019	0,025	0,020	0,018	0,023
Pakistan	0,053	0,049	0,057	0,044	0,041	0,048	0,036	0,034	0,039	0,030	0,028	0,033
Kina	0,013	0,009	0,018	0,012	0,009	0,017	0,011	0,008	0,016	0,009	0,006	0,012
Iran	0,087	0,081	0,093	0,060	0,056	0,065	0,055	0,051	0,060	0,043	0,040	0,047
Irak	0,104	0,098	0,111	0,055	0,052	0,059	0,054	0,050	0,057	0,033	0,031	0,036
India	0,027	0,022	0,032	0,026	0,022	0,032	0,023	0,019	0,028	0,021	0,017	0,025
Filippinene	0,018	0,015	0,022	0,025	0,020	0,030	0,023	0,018	0,028	0,020	0,016	0,025
Afghanistan	0,070	0,054	0,089	0,043	0,033	0,056	0,041	0,032	0,054	0,029	0,022	0,038
Øvrig Afrika	0,076	0,071	0,081	0,058	0,054	0,063	0,053	0,049	0,056	0,041	0,038	0,044
Somalia	0,154	0,145	0,163	0,096	0,090	0,103	0,086	0,081	0,092	0,063	0,059	0,068
Marokko	0,103	0,093	0,113	0,081	0,073	0,089	0,068	0,061	0,076	0,054	0,048	0,060
Øvrig Øst-Europa	0,017	0,014	0,020	0,020	0,016	0,024	0,019	0,015	0,023	0,015	0,012	0,018
Russland	0,027	0,022	0,033	0,025	0,020	0,031	0,023	0,019	0,029	0,019	0,015	0,023
Øvrig Balkan	0,051	0,045	0,058	0,044	0,039	0,050	0,040	0,035	0,046	0,034	0,030	0,038
Polen	0,030	0,026	0,035	0,037	0,031	0,043	0,034	0,029	0,040	0,029	0,025	0,034
Kosovo	0,065	0,059	0,071	0,040	0,036	0,044	0,038	0,034	0,042	0,031	0,028	0,034
Bosnia-Hercegovina	0,037	0,033	0,040	0,030	0,027	0,033	0,029	0,026	0,032	0,027	0,024	0,030
Øvrig Vest-Europa ..	0,016	0,014	0,019	0,016	0,014	0,019	0,015	0,013	0,018	0,013	0,011	0,015
Tyskland	0,009	0,007	0,011	0,012	0,009	0,015	0,011	0,009	0,014	0,010	0,008	0,013
Storbritannia	0,011	0,009	0,013	0,013	0,011	0,016	0,013	0,011	0,016	0,011	0,009	0,014
Nederland	0,008	0,005	0,012	0,009	0,006	0,014	0,009	0,006	0,014	0,009	0,006	0,013
Øvrig Norden	0,016	0,015	0,018	0,019	0,018	0,021	0,018	0,017	0,019	0,018	0,017	0,019
Øvrig befolkning	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023	0,023

Tabell D3. Justerte sannsynligheter vinningslovbrudd

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,007	0,003	0,016	0,007	0,003	0,015	0,006	0,003	0,014	0,005	0,002	0,011
Øvrig Nord-Amerika	0,005	0,004	0,007	0,006	0,004	0,008	0,006	0,004	0,008	0,004	0,003	0,006
Øvrig S- og m-Amerika	0,037	0,032	0,043	0,035	0,030	0,041	0,031	0,026	0,036	0,023	0,020	0,027
Chile	0,053	0,047	0,060	0,043	0,039	0,049	0,038	0,034	0,043	0,035	0,031	0,040
Øvrig Asia	0,036	0,032	0,041	0,032	0,028	0,036	0,028	0,024	0,032	0,019	0,017	0,022
Vietnam	0,064	0,059	0,069	0,052	0,048	0,056	0,045	0,042	0,049	0,039	0,036	0,042
Tyrkia	0,036	0,032	0,041	0,026	0,023	0,030	0,022	0,020	0,025	0,017	0,015	0,020
Thailand	0,024	0,020	0,030	0,027	0,022	0,034	0,025	0,020	0,032	0,019	0,016	0,024
Sri Lanka	0,031	0,027	0,035	0,024	0,021	0,027	0,021	0,018	0,024	0,019	0,016	0,021
Pakistan	0,042	0,039	0,046	0,036	0,033	0,039	0,028	0,026	0,030	0,021	0,020	0,023
Kina	0,020	0,016	0,026	0,020	0,015	0,026	0,017	0,013	0,022	0,013	0,010	0,017
Iran	0,065	0,060	0,070	0,047	0,043	0,051	0,042	0,038	0,045	0,030	0,028	0,033
Irak	0,078	0,072	0,083	0,047	0,043	0,050	0,045	0,042	0,048	0,025	0,023	0,027
India	0,024	0,019	0,029	0,023	0,019	0,028	0,019	0,016	0,023	0,016	0,013	0,020
Filippinene	0,016	0,013	0,020	0,019	0,015	0,023	0,017	0,013	0,021	0,014	0,011	0,018
Afghanistan	0,061	0,047	0,080	0,041	0,031	0,054	0,040	0,030	0,052	0,026	0,019	0,034
Øvrig Afrika	0,051	0,047	0,055	0,040	0,037	0,043	0,034	0,031	0,037	0,025	0,023	0,027
Somalia	0,076	0,069	0,082	0,048	0,044	0,053	0,041	0,038	0,045	0,028	0,025	0,030
Marokko	0,082	0,074	0,091	0,066	0,059	0,074	0,052	0,047	0,059	0,038	0,034	0,043
Øvrig Øst-Europa	0,018	0,015	0,022	0,020	0,017	0,024	0,018	0,015	0,022	0,014	0,012	0,017
Russland	0,030	0,025	0,037	0,028	0,023	0,034	0,028	0,023	0,034	0,021	0,017	0,026
Øvrig Balkan	0,042	0,037	0,048	0,037	0,032	0,042	0,032	0,028	0,037	0,026	0,022	0,030
Polen	0,029	0,024	0,033	0,033	0,028	0,038	0,030	0,025	0,035	0,025	0,021	0,029
Kosovo	0,065	0,059	0,071	0,044	0,040	0,048	0,041	0,037	0,045	0,031	0,028	0,035
Bosnia-Hercegovina	0,032	0,029	0,036	0,027	0,025	0,031	0,027	0,024	0,029	0,024	0,021	0,026
Øvrig Vest-Europa	0,010	0,008	0,012	0,010	0,008	0,012	0,009	0,007	0,011	0,007	0,006	0,009
Tyskland	0,008	0,006	0,010	0,010	0,008	0,013	0,009	0,008	0,012	0,009	0,007	0,011
Storbritannia	0,006	0,005	0,008	0,007	0,005	0,009	0,006	0,005	0,008	0,006	0,004	0,007
Nederland	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,008	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,007
Øvrig Norden	0,010	0,009	0,011	0,011	0,010	0,012	0,010	0,009	0,011	0,010	0,009	0,011
Øvrig befolkning	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012

Tabell D4. Justerte sannsynligheter vold

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,005	0,002	0,013	0,004	0,002	0,011	0,004	0,002	0,012	0,004	0,001	0,010
Øvrig Nord-Amerika	0,002	0,002	0,004	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,004
Øvrig S- og m-Amerika	0,024	0,019	0,029	0,024	0,019	0,029	0,023	0,019	0,029	0,019	0,016	0,023
Chile	0,028	0,024	0,033	0,022	0,018	0,026	0,021	0,018	0,025	0,020	0,017	0,024
Øvrig Asia	0,017	0,014	0,021	0,015	0,012	0,018	0,014	0,012	0,018	0,011	0,009	0,013
Vietnam	0,019	0,017	0,022	0,015	0,013	0,017	0,015	0,013	0,017	0,013	0,011	0,015
Tyrkia	0,034	0,030	0,038	0,023	0,020	0,026	0,023	0,020	0,026	0,019	0,017	0,022
Thailand	0,014	0,010	0,019	0,021	0,015	0,028	0,020	0,015	0,027	0,017	0,013	0,023
Sri Lanka	0,014	0,012	0,018	0,011	0,009	0,013	0,010	0,008	0,013	0,010	0,008	0,012
Pakistan	0,020	0,018	0,022	0,016	0,014	0,019	0,016	0,014	0,018	0,014	0,012	0,015
Kina	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,007	0,003	0,002	0,005
Iran	0,040	0,036	0,044	0,027	0,024	0,030	0,027	0,024	0,030	0,021	0,019	0,024
Irak	0,050	0,045	0,055	0,025	0,023	0,027	0,024	0,022	0,027	0,016	0,014	0,017
India	0,010	0,007	0,013	0,009	0,007	0,013	0,009	0,007	0,013	0,008	0,006	0,011
Filippinene	0,007	0,005	0,010	0,011	0,008	0,015	0,011	0,008	0,015	0,010	0,007	0,013
Afghanistan	0,039	0,027	0,054	0,024	0,017	0,033	0,024	0,017	0,034	0,017	0,012	0,024
Øvrig Afrika	0,032	0,029	0,036	0,024	0,021	0,027	0,023	0,021	0,026	0,018	0,016	0,020
Somalia	0,053	0,047	0,059	0,030	0,027	0,033	0,029	0,026	0,033	0,022	0,019	0,024
Marokko	0,030	0,025	0,037	0,022	0,019	0,027	0,022	0,018	0,026	0,017	0,014	0,021
Øvrig Øst-Europa	0,007	0,005	0,010	0,009	0,007	0,013	0,009	0,007	0,013	0,008	0,006	0,010
Russland	0,007	0,005	0,011	0,007	0,005	0,011	0,007	0,005	0,010	0,006	0,004	0,008
Øvrig Balkan	0,024	0,020	0,029	0,020	0,017	0,024	0,020	0,016	0,024	0,017	0,014	0,020
Polen	0,009	0,006	0,011	0,011	0,008	0,015	0,011	0,008	0,015	0,010	0,007	0,013
Kosovo	0,031	0,027	0,035	0,019	0,016	0,021	0,018	0,016	0,021	0,015	0,013	0,018
Bosnia-Hercegovina	0,017	0,015	0,020	0,014	0,012	0,016	0,014	0,012	0,016	0,013	0,011	0,015
Øvrig Vest-Europa	0,006	0,005	0,008	0,006	0,005	0,008	0,006	0,005	0,008	0,006	0,004	0,007
Tyskland	0,002	0,001	0,004	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,004
Storbritannia	0,006	0,004	0,007	0,007	0,005	0,009	0,007	0,005	0,009	0,006	0,005	0,008
Nederland	0,004	0,002	0,007	0,005	0,003	0,008	0,005	0,003	0,008	0,005	0,003	0,008
Øvrig Norden	0,005	0,005	0,006	0,006	0,005	0,007	0,006	0,005	0,007	0,006	0,005	0,007
Øvrig befolkning	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007

Tabell D5. Justerte sannsynligheter narkotikalovbrudd

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,004	0,001	0,011	0,003	0,001	0,010	0,003	0,001	0,009	0,002	0,001	0,007
Øvrig Nord-Amerika	0,003	0,002	0,005	0,004	0,003	0,007	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,004
Øvrig S- og m-Amerika	0,019	0,015	0,023	0,017	0,014	0,021	0,015	0,012	0,018	0,010	0,008	0,013
Chile	0,032	0,027	0,037	0,024	0,021	0,028	0,021	0,018	0,024	0,018	0,016	0,022
Øvrig Asia	0,012	0,009	0,015	0,010	0,008	0,012	0,008	0,006	0,010	0,005	0,004	0,007
Vietnam	0,014	0,012	0,016	0,010	0,008	0,012	0,008	0,007	0,010	0,007	0,006	0,008
Tyrkia	0,019	0,016	0,023	0,012	0,010	0,014	0,010	0,008	0,012	0,008	0,006	0,009
Thailand	0,017	0,013	0,022	0,019	0,015	0,025	0,018	0,013	0,023	0,013	0,010	0,017
Sri Lanka	0,005	0,003	0,007	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,004	0,002	0,002	0,004
Pakistan	0,016	0,014	0,019	0,013	0,011	0,015	0,009	0,008	0,011	0,007	0,006	0,008
Kina	0,002	0,001	0,005	0,002	0,001	0,005	0,002	0,001	0,004	0,001	0,001	0,003
Iran	0,037	0,033	0,041	0,024	0,022	0,027	0,021	0,019	0,023	0,014	0,013	0,016
Irak	0,018	0,015	0,020	0,008	0,007	0,010	0,008	0,007	0,009	0,004	0,003	0,005
India	0,005	0,003	0,008	0,005	0,003	0,008	0,004	0,003	0,006	0,004	0,002	0,005
Filippinene	0,007	0,005	0,009	0,009	0,006	0,012	0,007	0,005	0,010	0,006	0,004	0,009
Afghanistan	0,017	0,010	0,028	0,009	0,006	0,016	0,009	0,005	0,015	0,005	0,003	0,009
Øvrig Afrika	0,033	0,030	0,036	0,025	0,022	0,028	0,020	0,018	0,023	0,014	0,012	0,015
Somalia	0,096	0,089	0,103	0,053	0,049	0,058	0,044	0,041	0,048	0,029	0,026	0,031
Marokko	0,047	0,041	0,054	0,036	0,031	0,042	0,027	0,023	0,031	0,019	0,016	0,022
Øvrig Øst-Europa	0,004	0,003	0,006	0,005	0,003	0,007	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,005
Russland	0,010	0,007	0,015	0,009	0,006	0,012	0,008	0,006	0,012	0,006	0,004	0,009
Øvrig Balkan	0,013	0,010	0,017	0,011	0,008	0,014	0,009	0,007	0,012	0,007	0,006	0,009
Polen	0,015	0,012	0,019	0,018	0,015	0,023	0,016	0,013	0,020	0,013	0,010	0,016
Kosovo	0,016	0,013	0,019	0,009	0,007	0,010	0,008	0,006	0,010	0,006	0,005	0,007
Bosnia-Hercegovina	0,010	0,008	0,012	0,008	0,006	0,009	0,007	0,006	0,009	0,006	0,005	0,008
Øvrig Vest-Europa	0,005	0,003	0,007	0,005	0,004	0,007	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,004
Tyskland	0,003	0,002	0,004	0,004	0,003	0,006	0,004	0,002	0,006	0,003	0,002	0,005
Storbritannia	0,004	0,003	0,006	0,006	0,005	0,009	0,006	0,004	0,008	0,005	0,003	0,006
Nederland	0,003	0,001	0,005	0,003	0,002	0,007	0,003	0,002	0,007	0,003	0,001	0,006
Øvrig Norden	0,007	0,006	0,007	0,008	0,007	0,009	0,007	0,006	0,008	0,007	0,006	0,008
Øvrig befolkning	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011	0,011

Tabell D6. Justerte sannsynligheter trafikk

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,028	0,019	0,042	0,025	0,016	0,037	0,025	0,017	0,038	0,025	0,016	0,037
Øvrig Nord-Amerika	0,015	0,012	0,018	0,019	0,016	0,023	0,019	0,016	0,023	0,019	0,016	0,022
Øvrig S- og m-Amerika	0,042	0,036	0,048	0,042	0,036	0,049	0,043	0,037	0,050	0,042	0,036	0,049
Chile	0,063	0,057	0,070	0,051	0,046	0,057	0,054	0,048	0,060	0,053	0,047	0,059
Øvrig Asia	0,048	0,043	0,054	0,042	0,038	0,048	0,044	0,039	0,049	0,042	0,037	0,047
Vietnam	0,052	0,048	0,056	0,041	0,037	0,044	0,041	0,037	0,044	0,040	0,037	0,043
Tyrkia	0,077	0,071	0,083	0,056	0,051	0,060	0,056	0,052	0,061	0,055	0,050	0,060
Thailand	0,023	0,018	0,028	0,033	0,026	0,042	0,034	0,027	0,042	0,033	0,026	0,041
Sri Lanka	0,049	0,044	0,054	0,037	0,033	0,041	0,039	0,035	0,044	0,039	0,035	0,043
Pakistan	0,070	0,066	0,075	0,061	0,057	0,065	0,063	0,059	0,067	0,061	0,057	0,065
Kina	0,024	0,019	0,030	0,023	0,018	0,029	0,024	0,019	0,030	0,023	0,018	0,029
Iran	0,094	0,088	0,101	0,069	0,064	0,074	0,069	0,064	0,074	0,066	0,062	0,071
Irak	0,130	0,123	0,137	0,074	0,070	0,078	0,075	0,070	0,079	0,069	0,065	0,073
India	0,039	0,033	0,045	0,037	0,032	0,044	0,037	0,032	0,044	0,037	0,031	0,043
Filippinene	0,015	0,012	0,019	0,022	0,017	0,027	0,022	0,018	0,028	0,022	0,017	0,027
Afghanistan	0,103	0,084	0,126	0,072	0,058	0,089	0,073	0,059	0,090	0,069	0,055	0,085
Øvrig Afrika	0,052	0,048	0,056	0,039	0,036	0,042	0,041	0,037	0,044	0,039	0,036	0,043
Somalia	0,076	0,069	0,082	0,047	0,043	0,052	0,048	0,044	0,053	0,046	0,041	0,050
Marokko	0,058	0,051	0,066	0,043	0,038	0,049	0,045	0,039	0,052	0,043	0,038	0,050
Øvrig Øst-Europa	0,030	0,026	0,035	0,036	0,031	0,042	0,036	0,031	0,042	0,035	0,030	0,041
Russland	0,031	0,026	0,038	0,034	0,028	0,041	0,034	0,028	0,041	0,033	0,027	0,040
Øvrig Balkan	0,063	0,057	0,071	0,055	0,049	0,062	0,055	0,049	0,062	0,054	0,048	0,060
Polen	0,035	0,031	0,040	0,045	0,039	0,051	0,044	0,038	0,051	0,043	0,038	0,050
Kosovo	0,087	0,081	0,094	0,059	0,054	0,064	0,057	0,053	0,062	0,056	0,051	0,060
Bosnia-Hercegovina	0,043	0,039	0,047	0,036	0,033	0,040	0,036	0,033	0,040	0,036	0,033	0,039
Øvrig Vest-Europa	0,025	0,021	0,028	0,023	0,020	0,027	0,024	0,021	0,027	0,023	0,020	0,027
Tyskland	0,021	0,018	0,024	0,025	0,022	0,029	0,026	0,022	0,030	0,025	0,022	0,029
Storbritannia	0,020	0,017	0,023	0,021	0,019	0,025	0,022	0,019	0,026	0,022	0,019	0,025
Nederland	0,021	0,017	0,027	0,023	0,018	0,029	0,023	0,018	0,029	0,023	0,018	0,029
Øvrig Norden	0,028	0,026	0,029	0,031	0,030	0,033	0,031	0,029	0,033	0,031	0,029	0,033
Øvrig befolkning	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033	0,033

Tabell D7. Norskfødte personer. Justerte sannsynligheter for gjerningsperson

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Alle lovbrudd												
Nord-Amerika .	0,074	0,028	0,183	0,075	0,027	0,191	0,076	0,028	0,193	0,065	0,023	0,170
Sør og mellom-Amerika	0,240	0,183	0,308	0,227	0,169	0,297	0,225	0,168	0,295	0,209	0,155	0,276
Asia inkl.												
Tyrkia	0,156	0,148	0,166	0,151	0,142	0,161	0,150	0,141	0,160	0,129	0,121	0,137
Afrika	0,206	0,178	0,237	0,200	0,171	0,232	0,201	0,172	0,234	0,162	0,137	0,189
Øst-Europa	0,119	0,098	0,145	0,117	0,095	0,143	0,116	0,094	0,142	0,105	0,085	0,129
Vest-Europa ...	0,109	0,084	0,140	0,101	0,077	0,132	0,100	0,076	0,130	0,095	0,072	0,124
Norden	0,117	0,093	0,146	0,116	0,091	0,146	0,115	0,090	0,145	0,111	0,087	0,140
Øvrig befolkning	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104	0,104
Forbrytelser												
Nord-Amerika .	0,037	0,009	0,138	0,038	0,009	0,143	0,036	0,009	0,138	0,029	0,007	0,114
Sør og mellom-Amerika	0,152	0,108	0,211	0,140	0,098	0,197	0,129	0,090	0,183	0,116	0,080	0,165
Asia inkl.												
Tyrkia	0,088	0,081	0,095	0,084	0,077	0,091	0,074	0,068	0,080	0,059	0,054	0,064
Afrika	0,142	0,119	0,169	0,136	0,113	0,162	0,118	0,097	0,142	0,084	0,069	0,103
Øst-Europa	0,063	0,048	0,082	0,061	0,046	0,081	0,054	0,040	0,071	0,046	0,035	0,062
Vest-Europa ...	0,051	0,035	0,075	0,048	0,032	0,070	0,045	0,031	0,067	0,042	0,028	0,062
Norden	0,067	0,049	0,090	0,066	0,049	0,090	0,063	0,046	0,085	0,059	0,043	0,081
Øvrig befolkning	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049
Vinning												
Nord-Amerika .	0,037	0,009	0,138	0,038	0,009	0,143	0,036	0,009	0,138	0,029	0,007	0,114
Sør og mellom-Amerika	0,152	0,108	0,211	0,140	0,098	0,197	0,129	0,090	0,183	0,116	0,080	0,165
Asia inkl.												
Tyrkia	0,088	0,081	0,095	0,084	0,077	0,091	0,074	0,068	0,080	0,059	0,054	0,064
Afrika	0,142	0,119	0,169	0,136	0,113	0,162	0,118	0,097	0,142	0,084	0,069	0,103
Øst-Europa	0,063	0,048	0,082	0,061	0,046	0,081	0,054	0,040	0,071	0,046	0,035	0,062
Vest-Europa ...	0,051	0,035	0,075	0,048	0,032	0,070	0,045	0,031	0,067	0,042	0,028	0,062
Norden	0,067	0,049	0,090	0,066	0,049	0,090	0,063	0,046	0,085	0,059	0,043	0,081
Øvrig befolkning	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049
Vold												
Nord-Amerika .	0,037	0,009	0,138	0,038	0,009	0,143	0,036	0,009	0,138	0,029	0,007	0,114
Sør og mellom-Amerika	0,152	0,108	0,211	0,140	0,098	0,197	0,129	0,090	0,183	0,116	0,080	0,165
Asia inkl.												
Tyrkia	0,088	0,081	0,095	0,084	0,077	0,091	0,074	0,068	0,080	0,059	0,054	0,064
Afrika	0,142	0,119	0,169	0,136	0,113	0,162	0,118	0,097	0,142	0,084	0,069	0,103
Øst-Europa	0,063	0,048	0,082	0,061	0,046	0,081	0,054	0,040	0,071	0,046	0,035	0,062
Vest-Europa ...	0,051	0,035	0,075	0,048	0,032	0,070	0,045	0,031	0,067	0,042	0,028	0,062
Norden	0,067	0,049	0,090	0,066	0,049	0,090	0,063	0,046	0,085	0,059	0,043	0,081
Øvrig befolkning	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049
Narkotika												
Nord-Amerika .	0,037	0,009	0,138	0,038	0,009	0,143	0,036	0,009	0,138	0,029	0,007	0,114
Sør og mellom-Amerika	0,152	0,108	0,211	0,140	0,098	0,197	0,129	0,090	0,183	0,116	0,080	0,165
Asia inkl.												
Tyrkia	0,088	0,081	0,095	0,084	0,077	0,091	0,074	0,068	0,080	0,059	0,054	0,064
Afrika	0,142	0,119	0,169	0,136	0,113	0,162	0,118	0,097	0,142	0,084	0,069	0,103
Øst-Europa	0,063	0,048	0,082	0,061	0,046	0,081	0,054	0,040	0,071	0,046	0,035	0,062
Vest-Europa ...	0,051	0,035	0,075	0,048	0,032	0,070	0,045	0,031	0,067	0,042	0,028	0,062
Norden	0,067	0,049	0,090	0,066	0,049	0,090	0,063	0,046	0,085	0,059	0,043	0,081
Øvrig befolkning	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049
Trafikk												
Nord-Amerika .	0,037	0,009	0,138	0,038	0,009	0,143	0,036	0,009	0,138	0,029	0,007	0,114
Sør og mellom-Amerika	0,152	0,108	0,211	0,140	0,098	0,197	0,129	0,090	0,183	0,116	0,080	0,165
Asia inkl.												
Tyrkia	0,088	0,081	0,095	0,084	0,077	0,091	0,074	0,068	0,080	0,059	0,054	0,064
Afrika	0,142	0,119	0,169	0,136	0,113	0,162	0,118	0,097	0,142	0,084	0,069	0,103
Øst-Europa	0,063	0,048	0,082	0,061	0,046	0,081	0,054	0,040	0,071	0,046	0,035	0,062
Vest-Europa ...	0,051	0,035	0,075	0,048	0,032	0,070	0,045	0,031	0,067	0,042	0,028	0,062
Norden	0,067	0,049	0,090	0,066	0,049	0,090	0,063	0,046	0,085	0,059	0,043	0,081
Øvrig befolkning	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049

Tabell D8. Justerte sannsynligheter for straff, alle lovbrudd

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,032	0,023	0,045	0,028	0,020	0,039	0,029	0,020	0,040	0,027	0,019	0,038
Øvrig Nord-Amerika .	0,024	0,021	0,028	0,032	0,027	0,037	0,032	0,028	0,037	0,030	0,026	0,035
Øvrig S- og m- Amerika	0,079	0,072	0,086	0,084	0,076	0,092	0,086	0,078	0,094	0,078	0,071	0,086
Chile	0,107	0,099	0,115	0,097	0,089	0,105	0,099	0,091	0,107	0,095	0,087	0,103
Øvrig Asia	0,081	0,075	0,087	0,069	0,064	0,075	0,071	0,066	0,076	0,061	0,057	0,066
Vietnam	0,083	0,078	0,088	0,076	0,071	0,080	0,076	0,071	0,081	0,071	0,067	0,076
Tyrkia	0,095	0,089	0,101	0,072	0,067	0,077	0,074	0,069	0,079	0,067	0,063	0,072
Thailand	0,038	0,034	0,044	0,054	0,048	0,062	0,055	0,048	0,062	0,050	0,043	0,056
Sri Lanka	0,073	0,067	0,079	0,061	0,056	0,067	0,065	0,060	0,071	0,062	0,057	0,067
Pakistan	0,093	0,089	0,098	0,086	0,082	0,091	0,091	0,087	0,096	0,084	0,080	0,089
Kina	0,038	0,032	0,044	0,036	0,030	0,042	0,036	0,031	0,043	0,032	0,027	0,038
Iran	0,135	0,129	0,141	0,107	0,101	0,112	0,109	0,103	0,115	0,098	0,093	0,103
Irak	0,165	0,158	0,171	0,109	0,104	0,114	0,109	0,104	0,114	0,096	0,092	0,101
India	0,049	0,043	0,055	0,051	0,045	0,059	0,052	0,046	0,060	0,050	0,044	0,057
Filippinene	0,026	0,023	0,030	0,038	0,033	0,045	0,040	0,034	0,046	0,037	0,032	0,043
Afghanistan	0,141	0,130	0,153	0,077	0,070	0,084	0,076	0,070	0,083	0,065	0,060	0,071
Øvrig Afrika	0,108	0,103	0,113	0,085	0,081	0,089	0,087	0,083	0,092	0,077	0,073	0,081
Somalia	0,148	0,141	0,155	0,098	0,093	0,103	0,100	0,095	0,106	0,085	0,081	0,090
Marokko	0,117	0,107	0,127	0,102	0,093	0,111	0,107	0,098	0,117	0,096	0,088	0,105
Øvrig Øst-Europa	0,043	0,039	0,048	0,048	0,043	0,053	0,048	0,044	0,053	0,045	0,040	0,049
Russland	0,086	0,080	0,093	0,085	0,079	0,093	0,084	0,078	0,092	0,075	0,069	0,082
Øvrig Balkan	0,090	0,083	0,098	0,081	0,074	0,088	0,081	0,075	0,089	0,078	0,071	0,085
Polen	0,056	0,051	0,062	0,062	0,056	0,068	0,063	0,057	0,069	0,058	0,053	0,064
Kosovo	0,160	0,152	0,169	0,116	0,109	0,123	0,113	0,106	0,120	0,107	0,100	0,113
Bosnia-Hercegovina .	0,069	0,064	0,073	0,060	0,056	0,064	0,059	0,055	0,063	0,057	0,053	0,061
Øvrig Vest-Europa ...	0,034	0,030	0,038	0,034	0,030	0,038	0,035	0,031	0,039	0,033	0,030	0,037
Tyskland	0,028	0,025	0,032	0,032	0,029	0,036	0,033	0,029	0,036	0,032	0,029	0,036
Storbritannia	0,028	0,025	0,031	0,032	0,028	0,036	0,033	0,029	0,037	0,032	0,029	0,036
Nederland	0,027	0,022	0,033	0,030	0,024	0,036	0,030	0,025	0,037	0,030	0,025	0,037
Øvrig Norden	0,044	0,042	0,046	0,052	0,050	0,054	0,052	0,050	0,055	0,052	0,050	0,055
Øvrig befolkning	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050

Tabell D9. Justerte sannsynligheter for straff, forbrytelser

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,007	0,003	0,014	0,006	0,003	0,012	0,006	0,003	0,012	0,005	0,002	0,010
Øvrig Nord-Amerika .	0,007	0,006	0,009	0,010	0,008	0,013	0,010	0,008	0,013	0,008	0,006	0,011
Øvrig S- og m- Amerika	0,037	0,032	0,042	0,037	0,032	0,042	0,036	0,031	0,041	0,028	0,025	0,032
Chile	0,051	0,046	0,057	0,045	0,040	0,050	0,043	0,038	0,048	0,038	0,034	0,043
Øvrig Asia	0,035	0,031	0,039	0,029	0,025	0,032	0,028	0,025	0,031	0,020	0,017	0,022
Vietnam	0,033	0,030	0,036	0,028	0,026	0,031	0,027	0,024	0,030	0,023	0,021	0,025
Tyrkia	0,040	0,036	0,045	0,028	0,026	0,032	0,027	0,025	0,030	0,022	0,020	0,025
Thailand	0,020	0,016	0,023	0,025	0,021	0,031	0,025	0,021	0,030	0,020	0,016	0,024
Sri Lanka	0,028	0,025	0,032	0,023	0,020	0,026	0,022	0,019	0,025	0,019	0,017	0,022
Pakistan	0,041	0,038	0,044	0,036	0,033	0,039	0,034	0,032	0,037	0,028	0,026	0,030
Kina	0,009	0,007	0,013	0,009	0,006	0,012	0,008	0,006	0,011	0,006	0,005	0,009
Iran	0,063	0,058	0,068	0,046	0,043	0,050	0,045	0,041	0,048	0,034	0,032	0,037
Irak	0,070	0,066	0,075	0,041	0,038	0,044	0,039	0,037	0,042	0,030	0,028	0,032
India	0,018	0,014	0,022	0,019	0,015	0,024	0,018	0,014	0,022	0,016	0,013	0,020
Filippinene	0,010	0,008	0,013	0,014	0,011	0,018	0,014	0,011	0,018	0,012	0,009	0,015
Afghanistan	0,048	0,042	0,056	0,023	0,020	0,027	0,023	0,019	0,026	0,016	0,014	0,018
Øvrig Afrika	0,053	0,049	0,056	0,039	0,036	0,042	0,038	0,035	0,041	0,028	0,026	0,030
Somalia	0,092	0,086	0,098	0,056	0,052	0,059	0,054	0,050	0,057	0,037	0,034	0,039
Marokko	0,068	0,061	0,076	0,058	0,051	0,065	0,055	0,049	0,062	0,042	0,037	0,047
Øvrig Øst-Europa	0,014	0,012	0,017	0,015	0,013	0,018	0,015	0,012	0,017	0,012	0,010	0,014
Russland	0,036	0,031	0,040	0,032	0,028	0,036	0,031	0,027	0,035	0,023	0,021	0,027
Øvrig Balkan	0,039	0,034	0,044	0,033	0,029	0,038	0,032	0,028	0,036	0,028	0,024	0,032
Polen	0,020	0,017	0,023	0,021	0,018	0,025	0,020	0,017	0,024	0,017	0,014	0,020
Kosovo	0,071	0,065	0,077	0,046	0,042	0,050	0,043	0,039	0,047	0,037	0,034	0,041
Bosnia-Hercegovina .	0,028	0,025	0,031	0,023	0,021	0,026	0,023	0,020	0,025	0,021	0,019	0,023
Øvrig Vest-Europa ...	0,011	0,009	0,013	0,011	0,009	0,014	0,011	0,009	0,013	0,010	0,008	0,012
Tyskland	0,007	0,006	0,009	0,008	0,007	0,011	0,008	0,007	0,011	0,008	0,006	0,010
Storbritannia	0,009	0,008	0,012	0,012	0,010	0,014	0,012	0,010	0,014	0,011	0,009	0,013
Nederland	0,008	0,006	0,012	0,009	0,006	0,013	0,009	0,006	0,013	0,009	0,006	0,013
Øvrig Norden	0,015	0,014	0,016	0,018	0,017	0,020	0,018	0,016	0,019	0,018	0,016	0,019
Øvrig befolkning	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019	0,019

Tabell D10. Justerte sannsynligheter for straff, vinningslovbrudd

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,003	0,001	0,009	0,003	0,001	0,008	0,003	0,001	0,008	0,002	0,001	0,006
Øvrig Nord-Amerika ..	0,004	0,003	0,005	0,005	0,003	0,007	0,005	0,003	0,007	0,004	0,003	0,006
Øvrig S- og m- Amerika	0,019	0,016	0,023	0,018	0,015	0,022	0,018	0,015	0,021	0,013	0,011	0,016
Chile	0,027	0,023	0,032	0,024	0,021	0,028	0,023	0,019	0,027	0,019	0,017	0,023
Øvrig Asia	0,020	0,018	0,023	0,017	0,014	0,019	0,016	0,014	0,019	0,011	0,009	0,012
Vietnam	0,033	0,030	0,037	0,029	0,026	0,032	0,027	0,025	0,030	0,023	0,020	0,025
Tyrkia	0,017	0,014	0,020	0,013	0,011	0,015	0,012	0,010	0,014	0,009	0,008	0,011
Thailand	0,009	0,007	0,012	0,010	0,008	0,013	0,010	0,008	0,013	0,008	0,006	0,010
Sri Lanka	0,016	0,014	0,019	0,013	0,011	0,016	0,013	0,011	0,016	0,011	0,009	0,013
Pakistan	0,019	0,017	0,022	0,017	0,015	0,019	0,017	0,015	0,019	0,013	0,011	0,015
Kina	0,010	0,007	0,013	0,009	0,007	0,012	0,009	0,006	0,012	0,006	0,005	0,009
Iran	0,035	0,031	0,038	0,026	0,024	0,029	0,026	0,023	0,028	0,018	0,017	0,020
Irak	0,045	0,041	0,049	0,028	0,026	0,031	0,027	0,025	0,029	0,019	0,017	0,020
India	0,010	0,007	0,013	0,010	0,008	0,014	0,010	0,007	0,013	0,008	0,006	0,011
Filippinene	0,006	0,005	0,009	0,008	0,006	0,011	0,008	0,006	0,011	0,006	0,005	0,009
Afghanistan	0,025	0,020	0,030	0,013	0,011	0,016	0,013	0,011	0,016	0,009	0,007	0,011
Øvrig Afrika	0,027	0,025	0,030	0,021	0,019	0,023	0,020	0,018	0,022	0,014	0,013	0,016
Somalia	0,038	0,035	0,042	0,024	0,022	0,027	0,024	0,021	0,026	0,015	0,014	0,017
Marokko	0,038	0,032	0,044	0,032	0,027	0,037	0,031	0,027	0,037	0,022	0,019	0,026
Øvrig Øst-Europa	0,011	0,009	0,013	0,011	0,009	0,013	0,011	0,009	0,013	0,008	0,007	0,010
Russland	0,026	0,023	0,030	0,023	0,020	0,026	0,023	0,020	0,026	0,016	0,014	0,019
Øvrig Balkan	0,024	0,020	0,028	0,021	0,018	0,025	0,020	0,017	0,024	0,017	0,014	0,020
Polen	0,013	0,011	0,016	0,014	0,011	0,016	0,013	0,011	0,016	0,011	0,009	0,013
Kosovo	0,052	0,047	0,058	0,035	0,032	0,039	0,032	0,029	0,036	0,027	0,024	0,030
Bosnia-Hercegovina ..	0,021	0,019	0,024	0,018	0,016	0,021	0,018	0,015	0,020	0,016	0,014	0,018
Øvrig Vest-Europa ...	0,005	0,004	0,007	0,005	0,004	0,007	0,005	0,004	0,007	0,004	0,003	0,006
Tyskland	0,005	0,004	0,007	0,006	0,004	0,007	0,006	0,004	0,007	0,006	0,004	0,007
Storbritannia	0,002	0,002	0,004	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,004
Nederland	0,003	0,002	0,006	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,007
Øvrig Norden	0,007	0,007	0,008	0,009	0,008	0,010	0,008	0,008	0,009	0,008	0,008	0,009
Øvrig befolkning	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008

Tabell D11. Justerte sannsynligheter for straff, vold

	M1			M2			M3			M4		
	Mean1	LCI1	UCI1	Mean2	LCI2	UCI2	Mean3	LCI3	UCI3	Mean4	LCI4	UCI4
Øvrig Oseania	0,002	0,001	0,008	0,002	0,000	0,007	0,002	0,001	0,008	0,002	0,000	0,007
Øvrig Nord-Amerika ..	0,002	0,001	0,003	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005
Øvrig S- og m- Amerika	0,013	0,011	0,017	0,014	0,012	0,018	0,015	0,012	0,019	0,013	0,010	0,016
Chile	0,015	0,012	0,018	0,013	0,010	0,016	0,013	0,011	0,017	0,012	0,010	0,015
Øvrig Asia	0,010	0,009	0,013	0,009	0,007	0,011	0,009	0,007	0,011	0,007	0,006	0,009
Vietnam	0,008	0,006	0,010	0,007	0,006	0,009	0,008	0,006	0,009	0,007	0,005	0,008
Tyrkia	0,015	0,013	0,018	0,011	0,009	0,013	0,012	0,010	0,014	0,010	0,009	0,012
Thailand	0,006	0,004	0,008	0,009	0,006	0,013	0,009	0,006	0,013	0,008	0,006	0,011
Sri Lanka	0,009	0,007	0,012	0,008	0,006	0,010	0,008	0,007	0,011	0,008	0,006	0,010
Pakistan	0,010	0,008	0,011	0,009	0,007	0,010	0,010	0,008	0,012	0,009	0,007	0,010
Kina	0,002	0,001	0,003	0,002	0,001	0,003	0,002	0,001	0,003	0,001	0,001	0,003
Iran	0,019	0,017	0,022	0,014	0,012	0,016	0,015	0,013	0,017	0,012	0,011	0,014
Irak	0,026	0,023	0,029	0,015	0,013	0,016	0,015	0,013	0,017	0,012	0,011	0,014
India	0,003	0,002	0,005	0,004	0,002	0,006	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,006
Filippinene	0,003	0,002	0,005	0,006	0,004	0,009	0,006	0,004	0,009	0,006	0,004	0,008
Afghanistan	0,021	0,017	0,026	0,009	0,007	0,012	0,009	0,007	0,011	0,007	0,006	0,009
Øvrig Afrika	0,015	0,013	0,017	0,011	0,010	0,013	0,012	0,010	0,013	0,009	0,008	0,011
Somalia	0,023	0,020	0,026	0,013	0,012	0,015	0,014	0,012	0,016	0,010	0,009	0,012
Marokko	0,014	0,011	0,018	0,012	0,010	0,016	0,014	0,011	0,018	0,011	0,009	0,015
Øvrig Øst-Europa	0,004	0,003	0,005	0,005	0,003	0,007	0,005	0,004	0,007	0,004	0,003	0,006
Russland	0,010	0,008	0,012	0,009	0,007	0,011	0,009	0,007	0,011	0,007	0,006	0,009
Øvrig Balkan	0,014	0,011	0,017	0,012	0,010	0,015	0,013	0,010	0,016	0,012	0,009	0,014
Polen	0,004	0,003	0,005	0,004	0,003	0,006	0,005	0,003	0,007	0,004	0,003	0,006
Kosovo	0,028	0,024	0,032	0,017	0,015	0,020	0,017	0,015	0,020	0,016	0,014	0,018
Bosnia-Hercegovina ..	0,010	0,008	0,012	0,008	0,007	0,010	0,008	0,007	0,010	0,008	0,006	0,009
Øvrig Vest-Europa ...	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,004
Tyskland	0,001	0,000	0,002	0,001	0,001	0,002	0,001	0,001	0,002	0,001	0,001	0,002
Storbritannia	0,004	0,003	0,006	0,006	0,004	0,008	0,006	0,004	0,008	0,006	0,004	0,008
Nederland	0,002	0,001	0,005	0,003	0,001	0,006	0,003	0,001	0,006	0,003	0,001	0,006
Øvrig Norden	0,003	0,003	0,004	0,004	0,004	0,005	0,004	0,004	0,005	0,004	0,004	0,005
Øvrig befolkning	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005

Tabell D12. Justerte sannsynligheter for straff, narkotikalovbrudd

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,003	0,001	0,009	0,003	0,001	0,008	0,002	0,001	0,007	0,002	0,001	0,006
Øvrig Nord-Amerika .	0,003	0,002	0,005	0,005	0,003	0,007	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,005
Øvrig S- og m-												
Amerika	0,013	0,010	0,016	0,012	0,010	0,015	0,011	0,009	0,014	0,008	0,006	0,010
Chile	0,018	0,015	0,022	0,015	0,012	0,018	0,014	0,011	0,017	0,011	0,009	0,014
Øvrig Asia	0,011	0,009	0,013	0,008	0,007	0,010	0,008	0,006	0,009	0,005	0,004	0,006
Vietnam	0,010	0,008	0,012	0,008	0,007	0,010	0,007	0,006	0,009	0,006	0,005	0,007
Tyrkia	0,012	0,010	0,015	0,008	0,007	0,010	0,007	0,006	0,009	0,006	0,005	0,007
Thailand	0,008	0,006	0,011	0,010	0,007	0,013	0,009	0,007	0,012	0,007	0,005	0,009
Sri Lanka	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,004	0,002	0,002	0,003
Pakistan	0,011	0,010	0,013	0,010	0,008	0,011	0,008	0,007	0,010	0,006	0,005	0,007
Kina	0,001	0,000	0,003	0,001	0,000	0,002	0,001	0,000	0,002	0,001	0,000	0,002
Iran	0,025	0,022	0,028	0,018	0,016	0,020	0,016	0,014	0,018	0,011	0,010	0,012
Irak	0,014	0,012	0,016	0,008	0,006	0,009	0,007	0,006	0,008	0,005	0,004	0,005
India	0,004	0,002	0,006	0,004	0,002	0,006	0,004	0,002	0,006	0,003	0,002	0,005
Filippinene	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,006	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,004
Afghanistan	0,013	0,010	0,017	0,005	0,004	0,007	0,005	0,004	0,007	0,003	0,003	0,004
Øvrig Afrika	0,020	0,018	0,023	0,015	0,013	0,016	0,014	0,012	0,015	0,009	0,008	0,010
Somalia	0,053	0,049	0,057	0,029	0,027	0,032	0,027	0,025	0,029	0,016	0,015	0,018
Marokko	0,032	0,027	0,038	0,028	0,023	0,033	0,024	0,020	0,029	0,016	0,014	0,020
Øvrig Øst-Europa	0,004	0,003	0,005	0,004	0,003	0,005	0,004	0,003	0,005	0,003	0,002	0,004
Russland	0,011	0,009	0,014	0,009	0,007	0,011	0,009	0,007	0,011	0,006	0,005	0,007
Øvrig Balkan	0,011	0,009	0,015	0,009	0,007	0,012	0,009	0,007	0,011	0,007	0,006	0,009
Polen	0,007	0,006	0,009	0,007	0,006	0,010	0,007	0,005	0,009	0,005	0,004	0,007
Kosovo	0,016	0,014	0,020	0,010	0,008	0,012	0,009	0,007	0,010	0,007	0,006	0,008
Bosnia-Hercegovina .	0,007	0,006	0,009	0,006	0,005	0,007	0,006	0,004	0,007	0,005	0,004	0,006
Øvrig Vest-Europa ...	0,004	0,003	0,006	0,005	0,003	0,006	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,005
Tyskland	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,004
Storbritannia	0,003	0,002	0,004	0,004	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005
Nederland	0,003	0,002	0,005	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,007	0,004	0,002	0,007
Øvrig Norden	0,005	0,005	0,006	0,007	0,006	0,008	0,006	0,006	0,007	0,006	0,006	0,007
Øvrig befolkning	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008

Tabell D13. Justerte sannsynligheter for straff, trafikklovbrudd

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Oseania	0,022	0,014	0,033	0,018	0,012	0,028	0,020	0,013	0,030	0,020	0,013	0,030
Øvrig Nord-Amerika .	0,014	0,012	0,017	0,018	0,015	0,022	0,019	0,016	0,023	0,019	0,016	0,023
Øvrig S- og m-												
Amerika	0,027	0,023	0,032	0,029	0,025	0,034	0,032	0,027	0,037	0,031	0,027	0,036
Chile	0,044	0,038	0,049	0,038	0,034	0,043	0,042	0,037	0,048	0,042	0,037	0,047
Øvrig Asia	0,036	0,033	0,041	0,031	0,028	0,035	0,033	0,030	0,037	0,033	0,029	0,036
Vietnam	0,029	0,026	0,033	0,026	0,023	0,029	0,027	0,024	0,030	0,027	0,024	0,030
Tyrkia	0,048	0,044	0,053	0,037	0,033	0,040	0,039	0,036	0,043	0,039	0,035	0,042
Thailand	0,010	0,008	0,013	0,017	0,013	0,021	0,017	0,013	0,022	0,017	0,013	0,021
Sri Lanka	0,038	0,034	0,043	0,032	0,028	0,036	0,037	0,033	0,041	0,036	0,032	0,041
Pakistan	0,049	0,046	0,053	0,045	0,041	0,048	0,051	0,048	0,055	0,051	0,047	0,054
Kina	0,018	0,014	0,023	0,017	0,014	0,022	0,019	0,015	0,024	0,018	0,014	0,023
Iran	0,064	0,060	0,069	0,049	0,046	0,053	0,052	0,048	0,056	0,051	0,047	0,054
Irak	0,077	0,072	0,082	0,049	0,046	0,053	0,050	0,047	0,054	0,049	0,046	0,053
India	0,025	0,020	0,030	0,025	0,021	0,031	0,027	0,023	0,033	0,027	0,022	0,032
Filippinene	0,011	0,008	0,013	0,017	0,013	0,021	0,018	0,014	0,022	0,018	0,014	0,022
Afghanistan	0,075	0,067	0,084	0,042	0,037	0,047	0,042	0,037	0,047	0,041	0,036	0,046
Øvrig Afrika	0,039	0,036	0,042	0,030	0,028	0,032	0,032	0,030	0,035	0,032	0,029	0,034
Somalia	0,041	0,037	0,045	0,026	0,024	0,029	0,028	0,025	0,031	0,027	0,024	0,030
Marokko	0,033	0,028	0,039	0,027	0,023	0,032	0,031	0,026	0,037	0,031	0,026	0,036
Øvrig Øst-Europa	0,021	0,018	0,024	0,024	0,021	0,027	0,025	0,021	0,028	0,024	0,021	0,028
Russland	0,041	0,036	0,046	0,042	0,037	0,047	0,042	0,038	0,048	0,041	0,037	0,047
Øvrig Balkan	0,045	0,040	0,051	0,040	0,035	0,045	0,041	0,037	0,047	0,041	0,036	0,046
Polen	0,028	0,025	0,032	0,031	0,027	0,035	0,032	0,028	0,036	0,031	0,027	0,036
Kosovo	0,078	0,072	0,085	0,055	0,050	0,060	0,054	0,049	0,059	0,053	0,049	0,058
Bosnia-Hercegovina .	0,030	0,027	0,033	0,026	0,024	0,029	0,026	0,023	0,029	0,026	0,023	0,029
Øvrig Vest-Europa ...	0,019	0,016	0,022	0,018	0,016	0,021	0,020	0,017	0,023	0,020	0,017	0,023
Tyskland	0,016	0,014	0,018	0,018	0,015	0,020	0,018	0,015	0,021	0,018	0,015	0,021
Storbritannia	0,015	0,012	0,017	0,016	0,013	0,019	0,017	0,014	0,020	0,017	0,014	0,020
Nederland	0,015	0,011	0,019	0,016	0,012	0,020	0,016	0,012	0,021	0,016	0,012	0,021
Øvrig Norden	0,023	0,022	0,025	0,027	0,025	0,028	0,027	0,026	0,029	0,027	0,026	0,029
Øvrig befolkning	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025

Tabell D14. Norskfødte personer. Justerte sannsynligheter for straffereaksjon etter lovbruddsgruppe

	M1			M2			M3			M4		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Alle lovbrudd												
Nord-Amerika .	0,071	0,027	0,173	0,077	0,029	0,192	0,083	0,031	0,204	0,075	0,028	0,186
Sør og mellom- Amerika	0,173	0,141	0,210	0,168	0,135	0,206	0,175	0,141	0,215	0,161	0,129	0,198
Asia inkl.												
Tyrkia	0,134	0,126	0,141	0,133	0,125	0,141	0,147	0,139	0,156	0,127	0,119	0,135
Afrika	0,155	0,135	0,178	0,156	0,135	0,180	0,184	0,160	0,212	0,149	0,128	0,172
Øst-Europa	0,141	0,117	0,168	0,142	0,118	0,170	0,155	0,129	0,186	0,137	0,114	0,165
Vest-Europa ...	0,100	0,075	0,132	0,094	0,070	0,126	0,098	0,073	0,131	0,093	0,069	0,124
Norden	0,115	0,089	0,146	0,113	0,087	0,145	0,116	0,090	0,150	0,110	0,084	0,141
Øvrig befolkning	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115	0,115
Forbrytelser												
Nord-Amerika .	0,067	0,025	0,165	0,110	0,041	0,263	0,106	0,039	0,257	0,099	0,037	0,242
Sør og mellom- Amerika	0,159	0,130	0,194	0,219	0,177	0,267	0,205	0,165	0,251	0,191	0,154	0,236
Asia inkl.												
Tyrkia	0,094	0,088	0,100	0,142	0,132	0,152	0,129	0,120	0,138	0,114	0,106	0,123
Afrika	0,145	0,125	0,166	0,219	0,190	0,250	0,198	0,171	0,228	0,164	0,141	0,190
Øst-Europa	0,133	0,112	0,158	0,178	0,148	0,212	0,163	0,135	0,196	0,148	0,122	0,178
Vest-Europa ...	0,088	0,066	0,117	0,108	0,080	0,146	0,104	0,076	0,141	0,100	0,073	0,135
Norden	0,105	0,082	0,133	0,117	0,090	0,151	0,111	0,085	0,144	0,107	0,081	0,138
Øvrig befolkning	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098
Vinning												
Nord-Amerika .	0,067	0,025	0,165	0,110	0,041	0,263	0,106	0,039	0,257	0,099	0,037	0,242
Sør og mellom- Amerika	0,159	0,130	0,194	0,219	0,177	0,267	0,205	0,165	0,251	0,191	0,154	0,236
Asia inkl.												
Tyrkia	0,094	0,088	0,100	0,142	0,132	0,152	0,129	0,120	0,138	0,114	0,106	0,123
Afrika	0,145	0,125	0,166	0,219	0,190	0,250	0,198	0,171	0,228	0,164	0,141	0,190
Øst-Europa	0,133	0,112	0,158	0,178	0,148	0,212	0,163	0,135	0,196	0,148	0,122	0,178
Vest-Europa ...	0,088	0,066	0,117	0,108	0,080	0,146	0,104	0,076	0,141	0,100	0,073	0,135
Norden	0,105	0,082	0,133	0,117	0,090	0,151	0,111	0,085	0,144	0,107	0,081	0,138
Øvrig befolkning	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098
Vold												
Nord-Amerika .	0,067	0,025	0,165	0,110	0,041	0,263	0,106	0,039	0,257	0,099	0,037	0,242
Sør og mellom- Amerika	0,159	0,130	0,194	0,219	0,177	0,267	0,205	0,165	0,251	0,191	0,154	0,236
Asia inkl.												
Tyrkia	0,094	0,088	0,100	0,142	0,132	0,152	0,129	0,120	0,138	0,114	0,106	0,123
Afrika	0,145	0,125	0,166	0,219	0,190	0,250	0,198	0,171	0,228	0,164	0,141	0,190
Øst-Europa	0,133	0,112	0,158	0,178	0,148	0,212	0,163	0,135	0,196	0,148	0,122	0,178
Vest-Europa ...	0,088	0,066	0,117	0,108	0,080	0,146	0,104	0,076	0,141	0,100	0,073	0,135
Norden	0,105	0,082	0,133	0,117	0,090	0,151	0,111	0,085	0,144	0,107	0,081	0,138
Øvrig befolkning	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098
Narkotika												
Nord-Amerika .	0,067	0,025	0,165	0,110	0,041	0,263	0,106	0,039	0,257	0,099	0,037	0,242
Sør og mellom- Amerika	0,159	0,130	0,194	0,219	0,177	0,267	0,205	0,165	0,251	0,191	0,154	0,236
Asia inkl.												
Tyrkia	0,094	0,088	0,100	0,142	0,132	0,152	0,129	0,120	0,138	0,114	0,106	0,123
Afrika	0,145	0,125	0,166	0,219	0,190	0,250	0,198	0,171	0,228	0,164	0,141	0,190
Øst-Europa	0,133	0,112	0,158	0,178	0,148	0,212	0,163	0,135	0,196	0,148	0,122	0,178
Vest-Europa ...	0,088	0,066	0,117	0,108	0,080	0,146	0,104	0,076	0,141	0,100	0,073	0,135
Norden	0,105	0,082	0,133	0,117	0,090	0,151	0,111	0,085	0,144	0,107	0,081	0,138
Øvrig befolkning	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098
Trafikk												
Nord-Amerika .	0,067	0,025	0,165	0,110	0,041	0,263	0,106	0,039	0,257	0,099	0,037	0,242
Sør og mellom- Amerika	0,159	0,130	0,194	0,219	0,177	0,267	0,205	0,165	0,251	0,191	0,154	0,236
Asia inkl.												
Tyrkia	0,094	0,088	0,100	0,142	0,132	0,152	0,129	0,120	0,138	0,114	0,106	0,123
Afrika	0,145	0,125	0,166	0,219	0,190	0,250	0,198	0,171	0,228	0,164	0,141	0,190
Øst-Europa	0,133	0,112	0,158	0,178	0,148	0,212	0,163	0,135	0,196	0,148	0,122	0,178
Vest-Europa ...	0,088	0,066	0,117	0,108	0,080	0,146	0,104	0,076	0,141	0,100	0,073	0,135
Norden	0,105	0,082	0,133	0,117	0,090	0,151	0,111	0,085	0,144	0,107	0,081	0,138
Øvrig befolkning	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098	0,098

Tabell D15. Justerte sannsynligheter for fengsling. Alle nyinnsettelse

	M1			M2		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Nord-Amerika	0,003	0,002	0,004	0,004	0,002	0,006
Øvrig S- og m-Amerika	0,013	0,011	0,017	0,013	0,011	0,017
Chile	0,021	0,018	0,025	0,017	0,014	0,020
Øvrig Asia	0,016	0,013	0,018	0,012	0,010	0,015
Vietnam	0,017	0,015	0,020	0,014	0,012	0,016
Tyrkia	0,019	0,017	0,022	0,013	0,011	0,015
Thailand	0,006	0,004	0,008	0,011	0,008	0,015
Sri Lanka	0,014	0,012	0,017	0,011	0,009	0,013
Pakistan	0,019	0,017	0,021	0,015	0,014	0,017
Kina	0,004	0,002	0,006	0,003	0,002	0,005
Iran	0,026	0,023	0,030	0,018	0,016	0,021
Irak	0,029	0,026	0,032	0,017	0,015	0,019
India	0,006	0,004	0,009	0,006	0,004	0,009
Filippinene	0,003	0,002	0,005	0,005	0,003	0,008
Afghanistan	0,018	0,014	0,023	0,009	0,007	0,011
Øvrig Afrika	0,022	0,020	0,025	0,015	0,014	0,017
Somalia	0,031	0,028	0,035	0,018	0,016	0,020
Marokko	0,026	0,022	0,032	0,020	0,016	0,024
Øvrig Øst-Europa	0,007	0,006	0,009	0,008	0,006	0,010
Russland	0,014	0,012	0,017	0,015	0,012	0,018
Øvrig Balkan	0,016	0,013	0,020	0,014	0,011	0,017
Polen	0,010	0,008	0,013	0,011	0,008	0,013
Kosovo	0,031	0,027	0,035	0,020	0,017	0,023
Bosnia-Hercegovina	0,010	0,009	0,012	0,009	0,007	0,010
Øvrig Vest-Europa	0,004	0,003	0,006	0,004	0,003	0,005
Tyskland	0,004	0,003	0,006	0,004	0,003	0,006
Storbritannia	0,004	0,003	0,006	0,004	0,003	0,006
Nederland	0,004	0,002	0,006	0,004	0,002	0,007
Øvrig Norden	0,007	0,007	0,008	0,008	0,007	0,009
Øvrig befolkning	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008

Tabell D16. Justerte sannsynligheter for fengsling. Alle nyinnsettelse på dom

	M1			M2		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Nord-Amerika	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,005
Øvrig S- og m-Amerika	0,012	0,009	0,015	0,012	0,009	0,015
Chile	0,018	0,015	0,022	0,015	0,012	0,018
Øvrig Asia	0,012	0,010	0,015	0,010	0,008	0,012
Vietnam	0,012	0,010	0,014	0,009	0,008	0,011
Tyrkia	0,015	0,013	0,018	0,010	0,008	0,012
Thailand	0,004	0,003	0,006	0,007	0,005	0,011
Sri Lanka	0,011	0,009	0,014	0,008	0,007	0,010
Pakistan	0,015	0,013	0,017	0,012	0,011	0,014
Kina	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005
Iran	0,022	0,020	0,025	0,015	0,014	0,017
Irak	0,022	0,019	0,025	0,013	0,011	0,014
India	0,006	0,004	0,009	0,006	0,004	0,008
Filippinene	0,003	0,002	0,004	0,005	0,003	0,007
Afghanistan	0,012	0,009	0,016	0,006	0,004	0,008
Øvrig Afrika	0,016	0,015	0,019	0,011	0,010	0,013
Somalia	0,026	0,023	0,029	0,015	0,013	0,017
Marokko	0,022	0,018	0,027	0,016	0,013	0,020
Øvrig Øst-Europa	0,006	0,004	0,008	0,007	0,005	0,009
Russland	0,011	0,009	0,014	0,011	0,009	0,014
Øvrig Balkan	0,014	0,011	0,017	0,011	0,009	0,014
Polen	0,008	0,007	0,011	0,009	0,007	0,011
Kosovo	0,023	0,020	0,027	0,015	0,013	0,018
Bosnia-Hercegovina	0,008	0,007	0,010	0,007	0,006	0,009
Øvrig Vest-Europa	0,004	0,003	0,005	0,003	0,002	0,005
Tyskland	0,004	0,003	0,005	0,004	0,003	0,005
Storbritannia	0,004	0,003	0,005	0,004	0,003	0,006
Nederland	0,002	0,001	0,004	0,002	0,001	0,004
Øvrig Norden	0,007	0,006	0,008	0,007	0,007	0,008
Øvrig befolkning	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007

Tabell D17. Justerte sannsynligheter for fengsling. Alle nyinnsettelse på varetekt

	M1			M2		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Øvrig Nord-Amerika	0,000	0,000	0,001	0,000	0,000	0,001
Øvrig S- og m-Amerika	0,003	0,002	0,005	0,003	0,002	0,005
Chile	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,005
Øvrig Asia	0,005	0,004	0,007	0,004	0,003	0,005
Vietnam	0,007	0,006	0,009	0,006	0,005	0,007
Tyrkia	0,005	0,004	0,007	0,003	0,002	0,004
Thailand	0,002	0,001	0,004	0,004	0,002	0,006
Sri Lanka	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,004
Pakistan	0,006	0,005	0,008	0,005	0,004	0,006
Kina	0,001	0,000	0,002	0,000	0,000	0,002
Iran	0,007	0,006	0,009	0,005	0,004	0,006
Irak	0,011	0,009	0,013	0,006	0,005	0,007
India	0,001	0,000	0,002	0,001	0,000	0,002
Filippinene	0,001	0,000	0,002	0,001	0,000	0,003
Afghanistan	0,007	0,005	0,011	0,003	0,002	0,005
Øvrig Afrika	0,007	0,006	0,009	0,005	0,004	0,006
Somalia	0,009	0,007	0,011	0,005	0,004	0,006
Marokko	0,007	0,005	0,010	0,005	0,003	0,007
Øvrig Øst-Europa	0,002	0,001	0,003	0,002	0,001	0,003
Russland	0,004	0,002	0,005	0,004	0,002	0,005
Øvrig Balkan	0,004	0,003	0,006	0,003	0,002	0,005
Polen	0,003	0,002	0,004	0,003	0,002	0,004
Kosovo	0,011	0,009	0,014	0,007	0,005	0,009
Bosnia-Hercegovina	0,003	0,002	0,004	0,002	0,002	0,003
Øvrig Vest-Europa	0,001	0,000	0,001	0,001	0,000	0,001
Tyskland	0,001	0,000	0,001	0,001	0,000	0,002
Storbritannia	0,001	0,000	0,002	0,001	0,000	0,002
Nederland	0,002	0,001	0,004	0,002	0,001	0,004
Øvrig Norden	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
Øvrig befolkning	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001

Tabell D18. Norskfødte personer. Justerte sannsynligheter for nyinnsettelse etter type innsettelse

Alle nyinnsettelser	M1			M2			M3		
	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI	Estimat	Nedre KI	Øvre KI
Sør og mellom-Amerika ..	0,040	0,025	0,062	0,051	0,032	0,080	0,043	0,027	0,069
Asia inkl. Tyrkia	0,030	0,027	0,034	0,033	0,029	0,037	0,025	0,022	0,029
Afrika	0,047	0,036	0,061	0,052	0,039	0,068	0,036	0,027	0,047
Øvrig befolkning	0,018	0,018	0,018	0,018	0,018	0,018	0,018	0,018	0,018

Vedlegg E: Vedleggstabeller. Parameterestimater for kap 6

Tabell E1. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, alle lovbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-2,751	(0,002) ***	-3,116	(0,008) ***	-3,103	(0,011) ***	-2,896	(0,011) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Oseania	-0,340	(0,170) *	-0,465	(0,174) **	-0,475	(0,174) **	-0,536	(0,174) **
Øvrig Nord-Amerika	-0,897	(0,072) ***	-0,664	(0,074) ***	-0,672	(0,074) ***	-0,759	(0,074) ***
Chile	1,073	(0,039) ***	0,897	(0,041) ***	0,885	(0,041) ***	0,861	(0,041) ***
Øvrig Sør og mellom-Amerika .	0,711	(0,049) ***	0,753	(0,051) ***	0,721	(0,051) ***	0,632	(0,052) ***
Vietnam	0,860	(0,029) ***	0,644	(0,030) ***	0,607	(0,030) ***	0,554	(0,030) ***
Tyrkia	0,980	(0,034) ***	0,659	(0,035) ***	0,608	(0,035) ***	0,530	(0,035) ***
Thailand	0,190	(0,068) **	0,543	(0,072) ***	0,527	(0,072) ***	0,442	(0,072) ***
SriLanka	0,525	(0,041) ***	0,256	(0,042) ***	0,225	(0,042) ***	0,195	(0,042) ***
Pakistan	0,857	(0,026) ***	0,721	(0,028) ***	0,632	(0,028) ***	0,552	(0,028) ***
Kina	0,002	(0,078)	-0,006	(0,081)	-0,045	(0,081)	-0,138	(0,081) ^
Iran	1,326	(0,028) ***	1,017	(0,029) ***	0,978	(0,029) ***	0,873	(0,030) ***
Irak	1,649	(0,025) ***	1,066	(0,026) ***	1,051	(0,026) ***	0,839	(0,026) ***
India	0,282	(0,059) ***	0,256	(0,061) ***	0,189	(0,061) **	0,145	(0,061) *
Filippinene	-0,311	(0,069) ***	0,032	(0,072)	-0,006	(0,072)	-0,055	(0,072)
Øvrig Asia	0,606	(0,042) ***	0,491	(0,044) ***	0,459	(0,044) ***	0,339	(0,045) ***
Afghanistan	1,324	(0,088) ***	0,949	(0,094) ***	0,931	(0,094) ***	0,769	(0,093) ***
Somalia	1,523	(0,030) ***	1,085	(0,033) ***	1,032	(0,033) ***	0,885	(0,033) ***
Marokko	1,238	(0,043) ***	0,996	(0,045) ***	0,919	(0,045) ***	0,812	(0,045) ***
Øvrig Afrika	1,007	(0,028) ***	0,756	(0,029) ***	0,717	(0,029) ***	0,614	(0,029) ***
Russland	0,180	(0,068) **	0,229	(0,072) **	0,189	(0,072) **	0,097	(0,072)
Restenavalkan	0,802	(0,045) ***	0,682	(0,047) ***	0,633	(0,047) ***	0,561	(0,047) ***
Polen	0,257	(0,051) ***	0,505	(0,054) ***	0,471	(0,054) ***	0,414	(0,054) ***
Kosovo	1,189	(0,033) ***	0,788	(0,035) ***	0,753	(0,035) ***	0,661	(0,035) ***
Bosnia-Hercegovina	0,468	(0,034) ***	0,309	(0,035) ***	0,303	(0,035) ***	0,267	(0,035) ***
Øvrig Øst-Europa	-0,019	(0,056)	0,155	(0,058) **	0,131	(0,058) *	0,051	(0,058)
Tyskland	-0,514	(0,058) ***	-0,299	(0,059) ***	-0,306	(0,059) ***	-0,329	(0,059) ***
Storbritannia	-0,547	(0,054) ***	-0,446	(0,055) ***	-0,439	(0,055) ***	-0,467	(0,055) ***
Nederland	-0,659	(0,102) ***	-0,579	(0,103) ***	-0,574	(0,103) ***	-0,589	(0,103) ***
Øvrig Vest-Europa	-0,240	(0,052) ***	-0,277	(0,053) ***	-0,306	(0,053) ***	-0,359	(0,053) ***
Øvrig Norden	-0,193	(0,021) ***	-0,066	(0,022) **	-0,102	(0,022) ***	-0,102	(0,022) ***
Mann			1,633	(0,006) ***	1,636	(0,006) ***	1,683	(0,006) ***
Alder								
50- år			-1,779	(0,009) ***	-1,786	(0,009) ***	-1,852	(0,009) ***
40-49 år			-0,920	(0,009) ***	-0,925	(0,009) ***	-0,810	(0,009) ***
30-39 år			-0,545	(0,008) ***	-0,553	(0,008) ***	-0,436	(0,008) ***
25-29 år			-0,313	(0,009) ***	-0,321	(0,009) ***	-0,233	(0,009) ***
18-20 år			0,381	(0,010) ***	0,386	(0,010) ***	0,269	(0,010) ***
15-17 år			0,532	(0,010) ***	0,538	(0,010) ***	0,319	(0,010) ***
Bosted								
Trondheim					-0,093	(0,015) ***	-0,119	(0,015) ***
Tromsø					0,089	(0,020) ***	0,080	(0,020) ***
Stavanger					-0,192	(0,017) ***	-0,207	(0,017) ***
Oslo					0,098	(0,010) ***	0,088	(0,010) ***
Kristiansand					0,061	(0,019) ***	0,039	(0,019) *
Bergen					-0,110	(0,013) ***	-0,133	(0,013) ***
Nord-Norge					0,081	(0,010) ***	0,057	(0,010) ***
Trøndelag					-0,148	(0,013) ***	-0,170	(0,013) ***
Vestlandet					-0,192	(0,010) ***	-0,202	(0,010) ***
Agder og Rogaland					-0,070	(0,010) ***	-0,083	(0,010) ***
Sør-Østlandet					0,123	(0,009) ***	0,106	(0,009) ***
Hedmark og Oppland					-0,071	(0,011) ***	-0,091	(0,011) ***
Ikke spesifisert					-0,046	(0,059)	-0,056	(0,059)
Sysselsatt							-0,410	(0,006) ***
2 Log L	1 666 109		1 449 169		1 446 606		1 441 500	

Tabell E2. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, forbrytelser

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-3,737	(0,004) ***	-3,967	(0,012) ***	-3,993	(0,016) ***	-3,554	(0,016) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Oseania	-0,667	(0,318) *	-0,795	(0,320) *	-0,846	(0,321) **	-1,025	(0,321) **
Øvrig Nord-Amerika	-1,163	(0,133) ***	-0,850	(0,134) ***	-0,899	(0,134) ***	-1,137	(0,134) ***
Chile	1,288	(0,052) ***	1,057	(0,055) ***	0,982	(0,055) ***	0,914	(0,055) ***
Øvrig Sør og mellom-Amerika	0,870	(0,069) ***	0,847	(0,071) ***	0,758	(0,072) ***	0,526	(0,072) ***
Vietnam	0,825	(0,044) ***	0,527	(0,045) ***	0,445	(0,045) ***	0,312	(0,045) ***
Tyrkia	1,055	(0,049) ***	0,656	(0,050) ***	0,542	(0,050) ***	0,357	(0,050) ***
Thailand	0,432	(0,095) ***	0,669	(0,098) ***	0,622	(0,099) ***	0,417	(0,098) ***
SriLanka	0,368	(0,067) ***	0,047	(0,068) ***	-0,058	(0,069) ***	-0,139	(0,069) *
Pakistan	0,849	(0,040) ***	0,660	(0,041) ***	0,463	(0,042) ***	0,273	(0,042) ***
Kina	-0,609	(0,165) ***	-0,640	(0,167) ***	-0,739	(0,167) ***	-0,993	(0,167) ***
Iran	1,385	(0,039) ***	0,990	(0,040) ***	0,901	(0,041) ***	0,641	(0,041) ***
Irak	1,587	(0,035) ***	0,898	(0,036) ***	0,864	(0,036) ***	0,373	(0,036) ***
India	0,151	(0,098) ***	0,132	(0,099) ***	-0,005	(0,099) ***	-0,128	(0,100) ***
Filippinene	-0,247	(0,107) *	0,059	(0,109) ***	-0,028	(0,109) ***	-0,160	(0,109) ***
Øvrig Asia	0,615	(0,065) ***	0,454	(0,066) ***	0,358	(0,066) ***	0,047	(0,067) ***
Afghanistan	1,146	(0,136) ***	0,629	(0,141) ***	0,596	(0,141) ***	0,229	(0,140) ***
Somalia	2,034	(0,035) ***	1,496	(0,038) ***	1,379	(0,038) ***	1,042	(0,038) ***
Marokko	1,568	(0,054) ***	1,302	(0,057) ***	1,122	(0,057) ***	0,865	(0,057) ***
Øvrig Afrika	1,241	(0,037) ***	0,956	(0,038) ***	0,844	(0,038) ***	0,576	(0,039) ***
Russland	0,139	(0,109) ***	0,067	(0,111) ***	0,005	(0,112) ***	-0,219	(0,112) ^
Restenavalkan	0,821	(0,067) ***	0,657	(0,069) ***	0,566	(0,069) ***	0,383	(0,069) ***
Polen	0,253	(0,080) **	0,469	(0,082) ***	0,401	(0,082) ***	0,239	(0,083) **
Kosovo	1,074	(0,050) ***	0,549	(0,052) ***	0,497	(0,052) ***	0,289	(0,052) ***
Bosnia-Hercegovina	0,466	(0,052) ***	0,249	(0,053) ***	0,233	(0,054) ***	0,147	(0,054) ***
Øvrig Øst-Europa	-0,346	(0,104) ***	-0,171	(0,105) ***	-0,226	(0,105) *	-0,452	(0,105) **
Tyskland	-0,995	(0,117) ***	-0,711	(0,118) ***	-0,737	(0,118) ***	-0,832	(0,118) ***
Storbritannia	-0,792	(0,098) ***	-0,578	(0,099) ***	-0,610	(0,099) ***	-0,725	(0,099) ***
Nederland	-1,083	(0,201) ***	-0,928	(0,202) ***	-0,933	(0,202) ***	-0,990	(0,202) ***
Øvrig Vest-Europa	-0,375	(0,088) ***	-0,365	(0,089) ***	-0,449	(0,090) ***	-0,616	(0,090) ***
Øvrig Norden	-0,357	(0,036) ***	-0,199	(0,037) ***	-0,271	(0,037) ***	-0,279	(0,037) ***
Mann			1,614	(0,009) ***	1,618	(0,009) ***	1,734	(0,009) ***
Alder								
50- år			-2,781	(0,017) ***	-2,786	(0,017) ***	-2,950	(0,017) ***
40-49 år			-1,202	(0,014) ***	-1,207	(0,014) ***	-0,903	(0,014) ***
30-39 år			-0,669	(0,012) ***	-0,683	(0,012) ***	-0,372	(0,012) ***
25-29 år			-0,370	(0,013) ***	-0,390	(0,013) ***	-0,159	(0,013) ***
18-20 år			0,403	(0,013) ***	0,415	(0,013) ***	0,144	(0,014) ***
15-17 år			0,517	(0,013) ***	0,531	(0,013) ***	0,052	(0,014) ***
Bosted								
Trondheim					-0,064	(0,023) **	-0,134	(0,023) ***
Tromsø					0,213	(0,030) ***	0,188	(0,030) ***
Stavanger					-0,039	(0,025) ***	-0,073	(0,026) **
Oslo					0,275	(0,015) ***	0,257	(0,015) ***
Kristiansand					0,243	(0,027) ***	0,189	(0,027) ***
Bergen					0,039	(0,019) *	-0,018	(0,019) ***
Nord-Norge					0,102	(0,016) ***	0,047	(0,016) **
Trøndelag					-0,231	(0,021) ***	-0,282	(0,021) ***
Vestlandet					-0,222	(0,016) ***	-0,243	(0,016) ***
Agder og Rogaland					-0,072	(0,016) ***	-0,098	(0,016) ***
Sør-Østlandet					0,162	(0,014) ***	0,125	(0,014) ***
Hedmark og Oppland					-0,106	(0,017) ***	-0,148	(0,017) ***
Ikke spesifisert					-0,144	(0,096)	-0,158	(0,096)
Sysselsatt							-1,017	(0,009) ***
2 Log L	816 639		696 603		694 486		681 071	

Tabell E3. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, vinningslovbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-4,405	(0,005) ***	-4,393	(0,016) ***	-4,416	(0,021) ***	-3,905	(0,022) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Oseania	-0,515	(0,410)	-0,604	(0,411)	-0,694	(0,411) ^	-0,904	(0,412) *
Øvrig Nord-Amerika	-0,931	(0,165) ***	-0,689	(0,165) ***	-0,774	(0,165) ***	-1,051	(0,166) ***
Chile	1,523	(0,063) ***	1,313	(0,064) ***	1,185	(0,065) ***	1,092	(0,065) ***
Øvrig Sør og mellom-Amerika	1,145	(0,082) ***	1,091	(0,083) ***	0,960	(0,083) ***	0,668	(0,084) ***
Vietnam	1,721	(0,040) ***	1,493	(0,040) ***	1,360	(0,041) ***	1,190	(0,041) ***
Tyrkia	1,118	(0,064) ***	0,788	(0,065) ***	0,618	(0,065) ***	0,357	(0,065) ***
Thailand	0,713	(0,114) ***	0,816	(0,115) ***	0,758	(0,115) ***	0,477	(0,116) ***
SriLanka	0,960	(0,070) ***	0,697	(0,070) ***	0,560	(0,071) ***	0,443	(0,071) ***
Pakistan	1,285	(0,044) ***	1,120	(0,045) ***	0,851	(0,046) ***	0,579	(0,046) ***
Kina	0,533	(0,132) ***	0,509	(0,133) ***	0,363	(0,133) **	0,058	(0,133) ***
Iran	1,736	(0,045) ***	1,401	(0,045) ***	1,266	(0,046) ***	0,941	(0,046) ***
Irak	1,928	(0,040) ***	1,386	(0,041) ***	1,346	(0,041) ***	0,751	(0,041) ***
India	0,686	(0,104) ***	0,655	(0,105) ***	0,469	(0,105) ***	0,309	(0,105) **
Filippinene	0,259	(0,116) *	0,439	(0,116) ***	0,332	(0,117) **	0,160	(0,117) ***
Øvrig Asia	1,126	(0,070) ***	0,987	(0,070) ***	0,840	(0,071) ***	0,455	(0,071) ***
Afghanistan	1,676	(0,145) ***	1,261	(0,147) ***	1,217	(0,147) ***	0,761	(0,147) ***
Somalia	1,899	(0,048) ***	1,419	(0,049) ***	1,256	(0,050) ***	0,838	(0,050) ***
Marokko	1,990	(0,060) ***	1,754	(0,061) ***	1,505	(0,062) ***	1,168	(0,063) ***
Øvrig Afrika	1,475	(0,045) ***	1,222	(0,045) ***	1,059	(0,046) ***	0,726	(0,046) ***
Russland	0,929	(0,103) ***	0,862	(0,104) ***	0,844	(0,104) ***	0,555	(0,104) ***
Restenavalkan	1,279	(0,073) ***	1,135	(0,074) ***	1,004	(0,074) ***	0,769	(0,075) ***
Polen	0,875	(0,081) ***	1,017	(0,082) ***	0,917	(0,083) ***	0,721	(0,083) ***
Kosovo	1,734	(0,050) ***	1,321	(0,051) ***	1,250	(0,051) ***	0,971	(0,052) ***
Bosnia-Hercegovina	1,001	(0,055) ***	0,836	(0,056) ***	0,799	(0,056) ***	0,685	(0,056) ***
Øvrig Øst-Europa	0,414	(0,099) ***	0,510	(0,100) ***	0,426	(0,100) ***	0,163	(0,100) ***
Tyskland	-0,414	(0,122) ***	-0,201	(0,122) ***	-0,248	(0,122) *	-0,342	(0,123) **
Storbritannia	-0,733	(0,132) ***	-0,576	(0,132) ***	-0,648	(0,132) ***	-0,776	(0,132) ***
Nederland	-1,153	(0,289) ***	-1,042	(0,290) ***	-1,064	(0,290) ***	-1,119	(0,290) ***
Øvrig Vest-Europa	-0,212	(0,113) ^	-0,207	(0,114) ^	-0,337	(0,114) **	-0,531	(0,114) ***
Øvrig Norden	-0,176	(0,046) ***	-0,065	(0,046) ***	-0,159	(0,046) ***	-0,160	(0,046) ***
Mann			1,029	(0,011) ***	1,034	(0,011) ***	1,180	(0,011) ***
Alder								
50- år			-1,720	(0,019) ***	-1,723	(0,019) ***	-1,911	(0,019) ***
40-49 år			-0,870	(0,018) ***	-0,874	(0,018) ***	-0,493	(0,019) ***
30-39 år			-0,466	(0,017) ***	-0,482	(0,017) ***	-0,099	(0,017) ***
25-29 år			-0,250	(0,019) ***	-0,276	(0,019) ***	0,005	(0,019) ***
18-20 år			0,313	(0,019) ***	0,330	(0,020) ***	0,017	(0,020) ***
15-17 år			0,520	(0,019) ***	0,542	(0,019) ***	0,007	(0,019) ***
Bosted								
Trondheim					0,082	(0,029) **	-0,004	(0,029) ***
Tromsø					0,100	(0,042) *	0,062	(0,042) ***
Stavanger					0,087	(0,032) **	0,042	(0,032) ***
Oslo					0,357	(0,019) ***	0,331	(0,019) ***
Kristiansand					0,391	(0,034) ***	0,316	(0,034) ***
Bergen					0,078	(0,025) **	0,003	(0,025) ***
Nord-Norge					-0,103	(0,022) ***	-0,184	(0,023) ***
Trøndelag					-0,186	(0,027) ***	-0,258	(0,027) ***
Vestlandet					-0,378	(0,022) ***	-0,416	(0,022) ***
Agder og Rogaland					-0,034	(0,021) ***	-0,083	(0,021) ***
Sør-Østlandet					0,167	(0,018) ***	0,108	(0,018) ***
Hedmark og Oppland					-0,100	(0,023) ***	-0,165	(0,023) ***
Ikke spesifisert					-0,327	(0,142) *	-0,361	(0,142) *
Sysselsatt							-1,264	(0,011) ***
2 Log L	499 800		465 513		463 549		451 237	

Tabell E4. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, voldslovbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-4,472	(0,005) ***	-4,401	(0,016) ***	-4,369	(0,022) ***	-3,803	(0,022) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Oseania	-1,144	(0,578) *	-1,259	(0,580) *	-1,376	(0,580) *	-1,661	(0,581) **
Øvrig Nord-Amerika	-1,339	(0,209) ***	-0,951	(0,210) ***	-1,070	(0,210) ***	-1,444	(0,210) ***
Chile	1,051	(0,081) ***	0,777	(0,083) ***	0,618	(0,083) ***	0,498	(0,084) ***
Øvrig Sør og mellom-Amerika	0,513	(0,114) ***	0,420	(0,116) ***	0,253	(0,117) *	-0,097	(0,117)
Vietnam	0,217	(0,082) **	-0,142	(0,083) ^	-0,298	(0,083) ***	-0,499	(0,084) ***
Tyrkia	0,532	(0,087) ***	0,064	(0,088)	-0,144	(0,088)	-0,404	(0,088) ***
Thailand	0,428	(0,135) **	0,538	(0,138) ***	0,445	(0,138) **	0,150	(0,138)
SriLanka	-0,895	(0,177) ***	-1,222	(0,178) ***	-1,407	(0,178) ***	-1,541	(0,178) ***
Pakistan	0,376	(0,070) ***	0,148	(0,071) *	-0,181	(0,072) *	-0,452	(0,072) ***
Kina	-1,691	(0,406) ***	-1,724	(0,410) ***	-1,901	(0,410) ***	-2,289	(0,410) ***
Iran	1,203	(0,058) ***	0,776	(0,060) ***	0,615	(0,060) ***	0,237	(0,060) ***
Irak	0,442	(0,081) ***	-0,329	(0,082) ***	-0,378	(0,082) ***	-1,043	(0,082) ***
India	-0,775	(0,219) ***	-0,768	(0,220) ***	-0,999	(0,220) ***	-1,194	(0,220) ***
Filippinene	-0,548	(0,177) **	-0,280	(0,179)	-0,431	(0,179) *	-0,637	(0,179) ***
Øvrig Asia	0,016	(0,122)	-0,161	(0,123)	-0,343	(0,123) **	-0,806	(0,124) ***
Afghanistan	0,404	(0,270)	-0,201	(0,272)	-0,256	(0,272)	-0,752	(0,272) **
Somalia	2,226	(0,044) ***	1,593	(0,045) ***	1,404	(0,046) ***	0,950	(0,046) ***
Marokko	1,463	(0,078) ***	1,183	(0,080) ***	0,884	(0,081) ***	0,515	(0,081) ***
Øvrig Afrika	1,089	(0,055) ***	0,798	(0,056) ***	0,599	(0,056) ***	0,191	(0,057) ***
Rusland	-0,082	(0,172)	-0,262	(0,174)	-0,297	(0,175) ^	-0,623	(0,175) ***
Restenavalkan	0,137	(0,130)	-0,058	(0,131)	-0,208	(0,132)	-0,475	(0,132) ***
Polen	0,297	(0,111) **	0,491	(0,113) ***	0,364	(0,113) **	0,111	(0,114)
Kosovo	0,322	(0,100) **	-0,285	(0,101) **	-0,369	(0,101) ***	-0,652	(0,101) ***
Bosnia-Hercegovina	-0,146	(0,099)	-0,410	(0,100) ***	-0,452	(0,100) ***	-0,581	(0,101) ***
Øvrig Øst-Europa	-1,042	(0,209) ***	-0,896	(0,210) ***	-0,994	(0,210) ***	-1,348	(0,210) ***
Tyskland	-1,431	(0,208) ***	-1,069	(0,210) ***	-1,131	(0,210) ***	-1,314	(0,210) ***
Storbritannia	-0,943	(0,151) ***	-0,582	(0,152) ***	-0,694	(0,152) ***	-0,909	(0,153) ***
Nederland	-1,488	(0,353) ***	-1,229	(0,355) ***	-1,260	(0,355) ***	-1,372	(0,356) ***
Øvrig Vest-Europa	-0,882	(0,163) ***	-0,817	(0,163) ***	-0,985	(0,164) ***	-1,265	(0,164) ***
Øvrig Norden	-0,539	(0,056) ***	-0,352	(0,057) ***	-0,484	(0,057) ***	-0,497	(0,057) ***
Mann			1,493	(0,013) ***	1,500	(0,013) ***	1,665	(0,013) ***
Alder								
50- år			-4,498	(0,046) ***	-4,500	(0,046) ***	-4,722	(0,046) ***
40-49 år			-1,764	(0,021) ***	-1,770	(0,021) ***	-1,291	(0,021) ***
30-39 år			-0,947	(0,016) ***	-0,969	(0,016) ***	-0,475	(0,017) ***
25-29 år			-0,492	(0,017) ***	-0,528	(0,018) ***	-0,167	(0,018) ***
18-20 år			0,395	(0,017) ***	0,416	(0,017) ***	0,045	(0,017) **
15-17 år			0,336	(0,017) ***	0,360	(0,017) ***	-0,272	(0,018) ***
Bosted								
Trondheim					-0,098	(0,032) **	-0,202	(0,032) ***
Tromsø					0,192	(0,041) ***	0,157	(0,042) ***
Stavanger					0,137	(0,033) ***	0,090	(0,034) **
Oslo					0,361	(0,020) ***	0,341	(0,021) ***
Kristiansand					0,310	(0,037) ***	0,232	(0,037) ***
Bergen					0,091	(0,026) ***	0,007	(0,026)
Nord-Norge					-0,162	(0,024) ***	-0,240	(0,024) ***
Trøndelag					-0,558	(0,032) ***	-0,633	(0,032) ***
Vestlandet					-0,375	(0,023) ***	-0,403	(0,023) ***
Agder og Rogaland					-0,133	(0,023) ***	-0,166	(0,023) ***
Sør-Østlandet					0,158	(0,019) ***	0,108	(0,019) ***
Hedmark og Oppland					-0,406	(0,027) ***	-0,462	(0,027) ***
Ikke spesifisert					-0,226	(0,138)	-0,243	(0,139) ^
Sysselsatt							-1,533	(0,013) ***
2 Log L	448 649		374 959		372 335		357 607	

Tabell E5. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, narkotikalovbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-4,472	(0,005) ***	-4,401	(0,016) ***	-4,369	(0,022) ***	-3,803	(0,022) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Oseania	-1,144	(0,578) *	-1,259	(0,580) *	-1,376	(0,580) *	-1,661	(0,581) **
Øvrig Nord-Amerika	-1,339	(0,209) ***	-0,951	(0,210) ***	-1,070	(0,210) ***	-1,444	(0,210) ***
Chile	1,051	(0,081) ***	0,777	(0,083) ***	0,618	(0,083) ***	0,498	(0,084) ***
Øvrig Sør og mellom-Amerika	0,513	(0,114) ***	0,420	(0,116) ***	0,253	(0,117) *	-0,097	(0,117)
Vietnam	0,217	(0,082) **	-0,142	(0,083) ^	-0,298	(0,083) ***	-0,499	(0,084) ***
Tyrkia	0,532	(0,087) ***	0,064	(0,088)	-0,144	(0,088)	-0,404	(0,088) ***
Thailand	0,428	(0,135) **	0,538	(0,138) ***	0,445	(0,138) **	0,150	(0,138)
SriLanka	-0,895	(0,177) ***	-1,222	(0,178) ***	-1,407	(0,178) ***	-1,541	(0,178) ***
Pakistan	0,376	(0,070) ***	0,148	(0,071) *	-0,181	(0,072) *	-0,452	(0,072) ***
Kina	-1,691	(0,406) ***	-1,724	(0,410) ***	-1,901	(0,410) ***	-2,289	(0,410) ***
Iran	1,203	(0,058) ***	0,776	(0,060) ***	0,615	(0,060) ***	0,237	(0,060) ***
Irak	0,442	(0,081) ***	-0,329	(0,082) ***	-0,378	(0,082) ***	-1,043	(0,082) ***
India	-0,775	(0,219) ***	-0,768	(0,220) ***	-0,999	(0,220) ***	-1,194	(0,220) ***
Filippinene	-0,548	(0,177) **	-0,280	(0,179)	-0,431	(0,179) *	-0,637	(0,179) ***
Øvrig Asia	0,016	(0,122)	-0,161	(0,123)	-0,343	(0,123) **	-0,806	(0,124) ***
Afghanistan	0,404	(0,270)	-0,201	(0,272)	-0,256	(0,272)	-0,752	(0,272) **
Somalia	2,226	(0,044) ***	1,593	(0,045) ***	1,404	(0,046) ***	0,950	(0,046) ***
Marokko	1,463	(0,078) ***	1,183	(0,080) ***	0,884	(0,081) ***	0,515	(0,081) ***
Øvrig Afrika	1,089	(0,055) ***	0,798	(0,056) ***	0,599	(0,056) ***	0,191	(0,057) ***
Russland	-0,082	(0,172)	-0,262	(0,174)	-0,297	(0,175) ^	-0,623	(0,175) ***
Restenavalkan	0,137	(0,130)	-0,058	(0,131)	-0,208	(0,132)	-0,475	(0,132) ***
Polen	0,297	(0,111) **	0,491	(0,113) ***	0,364	(0,113) **	0,111	(0,114)
Kosovo	0,322	(0,100) **	-0,285	(0,101) **	-0,369	(0,101) ***	-0,652	(0,101) ***
Bosnia-Hercegovina	-0,146	(0,099)	-0,410	(0,100) ***	-0,452	(0,100) ***	-0,581	(0,101) ***
Øvrig Øst-Europa	-1,042	(0,209) ***	-0,896	(0,210) ***	-0,994	(0,210) ***	-1,348	(0,210) ***
Tyskland	-1,431	(0,208) ***	-1,069	(0,210) ***	-1,131	(0,210) ***	-1,314	(0,210) ***
Storbritannia	-0,943	(0,151) ***	-0,582	(0,152) ***	-0,694	(0,152) ***	-0,909	(0,153) ***
Nederland	-1,488	(0,353) ***	-1,229	(0,355) ***	-1,260	(0,355) ***	-1,372	(0,356) ***
Øvrig Vest-Europa	-0,882	(0,163) ***	-0,817	(0,163) ***	-0,985	(0,164) ***	-1,265	(0,164) ***
Øvrig Norden	-0,539	(0,056) ***	-0,352	(0,057) ***	-0,484	(0,057) ***	-0,497	(0,057) ***
Mann			1,493	(0,013) ***	1,500	(0,013) ***	1,665	(0,013) ***
Alder								
50- år			-4,498	(0,046) ***	-4,500	(0,046) ***	-4,722	(0,046) ***
40-49 år			-1,764	(0,021) ***	-1,770	(0,021) ***	-1,291	(0,021) ***
30-39 år			-0,947	(0,016) ***	-0,969	(0,016) ***	-0,475	(0,017) ***
25-29 år			-0,492	(0,017) ***	-0,528	(0,018) ***	-0,167	(0,018) ***
18-20 år			0,395	(0,017) ***	0,416	(0,017) ***	0,045	(0,017) **
15-17 år			0,336	(0,017) ***	0,360	(0,017) ***	-0,272	(0,018) ***
Bosted								
Trondheim					-0,098	(0,032) **	-0,202	(0,032) ***
Tromsø					0,192	(0,041) ***	0,157	(0,042) ***
Stavanger					0,137	(0,033) ***	0,090	(0,034) **
Oslo					0,361	(0,020) ***	0,341	(0,021) ***
Kristiansand					0,310	(0,037) ***	0,232	(0,037) ***
Bergen					0,091	(0,026) ***	0,007	(0,026)
Nord-Norge					-0,162	(0,024) ***	-0,240	(0,024) ***
Trøndelag					-0,558	(0,032) ***	-0,633	(0,032) ***
Vestlandet					-0,375	(0,023) ***	-0,403	(0,023) ***
Agder og Rogaland					-0,133	(0,023) ***	-0,166	(0,023) ***
Sør-Østlandet					0,158	(0,019) ***	0,108	(0,019) ***
Hedmark og Oppland					-0,406	(0,027) ***	-0,462	(0,027) ***
Ikke spesifisert					-0,226	(0,138)	-0,243	(0,139) ^
Sysselsatt							-1,533	(0,013) ***
2 Log L	448 649		374 959		372 335		357 607	

Tabell E6. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, trafikkløvbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-3,370	(0,003) ***	-3,962	(0,011) ***	-3,882	(0,014) ***	-3,799	(0,015) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Oseania	-0,186	(0,211)	-0,314	(0,214)	-0,286	(0,214)	-0,308	(0,214)
Øvrig Nord-Amerika	-0,822	(0,094) ***	-0,588	(0,095) ***	-0,562	(0,095) ***	-0,594	(0,095) ***
Chile	0,672	(0,058) ***	0,449	(0,060) ***	0,497	(0,060) ***	0,488	(0,060) ***
Øvrig Sør og mellom-Amerika	0,237	(0,078) **	0,243	(0,079) **	0,271	(0,080) ***	0,238	(0,080) **
Vietnam	0,457	(0,044) ***	0,206	(0,045) ***	0,203	(0,045) ***	0,184	(0,045) ***
Tyrkia	0,879	(0,045) ***	0,535	(0,046) ***	0,547	(0,046) ***	0,519	(0,046) ***
Thailand	-0,403	(0,118) ***	-0,008	(0,121)	0,006	(0,121)	-0,023	(0,121)
SriLanka	0,394	(0,056) ***	0,112	(0,057) ^	0,169	(0,057) **	0,159	(0,057) **
Pakistan	0,790	(0,035) ***	0,629	(0,036) ***	0,662	(0,037) ***	0,634	(0,037) ***
Kina	-0,357	(0,123) **	-0,372	(0,124) **	-0,350	(0,124) **	-0,384	(0,124) **
Iran	1,106	(0,037) ***	0,760	(0,039) ***	0,765	(0,039) ***	0,725	(0,039) ***
Irak	1,469	(0,032) ***	0,840	(0,033) ***	0,852	(0,033) ***	0,770	(0,033) ***
India	0,163	(0,082) *	0,116	(0,083)	0,116	(0,083)	0,101	(0,083)
Filippinene	-0,817	(0,118) ***	-0,435	(0,120) ***	-0,419	(0,120) ***	-0,436	(0,120) ***
Øvrig Asia	0,389	(0,061) ***	0,251	(0,062) ***	0,285	(0,062) ***	0,240	(0,062) ***
Afghanistan	1,210	(0,114) ***	0,814	(0,118) ***	0,823	(0,118) ***	0,761	(0,118) ***
Somalia	0,864	(0,048) ***	0,361	(0,050) ***	0,379	(0,050) ***	0,325	(0,050) ***
Marokko	0,585	(0,071) ***	0,272	(0,072) ***	0,314	(0,072) ***	0,276	(0,072) ***
Øvrig Afrika	0,464	(0,044) ***	0,165	(0,045) ***	0,206	(0,045) ***	0,166	(0,045) ***
Russland	-0,075	(0,101)	0,007	(0,104)	0,015	(0,104)	-0,019	(0,104)
Restenavalkan	0,677	(0,060) ***	0,530	(0,062) ***	0,526	(0,062) ***	0,499	(0,062) ***
Polen	0,054	(0,074)	0,302	(0,076) ***	0,297	(0,076) ***	0,276	(0,076) ***
Kosovo	1,020	(0,044) ***	0,598	(0,045) ***	0,569	(0,045) ***	0,536	(0,045) ***
Bosnia-Hercegovina	0,256	(0,048) ***	0,092	(0,050) ^	0,089	(0,050) ^	0,075	(0,050)
Øvrig Øst-Europa	-0,112	(0,078)	0,077	(0,079)	0,086	(0,079)	0,056	(0,079)
Tyskland	-0,490	(0,076) ***	-0,287	(0,077) ***	-0,275	(0,077) ***	-0,283	(0,077) ***
Storbritannia	-0,531	(0,072) ***	-0,457	(0,073) ***	-0,413	(0,073) ***	-0,422	(0,073) ***
Nederland	-0,466	(0,124) ***	-0,398	(0,126) **	-0,386	(0,126) **	-0,392	(0,126) **
Øvrig Vest-Europa	-0,313	(0,072) ***	-0,373	(0,073) ***	-0,348	(0,073) ***	-0,367	(0,073) ***
Øvrig Norden	-0,185	(0,028) ***	-0,068	(0,028) *	-0,073	(0,028) *	-0,073	(0,028) *
Mann			1,841	(0,008) ***	1,843	(0,008) ***	1,860	(0,008) ***
Alder								
50- år			-1,664	(0,012) ***	-1,674	(0,012) ***	-1,698	(0,012) ***
40-49 år			-0,901	(0,012) ***	-0,907	(0,012) ***	-0,864	(0,012) ***
30-39 år			-0,471	(0,011) ***	-0,474	(0,011) ***	-0,430	(0,011) ***
25-29 år			-0,251	(0,012) ***	-0,248	(0,012) ***	-0,214	(0,012) ***
18-20 år			0,297	(0,013) ***	0,295	(0,013) ***	0,248	(0,013) ***
15-17 år			0,373	(0,013) ***	0,369	(0,013) ***	0,281	(0,013) ***
Bosted								
Trondheim					-0,179	(0,019) ***	-0,189	(0,019) ***
Tromsø					-0,035	(0,027)	-0,038	(0,027)
Stavanger					-0,383	(0,023) ***	-0,389	(0,023) ***
Oslo					-0,141	(0,013) ***	-0,145	(0,013) ***
Kristiansand					-0,205	(0,026) ***	-0,213	(0,026) ***
Bergen					-0,250	(0,017) ***	-0,259	(0,017) ***
Nord-Norge					-0,067	(0,013) ***	-0,076	(0,013) ***
Trøndelag					-0,125	(0,016) ***	-0,133	(0,016) ***
Vestlandet					-0,215	(0,013) ***	-0,218	(0,013) ***
Agder og Rogaland					-0,126	(0,013) ***	-0,130	(0,013) ***
Sør-Østlandet					0,101	(0,011) ***	0,095	(0,011) ***
Hedmark og Oppland					-0,041	(0,014) **	-0,048	(0,014) ***
Ikke spesifisert					0,134	(0,069) ^	0,131	(0,069) ^
Sysselsatt								
2 Log L	1 063 530		938 697		937 012		936 632	

Tabell E7. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, alle lovbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-1,792	(0,004) ***	-2,794	(0,011) ***	-2,826	(0,016) ***	-2,387	(0,018) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Nord-Amerika	-0,377	(0,528)	-0,360	(0,544)	-0,347	(0,545)	-0,507	(0,549)
Øvrig Sør og mellom-Amerika .	0,999	(0,174) ***	0,924	(0,186) ***	0,915	(0,186) ***	0,822	(0,186) ***
Asia inkl. Tyrkia	0,467	(0,034) ***	0,428	(0,036) ***	0,418	(0,037) ***	0,241	(0,037) ***
Afrika	0,803	(0,091) ***	0,766	(0,097) ***	0,772	(0,098) ***	0,505	(0,098) ***
Øst-Europa	0,152	(0,113)	0,127	(0,119)	0,117	(0,119)	0,010	(0,119)
Vest-Europa	0,050	(0,146)	-0,033	(0,152)	-0,043	(0,152)	-0,100	(0,153)
Norden	0,127	(0,130)	0,122	(0,136)	0,110	(0,136)	0,067	(0,137)
Mann			1,727	(0,010) ***	1,728	(0,010) ***	1,737	(0,010) ***
Alder								
21-25 år			-0,428	(0,010) ***	-0,428	(0,010) ***	-0,458	(0,010) ***
15-17 år			0,152	(0,010) ***	0,152	(0,010) ***	0,166	(0,010) ***
Bosted								
Trondheim					-0,080	(0,026) **	-0,089	(0,026) ***
Tromsø					0,032	(0,037)	0,016	(0,037)
Stavanger					-0,063	(0,029) *	-0,067	(0,029) *
Oslo					0,021	(0,019)	-0,008	(0,019)
Kristiansand					0,052	(0,033)	0,040	(0,033)
Bergen					-0,004	(0,022)	-0,009	(0,022)
Nord-Norge					0,133	(0,018) ***	0,102	(0,018) ***
Trøndelag					-0,050	(0,021) *	-0,056	(0,021) **
Vestlandet					-0,075	(0,017) ***	-0,066	(0,017) ***
Agder og Rogaland					0,039	(0,017) *	0,035	(0,017) *
Sør-Østlandet					0,164	(0,015) ***	0,150	(0,015) ***
Hedmark og Oppland					-0,056	(0,019) **	-0,071	(0,019) ***
Ukjent					0,048	(0,094)	0,045	(0,095)
Far sysselsatt							-0,527	(0,010) ***
2 Log L	462 273		418 151		417 607		414 907	

Tabell E8. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, forbrytelser

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-2,623	(0,005) ***	-3,526	(0,015) ***	-3,516	(0,022) ***	-2,925	(0,024) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Nord-Amerika	-0,295	(0,726)	-0,270	(0,736)	-0,317	(0,736)	-0,543	(0,741)
Øvrig Sør og mellom-Amerika .	1,244	(0,201) ***	1,145	(0,209) ***	1,052	(0,209) ***	0,928	(0,210) ***
Asia inkl. Tyrkia	0,621	(0,043) ***	0,570	(0,044) ***	0,432	(0,046) ***	0,183	(0,046) ***
Afrika	1,162	(0,103) ***	1,109	(0,108) ***	0,945	(0,109) ***	0,577	(0,110) ***
Øst-Europa	0,255	(0,149) ^	0,226	(0,153)	0,091	(0,153)	-0,062	(0,154)
Vest-Europa	0,043	(0,203)	-0,034	(0,207)	-0,086	(0,207)	-0,173	(0,208)
Norden	0,320	(0,166) ^	0,316	(0,170) ^	0,253	(0,170)	0,193	(0,171)
Mann			1,574	(0,014) ***	1,578	(0,014) ***	1,586	(0,014) ***
Alder								
21-25 år			-0,447	(0,013) ***	-0,459	(0,013) ***	-0,501	(0,013) ***
15-17 år			0,109	(0,013) ***	0,111	(0,013) ***	0,131	(0,014) ***
Bosted								
Trondheim					-0,046	(0,035)	-0,059	(0,035) ^
Tromsø					0,030	(0,050)	0,006	(0,050)
Stavanger					0,066	(0,038) ^	0,062	(0,038)
Oslo					0,181	(0,025) ***	0,139	(0,025) ***
Kristiansand					0,156	(0,042) ***	0,140	(0,042) **
Bergen					0,001	(0,030)	-0,007	(0,030)
Nord-Norge					0,054	(0,024) *	0,007	(0,024)
Trøndelag					-0,192	(0,030) ***	-0,202	(0,030) ***
Vestlandet					-0,207	(0,023) ***	-0,195	(0,023) ***
Agder og Rogaland					-0,094	(0,024) ***	-0,100	(0,024) ***
Sør-Østlandet					0,137	(0,021) ***	0,115	(0,021) ***
Hedmark og Oppland					-0,155	(0,026) ***	-0,178	(0,027) ***
Ukjent					-0,075	(0,132)	-0,082	(0,133)
Far sysselsatt							-0,723	(0,013) ***
2 Log L	279 922		260 664		260 035		256 992	

Tabell E9. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, vinning

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-3,496	(0,008) ***	-4,184	(0,020) ***	-4,139	(0,031) ***	-3,468	(0,034) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Nord-Amerika	0,579	(0,726)	0,612	(0,732)	0,542	(0,732)	0,301	(0,739)
Øvrig Sør og mellom-Amerika .	1,411	(0,257) ***	1,297	(0,261) ***	1,171	(0,261) ***	1,015	(0,263) ***
Asia inkl. Tyrkia	0,903	(0,055) ***	0,844	(0,056) ***	0,683	(0,057) ***	0,392	(0,058) ***
Afrika	1,360	(0,131) ***	1,283	(0,134) ***	1,099	(0,135) ***	0,674	(0,136) ***
Øst-Europa	0,602	(0,188) **	0,575	(0,189) **	0,416	(0,190) *	0,235	(0,191)
Vest-Europa	-0,449	(0,382)	-0,524	(0,383)	-0,597	(0,383)	-0,703	(0,384) ^
Norden	0,452	(0,229) *	0,444	(0,231) ^	0,361	(0,231)	0,291	(0,232)
Mann			1,190	(0,019) ***	1,193	(0,019) ***	1,198	(0,019) ***
Alder								
21-25 år			-0,339	(0,020) ***	-0,352	(0,020) ***	-0,401	(0,020) ***
15-17 år			0,200	(0,020) ***	0,202	(0,020) ***	0,226	(0,020) ***
Bosted								
Trondheim					-0,036	(0,050)	-0,051	(0,050)
Tromsø					-0,022	(0,073)	-0,051	(0,074)
Stavanger					-0,003	(0,056)	-0,009	(0,056)
Oslo					0,162	(0,035) ***	0,112	(0,035) **
Kristiansand					0,258	(0,058) ***	0,237	(0,058) ***
Bergen					0,020	(0,042)	0,012	(0,043)
Nord-Norge					-0,119	(0,036) **	-0,176	(0,036) ***
Trøndelag					-0,191	(0,043) ***	-0,201	(0,043) ***
Vestlandet					-0,379	(0,035) ***	-0,363	(0,035) ***
Agder og Rogaland					-0,095	(0,034) **	-0,102	(0,034) **
Sør-Østlandet					0,137	(0,030) ***	0,109	(0,030) ***
Hedmark og Oppland					-0,142	(0,038) ***	-0,169	(0,038) ***
Ukjent					-0,263	(0,209)	-0,273	(0,209)
Far sysselsatt							-0,831	(0,018) ***
2 Log L	150 771		145 063		144 599		142 581	

Tabell E10. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, vold

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-3,863	(0,009) ***	-5,229	(0,031) ***	-5,427	(0,044) ***	-4,826	(0,047) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Nord-Amerika	0,946	(0,726)	1,018	(0,740)	1,050	(0,741)	0,797	(0,747)
Øvrig Sør og mellom-Amerika .	1,299	(0,313) ***	1,149	(0,319) ***	1,160	(0,320) ***	1,039	(0,321) **
Asia inkl. Tyrkia	0,874	(0,066) ***	0,809	(0,067) ***	0,839	(0,069) ***	0,584	(0,070) ***
Afrika	1,544	(0,141) ***	1,465	(0,146) ***	1,502	(0,148) ***	1,129	(0,149) ***
Øst-Europa	0,249	(0,262)	0,208	(0,264)	0,247	(0,265)	0,098	(0,266)
Vest-Europa	-0,082	(0,382)	-0,171	(0,384)	-0,136	(0,384)	-0,220	(0,385)
Norden	0,102	(0,320)	0,086	(0,323)	0,107	(0,323)	0,044	(0,323)
Mann			2,061	(0,029) ***	2,061	(0,029) ***	2,064	(0,029) ***
Alder								
21-25 år			-0,444	(0,023) ***	-0,442	(0,023) ***	-0,484	(0,024) ***
15-17 år			0,161	(0,023) ***	0,162	(0,023) ***	0,182	(0,023) ***
Bosted								
Trondheim					-0,001	(0,066)	-0,015	(0,067)
Tromsø					0,309	(0,086) ***	0,285	(0,086) ***
Stavanger					0,101	(0,072)	0,095	(0,072)
Oslo					0,161	(0,047) ***	0,115	(0,047) *
Kristiansand					0,304	(0,076) ***	0,286	(0,076) ***
Bergen					0,294	(0,052) ***	0,287	(0,052) ***
Nord-Norge					0,431	(0,043) ***	0,383	(0,043) ***
Trøndelag					0,171	(0,052) ***	0,163	(0,052) **
Vestlandet					0,167	(0,041) ***	0,183	(0,041) ***
Agder og Rogaland					0,170	(0,043) ***	0,164	(0,043) ***
Sør-Østlandet					0,253	(0,039) ***	0,228	(0,039) ***
Hedmark og Oppland					0,105	(0,048) *	0,083	(0,048) ^
Ukjent					0,401	(0,207) ^	0,395	(0,207) ^
Far sysselsatt							-0,739	(0,021) ***
2 Log L	113 895		105 338		105 183		104 093	

Tabell E11. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, narkotikalovbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-3,212	(0,007) ***	-3,959	(0,018) ***	-3,836	(0,027) ***	-3,216	(0,030) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Nord-Amerika	-8,056	(4,800)	-7,862	(0,873)	-7,984	(0,907)	-8,062	(7,751)
Øvrig Sør og mellom-Amerika .	1,472	(0,226) ***	1,376	(0,232) ***	1,202	(0,232) ***	1,072	(0,234) ***
Asia inkl. Tyrkia	0,339	(0,062) ***	0,286	(0,063) ***	0,049	(0,064)	-0,224	(0,064) ***
Afrika	1,040	(0,133) ***	0,971	(0,136) ***	0,694	(0,137) ***	0,298	(0,138) *
Øst-Europa	0,353	(0,185) ^	0,331	(0,187) ^	0,093	(0,187)	-0,073	(0,188)
Vest-Europa	0,051	(0,264)	-0,008	(0,266)	-0,111	(0,266)	-0,212	(0,267)
Norden	0,403	(0,206) ^	0,395	(0,209) ^	0,275	(0,209)	0,212	(0,210)
Mann			1,436	(0,017) ***	1,442	(0,017) ***	1,448	(0,017) ***
Alder								
21-25 år			-0,454	(0,017) ***	-0,475	(0,017) ***	-0,519	(0,017) ***
15-17 år			-0,071	(0,018) ***	-0,068	(0,018) ***	-0,048	(0,018) **
Bosted								
Trondheim					-0,094	(0,044) *	-0,109	(0,044) *
Tromsø					-0,073	(0,064)	-0,100	(0,064)
Stavanger					0,129	(0,046) **	0,125	(0,046) **
Oslo					0,184	(0,030) ***	0,139	(0,030) ***
Kristiansand					0,126	(0,052) *	0,108	(0,052) *
Bergen					-0,009	(0,037)	-0,018	(0,037)
Nord-Norge					-0,230	(0,032) ***	-0,282	(0,032) ***
Trøndelag					-0,574	(0,041) ***	-0,586	(0,042) ***
Vestlandet					-0,408	(0,030) ***	-0,395	(0,030) ***
Agder og Rogaland					-0,225	(0,030) ***	-0,232	(0,030) ***
Sør-Østlandet					0,095	(0,026) ***	0,071	(0,026) **
Hedmark og Oppland					-0,453	(0,035) ***	-0,478	(0,036) ***
Ukjent					-0,260	(0,177)	-0,269	(0,177)
Far sysselsatt							-0,762	(0,016) ***
2 Log L	184 938		175 472		174 386		172 280	

Tabell E12. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, trafikkløvbrudd

	M1		M2		M3		M4	
	Beta	std	Beta	std	Beta	std	Beta	std
Intercept	-2,505	(0,005) ***	-3,798	(0,016) ***	-3,878	(0,023) ***	-3,545	(0,025) ***
Landbakgrunn								
Øvrig Nord-Amerika	-8,120	(2,479)	-7,853	(8,461)	-7,744	(8,072)	-7,821	(7,284)
Øvrig Sør og mellom-Amerika .	0,202	(0,280)	0,049	(0,287)	0,155	(0,287)	0,088	(0,287)
Asia inkl. Tyrkia	0,501	(0,043) ***	0,466	(0,045) ***	0,635	(0,046) ***	0,501	(0,046) ***
Afrika	0,385	(0,130) **	0,309	(0,135) *	0,566	(0,136) ***	0,366	(0,136) **
Øst-Europa	-0,138	(0,168)	-0,174	(0,172)	-0,011	(0,172)	-0,088	(0,172)
Vest-Europa	-0,117	(0,207)	-0,198	(0,211)	-0,155	(0,212)	-0,195	(0,212)
Norden	-0,263	(0,202)	-0,285	(0,206)	-0,230	(0,206)	-0,262	(0,207)
Mann			2,008	(0,015) ***	2,008	(0,015) ***	2,011	(0,015) ***
Alder								
21-25 år			-0,338	(0,013) ***	-0,326	(0,013) ***	-0,347	(0,013) ***
15-17 år			0,082	(0,013) ***	0,080	(0,013) ***	0,090	(0,013) ***
Bosted								
Trondheim					-0,127	(0,035) ***	-0,134	(0,035) ***
Tromsø					0,114	(0,048) *	0,102	(0,048) *
Stavanger					-0,233	(0,041) ***	-0,237	(0,041) ***
Oslo					-0,242	(0,027) ***	-0,265	(0,027) ***
Kristiansand					-0,133	(0,046) **	-0,142	(0,046) **
Bergen					-0,047	(0,030)	-0,051	(0,030) ^
Nord-Norge					0,215	(0,023) ***	0,192	(0,023) ***
Trøndelag					0,152	(0,027) ***	0,148	(0,027) ***
Vestlandet					0,057	(0,022) **	0,065	(0,022) **
Agder og Rogaland					0,095	(0,023) ***	0,092	(0,023) ***
Sør-Østlandet					0,226	(0,020) ***	0,215	(0,020) ***
Hedmark og Oppland					0,091	(0,025) ***	0,081	(0,025) **
Ukjent					0,283	(0,115) *	0,281	(0,115) *
Far sysselsatt							-0,397	(0,013) ***
2 Log L	301 784		273 356		272 620		271 723	

Figurregister

2.1. De 15 største innvandrergroppene bosatt i Norge. 1. januar 2010. Absolutte tall	14
2.2. Antall innvandrere. 15 år og over, 1998-2010	15
2.3. Antall personer med to innvandrerforeldre. 15 år og over, 1998-2010	15
2.4. Innvandrere etter botid og landbakgrunn.....	16
2.5. Innvandrere etter innvandringsbakgrunn og landbakgrunn. 1.1.2008. Prosent	17
2.6. Innvandrere etter bosteds sentralitet. 2010. Prosent.....	18
2.7. Siktete personer etter alder og kjønn. Per 1000 innbyggere. 2006	19
2.8. Folkemengde etter alder og innvandrerkategori. 2008. Prosent.....	20
2.9. Andel med høyere utdanning blant innvandrere som kom til Norge etter fylte 18 år, etter landbakgrunn og kjønn.....	21
2.10. Sysselsatte etter innvandrerkategori, landbakgrunn og kjønn. Prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. 4. kvartal 2009.....	21
4.1. Straffede, etter innvandringskategori og alder. 2008. Per 1 000 innbyggere.....	34
4.2. Andel kvinner av alle straffede, etter innvandringskategori og alder. 2008. Prosent ...	36
6.1. Justerte andeler gjerningspersoner 15 år og eldre, 2001 – 2004. Alle lovbrudd og forbrytelser. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	55
6.2. Justerte andeler gjerningspersoner 15 år og eldre, 2001 – 2004. Alle vinnings- og voldslovbrudd. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	57
6.3. Justerte andeler gjerningspersoner 15 år og eldre, 2001 – 2004. Alle narkotika og trafikklovbrudd. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	58
6.4. Justerte andeler gjerningspersoner blant norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning i alderen 15-25 år, i perioden 2001 – 2004. Alle lovbrudd, forbrytelser, og utvalgte lovbruddsgrupper. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	59
6.5. Justerte andeler straffede 15 år og eldre, 2005 – 2008. Alle lovbrudd og forbrytelser. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	61
6.6. Justerte andeler straffede 15 år og eldre, 2005 – 2008. Vinnings- og voldslovbrudd. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	63
6.7. Justerte andeler straffede 15 år og eldre, 2005 – 2008. Narkotika og trafikklovbrudd. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	64
6.8. Justerte andeler straffede 15-25 år, 2005 – 2008. Alle lovbrudd, forbrytelser, og utvalgte lovbruddsgrupper. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall	65
6.9. Justerte andeler nyinnsatte personer i fengsel etter landbakgrunn, 2005-2008. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall.....	67
6.10. Justerte andeler nyinnsatte personer i fengsel, 2005-2008. Personer med to innvandrerforeldre og øvrig befolkning alder 15-25 år. Etter landbakgrunn. Prosent, med 95 prosents konfidensintervall	67

Tabellregister

1.1.	Landgrupper benyttet i rapporten og befolkningsstørrelse ved utgangen av året 2008. Antall	10
3.1.	Oppklarte lovbrudd med siktet person ferdig etterforsket i 2006. Antall lovbrudd og prosent av disse med maksimalt 2 årganger mellom gjerningstidspunkt og avgjørelsestidspunkt.....	23
3.2.	Gjerningspersoner, alle lovbrudd, per år etter gjerningsår 2001 – 2004 og ferdig etterforsket innen to år. Per 1000 innbyggere 5 år og over.	25
3.3.	Gjerningspersoner, forbrytelser, per år etter gjerningsår 2001 – 2004 og ferdig etterforsket innen to år. Per 1000 innbyggere 5 år og over.	26
3.4.	Gjerningspersoner som har begått minst ett lovbrudd i løpet av perioden 2001 – 2004 innen lovbruddsgrupper. Per 1000 innbyggere 5 år eller eldre.....	28
3.5.	Gjerningspersoner etter landbakgrunn og antall forbrytelser. I løpet av perioden 2001 – 2004. Prosent	30
4.1.	Straffereaksjoner, etter domsår. 2004-2008.....	32
4.2.	Straffede, etter lovbruddskategori, innvandringskategori, verdensdel og landbakgrunn. 2008.....	33
4.3.	Straffede, etter innvandringsbakgrunn, verdensdel og alder. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere. 2008.....	35
4.4.	Straffede, etter innvandringskategori, verdensdel og kjønn. 2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere	36
4.5.	Straffede, etter antall ilagte reaksjoner i løpet av året, innvandringskategori og verdensdel. 2008. Absolutte tall og prosent.....	37
4.6.	Straffereaksjoner, etter innvandrerkategori, alder og type reaksjon. 2008. Antall og prosent	38
4.7.	Straffereaksjoner, etter lovbruddsgruppe, innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Samlet for årene 2004-2008. Absolutte tall og prosent	40
4.8.	Straffede, etter innvandringsbakgrunn, verdensdel og landbakgrunn. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over	42
4.9.	Straffet for minst et voldslovbrudd, etter alder og innvandringskategori. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere	44
4.10.	Straffet for minst et narkotikalovbrudd, etter alder og innvandringskategori. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over	44
4.11.	Straffet for minst et vinningslovbrudd, etter alder og innvandringskategori. 2004-2008. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over	45
4.12.	Straffede som er straffet minst en gang i perioden 2005-2008, etter lovbruddsgrupper. Per 1 000 innbyggere 15 år og over 31.12.2004	46
4.13.	Straffede som er straffet minst en gang i perioden 2005-2008, etter antall straffereaksjoner, innvandrerkategori og landbakgrunn. Absolutte tall og prosent	48
5.1.	Nyinnsettelse etter innvandringsbakgrunn i norske fengsler. 2005 – 2008. Rettet 12.09.11	49
5.2.	Nyinnsatte personer per år. 2005-2008. Antall og Per 1000 innbyggere	50
5.3.	Nyinnsatte personer minst en gang i løpet av perioden 2005-2008. Antall og per 1000 innbyggere over 15 år bosatte per 1. januar 2005.....	51
Vedlegg		
B1.	Straffereaksjoner, etter avsaftår og registreringsår. 2004-2008. Antall	76
B2.	Straffede, etter innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Statistikkår 2004-2009. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere 15 år og over. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere	76
B3.	Straffede for forbrytelser, etter innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Statistikkår 2004-2009. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere.....	77
B4.	Straffede, etter alder, innvandringskategori, og verdensdel. Statistikkår 2009. Absolutte tall og per 1 000 innbyggere	78
B5.	Straffede, etter lovbruddsgruppe, innvandringskategori, landbakgrunn og verdensdel. Statistikkår 2009	79
B6.	Straffede, etter lovbruddsgruppe og innvandrerkategori. Statistikkår 2004-2009	80
B7.	Straffereaksjoner, etter innvandringskategori og type reaksjon. Statistikkår 2004-2009. Absolutte tall og prosent.....	81
C1.	Kjennetegn ved befolkning bosatt ved inngangen av 2001. Hele befolkningen og innvandrere 15 år eller eldre, og personer med to innvandrerforeldre alderen 15-25 år. og gjerningspersoner alle lovbrudd 2001-2004.	82
C2.	Bosted for hele befolkningen 15 år eller eldre, og gjerningspersoner 2001-2004. Prosent. Befolkning bosatt ved inngangen av 2001	83
C3.	Gjerningspersonenes og fars sysselsetting foregående år. Innvandrere og øvrig befolkning 15 år eller eldre. Prosent.....	84
C4.	Median alder og botid per 2005, og andel menn. Hele befolkningen 15 år eller eldre, og straffede alle lovbrudd 2005-2008. Befolkning bosatt ved inngangen av 2005	85
C5.	Bosted hele befolkningen og straffede ved begynnelsen av året 2005. Prosent. Befolkning bosatt ved inngangen av 2005.....	86

C6. Straffedes og fars sysselsetting foregående år. Innvandrere og øvrig befolkning 15 år eller eldre. Prosent	87
D1. Justerte sannsynligheter alle lovbrudd	88
D2. Justerte sannsynligheter forbrytelser	88
D3. Justerte sannsynligheter vinningslovbrudd	89
D4. Justerte sannsynligheter vold	89
D5. Justerte sannsynligheter narkotikalovbrudd	90
D6. Justerte sannsynligheter trafikk	90
D7. Norskfødte personer. Justerte sannsynligheter for gjerningsperson	91
D8. Justerte sannsynligheter for straff, alle lovbrudd	92
D9. Justerte sannsynligheter for straff, forbrytelser	92
D10. Justerte sannsynligheter for straff, vinningslovbrudd	93
D11. Justerte sannsynligheter for straff, vold	93
D12. Justerte sannsynligheter for straff, narkotikalovbrudd	94
D13. Justerte sannsynligheter for straff, trafikklovbrudd	94
D14. Norskfødte personer. Justerte sannsynligheter for straffereaksjon etter lovbruddsgruppe	95
D15. Justerte sannsynligheter for fengsling. Alle nyinnsettelse	96
D16. Justerte sannsynligheter for fengsling. Alle nyinnsettelse på dom	96
D17. Justerte sannsynligheter for fengsling. Alle nyinnsettelse på varetekt	97
D18. Norskfødte personer. Justerte sannsynligheter for nyinnsettelse etter type innsettelse	97
E1. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, alle lovbrudd	98
E2. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, forbrytelser	99
E3. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, vinningslovbrudd	100
E4. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, voldslovbrudd	101
E5. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, narkotikalovbrudd	102
E6. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner, trafikklovbrudd	103
E7. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, alle lovbrudd ..	104
E8. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, forbrytelser	104
E9. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, vinning	105
E10. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, vold	105
E11. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, narkotikalovbrudd	106
E12. Resultater fra logistisk regresjon. Gjerningspersoner alder 15-25 år, trafikklovbrudd	106